

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 104

**107'nci Birleşim
23 Haziran 2022 Perşembe**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	6
II.- GELEN KÂĞITLAR	10
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	11
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>11:15</i>
1.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Amasya Tamimi'nin imzalanmasının yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	11:12
2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, aile kurumunun karşılaştığı problemlere ilişkin gündem dışı konuşması	12:13
3.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	13:15
IV.- AÇIKLAMALAR	15,21,67,116
1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, sözleşmeli erlerin taleplerine ilişkin açıklaması	15

2.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 2019 ve 2021 yıllarında sel felaketiyle karşılaşan Düzce'ye DSİ 55'inci Şube tarafından tespit edilen ve bir an önce yapılması gereken yatırımlara ilişkin açıklaması	15
3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Mahmut Ustaosmanoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması	15
4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Haziran 2018 seçimlerinin 4'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	16
5.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 26 Haziran Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığıyla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması	16
6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, ormanları yakanların cezalandırılması için en kısa zamanda bir yasal düzenlemenin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması	16
7.- İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy'un, Mahmut Ustaosmanoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması	17
8.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Marmaris'te devam eden orman yangınına ilişkin açıklaması	17
9.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, AK PARTİ iktidarının terörle ve organize suç örgütleriyle yaptığı mücadeleye ilişkin açıklaması	17
10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Eren Abluka-18 Operasyonu'nda şehit olan Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Uzman Çavuş Turgut İçen'e ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması	17:18
11.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, AKP iktidarında Karaman Ovası'nın su probleminin bir türlü bitmemesine ilişkin açıklaması	18
12.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, iktidarın verdiği sözleri yerine getirmemesine ilişkin açıklaması	18
13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, en büyük gider kalemi akaryakıt olan sektörlerin yaşam mücadelesi verdiklerine ilişkin açıklaması	18:19
14.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, sarımsak ve çeltik başta olmak üzere kenevir ekiminde bir üs olan Hanönü ilçesinin ziraat odasının olmadığına ilişkin açıklaması	19
15.- Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan Atabek'in, Adapazarı'nın kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	19
16.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Gökçeada Havalimanı'na ilişkin açıklaması	19
17.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, ormanların vahşi madencilik ve yangınlarla yok edilmesine ilişkin açıklaması	20
18.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik'in, Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılmasına ilişkin imzalanan anlaşmanın yıl dönümüne ilişkin açıklaması	20
19.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, polislerin sorunlarına ilişkin açıklaması	20

- 20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğünün resmî internet sitesinde bir milletvekilinin hedef gösterilmesi karşısında kayıtsız kalan Meclis Başkanı Mustafa Şentop ile susan AK PARTİ Grup Başkanlığına ilişkin açıklaması 21
- 21.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Eren Abluka-18 Şehit Jandarma Onbaşı Doğan Dağcı Operasyonu'nda şehit düşen askerler ile yaralı askere, Muğla'nın Marmaris ilçesinde çıkan orman yangınlarına, millî güçlerimizimizin başarısına, yürütülen ikna çalışmaları neticesinde PKK terör örgütünden kaçan 4 terör örgütü mensubunun güvenlik güçlerine teslim olmasına ve Eren Abluka-18 Narko Terör Operasyonu'na ilişkin açıklaması 21:22
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Harekâtı ile Eren Abluka-18 Operasyonu'nda şehit olan askerlere, iktidarın orman yangınlarına karşı hazırlıklarının yetersiz olduğuna, Süleyman Soylu'nun İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener'e yönelik ifadelerini aynen kendisine iade ettiğine, afet bölgelerinin siyasi nutuklar atılacak yerler olmadığına, dış politikaya, özel okullarda çalışan öğretmenlere, Yunanistan'ın adalarda hukuksuz bir şekilde silahlanması ve askeri üs kurmasına ve iktidarı, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de gerekli tedbirleri almaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 22:24
- 23.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Merkez Bankasının bugün yaptığı açıklamaya, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2022 yılı ek bütçe teklifine, GRECO'nun son yayınladığı rapora ve kadın örgütlerinin ve baroların Danıştayda yapmak istedikleri açıklamanın engellenmesine ilişkin açıklaması 24:26
- 24.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Irak'ın kuzeyinde ve Diyarbakır'da şehit olan askerlere, İstanbul seçiminin 3'üncü yıl dönümüne, Hükûmetin orman yangınlarıyla mücadelesine, Recep Tayyip Erdoğan'ın 8 uçaklık filosuyla yaklaşık 25 tane yangın uçağı alınabileceğine, orman köylülerinin durumuna ve tahıl ambarı ülkemizde iktidar sayesinde ekmeğın 5 lira olmasına ilişkin açıklaması 26:27
- 25.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Mahmut Ustaosmanoğlu'nun vefatına, şehit Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen'e, Turgut Reis'in şehadete ermesinin 457'nci yıl dönümüne, Genel Kurul gündemine ve Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2022 yılı ek bütçe teklifine ilişkin açıklaması 27:30
- 26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 30
- 27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 30:31
- 28.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 31:32

29.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	67
30.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde verilen önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	116:117
31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	117:118

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

21

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

21

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Noterler Birliği Başkanı ve Yönetim Kuruluna "Hoş geldiniz." denilmesi

21

VI.- ÖNERİLER

32,46,122

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

32:45,46:52

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu ve arkadaşları tarafından, devlet kurumlarının yıpratılmasının sebep ve sonuçlarının, bu istenmeyen durumun menfi neticelerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin araştırılması amacıyla 22/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

32:37

2.- HDP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Çepni ve arkadaşları tarafından, orman yangınlarına karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

38:45,46:47

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve Muğla Milletvekili Süleyman Girgin tarafından, ülkemizin yangınlara yönelik stratejisini güncellemek ve buna uygun bütçe politikalarını oluşturmak amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

47:52

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

122

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 24, 25 ve 26 Haziran 2022 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

122

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

45

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Antalya Milletvekili İbrahim Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

45:46

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

52,68,118,122,126

A) KANUN TEKLİFLERİ

52:67,68:116,118:122,

122:125,126:138

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 340)

52:53

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339)

53:67,68:116,118:122,

122:125,126:138

IX.- OYLAMALAR

126

1.- (S. Sayısı: 339) Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

126:138

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

139

1.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bakanlığın Özel Kalem Müdürlüğüne yapılan bir atamaya,

- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, sahte evrak kullandıkları gerekçesiyle haklarında başlatılan soruşturma sonucunda görevlerine son verilen Bakanlık çalışanlarına,

- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, engelli öğretmen atamalarına,

- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, 15 Temmuz sonrası Bakanlık merkez teşkilatı birimlerinde yürütülen denetimlere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65279), (7/65477), (7/65478), (7/65480)

139:145

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, serebral palsili çocuk ve gençlerin eğitim imkanlarına erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalara,

- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, yatılı okullara güvenlik görevlisi verilmesi talebine,

- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yatılı ve pansiyonlu okullardaki öğrencilerin beslenmesine,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65280), (7/65283), (7/65285)

146:154

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02’de açılarak beş oturum yaptı.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli’nin yerel sorunlarına,

İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek, Bayburt’un sorunlarına,

Zonguldak Milletvekili Hamdi Uçar, Zonguldak’ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101’inci yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, köy korucularının özlük haklarına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, orman yangınlarıyla mücadele için Türk Hava Kurumunun elindeki uçakların benzerlerinin artırılması, gece görüşlü helikopterlerin temin edilmesi gerektiğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, enflasyon farkı zammının tüm çalışanlara verilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Evim mağdurlarına,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, AKP’nin tarım politikasının ülkeyi hızlı bir gıda krizine sokacağına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in Pınar Gültekin davasında verilen kararlar ilgili Hükûmeti sorumlu tutmasına,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman, Ağrı Belediye Başkan Yardımcısının Saadet Partisine karşı tutumuna,

Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı, Aksaray Şehit Önder Güzel Polis Meslek Eğitim Merkezi 28’inci dönem mezunu 506 bayan polisi ve ailelerini bu mutlu günlerinde tebrik ettiğine ve yeni görev yerlerinde üstün başarılar dilediğine,

Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Özyavuz, Şanlıurfa’ya “şanlı” unvanının verilmesinin 38’inci yıl dönümüne,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri’nin Yahyalı ilçesinin Senirköy Mahallesi’nin tapu ve su sorununa,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, iktidarın süper ekonomi modeli sayesinde zamların ardı arkasının kesilmediğine,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin’deki çiftçilerin sulama bedelini ödeyemediklerine,

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver, nakliyeciler esnafının kullandığı akaryakıttan ÖTV ve diğer vergi yüklerinin kaldırılması gerektiğine,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun grup toplantısında açıkladığı “kırmızı mazot” uygulamasına,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Akkuyu Nükleer Güç Santrali’ne,

İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek, Bayburt’un sorunlarına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana’nın Ceyhan ilçesine bağlı İsalı, Gündoğan, Kızıldere ve Kılıçkaya köylerinin taş ocağı dayatmasıyla karşı karşıya kaldığına,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, gazeteci meslek örgütlerinin bugün Genel Kurul gündemine gelen sansür yasasının geri çekilmesi çağrısına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Ulaştırma ve Altyapı Bakanının Adana'yı ziyareti sonrasında yaptığı açıklamaya,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, 2022 yılı itibarıyla AK PARTİ Hükümetinin lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği çalışmalara,

Uşak Milletvekili Özkan Yalım, Uşak'ın uzman doktor sorununa ve hastanelerden randevu alırken yaşanan sıkıntıya,

Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan sansür yasasını DP Genel Başkanı Gültekin Uysal'la birlikte şiddetle reddettiklerine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Adana'nın AKP iktidarı sayesinde sürekli gerilediğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, şehit olan Topçu Uzman Çavuş Fatih Özkaya'ya, Amasya Genelgesi'nin 103'üncü yıl dönümüne, İYİ Parti iktidarına çok az kaldığına, tarımsal sulama suyu fiyatlarındaki artışa, iktidarın uyguladığı kötü para politikası sonucunda sanayici ve tüccarların yaşadığı kredi sorununa ve Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, şehit Topçu Uzman Çavuş Fatih Özkaya ile şehit Piyade Uzman Çavuş Sercan Baş'a, Ali Kınık'ın annesi Elif Kınık'ın vefatına, Afganistan'ın doğusunda meydana gelen 5,9 şiddetindeki depreme, Muğla'nın Marmaris ilçesi Amazon Koyu'ndaki orman yangınına yapılan müdahaleye ve Amasya Tamimi'nin yayımlanışının 103'üncü yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, gazetecilerin bugün Ankara Ulus'ta gerçekleştirdikleri eyleme, Diyarbakır'da tutuklanan 16 gazeteciye, iktidarın getirdiği basın yasasına, TÜİK'in açıkladığı Tüketici Güven Endeksi'ne, Batman kayyumunun yeni skandalına ve Van'ın Başkale ilçesi Haşkan Mahallesi'nde meydana gelen olaya dair verilerin bugün çıkmaya başladığına,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, basın örgütlerinin Ulus Heykeli önünde yaptıkları açıklamaya, sansür yasasına ve bir gecede alınan kararlarla Türkiye'de demokrasinin yok edilemeyeceğine,

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, şehit Topçu Uzman Çavuş Fatih Özkaya ile şehit Piyade Uzman Çavuş Sercan Baş'a, Muğla Marmaris'teki orman yangınına yapılan müdahaleye, Afganistan'da meydana gelen depreme, Amasya Genelgesi'nin yıl dönümüne ve Pınar Gültekin davasına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ Parti Grubunun, 6/6/2022 tarihinde İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve arkadaşları tarafından, vatandaşların barınma hakkına daha kolay ve ekonomik şekilde ulaşabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 22/6/2022 tarihinde Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, yanlış ekonomi politikaları nedeniyle azınlığın daha fazla zenginleşmesiyle ortaya çıkan servet transferlerinin ve bu kapsamda artan eşitsizliklerin nedenlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (19527 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 23/2/2021 tarihinde İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan ve arkadaşları tarafından, basın mensuplarının yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3925) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 22 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, Türkoğlu Lojistik Merkezine,

Giresun Milletvekili Necati Tıgılı, Batlama grup kara yoluna,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün HDP grup önerisi üzerindeki konuşması sırasında kullandığı bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın CHP grup önerisi üzerindeki konuşması sırasında kullandığı bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca, Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 338) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 340) görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç,

Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın 338 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, akaryakıt, LPG, tütün mamulleri ve alkollü içecek sektörlerindeki ağır vergilere,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, AKP iktidarının her gün yaptığı yüksek zamlarla toplumun ayarını, psikolojisini bozduğuna,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, 22 Haziran Dünya Yenilenebilir Enerji Günü'ne,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, hayvancılıkla uğraşan Aksaraylı bir vatandaşın feryadına kulak verilmesini dilediğine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, hasta mahpusların çilesinin bitmediğine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, üniversite kontenjanlarının arz talep dengesi gözetilerek tespit edilmesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın 338 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geçici 1'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 23 Haziran 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.08'de birleşime son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Necati TIĞLI

Giresun

Kâtip Üye

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 179****23 Haziran 2022 Perşembe****Rapor**

1.- Sayıştayda Boş Bulunan Üyeliklere 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu'nun 15 ve 16'ncı Maddeleri Hükümleri Gereğince Yapılacak Seçime Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1961) İle Sayıştay Başkanı ve Üyeleri Ön Seçim Geçici Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 342) (Dağıtma tarihi: 23.06.2022) (GÜNDEME)

23 Haziran 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Amasya Tamimi’nin imzalanmasının yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman’a aittir.

Buyurun Sayın Büyükataman. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman’ın, Amasya Tamimi’nin imzalanmasının yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

İSMET BÜYÜKATAMAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amasya Tamimi’nin yayınlanmasının 103’üncü yıl dönümü münasebetiyle şahsım adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi en derin saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının 22 Haziran 1919 tarihinde ilan ettikleri Amasya Tamimi’yle Millî Mücadele’nin ilkeleri ve amaçları belirlenmiştir. Tarihimizin en önemli belgelerinden biri olan Amasya Tamimi, ulusal egemenliğe dayanan tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti’nin temellerini oluşturan ilk kuruluş belgesidir. Bu belgeyle Türk milletini tarih sahnesinden silmek isteyen işgalcilere karşı direnişin ateşi yakılmış ve Millî Mücadele’nin işaret fişeği verilmiştir. Amasya Tamimi, Millî Mücadele’nin kıvılcımı, işgale karşı direnişin ve örgütlenişin tüm dünyaya ilanı olmuştur. Türk milleti esareti kabul etmeyeceğini ve vatan toprağına sahip çıkacağını tüm gücüyle haykırmıştır.

Genelgenin 1’inci maddesinde “Vatanın bütünlüğü, milletin istiklali tehlikededir.” ifadesiyle durum tespiti yapılmıştır. 3’üncü maddesinde ise “Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.” denilerek Millî Mücadele’nin yol haritası belirlenmiştir. Amasya Tamimi’nde ilk kez millî egemenliğe dayalı bir yönetimden bahsedilerek cumhuriyetin ve demokrasinin temeli olan millî egemenliğe vurgu yapılmış, kurtuluşun milletin iradesinde olduğu ortaya konulmuştur. Millî Mücadele komutanlarının imzası ve onayıyla ilan edilen genelgeyle Türk milletine egemenliği ve bağımsızlığı yolunda çağrıda bulunulup kendi kaderini kendisinin tayin etmesi istenmiş ve Millî Mücadele’nin esasları yazılı bir metin hâline getirilmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları Amasya Genelgesi’yle millî direniş ilkelerini ilk defa protokol hâlinde hazırlayarak Türk vatanının hürriyetini ve toprak bütünlüğünü sağlamak için verilecek mücadelenin planını ortaya koymuşlardır. Amasya Tamimi’yle işgale karşı direniş ve bağımsızlık için yürütülen faaliyetlerin millî bir bütünlük içerisinde yürütülmesi ve örgütlenmesi yolunda önemli bir adım atılmıştır. Aynı zamanda işgallere karşı gösterilen yerel direniş hareketlerinin merkezileşmesi yolundaki çalışmalara geçişin başlangıcı olmuştur.

Asırlardır Türk vatanı olan, şehzadeler yetiştiren, tarihimizin değerlerini geleceğimize taşıyan, Türk-İslam medeniyetinin müstesna simgelerinden biri olan Amasya’da imzalanan bu genelgeyle Millî Mücadele’nin temel taşları döşenmiştir. Millî Mücadele’nin sembol şehirlerinden olan Amasya, kurtuluş sürecinde önemli bir noktada olmuş ve Amasyalılar Mustafa Kemal Paşa’yı büyük bir coşkuyla bağrına basmıştır. Türk milletini harekete geçirerek istiklal mücadelesinin başladığını müjdeleyen Amasya tamimi milletin kurtuluşa ulaşacağı yolun rotasını çizmiştir. Türk milleti istiklali için büyük bir fedakârlıkla mücadeleye başlamış, kendi iradesinden başka hiçbir güce boyun eğmeden damarlarındaki asil kanın gereğini yapmıştır. Türk milleti istiklalinden ödün vermemiş, zalimlere geçit vermemiş, işgalcilere karşı vatanını büyük bir fedakârlıkla korumayı başarmıştır. Amasya’da yakılan hürriyet meşalesi millî heyecanla birleşmiş ve zaferle taçlanmıştır. Amasya Genelgesi’yle cumhuriyetimizin, demokrasimizin ve Büyük Millet Meclisinin temelleri atılmış, Türk milletinin esarete boyun eğmeyeceği tüm dünyaya bu vesileyle gösterilmiştir.

Türk milleti, tarih boyunca olduğu gibi, bağımsızlık ve hürriyetinden ne pahasına olursa olsun vazgeçmemiştir ve asla vazgeçmeyecektir. Unutulmasın ki aynı irade ve azim bugün hâlâ Türk milletinde vardır. Ülkemiz üzerinde hesap yapanlar, Türk milletini kuşatmaya heveslenenler ve yerli iş birlikçileri, manda heveslileri asla şunu akıllarından çıkarmamalıdır: Türk milleti bundan bir asır önce bağımsızlığı uğruna nasıl bir büyük feraset ve cesaret gösterdiyse bugün de aynı sarsılmaz iradeyi göstermeye hazırdır. Esaretin karanlığını yırtarak bağımsızlık yolunu açan Amasya Genelgesi tarihi bir uyarı olarak her zaman akıllarda tutulmalı, Türk milletinin bağımsızlığı uğruna verdiği mücadele asla unutulmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMET BÜYÜKATAMAN (Devamla) – Cumhuriyetimizin müjdecisi olan Amasya Tamimi’nin 103’üncü yıl dönümünü kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere silah arkadaşlarıyla birlikte Millî Mücadele kahramanlarını yürekten bir kez daha rahmetle, minnetle ve saygıyla yâd ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, aile kurumunun karşılaştığı problemlerle ilgili söz isteyen Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman’a aittir.

Buyurun Sayın Karaduman.

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman’ın, aile kurumunun karşılaştığı problemlere ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Millî görüş hareketi olarak elli iki yıllık siyasi tarihinde hiçbir zaman aldatılmamış ve millî görüş hareketi hiçbir zaman aldanmamıştır, hiçbir günaha, yanlış ve vebale de ortak olmamıştır ve bundan sonra da olmayacaktır. Millî görüş hareketi bu milletin her zaman aslını, inancını ve de değerlerini temsil etmiştir. Saadet Partisi olarak söylediğimiz sözlerin aksine bir tavır ve tutum içerisinde hiçbir zaman olmadık. Bugün söylediğimizi ertesi gün yalanlamadığımız gibi her güne yüzlerce yalanı sığdıran, bir dediği ötekini tutmayan, bu milletin maddi ve manevi değerlerini çiğneden, bu toprakların zenginliklerini har vurup harman savuranlarla da hiçbir zaman yan yana olmadık.

Bugün, aile kurumu yok edilmek istenmektedir. Cinsiyetsiz, kimliksiz ve ailesiz bir toplum oluşturulmak istenmektedir. Bugün televizyon kanalları, yasalar, uygulamalar bu hedef doğrultusunda birer araç olarak kullanılıyor ve devletin kurumları da maalesef, buna alet ediliyor. Cinsiyetsizlik aleni bir şekilde özendirilirken, reklamları yapılırken buna en ufak bir müdahale dahi maalesef yapılmamaktadır. Maden işçilerinin yürüyüşleri engellenirken, hakkını arayanlar coplanırken nesli ifsat eden örgütlere imkânlar tanınıyor, dernek statüleri veriliyor, Batı tarafından fonlanıyor ve korunup kollanıyor.

Yarım asırdır her fırsatta millî görüşçüler olarak dile getirdiğimiz Haim Nahum doktrinleri aziz milletimizi borca esir etmeyi, işsiz ve aç bırakmayı ve inancından, değerlerinden uzaklaştırmayı hedeflemiştir. Milletimiz bir taraftan iş birlikçi yönetimler tarafından yoksullaştırılırken diğer yandan küresel oluşumlar aracılığıyla da inancına saldırılmaktadır. Son zamanlarda artan sapkınlıkları meşru göstermeye çalışmaları, diğer yandan aile yapımızı bozmaya dönük hamleleri de bunun en somut göstergesidir. Bugünlerde yine ısıtılarak önümüze getirilen küresel dayatmanın bir eseri olan İstanbul Sözleşmesi de bunun en somut göstergelerinden bir tanesidir. Kadına şiddeti önlemek İstanbul Sözleşmesi'nin sadece bir kılıfıdır. Kadını kalkan olarak, maske olarak kullanıp hem kadınlığı hem erkekliği bitirmenin, bir toplumu çökertmenin adıdır İstanbul Sözleşmesi. İstanbul Sözleşmesi'nin kadına şiddeti önleyeceğini savunmak, Amerika'nın Irak'a demokrasi götüreceğini savunmakla eş değerdir. ABD işgal için nasıl ki demokrasiyi istismar ediyorsa İstanbul Sözleşmesi'ni bize dayatan Batı da kadını istismar etmektedir. İstanbul Sözleşmesi'ni savunarak kadını savunmuş olmuyorsunuz, bizzatıhi kadını istismar etmiş oluyorsunuz. Bakın, raporlar ortada, bu sözleşmenin en iyi uygulandığı İskandinav ülkelerinde cinsiyet değiştirenlerin sayısı korkunç bir şekilde artarken kadına şiddet düşmemiş ve daha da artmıştır. İşte, tam da burada Genel Başkanımız Sayın Temel Karamollaoğlu'nun da ifadesiyle, İstanbul Sözleşmesi şiddeti değil, cinsiyeti ortadan kaldırmak istiyor. Bu sözleşme, aile kurumunun dibine bir bomba yerleştiriyor. Aileyi korumadan kadına şiddeti önleyemezsiniz. Sadece hukuki düzenlemelerle bu konunun üstesinden gelmek mümkün değildir. Şiddeti oluşturan bütün sebepler bütünüyle ele alınmalı ve temel değerlerimizin topluma aktarılmasına ihtiyaç vardır.

Bizler Saadet Partisi olarak buradan ilan ediyoruz ki biz var olduğumuz müddetçe bu sapkınlıkları meşrulaştırmaya hiçbir fâninin gücü yetmeyecektir. Biz, bu ülkeyi sokakta bulmadık. Buradan bütün milletvekillerimize ve milletimizin temiz vicdanına sesleniyorum: Kendi evladınızın başına gelmesini istemeyeceğiniz bir sapkınlığı sırf egemen güçler istiyor diye ne olur normalleştirmeyin, ne olur bunu normal karşılamayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Burada en büyük sorumluluk da bu zilleti başımıza bela eden iktidarın üzerindedir. İstanbul Sözleşmesi'ni kaldırmak yetmez, dayanak oluşturan tüm yasal düzenlemeler iptal edilmeli ve milletimizin aslına, inancına uygun düzenlemeler acilen hayata geçirilmelidir. Emperyalizmin kültürel işgaline karşı çıktığımız için kimse bizi radikallikle, kimse bizi gericilikle suçlamaya kalkmasın. Biz bu topraklarda küresel güçlerin taşeronluğunu hiçbir zaman yapmayacağız ve yapanlara da hiçbir zaman fırsat tanımayacağız.

Herkese sesleniyorum: Şiddeti önlemek için bile Batı'nın bize dayattığı kanunlara boyun eğeceksek bu ülkeyi nasıl yöneteceğiz? Biz, Batı'nın kanunlarına muhtaç değiliz, kendi kanunumuzu kendimiz yaparız diyemiyorsak biz bu ülkeyi kimin adına yöneteceğiz, milletimizin yüzüne nasıl bakacağız?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin 103'üncü yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Amasya Milletvekili Hasan Çilez'e aittir.

Buyurun Sayın Çilez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin 103'üncü yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – “Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz ve asil milletim; sizleri bundan yüz üç yıl önce tarihin en şanlı milleti olan Türk milletinin Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde emperyal güçlere karşı Amasya'dan başlattığı kararlılıkla selamlıyorum. Cumhuriyetimizin doğum belgesi olan Amasya Tamimi'nin yayınlanışının 103'üncü yılı kutlu olsun.

Mustafa Kemal Atatürk Samsun'a çıktıktan sonra Rum çetelerinin faaliyetlerinden dolayı Havza'ya geçmiş, Havza'daki çalışmalarından sonra Anadolu'ya açılmak için Amasya'ya telgraf çekerek ahalinin durumunu öğrenmek istemiştir. Cevabi telgrafta din ve vatan uğrunda gayret gösterenleri Amasya halkının bağrına basmaktan müfthir olacağı bildirilmiştir. Bunun üzerine Atatürk ve arkadaşları 12 Haziran 1919'da Amasya'ya gelmiş ve Cülüs Tepe'de Amasyalılar tarafından büyük bir coşkuyla karşılanmıştır. Müftü Hacı Hafız Tevfik Efendi'nin "Amasya halkı emrinizdedir Paşam, gazanız mübarek olsun." sözü kurtuluşun bir savaşıyla, bir gazayla olacağını ortaya koyan ilk sözdür. Amasya'daki çalışmaların sonucunda 22 Haziran günü Amasya Tamimi hazırlanır ve dünyaya ilan edilir. Böylelikle cumhuriyetin temelleri Amasya'mızda atılmış olur.

Erzurum ve Sivas Kongreleri sonrası Ankara'ya geçen Atatürk, Türkiye Büyük Millet Meclisini kurar ve Kurtuluş Savaşı'mız başlar. Milletimizin büyük fedakârlıklarıyla kazanılan Kurtuluş Savaşı'mız sonrası Türkiye Cumhuriyeti devleti Türk'ün geleneklerine bağlı olarak ilelebet payidar olma ülküsüyle kurulur. Demokrasi ve kalkınma mücadelemiz başlar. Tek partili dönem, çok partili döneme geçiş ve parlamenter demokrasi dönemi, darbeler ve iç çalkantılarla geçer. Ekonomik ve sosyal kalkınma arzumuz, dış müdahaleler ve onlara kanan harici bedhahlarca akamete uğrattılır. Millî ve yerli politikaların izlenmesi zor olur hatta millî ve yerli politika izleyenler bunu canlarıyla öderler.

2002 yılında milletimiz "Söz de karar da milletindir." diyerek Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki ak kadroları işbaşına getirir. O günden bugüne, işbaşına geldiği bu zor şartlarda, içinde bulunduğu durumun imkân ve şeraitini düşünmeyip milletin azim ve kararına güvenen, milletin gücünden daha büyük bir güç tanımayanlar, millî ve yerli politikalarını her türlü baskı, yalan, iftira ve ihanete rağmen uygulamaktan geri durmamışlardır. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin uygulamaya geçmesiyle Cumhuriyet İttifakı bu mücadeleyi milletin bekası, vatanın bölünmez bütünlüğü, milletin huzur ve refahı için büyük bir gayret ve özveriyle ortaya koymaktadır. Bu mücadelemiz, ülkemizin dört bir yanını âdeta kuşatma altına alan emperyal güçlere karşı, onların ekonomik ve sosyal baskılarına ve iş birlikçilerine rağmen cumhurun gücüyle devam etmektedir.

Ülkemizin geldiği büyük üretim potansiyeli sanayiden tarıma, enerjiden ulaşımına her alanda kendini göstermektedir ancak son dönemdeki pandemi sonrası dünyada oluşan ekonomik ve siyasi istikrarsızlıkların oluşturduğu enflasyonist baskının milletimizi ve ekonomimizi zorladığının farkındayız. Bu süreçten ülkemizi çıkaracak olan, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde son yirmi yıldır ulaştığımız üretim potansiyelimizdir. Üretim, ihracat, istihdam ve yatırım odaklı ekonomi politikalarımız bizi bu baskıdan kurtaracak, kalkınmamızı hızlandıracak ve milletimizin refahını artıracaktır. Bütün bunları dâhilî ve haricî bedhahlara karşı başaracağız.

Özellikle teröristlere karşı başarı elde eden millî ve yerli SİHA'larımızı ve silahlarımızı eleştirenlerin Mondros Ateşkes Mütarekesi'nde bize dikte edilen zihniyetle aynı çizgide oldukları bilinciyle mandacı ruhlarına asla geçit vermeyeceğiz, felaket tellallarına itibar etmeyeceğiz. Her olayda, her durumda milletimize yalan söylemekten, doğruları çarpıtmaktan ve dezenformasyondan geri durmayanlara fırsat vermeyeceğiz.

Geleceğin büyük ve güçlü Türkiye'sini tüm vatanperverlerle birlikte inşa ediyoruz. Bize miras olarak bırakılan bu cennet vatanımızın gelecek nesillerimize bırakılmak üzere ecdadımızdan aldığımız kıymetli bir hazine olduğu bilinciyle vazifemizi tamam edeceğimiz güne kadar yorulmadan, durmadan gayret göstereceğiz, çalışacağız. Milletimizden aldığımız emanetin hakkını vermek ve Hakk'ın rızasını kazanmak en büyük düsturumuzdur.

Bu duygu ve düşüncelerle, vatani bize vatan eden aziz şehitlerimizi ve gazilerimizi, Amasya Tamimi'ni yayınlayıp cumhuriyetimizi kuran Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmetle ve minnetle anıyorum, Gazi Meclisimizi ve milletimizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çelebi...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, sözleşmeli erlerin taleplerine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözleşmeli erlerimizin taleplerini Genel Kurula arz ediyorum: Yedi senelik görev süreleri var, bu süre belirli kriterler dâhilinde uzatılmalıdır. Uzman çavuş alımlarında öncelik verilmelidir. Yedi sene görev yaptıktan sonra kamuya alımları kanunla düzenlendi ancak uygulamada problemler var. Tecrübeleriyle özellikle bekçi alımlarında değerlendirilebilirler. Mesai sonrası eve gidiş hakları problemlidir. Aile bütünlükleri gözetilerek görevi aksatmadan konu çözüme kavuşmalıdır. Derece kademeleri, ek göstergeleri, emeklilik hakları yok, eş ataması yok. Hava değişimi ve istirahat süreleri artmalı, bu konular çözüme kavuşmalıdır.

Libya'dan mavi vatana, Suriye'den Irak'a, oradan Azerbaycan'a, yurt içi ve yurt dışında kutsal nöbetlerine devam eden kahraman Silahlı Kuvvetlerimize ve yüce Meclise sonsuz selam olsun.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

2.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 2019 ve 2021 yıllarında sel felaketiyle karşılaşan Düzce'ye DSİ 55'inci Şube tarafından tespit edilen ve bir an önce yapılması gereken yatırımlara ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2019 ve 2021 yıllarında sel felaketiyle karşılaşan Düzce ilimizde DSİ 55'inci Şube tarafından tespit edilen ve bir an önce yapılması gereken yatırımlar vardır. Özellikle sel felaketlerinde yıkılan köprü ve menfez geçişlerinin yapılması aciliyet arz etmektedir. Yıkılan köprü ve menfezlerin yapılmasının ardından bir daha aynı felaketlerin yaşanmaması için yapılacak olanlarsa DSİ Genel Müdürlüğüne belirlenmiştir. Özellikle sel barajlarının yapılması, erken uyarı sistemlerinin faaliyete geçirilmesi bunların başında gelmektedir. Diğer yapılması gerekenler ise DSİ İl Müdürlüğümüzün tespit ettiği Akçakoca, Cumayeri, Gölyaka ve Kaynaşlı'da dere ıslah çalışmalarının yapılmasıdır. İklimin hızla değiştiği son yıllarda bir daha ölümlü ve maddi kayıplı sellerle karşılaşılmasından dolayı bu yatırımların yapılması tüm Düzceli hemşehrilerimizin beklentisidir.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Mahmut Ustaosmanoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Bugün, Türkiye'mizin manevi öncülerinden Mahmut Ustaosmanoğlu Hoca Efendi'nin vefatını bizler de büyük bir üzüntüyle öğrenmiş olduk. Ben, ülkemizde hakikaten birçok gencin özellikle inancımız çerçevesinde yetişmesi için önemli çalışmalar ortaya koyan Mahmut Ustaosmanoğlu Hocamıza Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum; ailesine, sevenlerine, öğrencilerine, milletimize ve ülkemize de başsağlığı dileklerimi iletiyorum; mekânı cennet olsun.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 24 Haziran 2018 seçimlerinin 4'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Haziran 2018 seçimlerinin 4'üncü yıl dönümü. Parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimiz 24 Haziran seçimleri siyasal hayatımız ve demokrasi tarihimiz açısından tam bir milattır.

AK PARTİ olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, yirmi yıldır Cenab-ı Hakk'ın yardımıyla, milletimizin desteğiyle her seçimde 1'inci parti olduk; özgür, müreffeh ve saygın bir ülke inşa etmek için gece gündüz çalıştık, çalışmaya devam ediyoruz. Bir yandan önümüze çıkan engelleri milletimizle birlikte aşarken diğer yandan her alanda ülkemize yeni hizmetler ve eserler kazandırdık. Gerçekleştirdiğimiz büyük dönüşümlerle, icraat ve yatırımlarla, ulaştığımız hedeflerle Türkiye'nin ne denli güçlü bir ülke olabileceğini dosta düşmana gösterdik.

Aziz milletimizden aldığımız güçle, Cumhur İttifakı olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde 2023 hedeflerimize emin adımlarla ilerliyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

5.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 26 Haziran Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığıyla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 26 Haziran, Birleşmiş Milletler tarafından Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığıyla Mücadele Günü olarak ilan edilmiştir. Amaç, uyuşturucu kullanmayan, sağlıklı toplumdur.

Uyuşturucu madde kullanımı tüm dünyada artmaktadır. 15-64 yaş grubunun yüzde 5,5'i en az bir defa uyuşturucu madde kullanmıştır. Ülkemizde bu rakam yüzde 3,1 olarak belirtilmektedir. Uyuşturucu madde kullanımı ve kaçakçılığıyla tüm kesimler ve ülkeler mücadele etmeli, iş birliği yapmalıdır. Terör örgütleri uyuşturucu madde kullanımını finansman aracı olarak görmektedir, ticaretini yapmaktadır. Uyuşturucu madde direkt ölüme sebep olabildiği gibi tüm organları ve sistemleri etkilemektedir. Sadece sağlık sorunu değil, aynı zamanda sosyal, ekonomik ve hukuki sorundur. Önemli olan, uyuşturucu madde kullanımına başlamamaktır. Bunun için eğitim, bilinçlendirme yanında uyuşturucu madde ticaretini ve satışını mutlak önlemek gerekiyor.

Teşekkür ederim, saygılar.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, ormanları yakanların cezalandırılması için en kısa zamanda bir yasal düzenlemenin yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, yaz aylarının başlamasıyla beraber çıkan orman yangınları milletimizi derinden üzmüştür. En son Marmaris'te çıkan yangında devletimiz bütün imkânlarını seferber etmiş; helikopter, uçak ve karadan müdahalelerle yangın söndürme faaliyetleri yoğun bir şekilde devam etmektedir. Bu süreç içerisinde, bu yangınlarda kundaklama ve yangını kasıtlı çıkarma şüpheleri ortaya çıkmıştır. Yaz aylarının hemen başında bununla ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapılarak kesin kanaat getirilip tespit yapıldığı zaman, ormanları yakanların en ağır cezalarla cezalandırılması için mutlaka tedbir alınmalıdır.

Ciğerlerimiz yanıyor. Geçtiğimiz yıl birçok ormanımız kül oldu. Bu yıl da yine maalesef erkenden orman yangınları başladı. Bununla ilgili mutlaka gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır, ormanları yakanların ciğeri yakılmalıdır diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özsoy...

7.- İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy'un, Mahmut Ustaosmanoğlu'nun vefatına ilişkin açıklaması

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – (Hatip tarafından Bakara suresinin 156'ncı ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

Büyük İslam âlimi, ömrünü İslam'a ve Müslümanlara vakfeden, binlerce âlim ve hafız yetiştirmiş, ülkemizin manevi rehberlerinden Mahmut Efendi hazretlerinin fâni âlemden ebedî âleme irtihal ettiğinin haberini almış bulunuyoruz. Efendi hazretlerine Cenab-ı Allah'tan rahmet niyaz ediyor, ailesine, talebelerine ve tüm sevenlerine sabırcemil diliyorum. Mekânı cennet olsun.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

8.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Marmaris'te devam eden orman yangınına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şu an Marmaris'te devam eden orman yangını ciğerlerimizi bir kez daha yakıyor. Devletimiz tüm varlığıyla bölgede ve vatandaşlarımızın yanındadır. Yangına dakikalar içinde müdahale edilmeye başlandı. Tecrübeli ekiplerimizin insanüstü gayretle çalışmaları her türlü takdiri hak etmektedir.

Yangının başlamasından sonra bölgeye intikal eden Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Vahit Kirişçi ve İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu başta olmak üzere, karadan ve havadan müdahale ederek yangını söndürmek için fedakârca mücadele eden tüm ekibe şükranlarımı sunuyorum.

Sıcaklıkların yavaş yavaş başladığı bugünlerde tüm vatandaşlarımızı ormanlarda yangına sebebiyet oluşturacak konularda daha dikkatli olmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

9.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, AK PARTİ iktidarının terörle ve organize suç örgütleriyle yaptığı mücadeleye ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ iktidarı olarak, vatanımızın güvenliği, milletimizin huzuru için çok çalıştık. Güvenlik alanında da yüz yılın işini yirmi yıla sığdırdık, özgürlük düşmanı terörle ve organize suç örgütleriyle mücadelemizden hiç taviz vermedik. Son altı yılda 11.056 terörist etkisiz hâle getirildi, son beş yılda 2.040 örgüt üyesi teslim oldu. Sınır ötesi operasyonlarla güneyimizdeki terör koridorunu engelledik. Yerli İHA, SİHA ve ATAK helikopterlerimizle güvenlik güçlerimiz çok daha güçlü hâle geldi. Organize suç örgütlerine karşı mücadelede yapılan operasyon sayısını da artırdık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ iktidarı olarak, güvenlik alanında da yüz yılın işini yirmi yıla sığdırdık.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Eren Abluka-18 Operasyonu'nda şehit olan Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Uzman Çavuş Turgut İçen'e ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde Eren Abluka-18 Operasyonu adıyla yürütülen askeri harekât sırasında çıkan çatışmada şehit olan Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ve Uzman Çavuş Turgut İçen'e Allah'tan rahmet, yakınlarına ve ülkeme başsağlığı diliyorum.

Ülkenin her karış toprağını terör ve teröristten temizleme adına yürütülen bu mücadelede canlarını seve seve feda eden güvenlik güçlerimize şükran borcumuzu ne yapsak ödeyemeyeceğimizi biliyorum. Bu öyle bir süreçtir ki devlet olarak, millet olarak; kan pahasına, can pahasına mücadeleyi topyekûn sahiplenme ve üstesinden gelme mecburiyetinde olduğumuzu işaret etmektedir. Terör üzerinden

yapılmak istenenlerin, hedeflerinin üstesinden ancak terörü yok ederek gelinebileceğini ve bunun için yapılması gereken her neyse yapılacağını teröristlerin, destekçilerin ve dünyanın bilmesi gereken en önemli husus olduğunu buradan tekrar ifade etmek istiyorum.

Şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum.

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünver...

11.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, AKP iktidarında Karaman Ovası'nın su probleminin bir türlü bitmemesine ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP iktidarında Karaman Ovası'nın su problemi bir türlü bitmiyor. AKP döneminde bitirilemeyeceği kesinleşen Konya Ovası Projesi (KOP)'tan gelecek sudan umudun kesilmesinin çiftçimize yaşattığı hüsrana her yıl yaşadığı su kısıntısı eklenmektedir. Karaman çiftçisi, geçen yıl boşaltıldığı için İbrala Barajı'ndan sulamada faydalanamamıştı. Bu yıl yine bölgedeki çiftçilerimize 4 Temmuz itibarıyla barajın sulamaya kapatılacağı yönünde SMS mesajı gönderilmektedir. Su kesildiği takdirde Yeşildere, Ağılönü, Canhasan, Sudurağı, Beydili, Kızık, Salur köylerimizdeki ekili ve dikili alanlarda bir yıllık emek boşa gidecektir. Tarım Bakanlığına ve DSİ yetkililerine sesleniyorum: AKP yöneticilerinin “Dağı, taşı ekin.” dediği bir dönemde ekili alanlarda su kısıntısına gitmek de neyin nesi? Su bile veremeyecekseniz ya “Ekin.” diyerek çiftçimize hamaset yapmayın ya da suyu verin, çiftçimizi mağdur etmeyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Topal...

12.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, iktidarın verdiği sözleri yerine getirmemesine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Verilen sözler hâlâ bugüne kadar yerine getirilmedi. 3600 ek gösterge polisler söz verilmişti, bir türlü getirilmedi. Din görevlilerine, sağlık emekçilerine... Gerçekten arkadaşlar, hatırlatmıyor musunuz Sayın Cumhurbaşkanına? Sayın Cumhurbaşkanı çıkıyor, söz veriyor ama bir türlü sözünü yerine getirmiyor.

Şimdi, BÜRO MEMUR-SEN bütün milletvekili arkadaşlarıma mektup gönderiyor. Diğer memurlara da verilmesi gerektiğini buradan söylüyoruz, çağrıda bulunuyoruz. Arkadaşlar, bir daha buradan söylüyoruz: Polis arkadaşlara, sağlık emekçilerine, din görevlilerine, diğer memurlara 3600 ek göstergeyi ne zaman getireceksiniz? Verilen sözleri bir kez daha hatırlatıyoruz. İşsizler ordusu yaratıldı Türkiye'de. EYT'liler, öbür taraftan, yani gerçekten ciddi anlamda sıkıntılılar, onların da işini çözümüyorsunuz, “Çözeceğiz.” diyorsunuz, çözümüyorsunuz. Ne zaman çözeceksiniz arkadaşlar? Çözülmesini bir an önce talep ediyoruz onlar adına.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

13.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, en büyük gider kalemi akaryakıt olan sektörlerin yaşam mücadelesi verdiklerine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında parası pul olan vatandaşlarımız, 30 lirayı geçen mazot, 30 liraya dayanan benzin fiyatları karşısında arabalarına binemez hâle geldiler. Otobüsçüler, nakliyeciler, servisçiler, sürücü kursları başta olmak üzere, en büyük gider kalemi akaryakıt olan sektörlerimiz ayakta kalmak için büyük bir özveriyle yaşam mücadelesi veriyorlar. Vatandaşlarımız artan otobüs bilet fiyatları nedeniyle seyahat edemez hâle geldiler.

Zamlardan nasibini alan sektörlerden biri de sürücü kursları. Araba ve eğitmen giderleri, iş yeri kirası, araç sigorta bedelleri sürücü kurslarını Türkiye genelinde iflas eder hâle getirmiştir.

Kısacası -buradan iktidara çağrı yapıyorum- vatandaşın zamlarınıza dayanacak gücü kalmadı. Ya sandığı getirin ya da bu milletin yakasından elinizi çekin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

14.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, sarımsak ve çeltik başta olmak üzere kenevir ekiminde bir üs olan Hanönü ilçesinin ziraat odasının olmadığına ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kızılırmak'ın en büyük kolu olan Gökırmak havzasında yer alan, sarımsak ve çeltik başta olmak üzere kenevir ekiminde bir üs olan Hanönü ilçemizde maalesef ziraat odası yoktur. Gübreye, ilaca para yetiştirememesine rağmen üretmek isteyen Hanönülü çiftçilerimiz, odanın sorumluluğundaki her türlü işlem için, mazotun 30 liraya yükseldiği bu dönemde 30 kilometre uzaklıktaki Taşköprü ilçemize gidip gelmek zorunda kalmaktadır. Birçok çiftçimiz hizmetlerden mahrum kalmaktadır. İmza toplamalarına, ilgili mercilere başvurularına rağmen sonuç alamayan Hanönülü hemşehrilerimizin bu mağduriyetinin bir an önce sona erdirilmesi gerekmektedir. Hanönü ilçemize ziraat odası kurulmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan Atabek...

15.- Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan Atabek'in, Adapazarı'nın kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Haziranda Adapazarı'mızın kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünü kutladık. Biz dedelerimizin harp hikâyelerini her dinledikçe bu ruhla beslendik, büyüdük; bize millet olmanın, ümitvar olmanın, korkmamanın, birlikte neler yapılabileceğinin ışığını naksetti o hikâyeler. Bu milletin zora düştüğü zamanlara, Çanakkale'ye, Yemen'e, İstiklal Harbi'ne baktığımız zaman vatani ve milleti için gözünü kırpmadan kurşunların üzerine atlayan Sakaryalıları görürsünüz. Yüz bir yıl önce Halit Molla ve silah arkadaşlarıyla şehrin, vatanını, bayrağını, ezanını, Kur'an'ını, sınırlarını, namusunu çiğnetmeyen kahramanların ocağıdır Sakarya. Bu destanı bizlere armağan eden, canlarıyla, o mübarek kanlarıyla sınırlarımızı çizen kahramanlarımızı ve bugün de aynı şuur ve bilinçle Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehadet şerbeti içen tüm kahramanlarımızı rahmetle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

16.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Gökçeada Havalimanı'na ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale, tarihi ve doğal güzellikleriyle ülkemizin en önemli tarih ve kültür turizm merkezlerinden biridir. Milyonlarca lira harcanarak yapılan Çanakkale'deki Gökçeada Havalimanı'nın on yıldır kullanılmıyor oluşu trajikomik bir durumdur. Turizmin geliştirilmesi hedefiyle açılan havalimanının yeniden aktif hâle gelmesi sağlanmalıdır. Bu ülkenin kıt kaynaklarıyla yapılan Gökçeada Havalimanı'nın kaderine terk edilmemesi ve yeniden ticari uçuşların başlaması için çaba sarf edilmelidir. Kamu yatırımları hayata geçirilirken gerçekçi fizibilite raporları hazırlanmalı ve kaynakların çarçur edilmemesi sağlanmalıdır.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

17.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, ormanların vahşi madencilik ve yangınlarla yok edilmesine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sivas İmranlı Maden köyünde 23 adet yeni sondaj yapılıyor ve buralar vahşi madencilikle kirletiliyor. Bir yandan su kaynakları tehdit ediliyor. Geçen yıl orman alanları tahrip edildi ve oradaki meşe ormanları yakılarak meşeden kömür elde edilmeye çalışıldı. O bölgedeki zararları daha da fazla artırmadan bu vahşi madencilikten vazgeçmek gerekiyor. Vahşi madencilik, ormanları bir bir yok ediyor, doğayı tahrip ediyor. Bir yandan bu vahşi madencilik bir yandan da yangınlar ormanlarımızı yok ediyor. Ek bütçe geldi, bu ek bütçede uçak almak için para yok ama yangın seyretmek için çok sayıda uçağımız var. Bizim yangın seyretme uçaklarına değil, yangın söndürme uçaklarına ihtiyacımız var. Önümüz küresel iklim değişikliği nedeniyle yangınların daha da artacağı bir dönem, mutlaka tedbir alınmalı, uçaklar ihaleyle değil kendimizin olmalı.

BAŞKAN – Sayın Özgürsoy Çelik...

18.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik'in, Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılmasına ilişkin imzalanan anlaşmanın yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SABAHAT ÖZGÜRSOY ÇELİK (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bundan tam seksen üç yıl önce 23 Haziran 1939 tarihinde Ankara'da, farklı dinleri, kültürleri ve çeşitli zenginlikleri bünyesinde bulunduran, adını Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün verdiği Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılmasına ilişkin anlaşma imzalanmıştır. Vatanına sadakatle bağlı olan Hatay halkı seksen üç yıl önce kendisine vurulmak istenen esaret zincirini kırmış ve şanlı tarihinde yeni bir sayfa açmıştır. “Kırk asırlık Türk yurdu ecnebi elinde kalmaz.” sözüyle başlayan bu mücadele, 29 Haziran 1939'da Hatay Meclisi üyeleri tarafından oy birliğiyle Türkiye'ye katılma kararı alınmış, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabulüyle de Türkiye'nin bir vilayeti olarak sonuçlanmıştır. Hatay Hükûmetine son verilirken Genel Kurulda Meclis Başkanının “Muhterem arkadaşlarım, bugünkü fevkalade toplantımızda Meclisimiz en şerefli vazifesini yapmış, Hatay'ın kopmaz bir parça olarak...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aygun...

19.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, polislerin sorunlarına ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Polislerimizin koşulları çok ağır. Polis intihar oranı Türkiye intihar ortalamasının üzerindedir. Önlem istedik, önerge verdik, sonuç nafile. İçişleri Bakanı Soylu konunun üzerini kapattı. Hatta Soylu, polislerimizin görev yaptıkları birimler itibarıyla fazla çalışma ücreti aldıklarını iddia etti; bu, yalan bilgidir.

Motorin son bir yılda yüzde 320 zamlandı. Bir polis Ankara'dan Van merkeze taşınırsa ev eşyasına göre en düşük 17 bin lira, en çok 30 bin lira nakliye ücreti ödeyecektir, ancak polisimize verilen harcırah ise sadece 6 bin liradır.

Polislerimizin aynı zamanda kıdem mağduriyetleri de vardır. 2019 yılından bu yana lisans mezunu amirlere dört yılda bir rütbe terfisi verilmeye başlanmıştır. Hiyerarşi bozuldu, polis amirleri emir verdikleri astlarından bir müddet sonra emir alacak duruma geldiler. Polislerimize 2015 yılındaki gibi iki yıllık kıdem terfi hakkı geri verilmelidir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu...

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Emniyet Genel Müdürlüğünün resmî internet sitesinde bir milletvekilinin hedef gösterilmesi karşısında kayıtsız kalan Meclis Başkanı Mustafa Şentop ile susan AK PARTİ Grup Başkanlığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Bacak kırma, ev yıkma talimatı verip “Hukuk arkadan gelsin.” diyen İçişleri Bakanının bir milletvekilini Emniyet Genel Müdürlüğünün resmî sitesinden düşman ilan ettirmesine şaşırıyorum, ona yakışıyor ancak “Kötülük bizim Bakanımızdan gelirse susarız.” duruşu sergileyen AK PARTİ Grup Başkanlığını da milletimizin vicdanına havale ediyorum. Polisin edepsiz ve hukuksuz tutumunu geçtim de, Emniyetin resmî sitesinden bir milletvekilinin hedef gösterilmesine nasıl susarsınız? Ayrıca, bir milletvekilinin asli görevi olan milletin hukukunu savunması sebebiyle düşman olarak tanımlanıp hedef gösterilmesi yanında, TBMM'nin aşağılanması karşısında kayıtsız kalan Meclis Başkanı Sayın Mustafa Şentop Bey'e de sadece üzüldüğümü ve bu tutumunu ne kendisine ne de makamına yakıştırabildiğimi belirtmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Noterler Birliği Başkanı ve Yönetim Kuruluna “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Noterler Birliği Başkanı ve Yönetim Kurulu Genel Kurulumuzdalar. “Hoş geldiniz.” diyoruz efendim. (Alkışlar)

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Eren Abluka-18 Şehit Jandarma Onbaşı Doğan Dağcı Operasyonu'nda şehit düşen askerler ile yaralı askere, Muğla'nın Marmaris ilçesinde çıkan orman yangınlarına, millî güçlerimizin başarısına, yürütülen ikna çalışmaları neticesinde PKK terör örgütünden kaçan 4 terör örgütü mensubunun güvenlik güçlerine teslim olmasına ve Eren Abluka-18 Narko Terör Operasyonu'na ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Lice ilçesi Göçer Mahallesi kırsalında Jandarma Komando Alay Komutanlığı unsurlarınca dün yürütülen Eren Abluka-18 Şehit Jandarma Onbaşı Doğan Dağcı Operasyonu'nda teröristlerle çıkan silahlı çatışmada Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç, Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen şehit olmuş, Jandarma Uzman Onbaşı Mustafa Can Akdoğan yaralanmıştır. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve yüce Türk milletine başsağlığı diliyoruz.

Sayın Başkan, Muğla'nın Marmaris ilçesinde çıkan orman yangınları içimizi acıtmaktadır. Bu yangınlara karşı âdetâ son ateş sönene kadar mücadele etmeye devam edeceğini herkese göstermiş olan devletimiz, Orman Genel Müdürlüğümüz 20 helikopter, 14 uçak, 220 arazöz, 20 TOMA, 2 İHA ve 55 iş makinesiyle birlikte 688'i orman personeli olmak üzere 1.494 görevliyle yangınlara müdahale etmiştir. İçişleri Bakanlığımız, Orman Genel Müdürlüğümüz biteviye yangın bölgesinde bulunmuş, ellerinden gelen gayreti bütün güçleriyle göstermişlerdir. Sosyal medyada tezvirat amaçlı ortaya çıkan bütün söylemlerin, bütün samimiyet ve gayretle ortaya konulan bu mücadeleyi gölgeleyemeyeceğini

düşünüyoruz. Bu noktada yapılan tezviratların kaynaklarının da neler olduğunun farkındayız. Doğru haber almak isteyenlerin, gerçek habere ulaşmak isteyenlerin Orman Genel Müdürlüğümüzün sosyal medya hesaplarından verilen mücadeleyi takip etmelerinde büyük yarar görmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, İtalya’da düzenlenen Uluslararası Güreş Turnuvası’nda 130 kiloda mücadele eden olimpiyat 2’ncisi, dünya şampiyonu millî güreşçimiz Rıza Kayaalp altın madalyanın sahibi olmuştur. Ayrıca, 67 kiloda mücadele eden millî güreşçimiz Furkan Yıldız da gümüş madalya alarak 2’nci olmuştur. Yüreklirimizi kabartan, Türk Bayrağı’nı dalgalandırma şerefine bir kez daha nail olan millî güreşçilerimizi yürekten tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, İçişleri Bakanlığında yapılan açıklamada, yürütülen ikna çalışmaları neticesinde PKK terör örgütünden kaçan 4 terör örgütü mensubunun güvenlik güçlerine teslim olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, Eren Abluka-18 Narko Terör Operasyonu’yla -bir diğer adıyla “terörün kökünü kurutma” operasyonu- 11 ilde 4.200 personelimizin görev alması da tamamlanmıştır. 205 adreste arama yapılmış; 245 kilo esrar, 10 kilo sentetik uyuşturucu, 36 gram kokain, 97 uyuşturucu nitelikli hap; yine, pek çok sayıda silah, para, örgütsel doküman da ele geçirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Başta İçişleri Bakanlığımız olmak üzere tüm güvenlik güçlerimizi tebrik ediyor, hepsine kolaylıklar diliyor, Yüce Allah’tan yâr ve yardımcılar olmalarını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu...

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Pençe-Kilit Harekâtı ile Eren Abluka-18 Operasyonu’nda şehit olan askerlere, iktidarın orman yangınlarına karşı hazırlıklarının yetersiz olduğuna, Süleyman Soylu’nun İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’e yönelik ifadelerini aynen kendisine iade ettiğine, afet bölgelerinin siyasi nutuklar atılacak yerler olmadığına, dış politikaya, özel okullarda çalışan öğretmenlere, Yunanistan’ın adalarda hukuksuz bir şekilde silahlanması ve askeri üs kurmasına ve iktidarı, Ege’de ve Doğu Akdeniz’de gerekli tedbirleri almaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Irak’ın kuzeyinde devam eden Pençe-Kilit Harekâtı’nda teröristlerle girilen çatışma sonucu askerimiz Piyade Uzman Çavuş Sercan Baş şehit olmuştur. Diyarbakır’da gerçekleştirilen Eren Abluka-18 Operasyonu’nda ise teröristlerle yaşanan silahlı çatışmada 2 askerimiz şehit düşmüştür. Aziz şehitlerimize Cenab-ı Allah’tan rahmet diliyor, kederli ailelerine ve milletimize başsağlığı temenni ediyorum; buna vesile olan terör örgütü PKK’yı ve destekçilerini de şiddetle lanetliyorum.

Yaz aylarının gelişi münasebetiyle sıcak hava dalgası Türkiye’yi etkisi altına almaya başlamıştır. Bu durumun yangın afetlerine yol açacağı aşikârdır. Salı akşam saatlerinde Muğla’nın Marmaris ilçesi Bördübet mevkinde Amazon Koyu Yedi Adalar bölgesinde çıkan orman yangını da henüz kontrol altına alınmamıştır. Hazırlıkların yeterli olmadığı ortadadır ama hamaset üst düzeyde devam ediyor.

Hükûmetin öngörüsüzlüğü ve stratejik planlama eksikliği münasebetiyle geçtiğimiz sene günlerce devam eden, yeşil alanları kül eden ve bölge halkının geçimine büyük darbe vuran orman yangınları yine bugün tekrarlanmaya devam ediyor. Yaşanan acı tecrübenin üzerinden bir sene geçmesine rağmen gece görüşlü helikopterlerin hâlâ envanterimizde bulunmaması çok kolay kabul edilebilecek bir durum değildir. Bu konudaki eksikliğin ikmali için Hükûmetin derhâl vaziyet almasını tavsiye ediyoruz. Bu sefer de iş bilmezlik ve ihmal yüzünden aynı felaketler yaşanmaya devam ederse bilin ki bu sorumluluktan kurtulamayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Orası bir yangın bölgesi, elbette ki afetler üzerinden siyaset yapılmaz, afetlerden istifadeye kalkışılmaz, fırsatçı ve faydacı bir yaklaşım da sergilenmez, bütün bunları kabul ediyoruz ama Hükûmetin bakanları, özellikle biri sürekli afet bölgesinde; sel olursa sel bölgesinde, yangın olursa yangın bölgesinde maksadı aşan ifadeler kullanmaya devam ediyor. Süleyman Soylu'nun Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'e yönelik ifadelerini aynen kendisine iade ediyorum. Sayın Genel Başkanımız devlet yönetmeye namzet bir siyasi partinin lideri olarak kürsülerde, meydanlarda, vatandaşlarımızın içinde ve onlarla omuz omuza milletin sesi olmaya devam etmektedir. Hamaseti siyaset zanneden Soylu, evvela İçişleri Bakanı olmanın gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmek mecburiyetindedir zira kendisi devlet ciddiyeti ve insanlık noktasında ahkâm kesebilecek bir seviyede değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - İktidar partisini uyarıyoruz, afet bölgeleri siyasi nutuklar atılacak yerler değildir. Soylu, doğal afetleri siyasi malzeme ve kişisel propaganda olarak kullanmayı lütfen bir tarafa bıraksın; ilk önce, kendi bürokratlarının Türkiye'de izini kaybettiği 122 bin Suriyelinin akıbetini izah etsin.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Suudi Veliaht Prensle yaptığı son görüşme net bir biçimde ortaya koymuştur ki dış politika, kişisel ilişkilerle değil devletin ve milletin çıkarları üzerinden yürütülen bir alandır ve egemenlik, yalnızca siyasi değil aynı zamanda ekonomi temelli bir kavramdır. Jean Jacques Rousseau'nun bir ifadesi var, onu buradan dile getirmek istiyorum: “Eldeki para hürriyetin, peşi kovalanan para tam tersine köleliğin simgesidir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yanlış ve dirayetsiz bir yönetim anlayışla Türk milletini köleliğe teslim edeceğini zannedenler yanıldıklarını da anlayacaklardır.

Özel okullarda çalışan birçok öğretmen okulların tatil olması münasebetiyle işsiz kaldı çünkü sözleşmeleri on aylıktı. Yirmi yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında öğretmenlerin sorunları her geçen gün büyümeye devam ediyor. Kadrolu öğretmenler bile maaşlarıyla geçim zorluğu yaşarken iki ay maaş alamayacak, evine ekmek götüremeyecek öğretmenlerin durumu nazarıdikkate alınmalı ve bu alanda adalet temin ve tesis edilmelidir. Öğretmenler, kutsal meslek icra eden ve gelecek nesilleri yetiştiren saygın eğitimciler olmaları gerekirken mevsimlik işçi gibi görülüp iki ay işsiz bırakılmaktadır. Hükûmet iş bilmezliğiyle öğretmenleri güvencesiz koşullarda çalışmaya mahkûm ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – İYİ Parti iktidarında öğretmenlerimiz hak ettiği saygıya kavuşacak, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayrımı kalkacak ve tüm öğretmenler “kadrolu öğretmen” çatısı altında birleştirilecektir.

Bu arada, Yunanistan’ın Keçi Adası’nı uluslararası hukuka aykırı olarak silahlandırması ve burada asker bulundurması dün görüntülenmiştir. Adada helikopter pisti olarak kullanılan bir yer var, prefabrik 4 yapı ile gözetleme kuleleri ve Yunan bayrağının iki yanına mevzilenen topçu bataryaları bulunuyor. Uzun süredir 18 adanın Yunanistan tarafından silahlandırıldığını dile getirmemize rağmen, Hükümet konuyu görmezden gelmiş ve geçiştirmiştir. Yunanistan’ın yanı başımızdaki adalarda hukuksuz bir şekilde silahlanması ve askerî üs kurması asla kabul edilemez. Adalarla ilgili bugüne kadar yaptığımız ikazları dikkate almadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İktidarı hiç değilse bundan sonra Ege’de ve Doğu Akdeniz’de gerekli tedbirleri almaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç...

Buyurunuz Sayın Oluç.

23.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Merkez Bankasının bugün yaptığı açıklamaya, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2022 yılı ek bütçe teklifine, GRECO’nun son yayınladığı rapora ve kadın örgütlerinin ve baroların Danıştayda yapmak istedikleri açıklamanın engellenmesine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, dünyada enflasyonist bir dönem yaşanıyor, evet ve ciddi olan ülkeler ve iktidarlar para birimlerine sahip çıkabilmek için, değerini koruyabilmek için çeşitli önlemler alıyorlar ve bu önlemlerin başında da faizle ilgili kararlar geliyor. Ama Türkiye’de 2002 yılından bu yana Türkiye ekonomisini sıcak para-faiz denklemine mahkûm eden bu iktidar ve onun güdümündeki Merkez Bankası bugün faizi yüzde 14’te sabit tutmaya devam ettiğini açıkladı. Merkez Bankasının yaptığı açıklamaya baktığımızda dedik ki: Acaba Türkiye ekonomisini mi inceliyor Merkez Bankası yoksa başka bir ülkenin ekonomisini mi? Çünkü diyor ki yaptığı açıklamada: “Fiyat genel düzeyinde sağlanacak istikrar...” Merkez Bankası fiyat genel düzeyinde istikrar sağlıyor yani kararlarıyla. Ve diyor ki: “Ülke risk primlerindeki düşüş...” Ya, ülke risk primlerindeki düşüş diye bir şey mi var? Risk primi 800’ün üstüne çıkmış uluslararası alanda ve ciddi bir yükseliş var, rekorlar kırıyor risk primi her seferinde ama Merkez Bankası bunu da görmüyor.

Şimdi, tabii, esas mesele saraydan türeyen akıl almaz ekonomi modellerinden kaynaklandığını biliyoruz ve Merkez Bankası bunlarla zaman geçiriyor ve gerçekten halkın sofrasına çok ciddi darbeler indiriyor. Şunu biliyoruz: Türkiye’de bugün reel faizler yüzde 20-30 bandında, resmî faiz yüzde 14’te tutuluyor ama reel faizler yüzde 20-30 bandında sürüyor. En son “Ekonomiyi kurtaracağız.” diye yeni bir şey icat ettiniz bu kur korumalı mevduattan sonra “gelir endeksli senet” diye. Onun yıllık bileşik getiri faizi yüzde 23. Hani yüzde 14’tü, hani nastı? O da geçti, bir kenara gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bütün bunları görünce insanın aklına şu soru sık sık geliyor yani son aralıktan bu yana bu soruyu defalarca sorduk, bir kez daha soruyoruz: Bu durum böyleyken Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan’ın “Kimse bizden şunu beklemesin: Bu iktidar faizi artırmayacaktır, tam aksine biz faizi düşürmeye devam edeceğiz.” sözünü sarf ettiği gün, dolardaki oynamalardan kimler kazandı? Bu soruyu sorduk ve sormaya devam edeceğiz. Biz bu soruyu soruyoruz, o arada ek bütçe geldi, Plan ve Bütçe Komisyonu şimdi toplantı hâlinde, görüşüyorlar. “Ek bütçe” deniyor ama yani aslında ek bütçe değilmiş anladığımız, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı bir “tweet” atmış, diyor ki makro göstergelerde yaşanan gelişmeler nedeniyle gelirlerde oluşan yüksek artış yüzünden bu ek bütçe gelmiş. Bayağı iyi yani durum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bayağı iyi bir durumla karşı karşıyayız. Gelirlerde artış olduğu için ek bütçe yapılmıyormuş, çok ilginç. Artan gelirler nereden kaynaklanıyor? Vatandaşın sırtına bindirilen vergilerden, baktığımız zaman kalemlerden bunu görüyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı mızrağı nasıl çuvalın içine sığdırırım diye uğraşıp duruyor, akla ziyan bir açıklama ama hadi onu da bir kenara bırakalım; Hazine ve Maliye Bakanı Nebati burada açıklamalar yapıyor, diyor ki yan tarafta: “Son yüzyılın en büyük küresel sorunlarından birinin yaşandığını ve 2020 yılında pozitif büyüme kaydeden, 2021 yılında ise yüzde 11’le G20 içinde en hızlı büyüyen ekonomimiz...” Birçok verilere bakıyoruz, bu söylediğinde çok ciddi bir sorun var; Türkiye G20 içinde değil artık, değil mi Sayın Elitaş? Yani tahminlere göre 2021’de dünyanın en büyük 21’inci ekonomisi konumuna geriledi Türkiye, 2022’de 23’üncü sıraya düşeceği öngörülleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Dolayısıyla G20’yi geçmişiz, biz yukarılara doğru devam ediyoruz. Allah kolaylık versin diyelim yani bu ek bütçenin niye getirildiğini biz çok iyi biliyoruz, halk da yakında anlayacak. Bunu bir kez daha söylemiş olalım, önümüzdeki hafta herhâlde bunu Genel Kurulda uzun uzadıya tartışacağız.

Türkiye hakkında, daha doğrusu Türkiye’nin de içinde bulunduğu çeşitli raporlar yayınlanıyor. Avrupa Konseyinin bir organı olan GRECO’nun son yayınlandığı raporda siyaset ve yargı konusunda son derece önemli belirlemeler var Türkiye’yle ilgili; hani malum, Türkiye de Avrupa Konseyinin bir parçası olduğu için. Diyor ki raporda: “Daha önceki raporda söylenenlere göre 22 tavsiye yapmıştık, Türkiye sadece 2’sini tatmin edici şekilde yerine getirdi.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ve diyor ki: “Yasama dokunulmazlıklarıyla uğraşırken bu Meclis, esas itibarıyla milletvekilleri hakkındaki rüşvet suçlamasıyla yürütülen ceza soruşturmaları ön plana alınmalıdır.” Tabii ki biz tam tersini yapıyoruz her zaman olduğu gibi.

“Hâkim ve savcı adaylarının seçim ve mesleğe alım süreçleriyle ilgili olarak yargı erkinin müdahilliği ve sorumluluğu yerine getirilmiyor.” diyor. Tabii, belli kimin getirdiği; yürütme getiriyor bunu. Rapor niye böyle bir şey yazıyor anlamadık.

Adalet Bakanının, hâkim ve savcılarının görev dokunulmazlıklarının kaldırılabilmesine ilişkin izin verebilme yetkisini yargıya devretmemesi eleştiriliyor. Tabii ki yani Adalet Bakanı yargıya devreder mi? Bütün yetki ve kararlar yürütmede olacak yani yargı ne ki? Yargı yürütmenin emrinde olursa ancak bu iktidar için yargı olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

HSK'nin yürütme erkinden ve siyasi etkiden bağımsız olmadığını tespit ediyor rapor. Gerçekten bunlar çok ilginç şeyler söylüyorlar. Yani HSK, yürütme erkinden ve siyasi etkiden bağımsız olabilir mi bu iktidar altındaki Türkiye'de?

Bir de “Hâkim ve savcılarının yer değişikliklerinin rızalarına aykırı olarak yapıldığını tespit ediyoruz.” diyor. Tabii, GRECO nereden bilsin aslında Türkiye'de bir ödül ve cezalandırma sisteminin esas itibarıyla bu terfilerde uygulandığını. Yani böyle tuhaf tuhaf şeyler tespit etmişler, biz de bunu bir kez daha iktidara hatırlatalım.

Son olarak söylemek istediğim bir konu var efendim. İstanbul Sözleşmesi'nin fesih kararının iptali talebiyle açılan davaların bugün 4'üncü grup duruşması görülüyor. Kadın örgütlerinin ve baroların Danıştayda yapmak istedikleri açıklama yine engellenmeye çalışıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani kadın cinayetlerini engellemek yerine kadın örgütlerinin ve baroların kadın cinayetleri yaşanmasın diye verdikleri mücadele engellenmeye çalışılıyor. İşte, yine İçişleri Bakanlığı kolluk ve güvenlik kuvvetlerinin yeni bir müdahalesinden söz ediyoruz. Yani İstanbul Sözleşmesi'nin konuşulması için çeşitli illerden Ankara'ya gelen kadınlar, bırakın kendileri için çok önemli gördükleri bu sözleşme hakkında görüşlerini, önerilerini, eleştirilerini açıkça dile getirebilsinler ve katillere haksız tahrik indirimi yapanları kahredebilsinler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilini temsilen Sayın Vecdi Gündoğdu.

Buyurun Sayın Gündoğdu.

24.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Irak'ın kuzeyinde ve Diyarbakır'da şehit olan askerlere, İstanbul seçiminin 3'üncü yıl dönümüne, Hükûmetin orman yangınlarıyla mücadelesine, Recep Tayyip Erdoğan'ın 8 uçaklık filosuyla yaklaşık 25 tane yangın uçağı alınabileceğine, orman köylülerinin durumuna ve tahıl ambarı ülkemizde iktidar sayesinde ekmeğin 5 lira olmasına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak'ın kuzeyinde ve Diyarbakır'da şehit olan askerlerimizi rahmetle anıyorum, ailelerine sabır, milletimize başsağlığı diliyorum.

Bugün 23 Haziran, demokrasi tarihimizin dönüm noktalarından biri olan 23 Haziran 2019 İstanbul seçiminin de yıl dönümü; baskıya, engellemeye, hukuksuzluğa karşı yükselen tepkinin de 3'üncü yıl dönümü. İstanbul'da demokrasi şenliğiyle kutlayacağız bu yıl dönümünü. Buradan da İstanbul'a selam göndermek istiyorum ve bir kez daha kutluyorum.

Bir yıl dönümünü de yine orman yangınlarıyla yaşıyoruz. Geçen yıl çok büyük acı çektik. Sadece 2021'de geçmiş dokuz yıldaki orman yangını toplamından fazla alan hasar görmüş durumda; insanlarımızı kaybettik, hayvanlarımızı, ağaçlarımızı, canlarımızı kaybettik. Bir yıl oldu, yine aynı

hikâyeler, yine aynı beceriksizlikler. İki gündür ormanlarımız yanıyor ve tüm gece de yandı. Orman Bakanı Kirişçi açıklama yapıyor: “Gece görüşlü helikopterler 4 Temmuzda gelecek. Türk Hava Kurumunun, THK’nin uçakları 1 Temmuzda uçuşa başlayacak.” Nasıl bir yönetim, nasıl bir aymazlık bu, hâlâ anlayabilmiş değiliz. Ya çok fazla beceriksizsiniz ya da rant için ormanlarımızın cayır cayır yanmasına da göz yumuyorsunuz. Yangın, afet, sizin keyfinizi, ihale takviminizi bekleyemez. Sosyal medya hesaplarından onlarca kez sorduk -önergeler, toplantılar, vatandaş tepkisi- neden adım atmak için yangının başlaması bekleniyor, buna hâlâ bir anlam veremedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay açıkladı, resmî olarak Cumhurbaşkanı envanterinde 8 tane uçak var. Envanterimize kayıtlı 1 tane yangın söndürme uçağımız var mı, onu da bilmek istiyoruz ama hâlâ yok. Bu kadar acıya, bu kadar çağrıyla dahi 1 tane uçak alınmadı. Erdoğan’ın 8 uçaklık filosunun değeri yaklaşık 1 milyar dolar, yaklaşık 25 tane yangın uçağı alınabilir. Erdoğan’ın “Yangın yerinde incelemeler yaptık.” diye servis edilen fotoğrafları var. Marmaris’te yazlık sarayındaydı, Prens Selman’la pazarlığa giderken aşağıya bakıyor ve “Ne var, ne yok?” diyordu aslında. Uçağına binmek için helikopteriyle Dalaman’a geçerken yangın bölgesi üzerinden geçiyor, aslında tüm inceleme de buydu. Erdoğan, Prensi uçağına kadar el sallayıp uğurladıktan sonra yine Marmaris’teki yazlık sarayına döndü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Şimdi göreceğiz bakalım yangın bölgesine gerçekten gidecek mi. Giderse bir tavsiyemiz olsun, insanlarımızın kafasına çay atmasını diyorum.

Sayın Başkanım, ormanları bekleyen, gençleştiren, değer yaratan, yangında, selde, fırtınada yaşamlarını tehlikeye atan ormanların bekçisi orman köylülerimiz de maalesef perişan olmuş durumda. Seslerini bir türlü iktidara duyuramadılar. Orman köylüsü “Vahidi fiyatlarını artırırsın.” diyor, “Kesim, soyum ve taşıma ücretleri artık çok düşük kaldı. Bunları artırırsın ve bir çaresine bakın.” diyor ama hâlâ iktidarın kulakları sağır, gözleri kör olmuş vaziyette.

Ve iktidar sayesinde tahıl ambarı ülkemizde ekmek 5 lira olmuş “8, 10 olur mu?” diye de konuşuluyor. Artık biz de şunu diyoruz: Getirin sandığı, milletin önüne koyun, millet de bunun cevabını versin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurun Sayın Elitaş.

25.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Mahmut Ustaosmanoğlu’nun vefatına, şehit Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen’e, Turgut Reis’in şehadete ermesinin 457’nci yıl dönümüne, Genel Kurul gündemine ve Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 2022 yılı ek bütçe teklifine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Müfessir ve mutasavvıf, önemli kanaat önderlerinden Mahmut Ustaosmanoğlu Hoca Efendi darıbekaya göç etti. Ömrünü İslam’a ve ilme adayan, birçok talebe yetiştiren Mahmut Ustaosmanoğlu’na Allah’tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyoruz; mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, Diyarbakır Lice’de teröristlerle yaşanan silahlı çatışmada şehit olan Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç’a ve Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen’e Allah’tan rahmet, ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyoruz. Saldırıda yaralanan Jandarma Uzman Onbaşı Mustafa Can Akdoğan’a acil şifalar niyaz ediyoruz. Hiçbir şehidimizin kanı yerde kalmadı ve kalmayacak. Bir kez daha en güçlü şekilde vurguluyoruz ki terörün kökünü kurutana kadar mücadele etmek boynumuzun borcudur.

Bugün Türk denizcilik tarihinin büyük kahramanlarından, modern denizciliğin mimarlarından, Trablusgarp fatihi Turgut Reis’in Malta kuşatması sırasında şehadete ermesinin 457’nci yıl dönümü. Bugün, kahraman ecdadımızın izinde ana vatanda, mavi vatanda kararlılıkla mücadele etmeye devam ediyoruz. Akdeniz’de Türk hâkimiyeti için büyük mücadeleler vererek zaferler kazanan Turgut Reis’i, ahirete irtihal etmiş denizcilerimizi ve bizlere bu toprakları vatan kılan tüm ecdadımızı rahmetle, minnetle yâd ediyoruz.

Bugün, biraz sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde bulunan “altıncı yargı paketi” olarak bilinen 23 maddelik teklifi görüşmeyi planlıyoruz. Görüşmeler sırasında tüm siyasi parti grupları adına milletvekili arkadaşlarımız görüşlerini bizimle paylaşacak ve onlardan feyzalacağız diye umuyor, düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonunda 2022 yılına ilave olarak ek bütçe kanun teklifi görüşülüyor. Kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında muhalefetten milletvekili arkadaşlarımız “Bu ek bütçe değil, gerçek bütçedir, yeni bütçedir.” diye ifade ediyorlar ama Anayasa’nın 161’inci maddesi açık ve net olarak ifade etmiş. Bir bütçe en geç ekim ayının 17’sine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulur ve aynı yılın aralık ayı itibarıyla da bitirilir. Biz -sanıyorum bu bütçeyi - 17 Aralık 2021 tarihinde 2022 yılının bütçe görüşmelerini bitirdik, gerçekleştirdik fakat hem Sayın Bakanın açıkladığı hem de diğer milletvekili arkadaşlarımızın Plan ve Bütçe Komisyonunda ifade ettikleri gibi küresel mal, hizmet ve emtia fiyatlarındaki olağanüstü derecede artışın ortaya çıkardığı giderler karşısında mali disiplini elinden bırakmayarak Türkiye ekonomisini idare eden Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer kurumlar eldeki gelirlerini artırmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yine, 161’inci maddeye göre kaynağı gösterilmeden ek bütçe, ilave bir bütçe yapılamayacağıyla ilgili düzenleme açık ve nettir. Biliyorsunuz, normal bütçelerde harcama kalemlerini yaparsınız, “Şu kadar planlıyorum harcamayı, 1 trilyon lira harcama yapıyorum.” dersiniz, karşılığında da gelir gösterirsiniz, dersiniz ki “Bu gelirin şu kadarlık kısmını da borçlanarak karşılayacağım.” Ama ek bütçe mantığında hem Anayasa’nın 161’inci maddesi hem de 5018 sayılı Kanun’un ek bütçeyle ilgili yaptığı düzenlemelerde kaynak gösterilmeden herhangi bir bütçe ödemesinin yapılamayacağıyla ilgili kesin hüküm var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, size gerçekleştirmeleri ve ek bütçe yapma ihtiyacının nereden doğduğunu ifade etmek istiyorum. 2021 yılı Ocak-Mayıs döneminde merkezî yönetim bütçe gelirleri 542 milyar iken 2022 yılı Ocak-Mayıs döneminde 1 trilyon 84 milyar liraya çıkmış yani merkezî yönetim bütçe gelirleri gerçekleşmesi yüzde 100 olmuş. Şimdi, yine aynı şekilde söylediler: “Bu, halkın vergileriyle yapılan bir fazla tahsilat; halkın sırtından aldığınız, yüklediğiniz vergiler sonucunda

ortaya çıkan bir durum.” diye ifade ediyorlar. Zaten merkezî idarenin gelirleri halkın kazançlarından, elde ettiği gelirlerden kanun gereğince toplanan hasılanın belli bir oranıdır, bununla gerçekleştirilir.

Şimdi, vergi gelirleriyle ilgili kısma bakalım, kimden vergi alınmış, kimden vergi alınmamış konusuna.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Vergi gelirleri 2021 yılı Ocak-Mayıs döneminde 423 milyar 700 milyon iken yine 2022 yılı Ocak-Mayıs döneminde 881 milyar liraya çıkmış, artış oranı yüzde 108; gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler 147’den 376 milyar liraya çıkmış, artış yüzde 154; gelir vergisi yani az gelirli, sabit gelirli olan küçük esnafın gelir vergisi 80’den 116 milyar liraya çıkmış, buradaki artış yüzde 46; kurumlar vergisi 68 milyar liradan 259-260 milyar liraya çıkmış, kurumlar vergisi tahsilatındaki artış oranı yüzde 282; mülkiyet üzerinden alınan vergiler yüzde 23 artmış; dâhilde alınan mal ve hizmet vergileri... Bu dâhilde alınan mal ve hizmet vergilerinin açılımında ne var? Aldığımız ürünlerdeki katma değer vergisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Mesela 2021 ile 2022 Ocak-Mayıs dönemlerindeki katma değer vergisini kıyasladığımız takdirde yüzde 50,4’lük bir artış söz konusu. Kurumlar vergisinde ne kadardı? Yüzde 282. Özel tüketim vergisinde yüzde 63,5’lik bir artış söz konusu. Gümrük vergilerinde yüzde 117, ithalden alınan katma değer vergisinde de yüzde 124 vergi artışı söz konusu. Yani burada ortaya çıkan gelir artışından dolayı hazinenin, Maliyenin, kamunun elindeki kaynaklarının yine bu insanlara... Bütçe para toplamak, gelirleri tahmin etmek, temin etmek ve halkıyla paylaşmaktır; bütçenin esas tanımı, ifadesi budur. Şu anda bizim toplayacağımız bütçe gelirleri içerisinde ocak-mayıs döneminde yüzde 100’e yakın artışın olduğu dönemde bunu da vergiyi ödeyenlerle paylaşmak için ek bütçeyi ihdas ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Bakan Bütçe Komisyonunda gerekli açıklamaları yaptı. Şimdi, maaş alan kesimlere yaklaşık -rakamları tam bilmiyorum ama haziran sonu enflasyonuna göre değerlendirilecek- yüzde 40 civarında bir artış sağlanacak. Bizim bu bütçe içerisinde maaş ödemelerine harcadığımız rakamlar şu anda personel ve SSK’ye devlet primi 216 milyar lira, mal ve hizmet alımı gerçekleştirmeleri 86 milyar lira yani bu bütçenin, yaklaşık ek bütçenin yaklaşık yüzde 22’lik kısmı personel ve harcamalarına, maaş ödemelerine gidecek. Cari transferler 420 milyar lira, sermaye giderleri 74 milyar lira, sermaye transferleri 13 milyar lira, faiz giderleri de 89 milyar lira olmak üzere gerçekleşecek; ek bütçe büyüklüğünün bu şekilde olması gerekiyor. Yani bunun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Hem Anayasa’da açık ve net hüküm varken hem 5018 sayılı Kanun’da açıkça izah edilmişken... Ek bütçe imkânı bugüne kadar sadece 2022 yılında kullanılan bir değerlendirme değil bundan önceki dönemlerde de çok yapılmış; 95’te, 96’da, 97, 99, 2003, 2004 ve en son da 2022 yılında ek bütçe yapma ihtiyacı hasıl olmuş. Ek bütçe yapma ihtiyacı da toplanan gelirlerin, kamunun kaynaklarının yine kamuyla, milletle paylaşması adına yapılan bir düzenlemedir. Bugün inşallah Komisyon görüşmeleri bitirdikten sonra tahmin ediyorum önümüzdeki hafta da ek bütçeyi görüşerek hayata geçireceğiz diye ümit ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Efendim, Sayın Elitaş adımı vermeden söylediklerime dair birkaç saptamada bulundu, bir ufak düzeltme yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Yapın efendim, buyurun.

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Elitaş, sizin bu bahsettiğiniz artış oranı var ya gelirlerde, o neyin artış oranı biliyorsunuz değil mi? Enflasyon artış oranı. Yani sizin ekonomi politikalarınızın yanlışlığından doğan enflasyon artış oranı işte, bu bütçeyi yapmanızı gerektirdi ve enflasyon nedeniyle fiyat artışlarından rekor vergi topladınız halktan -ben halkın sırtından alınanlar derken onu kastediyordum- ama bunun dağıtımına gelince -siz de biraz evvel rakamları verdiniz- kimlere dağıttığınız görülüyor. Mesela faiz harcamalarına ek 90 milyar lira veriyorsunuz; hani faiz nastı ya, 90 milyar lira oraya gidiyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Kur korumalı mevduat, ek 40 milyar Türk lirası; ekonomiyi kurtaracak büyük icat. Yani vergi yükü arttı halk için ve toplanan bu vergiden oluşan fazla geliri nereye harcıyorsunuz şimdi, kime veriyorsunuz? Bu faiz harcamaları ve kur korumalı mevduatla bir avuç insana. Peki, önemli bir kısmı dediğiniz gibi personel harcamalarına gidiyor çünkü öyle bir iflas noktasına getirdiniz ki ekonomiyi, milletin maaşlarını ödeyemeyecek duruma geldiniz, sorun buradan kaynaklanıyor. Ben bunu anlatmaya çalışıyordum o yüzden yani bunu, tabii haftaya Sayın Kubat'ın söylediği gibi de daha detaylı tartışacağız. Ben sadece bir ön giriş olsun diye bunları söyledim.

Teşekkür ederim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de bir saptama yapabilir miyim bu yanlışlarıyla ilgili, farklı görüş...

BAŞKAN – Efendim, isminize hitaben bir açıklamada bulundu, siz de bir cevap verin efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben de cevap vermek değil de... Ben de farklı bir saptama yapmak istiyorum, açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

27.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, Sayın Başkan, 2022 yılı bütçesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği bütçede faiz harcamalarına 240 milyar lira öngörmüşüz, hedeflemişiz. Şu anda Komisyonda görüşülen ek bütçede yani ikinci altı aylık süredeki ilave edilecek faiz harcaması 89 milyar lira koymuşuz. 240 milyar liralık faiz harcamasının toplam gelirler içerisindeki payı yüzde 13,5 iken ek bütçeyle birlikte 2022 yılı bütçesinin tamamındaki faiz payı yüzde 11'e düşmüştür. Yani 2022 yılı bütçesi ile şu andaki bütçeyi birlikte yaptığımızda yüzde 13,5'tan yüzde 11'e düşen bir faiz harcamasıyla karşı karşıyayız. Burada elde edilen gelir... Bakın, pandemi döneminde olağanüstü derecede emtia fiyatları ortaya çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Ben dünyadaki enflasyon oranlarıyla ilgili bir konuyu ifade etmek istemiyorum. Bakın, bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 8'e çıkmış enflasyon, İngiltere'de yüzde 9 küsur olmuş enflasyon; bütün ülkeler enflasyon canavarıyla mücadele etmek için ellerinden gelen gayretleri gösteriyorlar. Aynı şekilde, enflasyonla birlikte muhakkak ki fiyatların göreceli artışından kaynaklı, fiyatlardan dolayı ortaya çıkacak göreceli kârların da vergisi ortaya çıkacak ama şurada gördüğümüz rakamlarda... Bir yıllık, bir buçuk yıllık pandemi döneminde -ki o çerçevede 250 milyar lira işletmelere, çalışanlara kaynak desteği sağladık- çalışmayan işletmelerin olduğu, istihdamın hemen hemen yüzde 60'a düştüğü, verimliliğin yüzde 60'a düşürüldüğü bir dönemde bugün yüzde 80'e yakın bir kapasite kullanım oranı yaşıyorsak cumhuriyet tarihindeki belki en yüksek kapasite kullanım oranlarından birini şu anda idrak ediyoruz demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu çerçevede, bir buçuk yıl önce demir fiyatları 5 liraydı, şimdi 14 lira. Eğer stoklarında demir bulunduran bir müessese varsa... 2020 yılının başında 4-5 liraydı, şimdi 13-14 lira; 18 liraya çıktı, 14 liraya düştü. Bu çerçevede, 2020 yılının başında herhangi bir emtiasını elinde bulunduran, stokta bulunduran firmalara, vergi usulü çerçevesinde ve tek düzen muhasebe sistemine göre, ilk giren ilk çıkar hesabıyla yapılan muhasebe kayıtlarına göre zaten elde tuttıkları varlıklarının değer artışından ortaya çıkan bir kazanç vergisi hasıl olmuştur. Burada -dar gelirliyle, sabit gelirliyle- gıda maddelerinde katma değer vergisini yüzde 1'e düşürdük. Yani aslında o düşmemiş olsaydı, yüzde 8'den yüzde 1'e düşmemiş olsaydı; mobilyada, konutta belirli ölçülerde bunlar düşmemiş olsaydı dâhilde alınan katma değer vergisi yüzde 50 yerine belki yüzde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitiriyor musunuz efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Son cümlem Sayın Başkanım, on saniyede bitiriyorum.

Katma değer vergisindeki artışın ek bütçede... 2022 yılı bütçesinde yüzde 50 yerine belki yüzde 70, yüzde 80'lere yani nihai tüketicinin ürün alırken tüketim malına ödediği verginin belki yüzde 80, yüzde 90'lara ulaşacağı bir durumdu. O anlamda, bu, fazladan elde edilen gelir ve hasılayı yine milletle paylaşma bütçesidir diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yarın nasıl olsa tartışacağız...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tabii, tabii; 2 rakamda bir düzeltme yapmak istiyorum sadece, yeni bir satışa yaratmayacağım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

28.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – OECD ülkelerinde ortalama enflasyon yüzde 9,18; “Çin modeli” dediniz, Çin'de enflasyon yüzde 2,1; “Güney Kore modeli” dediniz, enflasyon 5,4; “Japon modeli” dediniz, yüzde 2,5 enflasyon; bizdeki, TÜİK'in verilerine göre yani hormonlu verilere göre yüzde 75 civarında. Şimdi, dolayısıyla dünyadaki enflasyon ile bizdeki enflasyon arasında çok ciddi bir fark var.

İkincisi de dünya enflasyon yaşıyor hakikaten, enflasyonist bir sorun ve bunu çözmek için faiz artırımı vesaire gibi birtakım enstrümanları kullanıyorlar fakat siz “faiz sebep, enflasyon sonuç” diye bir tez peşinden gittiğiniz için o enstrümanı da kullanma imkânına sahip değilsiniz artık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ne oldu şimdi? Şimdi ek bütçe.

Peki, Sayın Elitaş, bir tek şey söyleyeceğim size, bunu tartışacağız sonra fakat bakın, ben 17 Aralık 2021’de, geçen sene burada bütçeyi konuşurken “Bu bütçenin bütün öngörülleri yanlıştır, yüzde 75 sapma var; gelin, ek bütçe konuşalım.” dedim altı ay önce. Şimdi, altı ay sonra geldiniz, yüzde 74 sapmayla ek bütçe konuşuyorsunuz. Peki, altı ay ne oldu? Yazık değil mi bu ülkenin kaynaklarına?

Bu kadar söylemek istediğim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Oluç, dünya resesyonu tartışıyor; Türkiye büyümeyi tartışıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Türkiye çöküşünü tartışıyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Siz de o resesyondan biz fırsat yaratacağız diye düşünüyorsunuz ama değil.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Dünya stagflasyon içinden nasıl çıkarız diye düşünüyor, Türkiye büyümeyi tartışıyor.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu ve arkadaşları tarafından, devlet kurumlarının yıpratılmasının sebep ve sonuçlarının, bu istenmeyen durumun menfi neticelerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin araştırılması amacıyla 22/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/6/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu ve 20 milletvekili tarafından, devlet kurumlarının yıpratılmasının sebep ve sonuçlarının, bu istenmeyen durumun menfi neticelerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin araştırılması amacıyla 22/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/6/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yavuz Ağırlioğlu.

Buyurun Sayın Ağırlioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, milletin kıymetli vekilleri; parti grubumuz adına verdiğimiz önerge, Türkiye’de biraz önce yaptığımız tartışmayı da havi bir önerge. Devlet kurumlarının yıpranması, yıpratılması; devletin kurumlarıyla tefessüh etmesi üzerine parti grubum adına kalbinize, vicdanınıza, sizin vesilenizle de milletin dimağına hatırlatmayı vazife bildiğim birkaç hususu arz edeceğim.

Devlet milletin teşkilatlanmış, tecessüm etmiş hâlidir. Türk devletinin hizmetini görmeyi teşkilatlanarak yapmaya çalıştığı bu cihazın memleketine, milletine yaşattığı, yaşatabildiği, sunabildiği konforun, güvenliğin, huzurun sonuçları üzerinden devletin verimliliği takip edilebilir. Devletin, milletin varlığına nezaret etmek için teşkilatlanmış bu cihazda; efendim, milletin zenginliğine, milletin huzuruna, milletin esenliğine, milletin yarın endişelerine yetebilen, kurumlarıyla gürleyen, kurumlarıyla varlığını milletine hissettirebilen bir devletten bahsedebileceksak bu kurumların saygınlığıyla alakalıdır. Devlet kurumlarıyla görünür. Devletin kurumları, hizmetine talip olduğu milletin zenginliğine, konforuna, güvenliğine, hakkına, hukukuna nezaret edecek olan ciddiyetin ete kemiğe bürünmüş hâlidir. Bütün kurumlarıyla devlet, aslında Türk varlığının, Türk milletinin varlığının yarınlara taşıyabileceği ne varsa kıymetlendiren, verimlendiren, bunları geliştirebilen, güçlendirebilen iradesinin de görünebilme imkânını bulabildiği cihazın ismidir.

TÜİK devlet kurumudur, Anayasa Mahkemesi devlet kurumudur, devlettir; efendim, Millî Savunma Bakanlığı devlettir, bakanlıklar devlettir; İstatistik Kurumu devlettir. Devletin hizmetini, milletin hizmetini görsün diye istihdam edip, liyakatli bulup devletin hizmetiyle buluşturabileceği bütün insanlar aslında bu verimlilik kapasitesinin ete kemiğe bürünmüş hâlidir.

Efendim, Türk milleti fakirse devletin kurumları niçin itibarlıdır? Efendim, Türk milleti geçim zorluğu, darlığı çekiyorsa devletin kurumları niçin başarılıdır? Efendim, Türk milletinin satın alma gücü bu kadar azalmışsa bu işlere yetebilmek için organize olması gereken kurumlar niçin başarılı muamelesi görmektedir, niçin başarılı kurumlardır? Bizim şöyle bir şeye ihtiyacımız vardır: Türk devleti, kurumlarıyla, Türk milletinin varlığına nezaret edecek olan akıllı, istihdam politikasını, üretim kapasitesini, liyakatli istihdam edebilme organizasyonunu, muhasebe edebilmeyi, doğru ile yanlış muhasebe edip doğruları yanlıştan tefrik edebilme kabiliyetini göstermek zorundadır. Devlet birtakım politikalar uyguluyor Hükûmetiniz vasıtasıyla, sonuçlarını milletin bu kadar ağır ödediği politikalardan dönme kapasiteniz nedir mesela sizin? Merkez Bankası bugün enflasyonla mücadele etmek zorunda olan kurum olarak faizi 14 olarak açıklıyor. Politika faiziniz ile piyasaya vermek zorunda olduğunuz faiz arasındaki farkın maliyetini milletimize ödetiyorsunuz; ne olunca devlet dönecektir? Mesela, devlet kurumlarının zekâsının kapasitesini nasıl ölçeceğiz biz? Devlet kurumlarının yanlıştan dönme kapasitesini nasıl ölçeceğiz biz? Dolar kaç olunca, faiz kaç olunca, enflasyon kaç olunca devlet kurumsal olarak “Bu yaptığımız politika yanlış oldu.” deme imkânı bulacaktır; bunu merak ediyoruz. Efendim, her şeyi yapma hakkı olan, yürütmenin başında her şeyi yapma yetkisiyle bulunan Cumhurbaşkanı dâhil, bütün bakanlarımız uyguladıkları politikalarla Türk milletini bu şartlarda yaşatıyorlarsa bu kapasiteyi böyle kullanmanın muhasebesini devletin hangi kurumu yapacaktır?

Devlet, bünye gibidir, insan bünyesi gibidir. Hastalıklara karşı güçlü olmak, bünyeyi güçlendirip dışarıdan saldırılara karşı devleti milletle beraber güçlü kılmak zorunda olan bu kapasiteyi kullanan mekanizmayı nasıl muhasebe edeceğiz biz? Biz, buralarda Hükûmete sorduğumuz hiçbir sorunun cevabını alamıyoruz. Grup Başkan Vekilleri, bakanlarımız ya da Hükûmet yetkilileri zaman zaman

yaptığı açıklamalarda istedikleri gibi görme fırsatını değerlendiriyorlar. Büyümeye “eksi büyüme”, enflasyona “hayat pahalılığı”, işsizliğe de “İş arayanların sayısında artış var.” diye mukabele edince devletin sorunlarla yüzleşme kapasitesinin bile olmadığını görüyoruz. Dolayısıyla, devlet, kurumlarının ciddiyetiyle ayakta kalabilir. Meseleleriyle yüzleşmeyi bile başaramayan bir devletin yönetiminin bir an önce ciddiyete, bu topraklarda varlığımıza bin yıldır nezaret eden devlet olma müktesebatına uygun davranmaya yetebilecek kurumsal kapasiteye ihtiyacı olduğunu düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bir dakika istirham ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Türk devletinin akla, Türk devletinin izana, Türk devletinin ferasete, Türk devletinin merhamete, Türk devletinin terbiyeye, Türk devletinin problemlerle mücadele edebilecek ciddiyete ihtiyacı vardır. Türk devletinin, gürül gürül çağlayan kurumlara ihtiyacı vardır. Türk devletinin, istatistiklerinin, hesaplamalarının, öngörülerinin, programlarının dünya tarafından ciddiye alınacak kadar detay hâkimiyetine ihtiyacı vardır, liyakate ihtiyacı vardır, iyi eğitime ihtiyacı vardır, iyi eğitilmiş bu programlarla yapabildiği programların sonuçlarını yönetebilecek bir güce ihtiyacı vardır. Yaptığı hiçbir program hedefi tutmayan, yaptığı hiçbir kalkınma perspektifi sonuç alamayan, problemlerle yüzleşemeyen, problem çözemeyen, problem çözmeye iddiasına rağmen, yetkilerine rağmen memlekete nefes aldırılmayan bu ciddiyetsizlik, devlet kurumlarındaki tefessühün nerelere vardığının en bariz örneğidir. Toparlamak, milletin borcudur, millet adına milletvekillerinin borcudur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurunuz Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle söyleyeyim ki biz ilk olarak “insan” diyoruz. Devletten önce insan gelir. Adalet, devletin temelidir. Niye? Çünkü insanlar adalet beklemektedir. Devlet, insan içindir; bunu unutmayalım. İktidar yıllardır Şeyh Edebalı’nın sözünü hatırlatır “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” der fakat uygulamaz. Uygulamada ne vardır? Devleti güçlendir ki insan haddini bilsin. Bunu yapıyor veyahut da son günlerde yaptığı gibi insan öldürenle anlaş ki devlet güçlensin. İktidar bu zihniyette arkadaşlar, “İnsan öldürenle anlaş ki devlet güçlensin.” diye düşünüyor. Kral Selman’la anlaşma nedir ki? Kral Selman Türkiye’ye geldi, aynı zamanda dosyanın Suudi Arabistan’a gönderilme kararına şerh düşen hâkim de Kahramanmaraş’a gönderildi. Hâkim Nimet Demir bu sürgün karşısında ne diyor biliyor musunuz? “Emekliye ayrılacağım.” diyor. İşte, Türkiye’de devletin tablosu, resmi bu. Kral Selman’ın geldiği gün bu karara şerh düşen hâkimin Maraş’a gönderilmesi, emekliye sevk edilmesi, olay bu.

Şimdi, bakın, Türkiye’de şu anda devlet ve millet ayırışmış durumda, büyük bir uçurum var, insanlar devlete güvenmiyor; ezilenler, her kesimden ezilen insan devlete güvenmiyor, büyük bir uçurum var. “Hukuk devleti” diyoruz ama ortada devlet yok, devlet. Bunları yapan devlet olabilir mi arkadaşlar? Bakın, devlet olması için çok önemli bir anayasanın ortada olması lazım. Güçlü devlet aygıtına karşı anayasalar toplumu koruyan sözleşmelerdir, onlarsız olmaz. Siz devletle neyi kastediyorsunuz? Bakın, önceden İsrail’le anlaştınız, Mavi Marmara meselesini kapattınız; şimdi Suudi Arabistan’la Kaşıkçı meselesini kapatıyorsunuz. Bakın, partimiz önünde vekilimize “Seni duvara çivilerim.” diyen kişiye karşı susmak mı devlet olmak? Sayın Yeneroğlu’na hakaret, küfürler eden polis karşısında susmak mı devlet olmak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Boğaziçi Üniversitesinin kapısına, bu üniversitenin kapısına bilim istediği için zincir vurmak mı devlet olmak? Yazıklar olsun! 1992’lere dönmek mi devlet... 1992 Cizre, 2022 Van Başkale... O günlerde de şiddet estiriliyordu insanların üzerinde, şimdi de gözaltına almak istediği kişi için 400 mermi sıkın bir devlet anlayışıyla karşı karşıyayız. Böylesi bir anlayışı kabul etmiyoruz arkadaşlar. Biz “Devlet sarayla, zorbalıkla olsun.” demiyoruz; “Devlet hukukuyla, adaletiyle tezahür etsin.” diyoruz, başka bir şey demiyoruz ve gerçekten hiç olmadığı kadar devletin hukukunun ayaklar altına alındığı bir dönemde hukuk devleti istiyoruz, başka bir şey değil.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konumuz, devlet kurumlarının itibarı. Devlet büyük bir makinedir, çarkları düzgün ve uyumlu dönerse işler. En başından söyleyeyim: Devletin çarklarına bilerek ve isteyerek çomak soktu AKP iktidarı, âdeta devlete, devletin itibarına düşmanlık edildi. Atatürk’ün kurduğu dış politikayı terk ettiniz ve maalesef dünyada itibarsız bir ülke hâline getirdiniz.

Değerli arkadaşlar, bakın, dün, “katil” dediğiniz Suudi Prensini devlet töreniyle karşıladınız. Bakın, önce selam vermiyordu, selam vermeden kucaklaşmaya... Bu hâl sizin utancınızdır, bu hâl sizin utancınızdır değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir başka... Video göstereyim size, bir dinleyin, Allah aşkına bir dinleyin.

(Hatibin tablet bilgisayardan bir ses kaydı dinletmesi)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Dinleyin. Marmaris yanarken sarayda oynuyorlar, Marmaris yanarken sarayda milletin parasını Arap müziği eşliğinde yiyorlar; haram olsun, zehir zıkkım olsun bunlar! (CHP sıralarından alkışlar) Bu memleketin değerlerini yok ettiniz, parasını iç ettiniz. Maalesef katilini eğlendiren bir siyaset, katiliyle dans eden bir siyaset. Dün “katil” dediğiniz adam, bugün sizin dostunuz, arkadaşınız, dans arkadaşınız değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, kürsüden bir şey dinletmeyelim efendim.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, Birleşik Arap Emirlikleri’ne “Şerefsiz!” dediler, sonra para için eteklerini öptüler; şu düştüğümüz hâle bakar mısınız, düştüğümüz hâle. Sadece bu mu?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Eteği sen öpersin ancak, eteği sen öpersin! Terbiyesizlik etme!

VELİ AĞBABA (Devamla) – Dün İbrahim Anlaşması için meydan okuyanlar ramazan ayında Mescid-i Aksa’ya saldırdılar, ramazanda sıcak sıcak mesaj verdiler. Herzog sizin dostunuz! “Katil” dediğinizle dost oldunuz!

Değerli arkadaşlar, dış politikayı yerle bir ettiniz, Türkiye’nin itibarını yerle bir ettiniz! Maalesef ne sizi ciddiye alan var ne de sizinle ciddi konuşan var. Biliyorlar ki siz paraya teslim olmuş durumdasınız, para için her şeyi yaparsınız! Nasıl ki Rusya’nın kapısında beklediniz; nasıl ki dün “kötü” dediğiniz Mısır’a, Sisi’ye adam gönderiyorsunuz; para için her şeyi yapacak bir siyaset anlayışıyla karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Ya, hele şu Marmaris’e bakın, Marmaris’e! Değerli arkadaşlar, bunlar Türk Hava Kurumuna düşmanlık ettikleri için geçen yıl uçakları kaldırmadılar, “Ders alın.” dedik. 20 uçak kiralamışlar değerli arkadaşlar, ne zaman gelecek? 4 Temmuzda. Ya, insan Allah’tan korkar!

Bakın, değerli arkadaşlar, uçak var ama yangın söndürmek için değil sefa sürmek için var, yangını seyretmek için var. Buradan söylüyorum: Yangını seyretme uçağını satın, yangın söndürme uçaklarını alın. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yangının sorumlusu sizsiniz; tedbir almayan, çapsız, liyakatsiz devlet anlayışı değerli arkadaşlar!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Veli Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi ucu size dokunacak, durun.

Bir taraftan evine ekmek götüremeyen insanlar, KPSS’den 100 aldığı hâlde atanamayanlar, diğer taraftan bankalara, devletin kurumuna yandaş atamalar. Devleti âdetâ bir çiftliğe döndürdünüz.

Bakın, şu resme bakın, şu resme, şu fotoğrafa bakın: Bunların hepsi banka yönetim kurulu üyesi. İtirazınız varsa söyleyin. Bunların hepsi banka yönetim kurulu üyesi. Bakın, iyice bakın, devleti âdetâ bir çiftliğe döndürdünüz değerli arkadaşlar. Bakın, Türkiye’de, Anadolu’da iki kötü atasözü var. Biri “Bal tutan parmağını yalar.” Yahu, siz balı bırakın, kovani yediniz kovani, arıyı yediniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bir kötü atasözü daha var: “Devletin malı deniz, yemeyen domuz.” İktidara geldiğimiz zaman “Devletin malı deniz, yiyecek domuz oğlu domuz.” diyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Bağırma!

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Bağırma!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi oradan hadi!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Yakanları, ormanı yakanları tanıyor musun?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen de var mısın? Sen de yiyor musun bir şeyler?

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ormanı yakanları tanıyor musun?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şuna bak ya, şuna şuna! Utanmazlar!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ormanı yakanları tanıyor musun?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen de aldın mı ihale? Söylesene!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Ormanı yakanları tanıyor musun sen?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ormanı yakan sensin, senin gibi çapsız, liyakatsizler... (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Geç yerine!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Tanıyor musun ormanı yakanları?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi oradan! Bir de devlet yönetiyorsunuz.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Basın açıklaması yaptırın ormanı yakanlara.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi oradan, hadi! Çapsızlar!

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Çapsız, yürü!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tabii işine gelmiyor, işine gelmiyor.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Yusuf Ziya Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) - Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; aziz milletimizi ve sizleri saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

İYİ Parti grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, değerli arkadaşlar, biraz önceki hatibin ve ondan önceki hatilerin de ifade ettiği tarzda haması sözlerle incitilecek, refüze edilecek hatta “tefessüh” gibi bir kelimeyle tanımlanacak bir devlet değildir. Devlet hepimize ait bir şeydir, hepimizin bir üst çatısıdır ve hepimiz için kutsaldır diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti devletinin köklü ve güçlü bir devlet olmadığını kimse söyleyemez; vatandaşıyla bir vücut olmuş, devleti milleti kenetlenmiş, bu ülkede halkımız devlete, bayrağına, topraklarına, devletin kurumlarına ayrı bir kutsiyet atfetmiştir. Bizim bu anlayışımız kültürümüzün, inancımızın da eksiksiz bir parçasıdır. Anadolu’da 1299’da küçük bir beylikten dünyanın en büyük imparatorluğu hâline gelmiş Osmanlı İmparatorluğu’ndan Türkiye Cumhuriyeti’mizin 100’üncü yılını kutladığımız bugüne kadar milletimiz devletimizi tırnaklarıyla gurur duyarak, onur duyarak inşa etmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti devleti halkı için vardır. Eğitimden sağlığa, tarımdan ulaşım, her alanda köklü çalışmalar, hizmetler yapmış bir siyasi hareket olarak da bu devleti onore etmeye, yüceltmeye çalışmaktayız. Devletimizin her kurumunun güçlenmesi, hizmet alanının daha sağlıklı hâle gelmesi, her bir vatandaşımızın devlet hizmetlerinden en iyi şekilde yararlanması için büyük mücadeleler verilmektedir. Bu devletin hangi vesayet odaklarının vesayetinin baskısı altında nasıl demokratik bir devlet hâline geldiğinin son yirmi yıl içerisinde hepimiz birlikte tanığı olduk.

Değerli arkadaşlarım, ne olursa olsun devlet kurumlarının “ayırım” “taraf” “itibarsızlık” gibi söylemlerle bir araya gelmesi asla düşünülemez. Biraz önce söylediğim gibi “tefessüh” gibi kelimeler hepimiz için kutsal olan bu yapıya söylenmiş olan haksız bir tanımdır. Devlet kurumlarımızın itibarının sarsıldığı, güven olmadığı, devlet-millet ayrışması gibi söylemleri ben bu ülkenin bir ferdi olarak kabul edemiyorum. Özellikle dünyadaki gelişmelerden kaynaklı sorunların ülkemize yansımalarının ortaya çıkardığı olumsuzlukları fırsata çevirerek halkın devlete güveninin azaldığı; mutsuzluk, ümitsizlik, karamsarlık oluşturmaya çalışılmasının kimseye bir faydası yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Gençlerimizin, sağlık çalışanlarımızın, öğretmenlerimizin, polislerimizin, emeklilerimizin yani bu ülkede yaşayan herkesin sorunlarını çözen AK PARTİ siyaseti olmuştur, bundan sonra da yine öyle olacaktır, varsa yine bu sorunları çözecek yine AK PARTİ siyaseti olacaktır. Devlete güven hepimiz için vazgeçilmezdir. Başta düşünce, ifade, inanç, eğitim, örgütlenme ve teşebbüs özgürlükleri olmak üzere, bütün sivil ve siyasal özgürlükleri çoğulculuğun, barış ve uzlaşmanın temel şartı olarak gördük. Bu, bizim parti programımızın temel felsefesini oluşturmaktadır.

Başka Türkiye olmadığının altını çizerek tüm siyasi hesapların kenara bırakılması; özellikle devlet kurumlarımızın güçlenmesi, devlet-millet kaynaşması için herkesin el ele vermesi gerektiğini düşünüyorum. Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde gereken her şey yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Biz devletimize, halkımıza her zaman güveniyor, her şeyi birlikte başaracağımıza özellikle inanıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir. Milletın hizmetinde, milletin refahı için çalışan bu kurum hepimizin bir üst kurumudur, başımızın tacıdır.

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Çepni ve arkadaşları tarafından, orman yangınlarına karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/6/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

23 Haziran 2022 tarihinde İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni ve arkadaşları tarafından (19588 grup numaralı) orman yangınlarına karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 23/6/2022 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Meclis, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Orman yangınları ve alınması gereken önlemlerle ilgili verdiğimiz araştırma önergesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle ekranları başında bizleri izleyen sevgili halkımızı da buradan selamlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ekosistemin, ormanların aslında ne kadar önemli olduğu ve yasalarla bunun korunmasının devletin sorumluluğunda olduğu açıktır. Bakın, Anayasa'nın 169'uncu maddesi, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri almayı devletin sorumluluğu olarak belirliyor. Yine, uluslararası birçok sözleşme de bunu ifade ediyor. Bakın, 1992 yılında Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda yayınlanan Rio Deklarasyonu'nda, toprak ve su varlıklarının, biyoçeşitliliğin, ekosistemin korunması, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması açısından ormanların önemi kabul edilmiştir. Ormanları her türlü tehdit ve tehlikelere karşı korumayı, güvence altına almayı öngören Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi aslında bağlayıcı kararlardır. Ancak hepimiz biliyoruz ki küresel iklim krizi, enerji ve madencilik yatırımları, orman alanlarının imara açılması ve orman alanlarının niteliklerinin değiştirilerek parçalanması gibi pek çok nedenin yanı sıra her yıl yaşanan orman yangınlarıyla Türkiye orman varlıkları günbegün azalıyor, yok oluyor. Bakın, Orman Genel Müdürlüğü'nün 2021 Yılı Faaliyet Raporu'na göre, 2017 yılında 2.411, 2018 yılında 2.167, 2019 yılında 2.688, 2020 yılında 3.399 adet orman yangını çıkmış. Sadece 2021 yılında 2.793 adet orman yangını sonucu 140 bin hektar orman alanı yok olmuş. Yangınla mücadele için alınan 39 adet yangın söndürme helikopteri, 3 adet amfibik uçak, 4 adet insansız hava aracı ve 1 adet tanker uçak kiralınmış. Kiralanan 3 uçak için -sadece 3 uçak için- yüz elli üç gün için 203 milyon 107 bin TL ödenmiş. Bakın, bilim insanları yüksek meblağlarla kiralanan bu uçakların Türkiye'nin

coğrafi yapısına uygun olmadığını, dolayısıyla yangın söndürmede etkisiz olduğunu ifade ediyor. AKP iktidarı daha önce yangın söndürmede etkin olan THK yani Türk Hava Kurumu uçaklarını saf dışı bırakmak için ihale yaptı, ihaleye 5 bin litre su şartı koydu ve su taşıma kapasitesi 100 litre az diye THK uçaklarını, Türk Hava Kurumu uçaklarını maalesef saf dışı bıraktı.

Değerli arkadaşlar, şimdi, son dönemde -hepiniz görüyorsunuz- bu ülkede o kadar algı yönetimi yapılıyor ki âdeta gözünüze baka baka yalan söyleniyor. Bakın “Her türlü önlem alındı.” deniyor, üç gündür Marmaris cayır cayır yanıyor. Bakın, gece görüşlü ekipman olmadığı için, uçak olmadığı için Marmaris alev alev yanıyor. Sadece ormanlar yanmıyor; ormanların içerisindeki tüm börtü böcek, canlı yanıyor. Bunun vebali hepinizin üzerinde. Peki, Bakan ne diyor? Bakan diyor ki: “Uçaklar 4 Temmuzda gelecek, gece görüşü olan helikopter de 1 Temmuzda gelecek.” Hani tüm önlemleri almıştınız? Hani tüm önlemler alınmıştı? Âdeta halkla dalga geçiliyor. Bir gün önce akşam haberlerinde deniyor ki: “Yangın kontrol altına alındı.” Ama bakıyoruz ki yangın üç gündür aralıksız devam ediyor ve Marmaris yanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, önümüzdeki günlerde yangın mevsimine girildi ve Türkiye’nin ormanlarının, ekosisteminin yok olmaması için buradan bu konuyu ciddiyetle ele almanız lazım. Onun için orman yangınlarına karşı gerekli önemlerin alınmasına, orman yangınlarının nedenlerinin araştırılmasına, yangın söndürmede etkin müdahalenin yapılmasına, Türkiye’nin coğrafi yapısına uygun söndürme uçak ve helikopterlerinin alınmasına, yanan ormanlık alanlara tekrar orman vasfının kazandırılmasına, yapılaşmaya, enerji ve maden projelerine açılmasına karşı, bu verdiğimiz önerenin desteklenmesi gerekiyor. Gelin, bunu araştıralım, gerekli önlemleri alalım, ekosistemimizi yok etmeyelim, ormanlarımızı yok etmeyelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP’nin orman yangınlarına ilişkin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerinde konuşmak için söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu grup önerisi, orman yangınlarını, önlemleri, teknik ve insani hazırlıkları, orman vasfına yönelik müdahaleleri, rantları içermektedir. Bugünlerde Marmaris’te meydana gelen büyük bir orman yangını da söndürülmeye çalışılıyor. Yangında görev alanlara ve halkımıza kolaylıklar diliyorum; kazaya, belaya uğramadan işlerini tamamlamalarını da Yüce Mevla’dan diliyorum.

Değerli arkadaşlar, yirmi yıldır iktidarda olmasına rağmen, hâlâ devleti tanımayan, hâlâ sinekten yağ çıkarmaya çalışan art niyetli bir grupla karşı karşıyayız. “Yangında benim kârım ne olur?” hesabı içerisinde bir anlayış olabilir mi arkadaşlar? Diğer taraftan, her yangın sürecinin sonunda yapılan açıklamalarda “Soğutma çalışmalarından sonra derhâl yangın bölgesinde ağaçlandırma faaliyetleri başlatılacaktır.” deniyor fakat ne görüyoruz? Hemen oteller, tesisler, tahsisler, uydurma ihalelerle yandaşlara peşkeşler...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Öyle bir şey yok.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Yaşadığımız bu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Fotoğraflar gösteririz size tam bir otel alanının yakıldığına dair ve sonrasında otel konulduğuna dair.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Nitekim daha geçen hafta Çevre Ajansı ülkenin tüm sahillerinin sahibi oldu. Size soruyorum: Bu Çevre Ajansının yönetiminde kimler var? Sahil şeridindeki ormanlık alanlarda Çevre Ajansının etkisi ve yetkisi nedir? İşte art niyetle, hırsızlıkla, talanla, yolsuzlukla yola çıkanların bu ülkeye verebilecekleri hiçbir şey yoktur. Milletimiz, kendisinden aldığı yetkiyi suistimal edenlerden de hesap soracaktır.

Değerli milletvekilleri, bir; yangınla mücadelede iktidar mevzuatın dışına çıkmakta, fiilî durum yaratmaktadır. Yangınla mücadele komisyonu her ilde vali başkanlığında bir heyetten ibarettir, sorumlusu da bunlardır. Şov amacıyla Ankara'dan olay mahalline giden Bakan ve diğer bürokratlara ihtiyaç yoktur aslında. Bunlar ancak komisyona destek verebilirler. Marmaris'te yapılacak olan iş, komisyonun aktif çalıştırılmasıdır.

İki; personel, araç gereç temini şarttır. Gücü zayıflatılan Orman Genel Müdürlüğü kimsenin çiftliği değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Orman itfaiyesi de çökertilmiştir. Geçen yıl, 31 Temmuz 2021'de başlayan geniş orman yangınları sürecinde arazözlerde görevli 6 kişiden ancak 2 kişiyi görebildik, diğerlerinin bankamatik memurlarından oluştuğu ifade edildi. Türk Hava Kurumu uçakları ne yazık ki yangınlara müdahale ettirilmedi. Sonuç? Tarım ve ormanı çökerten Bakan Pakdemirli'nin başı gitti.

Üç; yangın alanları asla orman alanı kapsamı dışına çıkarılmamalıdır.

Dört; valiler yoluyla askerî birliklerden, özellikle Jandarmadan orman yangınlarında destek talep edilebilir; bu edilmiyor.

Sonuç? Arkadaşlar, aslında söyleyecek o kadar çok şey var ki... Burada ben bunlarla yetiniyorum.

Hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurunuz Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen yıl on beş gün süren, 66 bin hektar alanın yanmış olduğu Muğla yangınından bir ders çıkarttık diye umuyorduk ama ne yazık ki böyle bir dersi çıkaramadık.

Bakın, Sayın Bakan Kirişçi dün yaptığı açıklamada şöyle diyor: “Çok korkutucu ve vahim bir tablo yok.” Dün yaptığı açıklamaya fazla şaşırmadım ama bugün yaptığı açıklama daha ilginç, açıklama aynen şöyle: “Kontrolsüzlük yok, kontrol altına alınmış bir durum da yok.” diyor. Bundan ne anladı burada, Parlamentodaki milletvekilleri? Yani bu şekilde bir demeç bile, yangın karşısında çaresiz kalan bir hükümetin Bakanının aciziyetini ortaya koyan fiilî bir durum değerli arkadaşlarım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Böyle bir tabloyla karşı karşıyayız.

Sözü uzatmaya gerek yok; bu Hükümet, yangın söndürmüyor, köz söndürüyor köz yani geride kalan közleri söndürüyor değerli arkadaşlarım. Niye böyle? Bakın, şimdi, sizin Türk Hava Kurumuna karşı bir alerjiniz var. Türk Hava Kurumu kimin kurumu? Mustafa Kemal'in emaneti. Ne yaptınız? “Efendim, uçakların motorlarında kuşlar yuva yapıyor.” dediniz. Ne yapıyorlardı? Bunların uçakları amfibi uçaklardı; zamanında, gidiyorlardı, denize iniyorlardı, çok kısa saniyeler içerisinde, yedi dakikada, on dakikada suyu alıyorlardı, geliyorlardı, söndürüyorlardı.

Bakın, biraz önce, bu kürsüye çıkmadan evvel yangın bölgesinden TARIM ORMAN-İŞ'in Başkanı Şükrü Durmuş'la görüştüm, dedi ki: “Yeterli ekipman var, yeterli ekipman olmasına rağmen yeterli kadro yok.” Bir belirsizlik var, kadrolarda bir eksiklik var.” diye ifade etti.

Değerli arkadaşlarım, bir şirket var, “CMC” diye bir şirket var. Bu CMC şirketine demişsiniz ki: “Helikopter kiralat.” Beyefendi, 1962 ve 63 model, 60 yaşına gelmiş helikopterleri kiralamış değerli arkadaşlarım; böyle bir tablo olabilir mi?

Bakın, geçtiğimiz dönemde, Pakdemirli döneminde bazı uçaklar almışsınız. Bu uçaklar “Air Tractor” denilen, İspanya’dan alınan uçaklar. Bunlara hayır diyemezsiniz. Bu uçaklar 3-3,5 ton alıyor; bu uçaklar gidip havaalanından, sabit yerden su alabiliyorlar yani gidip de başka bir yerden alamıyor, gidip denizden su alamıyor değerli arkadaşlarım. Bu yanlışlık zamanında uyarılmış; bu uçaklar bir buçuk saatte, iki saatte 3 ton su alıyor, geliyor, yangın yerine suları döküyor. Bununla yangının sönməsi mümkün değil. Yani buna ilişkin ne yapmanız gerekiyor ama Hükümet ne yapıyor? Biz kıyamet kopartıyoruz. Cumhurbaşkanlığı sarayına, Cumhurbaşkanına 8 tane uçak alan bu devlet ne yazık ki yangın söndürme uçağı alamıyor değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Gidip yangın söndürme alanlarında, onların başında hamaset yapmakla, yukarıdan aşağı doğru bakıp da “Bunu söndürüyoruz.” demekle olmuyor. Ben bugün Sayın Soylu’yu dinledim, beyefendiyi dinliyorken “Devlet, bu; bu ölürse devlet de ölür.” dedim; kendisini devletle özdeşleştirmiş. Böyle bir devlet yok değerli arkadaşlarım. Bu devlet hepimizin, bu devlet hepimizin. Geçen yıl bundan niye ders çıkartmadınız? Bakın, üç gündür yanıyor arka arkaya, üç gündür Muğla’da insanlar feryat ediyor ve çaresizlik içerisinde. Bugün gördük ki Cumhurbaşkanının yazlık sarayına doğru gitmeye başladı yangın; müdahalenin arttığı söyleniyor. Bunlara inanmak istemiyorum ama buna ilişkin iddialar var değerli arkadaşlarım. Bu tablonun bir an önce ortadan kaldırılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Ne yapılması gerekiyor? Bilime inanan, pozitif bilime inanan bir insan bu yangınlardan, uğramış olduğu bu zararlardan kendisine ders çıkartır. Siz ders çıkartmadınız, sınıfta kaldınız. Yangının sorumlusu sizlersiniz; sarayda kendisine 8 tane uçak alandır yangının sorumlusu, buna zamanında müdahale etmeyendir, 1962 model helikopterleri kiralarak getirip de onlardan rant elde edilenlerdir bu yangının sorumlusu. (CHP sıralarından alkışlar) Ama gün gelecek, devran dönecek, bir gün hepiniz bunun hesabını vereceksiniz diyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın İbrahim Aydın.

Buyurunuz Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDIN (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, arkadaşlar, son günlerde grup önerileri arttı; CHP grup önerisi de orman yangınları üzerine, biraz sonra da Mersin Milletvekilimiz Ali Cumhur Taşkın Bey -orman mühendisi bir arkadaşımız- bu konularla ilgili bir açıklama yapacak.

Gerçekten, tabii ki çok hassas bir konu, her zaman söylediğim gibi iç siyasette kullanılmaması gereken bir konu ama maalesef, biraz önce yine CHP’li hatip gelip burada öyle bir gürültülü konuştu ki hiçbir şey anlayamadım işin açıkçası.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İşinize gelmemiş demek ki, anlayan anlamıştır.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Lütfen bunu iç siyasete alet etmeyelim, gereken mücadeleler yapılıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ne yaptın ya, ne yaptınız? Seyrediyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “İç siyasete alet etmeyelim.” mi?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Seyrediyorsunuz, seyrediyorsunuz.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Karşınızda konuşan kişi, otuz sene devlet memurluğu yapmış ve Antalya’da, İzmir’de, Muğla’da, şu anda yangın devam eden yerde yangın söndürmüş ve daha sonra da oraları ağaçlandıran kişidir; onun için bunu iç siyasete malzeme etmeyelim diyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - E, ne yapacağız? Ne yapalım, susalım mı?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Maalesef, yine aynı şekilde... Cumhuriyet Halk Partisinin -geçen hafta söylemiştim- Genel Başkanı Deniz Baykal -Allah sağlık versin- yangın mahalline giderdi ve “Yangınla mücadele bir savaştır, millî mücadeledir, Allah kolaylık versin.” derdi. Şimdiki Genel Başkanınız gidiyor, orada “Helikopter yok, uçak yok...” Olumsuz bir hava estirerek oradaki insanların moralini bozuyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yangın devam etsin ama duyulmasın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Var mı?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Var tabii.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Geceleri de çalışıyor mu?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – O an konuşurken üzerinden uçak geçiyordu, helikopter geçiyordu ve o gürültüde de zor konuşuyordu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya bırakın, siz de biliyorsunuz, içiniz acıyor ama elinizden gelmiyor.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Arkadaşlar, lütfen... Bu bir savaştır, bunu hep beraber söndüreceğiz ve orman yangınlarıyla ilgili de şu anda Türkiye’de gerekli müdahale yapılıyor.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gece görüş ekipmanı olmadığını Bakan söylüyor ya.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Helikopter azlığından bahsediyorsunuz, “Helikopter az, az.” diyorsunuz. Arkadaşlar, bakın, ben Türkiye’de, orman yangınlarında en fazla helikopter, uçak veya hava araçlarını yöneten kişiyim; hâlen daha o rekor bende. Helikopter, doğrudur, ilk anda gider, ilk müdahale aracıdır, hemen onu söndürür fakat yangın çok büyüdüğü zaman ancak yer ekiplerini rahatlatmak için kullanılan araçlardır. Eğer uçakla, helikopterle yangın sönmüş olsaydı... Geçen sene Amerika 170 tane hava aracıyla Kaliforniya yangınlarını bir buçuk ayda söndüremedi, Avusturalya yine aynı şekilde.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Amerika’daki yangınla burası aynı mı ya?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Evet, yangın yangındır. Yangını etkileyen faktörler...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Yani senin bu kadar mı liyakatin var?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Bizdeki daha zordur.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Orada Boeing var, Boeing.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Yangını etkileyen faktörler, hava hâlleridir ve iklim değişikliği...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yukarıdan bakıyor Sayın Cumhurbaşkanı, tepeden seyrediyor yananları. Orada canlılar yanıyor, canlılar.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Sıcaklık artmıştır -40 derecenin üzerinde- nem düşmüştür ve mücadele etmeye de devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Evet, şimdi, önümüzdeki günlerde...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Haziranda böyleyse temmuzda ne olacak, temmuzda?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Bakın, bekleyin arkadaşlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bekleye bekleye muma döndük.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Önümüzdeki günlerde -biz Akdeniz çanağında olan, yangına hassas olan bir yerdeyiz- yangınlar olacaktır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neyi bekleyeceğiz Sayın Vekil? Hâlâ bekleyin diyor, neyi bekleyeceğiz?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Ama biz, hep birlikte, siyasete malzeme etmeden erken ve etkin müdahale etmek zorundayız ve de ediyoruz arkadaşlar, ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neyi bekliyoruz?

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Bir dinle! Dinle de ne söyleyeceksen çık söyle! Ayıp, ayıp!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Neyi dinleyeceğiz? Dinleye dinleye bak, ülke gitti, ülke; ülke yanıyor. Ayıp, burada olmaz.

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Tamam da konuştu sizin vekiliniz, ona cevap veriyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Konuşma!

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Bu nasıl bir üslup ya?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Bunun için hâlen daha aynı şeyleri konuşuyoruz. Geçen sene 39 olan helikopter 55'e çıkarılmış, 55 helikopterin de 50 tanesini Türk Hava Kurumunun şirketi kiralamıştır. 20 tane uçak kiralanmıştır, 4 tane yine Türk Hava Kurumunun uçağı kiralanmıştır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Engin Bey, doğru, yanlış. Bu tarafa bağırmasın.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, tamam.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Oraya bak o zaman.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Buraya bağırmayacaksınız! “Hatibi dinle.” diyor sana, başka bir şey demiyor, “Hatibi dinle.” diyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, tamam.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Ya, arkadaşlar, bir dinleyin de bilgi alın. Her zaman aynı yanlışlıklar yapılıyor İYİ Partinin sözcüsü geldi, Sayın Valim dedi ki: “Yanan yerler yine ağaçlandırılmıyor.” Geçen sefer de gösterdim, yine size tekrar tekrar göstereceğim. Bakın, burası Muğla Marmaris, 2001 yılında yanmış ve ağaçlandırılmış mı arkadaşlar? Otel mi yapılmış?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Koruyabildin mi, koruyabildin mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Yine aynı şekilde gösteriyorum, bakın, Muğla Datça, 2006 yılında yanmış ve ne olmuş?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Dağıttın, dağıttın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – CHP’li hatiplerin hepsine laf atıyorsunuz arkadaşlar.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Ağaçlandırılmış mı arkadaş? Ağaçlandırılmış. Bu bölgeler yangın bölgesi. Bunlar da yine yıllar önce yanmış, daha sonra da yanacak...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben konuşurken şimdi bağırırsınız mesela.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bu kadar dinlemekten korkan bir muhalefet olmaz be!

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Önemli olan, erken müdahale edip, yangını söndürüp daha sonra da ağaçlandırmaktır.

Yine, bu yangın Muğla Mumcular'da. 21/8/2006 tarihinde yanmış, ne olmuş? Ağaçlandırılmış arkadaşlar. Görüyorsunuz, görüyorsunuz bunu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İşinize gelmeyince oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Görürsün şimdi nasıl laf atılıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – İşinize o gelmeyince öyle oluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çık bir kürsüye de gör bakalım, konuşabiliyor musun bir kelime? Başkasını susturmak sizin için demokrasi olmuş oluyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ben cevap veririm.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Yine aynı şekilde, Antalya Taşagıl yangını. 2008 yılında Türkiye'nin en büyük yangınlarından biriydi, ne oldu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Laf atmasın, gözümüze batıyor ya.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam, tamam...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bak, biz de geriliyoruz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tamam.

Bir gerilelim bakalım, nereye kadar gerileceğiz?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Bakın arkadaşlar, hepsi ağaçlandırıldı bunların. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Antalya Adrasan yangını. Yine aynı şekilde, arkadaşlar, hepsi ağaçlandırıldı. Var mı burada bir otel? Maalesef göremiyorsunuz, yok.

Evet, arkadaşlar, bu bir millî mücadele, bunu iç siyasete alet etmeyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Verdim efendim, iki dakika verdim, siz o heyecandan dolayı...

İsterseniz bir dakika daha vereyim.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Yani çok kısa... Bir selam vereyim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Evet, çok teşekkür ederim.

Arkadaşlar, bakın, gerçekten, konuşma metnime falan bağlı kalmadan bunları size anlatmak zorunda kaldım.

Yani şu anda Marmaris'te müthiş bir mücadele veriliyor ama hava hâlleri aleyhimize, arazi yapısı çok sert ve bu yangın...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gece müdahale edebiliyor musunuz Sayın Aydın?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Müdahale ediliyor hatta bakın, yabancılar...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gece müdahale etmiyorsunuz işte, biliyoruz yani.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Gece bile çalışıyor yer ekipleri arkadaşlar. Yabancı ülkelerde şu vardır: “Maksimum “...”(x), minimum risk.” derler, hiç risk almazlar ama bizim yer ekibimiz gece resmen yangının içine girer, vücudunu siper eder. Birçok şehit de verdik; şehitlerimize Allah rahmet eylesin, şu anda orada çalışan tüm ekipten Allah razı olsun diyorum.

Bakın, ilk günden bu yana Cumhurbaşkanımız yangın mahallinde miydi? Evet. 2 Bakanımız... Tarım ve Orman Bakanı orada mıydı? Orada. İçişleri Bakanımız orada mıydı? Orada.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Onlar olmasın, orada ekipman olsun, orada müdahale ekipleri olsun.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Tüm ekipler orada mıydı? Orada. Kardeşim, bu yangınla başka türlü... Devletin tüm güçleri orada mı? Orada. Ben, hepsinden Allah razı olsun diyorum ve önümüzdeki günlerde inşallah az bir yangınla mücadelelerle, fazla orman yanmadan bu sezonu bitiririz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – “Orman yangınlarını iç siyasete alet ettiğimizi söyleyerek sataşmada bulunmuştur; söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özkoç.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bir eleştiri yapmıştır Sayın Başkan. Bütün laflarımıza “sataşma” diyorlar. Yani “İktidar hiç konuşmasın.” diyorlar, istedikleri bu, “Biz ağızımıza geleni söyleyelim.”

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Antalya Milletvekili İbrahim Aydın'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; değerli konuşmacı, burada konuşma yaparken “Cumhurbaşkanımız yangın yerinde.” dedi. Ben size Cumhurbaşkanının nerede olduğunu gösteriyorum; Okluk Köyü'ndeki sarayında, bakın.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yangın orada zaten şu anda.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Tabii, tabii orada, hemen yan tarafta ama kendisi daha Marmaris'e inmiş değil.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yangın 2 kilometre oraya.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bak burada.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ben araziyi biliyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – 2 kilometre değil, bak, bunu ispat ederim.

Bakın, Cumhurbaşkanı, Okluk sarayında, burada. Şimdi gösteriyorum, Okluk sarayından ayrıldı helikopteriyle. Nereye gidiyor? Dalaman'a gidiyor. Dalaman'da kimi karşılayacak? Katil prensi karşılayacak, katil, Kaşıkçı'ya ölüm emrini veren prensi karşılamaya gidiyor, daha Marmaris'in içine yangın bölgesine hiç gitmiş değil. Oradan diyor ki: “Şöyle bir dön, ben şu beceriksiz yangın söndürme işlemleri ne durumda bir göreyim.” Tamam mı arkadaşlar? Tek tek ispatlıyorum, ispatlıyorum. Oradan işte...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orman işçileri beceriksiz mi? Onların mücadelesini böyle, bu hâle düşürmeyin lütfen.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Yanında mıydın uçakta?

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Arkadaşlar bir dakika, sakın olun, işte ispatlıyorum, işte Cumhurbaşkanı.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – O orman işçileri inan canı pahasına mücadele ediyor ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bakın, prens nerede? Yukarıda.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Özkoç, canı pahasına mücadele eden orman işçilerine bunu söylemek vicdansızlıktır ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Aşağıda onu uğurlayan kişi kim? Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – İşçileri Bakanı orada, Tarım Bakanı orada.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Daha hiçbir şekilde Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı, kendisini bu noktaya düşürmemişti. Tamam mı arkadaşlarım? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Ne biçim konuşuyorsunuz! Bakanlarımız orada..

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Şimdi, geriye ne kaldı?

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Adana, Mersin’den geldi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orman işçisinin...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bağırın, bağırın arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Cumhurbaşkanı’nın Okluk Koyu’nda, orada tatil yapıyor! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya nerede olacak!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Havaalanı orada, uçaklar orada, helikopterler orada. Verilen bu kadar emeği sabote etmek için konuşuyorsun!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Orada ormanlar yanıyor, bakanlarınız uçakları getirmede, hâlâ “Yangın söndürme uçakları 4 Temmuzda gelecek.” diyorlar.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Başka bir şey söylemek için söz aldınız...

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Siz burada yüzünüz kızarmadan bunları savunuyorsunuz. Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sana yazıklar olsun! Sana yazıklar olsun! Bu kadar verilen emeğe, bu kadar işçinin emeğine, bu kadar insanın emeğine... Sana yazıklar olsun! Sana yazıklar olsun!

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Çepni ve arkadaşları tarafından, orman yangınlarına karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orman işçileri canını ortaya koydu; utan, utan!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Bu kadar insan orada emek veriyor, ateşin içinde yanarak emek veriyor. Sen burada böyle konuşuyorsun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yalan konuşuyorsun. Orası devletin yeri, devletin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Arkadaşlar, tartışmaya gerek yok, yaptıkları yangın ve yıkım muhalefeti zaten!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Senin Cumhurbaşkanın burada, vekilin diyor.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Bu kadar verilen emeğe yazık, sabote etmek için konuşuyorsun. Bu kadar insanın emeğine yazık!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Helikopter yok, yalan konuşuyorsunuz!

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve Muğla Milletvekili Süleyman Girgin tarafından, ülkemizin yangınlara yönelik stratejisini güncellemek ve buna uygun bütçe politikalarını oluşturmak amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

23/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 23/6/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Sakarya Milletvekili Grup Başkan Vekili Engin Özkoç ve Muğla Milletvekili Süleyman Girgin tarafından, ülkemizin yangınlara yönelik stratejisini güncellemek ve buna uygun bütçe politikalarını oluşturmak amacıyla 23/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3526 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 23/6/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Orada şov yapma, devleti ayaklar altına... Nerede olacak?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Nerede mi olacak? Ankara’da, Ankara’da görevinin başında olacak.

BAŞKAN – Hatibi davet edeceğim izin verirsiniz.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sadece Ankara’dan mı yönetiliyor? Bu mu kafa yani?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Tatil yaparak, değil mi?

BAŞKAN – İzin verir misiniz efendim.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir ihaleyi yapamadınız be!

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.03

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Sevdâ ERDAN KILIÇ (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurun Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Marmaris üç gündür yanıyor. Öncelikle, Marmaris’te çıkan yangında cansiparane şekilde çalışan orman emekçilerine, başta Muğla Büyükşehir Belediyesi ve Marmaris Belediyesi olmak üzere bütün ilçe belediyelerinden katılan itfaiye ekiplerine, diğer illerden gelen ekiplere ve gönüllülere teşekkür ediyor, kazasız belasız bu mücadeleyi sonlandırmalarını diliyoruz.

Geçen sene yaşadığımız cehennemın günleri daha hafızamızdayken yangınla mücadeleyi beceremeyen bir iktidar yüzünden yine kurduyla, kuşuyla, ağacıyla bir coğrafya Muğla’mız, Marmaris’imiz yanıyor. Şu ana kadar 4.035 futbol sahası büyüklüğündeki alan maalesef kül oldu. Ülkenin yüreği Muğla’da, Muğlalının gözleri havada, herkes etkin bir mücadeleyle bu yangın artık sönsün diye bekliyor. Dakikalar geçtikçe ormanda yanarak kaybettiğimiz canların çılgılığı yüreğimizi dağlıyor. Yangını artıracak en ufak bir rüzgâr, tüyleri diken diken ediyor. Öfkeliyiz. Şimdi sormak istiyorum: Bas bas bağırmadık mı, demedik mi size, bu çağ yangınlar çağı, bu konu ciddiye alınmalı; ekolojik felaket kapıda, küresel ısınma her yeri yakıyor; özellikle, Akdeniz havzası uzun süre yanacak?

Yangınla mücadelede en önemli konu; yerinde, erken ve etkin müdahaledir. Bu noktada, orman köylülerini daha aktif hâle getirmeliyiz. Böylelikle, hem orman köylüsü desteklenir hem de ormanı iyi tanıdığı için yangına daha hızlı müdahale sağlanır. Ayrıca, yangına müdahale uzmanlık işidir. Yangın işçisi; kurum emrinde, güvenceli ve yangın eğitimini almış kişilerden olmalıdır. Yangın işçisinin geçici de olmaması gerekir.

Orman varlığımızın geleceği için her şeyden önce şu tespiti yapmıştık: Türkiye’nin orman yangınlarını söndürme sorunu vardır. Geçtiğimiz yaz, sadece Muğla’da meydana gelen orman yangınlarında 94 bin futbol sahası kadar alanın küle dönmesi bunun göstergesidir. Ancak siz bu yangınları işaret fişeği olarak görüp bu seneye daha hazırlıklı, programlı bir yaklaşım oluşturacak adımları attınız mı? Üç gündür yüreğimiz yanarak görüyoruz ki hayır.

Değerli milletvekilleri, ne olacaktı? “Gece görüşü olan helikopterler 4 Temmuzda gelecektmiş.” İhale açacaksanız, zamanında açın. 4 Temmuza kadar ormanların yanmasını mı seyredeceğiz? Bu nasıl öngörüsüzlüktür. Bu ihale eğer 5’li çeteye verilseydi, on dakikada bitirilirdi.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Pakdemirli, “2021 yılının sonuna kadar gece görüşlü 3 helikopter gelecek.” demişti. Ne oldu o helikopterlere, niye toplumu doğru bilgilendirmiyorsunuz? Yalan söylerken hiç mi yüzünüz kızarmıyor? Bu zafiyetiniz yüzünden neler oluyor görmüyor musunuz? Zenginın parasını artırmak için kur korumalı mevduata ek bütçede 40 milyar lira ayırıyorsunuz. Toplamda 1 trilyon 80 milyar lira ek bütçe getiriyorsunuz. Orman Genel Müdürlüğüne 5 kuruş dahi

ek bütçe ayırmıyorsunuz. Bu ülkenin hem ormanlarını hem de orman varlığını koruyacak gücünü bu kadar mı gözden çıkardınız? Ormanı rant olarak asla görmeyin. Orman Genel Müdürlüğünün değerli bir hafızası var. Siyasi saiklerle bu hafızayı yok ettiğiniz için yangınları söndüremiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, on yıl önce Bakanlığa önerilen ancak uzmanlar tarafından uygun görülmediği için alınmayan uçaklar, geçen yıl sonbaharda kiralandı. Bu 10 uçak, ülkemiz coğrafi koşullarına uygun değildir. Geçen sene “100 litre eksik” bahanesiyle siyasi saiklerle uçurulmayan fakat şu anda yangına müdahale eden Türk Hava Kurumu uçakları coğrafyamıza uygun uçaklardır. Bakanlık; bütün uzmanların, alandaki sendikaların, orman köylülerinin ve yerel yönetimlerin uyarılarına kulaklarını tıkamamış olsaydı çoktan bu Türk Hava Kurumu uçakları benzeri uçakların artırılmasını sağlamış, gece görüşlü helikopterler teminini yapmış olurdu. Bu durum, iktidarın uzmanları değil, tek bir kişiyi dinlemekteki inadı ve ısrarı yüzünden ormanlarımızın cayır cayır yanmaya devam ettiğinin bir göstergesi değil midir?

Değerli milletvekilleri, Orman Genel Müdürlüğüne yangınla mücadele için işçi alımları bu tarih itibarıyla devam etmektedir. İşçiler, en az bir yıl önceden alınmalı ve eğitime tabi tutulmalıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Alınacak işçiler, öncelikle orman köylülerinden olmalı ve fiziki durumları uygun gençlerden oluşturulmalıydı; ayrıca, detaylı eğitime tabi tutulmaları gerekirdi; bunlar da yapılmadı. Hepsini için önergeler, kanun teklifleri verdik, tek marifeti sarayı dinlemek olanlar tabii ki dinlemedi. O yüzden üzgünüz, öfkeliyiz. Bu aymazlığınız karşısında çıldırsak ne fayda ama az kaldı, hepsini çözeceğiz. Suudi Prensini karşılayacağınıza ormanda yanan kurdu, kuşu, böceği düşünün, Türkiye’deki tüm insanları düşünün.

Saygıyla selamlıyorum herkesi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu konuşacak.

Buyurunuz Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Her orman yangınında dikkatler daha çok uçaklara, helikopterlere çekiliyor, oysa yangın yokken yeterli tedbirlerin alınması en baştaki mücadele nedenidir. Ülkemizde pek çok kez önleyici faaliyetler dikkate alınmaz, müdahale için acil akut durum beklenir; selde de böyledir, yangında da böyledir, depremde de böyledir. Hükûmetin bu konudaki tek istisnası ranttır, rantı hazırlar, ondan sonra düğmeye basar.

Bize benzer iklim özelliklerine sahip ülkelerde 2021 yılında yangın başına kaybolan orman arazisi şöyle: İtalya’da 20, Yunanistan’da 14, Türkiye’de 50, İspanya’da 860 hektardır. Demek ki bizim bu konuda daha almamız gereken yol vardır. Orman yangınına söndürmede, tecrübeli, bölgeyi iyi bilen teknik elemanlar her şeyden kıymetlidir. 2021 yılında Orman Genel Müdürlüğü 1.500 personel almış ancak bunları eğitmeden sahaya göndermiştir; bu, önemli bir idari zaaftır. Orman içi yollar yeterli olmalıdır, orman içi yolların bakımı yapılmalıdır, orman içinde su kaynağı olacak su birikintileri sağlanmalıdır.

Orman yangınında esas mücadele karada yapılmaktadır. Greyderler, dozerler, kepçeler yangının önünü kesmede ve ona ulaşmada, yangını söndürmede önemli bir mücadele yöntemidir. Yangına müdahalenin örtü yangınında yapılması çok önemlidir. Tepe yangını başlayınca ağaçlar arasındaki mesafe ortadan kalkıyor. Hava araçları özellikle tepe yangınlarını söndürmekte etkili. Uçakla müdahale, kıyı bölgesi yangınlarında etkili olup amfibi özellikli uçaklara gerek duyulmaktadır. Helikopterlerse orman içi göletlerden ve herhangi bir su kaynağından su alabilmekte, vadi tabanlarına ve tepelere çıkmakta daha başarılıdır. Dalgalı arazilerde helikopterler tercih edilir. Herhangi bir helikopter, monte edilen bambıyla yangına müdahale edebilir hâle gelmektedir.

Orman yangın mücadelesi hiçbir şey yokken yapılmalıdır. Orman yangın gözetleme kuleleri yetersizdir. En başta personel eğitimi, orman içi yollar, orman bakımı, ağaçların seyreltilmesi, orman içi yolların bakımı, iş makinelerinin planlanması gerekir. Ormanların saldırıdan korunmasının belki de en etkili yollarından biri ormanda kaybedilen arazinin arsaya çevrilmemesi, ranta çevrilmemesi; bunun için gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

Orman yangınlarında hayatını kaybeden orman çalışanları ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet dilerim. Yangınla mücadele eden personelimizin Allah yardımcısı olsun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkanım.

Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin orman yangınlarıyla ilgili verdiği önerge üzerine söz aldım. Değerli arkadaşlar, orman yangınları veya herhangi bir doğal afetin aslında üç aşamalı bir hazırlığının olması lazım. Bir: Örneğin orman yangınları için öncesinde alınması gereken önlemler nelerdir? İki: Yangın sırasında yapılması gerekenler nelerdir? Üçüncüsü de sonrasında yanan yerlerle ilgili projeler nelerdir? Bunların ayrı ayrı tanımlanması gerekiyor. Fakat değerli arkadaşlar, AKP döneminde Orman Genel Müdürlüğü; uzmanların, sendikaların, orman köylülerinin uyarılarına tamamen kulaklarını tıkıyor ve “Ben nasıl bakarsam öyle bakın, ben en doğrusunu yapıyorum, ben en doğru önlemi alıyorum.” diyor ama orman yangınlarının azalması mümkün olmuyor. Bakın, sadece geçen yıl için çıkan yaklaşık 4 bin yangında 140 bin hektar alan yok olmuş durumda ve bunlardan maalesef ders de çıkarmıyoruz.

Bakın, Türkiye, orman yangınlarıyla ilgili mücadelede kullanılacak helikopter ve uçakları kiralama yoluna gidiyor.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bu sene kiralandı hepsi ya.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Kendi rezervindeki uçakları maalesef bir oyunla, 100 litre daha az su taşıması nedeniyle devre dışı bırakıyor ve yine orman yangınlarıyla mücadele noktasında mücadele edecek kişilerin...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – İş makinesi aldık hepsinde. Kiralandı bu sene.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Müdahale etmeyin Vekilim, siz de çıkıp konuşuyorsunuz, halk dinliyor hepimizi.

Orman yangınlarıyla mücadelede de çalışacak olan işçilerin gerçekten önceden hazırlığını yapması lazım, bu konuda eğitimlerini alması lazım.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yaptılar ya.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Şu anda hâlâ işçi alımının devam ettiği söyleniyor. Bakın, dönem geliyor, siz işçi alımını yeni yapıyorsunuz. Dolayısıyla bunların hepsi çok önemli sorunlardır.

Bakın, bu ülkede ormanlar, ekosistem hepimiz için önemlidir. Şu fotoğraflara bakın; bakın, Marmaris üç gündür cayıp cayıp yanıyor, siz çıkıp “Her şey mükemmel.” diyorsunuz, “Her türlü önlemi aldık.” diyorsunuz ama Marmaris, gece müdahalesi olmadığı için yanmaya devam ediyor. Bakın, sadece ormanlar yanmıyor, börtü böcek, gördüğünüz bir kaplumbağa; nasıl kömürleşmiş, görün. Yani bu anlamda herkes gerçekten bu konuya gerekli önemi gösterisin.

Bakın, akıl akıldan üstündür, bu konuyu önümüze koyalım. “Biz yaparız, biz her şeyi mükemmel yapıyoruz.” demenizle sorun çözülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Gelin, hep birlikte bu konuyu masaya yatıralım; neler yapılabilir, öncesinde neler yapılmalı, yangın sırasında neler yapılmalı, sonrasında neler yapılmalı, eksiklerimiz ne, gediğimiz ne, neden başarısız oluyoruz, bunu tartışalım ve bunun için de bir komisyon kurulmalı ve bu komisyon gerekli çalışmaları yapmalı, Hükûmete, uygulayıcılara, yürütmeye öneriler ve tavsiyeler yapmalı. Bunun önünde engel olmayın, bu hepimiz içindir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Cumhur Taşkın.

Buyurun Sayın Taşkın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

CHP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Muğla Marmaris’te çıkan orman yangını dolayısıyla duyduğumuz üzüntüyü belirtmek isteriz. Devletimiz, tüm güçleriyle, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanımız, İçişleri Bakanımız yangının çıktığı ilk andan itibaren yangın mahalline intikal etmişlerdir. Kötü hava ve arazi şartlarına rağmen, başta Orman Genel Müdürlüğümüz olmak üzere, tüm devlet kurumları yangınla etkin bir şekilde mücadele etmektedir.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliği ve küresel ısınmanın etkileriyle tüm dünyada ve ülkemizde 2021 yılında orman yangınlarının sayılarında ve zarar gören alan miktarlarında büyük artışlar yaşanmıştır. Ülkemizde, 2021 yılında 2.793 adet orman yangını meydana gelmiş ve bu yangınlarda 139.503 hektar orman alanı zarar görmüştür. Meteorolojik şartların çok ekstrem değerlere ulaştığı 28 Şubat-13 Ağustos 2021 tarihleri arasında 375 orman, 372 kırsal alan yangınına ekiplerimiz tarafından müdahale edilmiştir. 2021 yılında yangınla mücadelede görev yapan hava aracı sayısı önceki yıllara göre büyük ölçüde artırılmıştır. 2020 yılında 2 uçak, 27 yangın söndürme helikopteriyle havadan müdahale edilirken, 2021 yılında 3 uçak ve 39 helikopteriyle yangınlara müdahale edilmiştir.

Yangınların erken tespiti ve yangın yönetiminde kullanılan İHA sayısı 2020 yılında 1 iken, 2021’de 3’e çıkarılmış olup bu yıl ise 8’e çıkarılmıştır. Yangınla mücadelede ortalama ilk müdahale süresi 2003 yılında kırk iki dakikayken bugün on iki dakikaya kadar düşürülmüştür. Şu anda devam eden Marmaris orman yangınına sekiz dakikada müdahale edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2022 yılında, yangınlara karşı daha etkili olunması için alınan tedbirlerin bazıları şunlardır: Ormanlarımız 776 kuleden yirmi dört saat gözetlenmektedir, 160 gözetleme kulesinde 320 kamera kullanılmaktadır. Orman yangınları için, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın destekleriyle, 2022 yılı için 55 helikopter, 20 uçak, 4 Türk Hava Kurumu uçağı ve 8 İHA kiralanmış olup ayrıca kara ekiplerimiz de işçi ve iş makineleri alımı yapılarak güçlendirilmiştir. Yer ekiplerinin

güçlendirilmesi için 2021 yılında 2 bin yangın işçisi alınmış, bu yıl için de yeni yangın işçisi alımı için süreç başlatılmış olup işçiler çok yakında işe başlayacaklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Devamla) – Yangın gönüllü sayısı artırılarak, 100 bin gönüllüye yangın eğitimi verilerek yangınlarda ekiplerimize destek olunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, biraz önce konuşan Antalya Milletvekilimiz Sayın İbrahim Aydın'ın ifade ettiği gibi, yangınla mücadele millî bir meseledir, iç siyasete malzeme edilmemelidir. Bugün bize düşen, sahada canla başla yangını söndürmek için çalışan yangın ekibine destek olmak, yardımcı olmaktır, onların morallerini yüksek tutmaya çalışmaktır. Yeşil vatani korumak için canlarını ortaya koyan, yangını söndürmede görev alan tüm çalışanlara kolaylıklar diliyoruz.

Bu vesileyle, ormanlarımızı korumak için canlarını feda eden tüm orman şehitlerimize de Allah'tan rahmet, ailelerine ve Orman teşkilatımıza başsağlığı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara geçsin diye ifade ediyorum efendim.

Konuşmacıyı dikkatle dinledik, verdiği bilgiler için teşekkür ederiz ancak düzgün bir konuşma olduğu zaman doğru bulmasak bile dinliyoruz. Düzgün bir konuşma ama içeriğinde doğru olmayan şeyler var, bunu da ifade etmek zorundayız; siyasete alet olsun diye değil. “Cumhurbaşkanı ilk günden beri yangın yerindedir.” Hayır, Cumhurbaşkanı ilk günden beri Okluk Koyu'ndadır, Okluk Koyu'nda tatil yapıyor. Yangın yerinden helikopterle geçip Suudi Prensini karşılamaya gitmiştir. Diyorlar ki: “Şu kadar uçak kiraladık.” Kiraladığımız uçaklarla ilgili bakanlarımız diyor ki: “Bu kiraladığımız uçaklardan 4 Temmuzda gelecek olan helikopterlerin gece görüş imkânı olacaktır, onları bekliyoruz.” Şimdi, biz de diyoruz ki: Arkadaş, ormanlarımız yanıyor, millî bir meselede midir? Gelin, bunu siyasetüstü görüşelim mi? Görüşelim. Arkadaş, bir yıldan beri ne yaptınız ya, ne yaptınız!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bütçeye bile koymamışlar ya!

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 340)

BAŞKAN – 1'inci sırada yer alan Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339) (x)

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 339 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Feridun Bahşi.

Buyurunuz Sayın Bahşi. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Yasa Teklifi'nin geneli üzerinde İYİ Partinin görüş ve önerilerini arz etmek üzere söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde demokrasi, hukuk, adalet, temel hak ve hürriyetler günden güne gerilemektedir. Temel hak ve hürriyetleri korumak amacıyla oluşturulan anayasal ve hukuki mekanizmalar temel hak ve hürriyetlere müdahale aracı hâline getirilmiştir. Hâkim ve savcılar temel hak ve hürriyetleri koruyan değil, tam tersi saraydan gelen talimatlarla hak ve hürriyetlere müdahale eden, hatta haksız tutuklamalarla insanların hürriyetlerini elinden alan görevliler hâline geldi.

İktidarı sınırlamakla görevli en önemli organ olan Anayasa Mahkemesi iktidarı sınırlandıran bir unsur değil, tam tersi onu tahkim eden bir organ hâline dönüştürüldü. Kısacası, hukuk, muktedirlerin gerektiğinde tüm Anayasa ve yasaları çiğneyerek her alana müdahale eden uzun eli hâline getirildi. Artık hukuk siyaseti sınırlamıyor, tersine siyasetin cenderesi altında. Artık Anayasa ve yasalardaki kurallara bakmak, karşılaşılan hukuki sorunun nasıl çözümleneceği konusunda da bir fikir vermiyor. Artık Anayasa Mahkemesi kararları Anayasa'ya değil, birtakım hukuk dışı faktörlere göre oluşuyor. Belirli bir davada Anayasa Mahkemesinin ne yönde karar vereceği konusunda anayasa hukuku profesörleri değil, yandaş gazeteciler daha doğru tahminde bulunuyorlar. Aynı durum, ilk derece mahkemeleri ve istinaf mahkemelerinde de geçerli, hatta Yargıtay ve Danıştay dahi delilleri, gerekçeleri aynı olan davalarda kişilere göre farklı kararlar verebiliyor.

İktidarın önem verdiği bir idari işlemin idari yargı tarafından iptal edilme ihtimali sıfır hâle geldi. Bugün siyasi niteliği olan bir olayda ki davanın siyaseti, adli olmaz; her dava adlidir. Bunlara muktedirlerin ilgilendiği davalar diyebiliriz. En kıdemli ceza hukuku profesörleri dahi gözüne alman bir kişinin tutuklanıp tutuklanmayacağını, yargılama sonunda mahkûmiyet kararı verilip verilmeyeceğini söyleyemiyor; ceza hukuku profesörlerinin bilgi birikimleri artık bu konuda bir işe yaramıyor.

Ülkemizde FETÖ'cü savcılar tarafından açılan ve yine FETÖ'cü hâkimler tarafından yürütülen kumpas davalarıyla başlayıp hâlen devam eden hukuksuzluklar silsilesinde, mahkemelerin uygulama tahmini konusunda, biz uygulamadan gelen ceza hukukçuları hatta ceza hukuku profesörleri de -dediğim gibi- cahil kaldık, ceza hukuku konusunda sadece okuryazar durumundayız. Vatandaş görülmekte olan bir davayla ilgili bize bir soru yönelttiğinde, ne acıdır ki “Normal hukuk uygulaması olsa” diye söze başlıyoruz. Ülkemizde her alanda olduğu gibi, başta anayasa hukuku olmak üzere hukukun tüm alanlarında bilimin değersizleştirildiği bir süreç yaşıyoruz.

(x) 339 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli milletvekilleri, önceden adı HSYK yani Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olan hâkim ve savcılarının en üst organının “yüksek” sıfatı AK PARTİ’yi rahatsız etmiş olacak ki kaldırıldı. Ben “yüksek” sıfatının kaldırılmasını bu düzende hiç yadırgamadım. Malum, tek adam rejiminde tek adamdan ya da onun uygun göreceğinden başkasına yükseklik sıfatı yakışmazdı. Neyse, bu konuda daha fazla açıklama yapmadan başka konuya geçeceğim.

Bu Kurum, benim de yargı görevi yaptığım yıllarda uygulamalarıyla pek çok yakınmaya sebep olsa da yargılama yetkisinin özüne, görülmekte olan bir davada nasıl karar verileceğine müdahale etmemesiyle, salt verilen kararlar sebebiyle hâkim, savcılara soruşturma açma ya da cezalandırıcı atamaya tabi tutmamasıyla yine de saygın bir yere sahipti yani atamalarda meslektaş kayırmalarının olduğuna dair yaygın bir kanaat olsa da hâkimin nasıl karar vereceğine ilişkin hiçbir baskı gelmezdi. Görevimin büyük bölümünü ağır ceza mahkemesi başkanı olarak yürüttüm, kamuoyunun yakından ilgilendiği birçok davaya baktım; belki de kişiliğimden kaynaklı ama hiçbir baskı ya da telkin ve tavsiyeye maruz kalmadım.

2010 referandumuyla HSK’nin yapısının değişmesi ve özellikle HSYK üyeliği seçiminde AK PARTİ ve Adalet Bakanlığının da taraf olup iradesini ilkokul mezunu, ağlak gözlü, sümüklü bir meczuba teslim etmiş avaneyi HSYK kurul üyeliğine seçtirmesiyle tam bir kaos yaşanmaya başladı. Önce, Adalet Bakanlığındaki yargı bürokrasisi aynı örgüt tarafından teslim alındı, ardından Teftiş Kurulu aracılığıyla bağımsız kişilikli, hukukun üstünlüğünden, bağımsız yargıdan taraf olabilecek hâkim ve savcılarının müfettiş raporlarıyla sicilleri bozuldu, daha sonra da HSYK sekreteryasını yürüten bu güruh, hazırladığı kararname taslaklarını çok kalabalık olması sebebiyle Kurula onaylatılarak özellikle alt bölgelerde yandaşlarını kilit görevlere getirip kişilikli hâkim, savcılar tasfiye ettiler. İş birliği AK PARTİ’nin de işine geldiği için verdiği imkânları tepe tepe kullandılar. Malum kişinin veciz sözüdür: “Ne istediler de vermedik.” Bir taraftan, tarafsız ve adil karar veren hâkim ve savcılar cezalandırılırken diğer taraftan da kumpas davalarıyla ülkenin başta ordusu olmak üzere tüm önemli kurumları tasfiye edildi. Bu süreçte, devlet kurumlarının en başındaki görevliler gibi başsavcılar dahi makamlarında gözüaltına alınıp tutuklandılar. Hâkim ve savcılar üzerinde korku imparatorluğu kuruldu, görev yaptırılmaz hâle getirildi. Diğer taraftan da Adalet Bakanlığında oluşturulan mülakat komisyonu aracılığıyla terör örgütü üyeleri düşük puanlarla mesleğe alındı. Bu düzen 15-25 Aralık tarihine kadar pek güzel yürüdü ancak, bu tarihte her iki taraf da kendilerine düşen paya razı olmayıp daha fazlasını isteyince çatışma çıktı ve kamuoyunun bildiği olaylar yaşandı. Bir tarafın sıfırlama “tape”leri, ardından kriptolu telefonların dinlendiği fevranları, diğer taraftan başka feryatlar. Bir meselede iki taraf da haksız ya da haklı olabilir mi? Normal düzende olmaması gerekir ama burada her iki taraf da söylediklerinde haklı, maruz kaldığı sözlerde haksızdı. O gün kendilerini Ergenekon savcısı ilan edip lüks makam aracını bu savcılara teslim edenler, intihara kadar giden haksızlıklara uğrayanların feryatlarına kulaklarını tıkayanlar, kendi menfaatlerine dokunulunca onları da hain ilan ettiler.

Değerli milletvekilleri, bizim de istediğimiz terör örgütü üyesi hainlerin tüm devlet kurumlarından olduğu gibi yargıdan da temizlenmesiydi. 15 Temmuz darbe girişimine kadar dostlar alışverişte görsün tarzı uygulamalarla geçirtilirdi ancak, 15 Temmuzdan sonra Yargıtayda, Danıştayda, Anayasa Mahkemesinde ve yerel mahkemelerde de HSK aracılığıyla bir miktar temizlik yapıldı ama birçok FETÖ’cüyü yine dokunulmadı, hatta “Adil ve tarafsız bir yargı teşkilatı oluşturuldu mu?” dersenez, cevabımız tabii ki “Hayır.” olur. Bu defa da terör örgütü yerine, teşkilatlarında siyaset yapan AK PARTİ militanları yargı kademelerine yerleştirildi. Kamu kurumunda istihdam edilecek personelin 70 puan alması şartı koşularken hâkim, savcı alımlarında taban puan şartı kaldırıldı. Bir tarafta 96 puan almış adaylar mülakatta elenirken, diğer tarafta 42 puan almış AK PARTİ yöneticileri ve bunların bürokratlarının çocukları mülakatta hâkim, savcı yapıldı. Yargı, cemaat yargısı olmaktan kurtuldu ancak bu defa da AK PARTİ yargısı hâline geldi. Bağımsız hareket edebilen hâkim, savcılar ise korku imparatorluğunun hâkim olduğu bir HSK’yle karşı karşıya kaldı.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu HSK'nin son atama kararnamesinden de kısaca söz edeyim dedim. Bu kararname de öncekiler gibi toplumda çok tartışma yarattı. İktidarla emir komuta ilişkisine girmeyen hâkim, savcılar sürüldü. Neden? Çünkü adalet sistemimiz siyasi müdahaleye açık hâle getirildi. Hâkim bağımsızlığının ve tarafsızlığının güvencesi olması gereken HSK, doğrudan doğruya siyasal iktidar tarafından belirlenmeye başlandı. Biz, siyaset yapan hâkim ya da savcı istemiyoruz; siyasetten talimat alan hâkim ya da savcı istemiyoruz; hukukun gereği neyse onu yapan hâkim gibi hâkim, savcı gibi savcı istiyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bunun için de hâkim ve savcılar siyasi iktidara karşı güvenceli hâle getirecek, aynı zamanda keyfi işlem yapmalarını önleyecek doğru düzgün bir sistem kurulmasını istiyoruz. Biz, cemaat, tarikat yargısı da istemiyoruz; biz, partiye bağlı yargı da istemiyoruz; hukuku üstün tutan, adalet dağıtan, güvenilir bir yargı istiyoruz, en önemlisi bunu güvenceye alacak bir sistem kurmak istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde yargıya güveni sağlayan, yargılamanın tarafsız ve bağımsız olduğunu pekiştiren, adalete erişimi kolaylaştıran herhangi bir şey bulmak şu anda mümkün değil. Türkiye'de yaklaşık 23 bin hâkim ve savcının beklediği coğrafi teminat, İnsan Hakları Eylem Planı'nda verilen sözlere karşı bugüne kadar gerçekleştirilmedi. Adalet Bakanlığı Nisan 2020'de hazırladığı uygulama takviminde altı ay içinde getirileceğini duyurdu ancak hâlâ getirmemiştir. Binlerce hâkim ve savcuyu ilgilendiren coğrafi teminat sözü ilk olarak 2019 yılında gündeme geldi. Planda, buna ilişkin 2021 yılında mevzuat değişikliği yapılacağı ifade edilmiş ancak gelen reform ve yargı paketlerinde buna ilişkin bir değişiklik talebi olmamıştı.

Peki, nedir coğrafi teminat? Yargı açısından çok önemli bir terimdir. Coğrafi teminat, hâkim ve savcıların istekleri dışında başka bir yere tayin edilmemesi, bulundukları illerde sürgün korkusu yaşamadan görev yapması anlamına gelmektedir. Yargıya güvensizliği ortadan kaldıracak, hâkim ve savcılara tarafsız, korkusuz, bağımsız karar vermelerini sağlayacak coğrafi teminat neden getirilmez? 1961 Anayasası sonrası çıkarılan Hâkimler Kanunu'nda coğrafi teminat tam olarak uygulanmıştı, 12 Eylül Anayasası bile bugünden daha teminatlıydı. Hâkimler, alt bölgelere keyfi uygulamalarla ya da verdikleri kararlar sebebiyle, cezalandırılma amaçlı gönderilemezdi. Bugün, herkesin bildiği gibi, durum ortada.

Değerli milletvekilleri, hukuki düzenlemeler son derece yeterli ülkemizde, Türkiye'nin ihtiyacına cevap verebilecek düzeyde; ayrıca, Avrupa Birliği standartlarına da uygun. İşte, bu kanunların daha düzgün, daha tarafsız uygulanması için de hâkimlerimizin gerçekten tarafsız ve bağımsız olmasını sağlayacak sistemin kurulması gerekir. Bunu isterken, yapılacak sınavlara baktığımızda, kanunda "Yazılı sınav kurulunun başkan ve üyeleri, akademide ders veren öğretim üyeleri arasından, başkanlar tarafından seçilir." ibaresine yer verilmiştir. Bu ibare tarafsızlığa gölge düşürmektedir. Şaibeyi ortadan kaldırmak için kura çekiminin getirilmesi daha uygun bir uygulama olacaktır.

Biz, bu kanun teklifine reform gözüyle bakmıyoruz, zaten de bakılamaz. Ne "altıncı yargı reformu paketi" denilebilir ne de bundan önce getirilen beş reform paketinde reform özelliği vardır. Yargının birikmiş sorunlarını gününbirlik çözmeye çalışmak da imkânsızdır.

Değerli milletvekilleri, teklifin genel gerekçesine baktığımız zaman, şöyle başlıyor: "Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağıdır. İnsan kaynağının temelinde ise hâkim ve cumhuriyet savcıları bulunmaktadır. Bu itibarla, hukuk devletinin vazgeçilmez unsuru olan adil, etkin ve güvenilir bir yargının temini bakımından hâkim ve savcılarının en iyi şekilde yetiştirilmeleri büyük önem arz etmektedir." Ama "İnsan kaynağının temelinde hâkim ve savcı var." diyerek asıl bireyin savunma hakkını ihmal ederseniz, savunma hakkını görmezden gelerseniz, yine ciddi bir şekilde yanlış yaparsınız çünkü işin özünde, temelinde, odağında insan vardır; kutsal olan insanın kendisidir. Savunma ayağını ihmal eden bir sistemin başarılı olma şansı ise hiç yoktur. Cumhuriyet Dönemi'nde yetmiş

sekiz yılda 24 hukuk fakültesi açılmışken AK PARTİ döneminde 62 hukuk fakültesi daha açılmıştır. Eğitimine dikkat edilmeden on binlerce hukukçu birikmiştir, staj yapan 25 bin hukukçu vardır. Tüm hâkim ve savcı adedinden daha fazla, 20 bine yakın her yıl hukukçu mezun olmaktadır. Görüldüğü gibi, bugünkü hâkim ve savcı sayısına neredeyse yakındır. Bugün baktığımız zaman, işin temel esasındaki savunma hakkının her aşamada ihmal edildiğini görmekteyiz. Yargının tarafsızlığının, bağımsızlığının ve temel esasların, yargıç güvencesinin, teminatların çoğunun, coğrafi teminatın hâlen sistemimizde olmadığı aşîkârdır, bunlar olmadığı sürece de istediğimiz kadar yargı reformu paketi çıkaralım, sonuç hüsran olacaktır.

Değerli milletvekilleri, şimdi de noter meslektaşlarımızın taleplerini, benden isteklerini dile getireceğim. Gönderdikleri nottan aynen aktarıyorum: “Noterlik Kanunu”nun 27’nci maddesiyle getirilen hâl kâğıdına dayalı atamalar iltimas, adam kayırma, torpil, liyakatsizlik, keyfi atamalara yasal dayanak oluşturacak, eşitler arasında eşitsizliğe yol açacaktır. Hukuki güvenliği sağlayan noterleri, hukuk güvensizlik kurumu hâline dönüştürecektir. Maddenin metinden çıkarılması gerekmektedir.

Yine, 61/A maddesiyle, taşınmaz satış işlemleri için Kadastro Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmesine gelir kaydedilmek üzere hizmet bedeli alınır ve bu işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.” hükmü vardır. Anayasa Mahkemesinin 2018’de vermiş olduğu 93 sayılı Kararı’nda “İrade dışı çalıştırmada ücret ödenmiyor veya ödenen ücret bariz bir şekilde düşük ise angaryadan söz edilir.” denilmektedir. Anayasa’ımızda angarya yasaklanmıştır. Bu düzenlemeyle noterin emeği, sarf ettiği zaman, yüklendiği sorumluluğun dikkate alınmış olması gerekir. Taşınmaz satışına özgü ayrı bir tarifenin düzenlenmesi noterin üstlendiği sorumlulukla dengeli değildir; farklı işlem, ilgililer açısından da eşitsizlik yaratan, kanun sistematliğini bozan bir düzenlemedir. Noterlerin resen araştırma yetkisi de yoktur.

Harçlar Kanunu’nun 40’inci maddesinde “Noter harçlarını, harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleflerdir.” denilmektedir. Getirilen düzenleme, bu işlemlerde taraf olmayan noterleri harçtan müteselsil sorumlu hâle getirmiştir. Bunun hukukla, mantıkla, insafla bağdaşır yönü yoktur. Memur olmadığı hâlde 128’inci madde atfıyla noter, memur statüsüne sokulmak istenmiştir. 1512 sayılı Kanun’un 162’nci maddesindeki değişiklik... Medeni Kanun’un 1007’nci maddesinde kopyalayapıştır şeklinde maddede geçen “devlet” ibaresi “noter” olarak değiştirilmiştir, devletin kusursuz sorumluluğu notere yüklenmiştir. Devletin kusursuz sorumluluğu Anayasa’nın 125’inci maddesinin son fıkrasında olmasına rağmen, notere yüklenen sorumluluğun anayasal dayanağı yoktur yani devlet eşittir noter değildir.

Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geneli üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Diyarbakır Lice kırsalında 22 Haziranda icra edilen Eren Abluka-18 Operasyonu’nda teröristlerle yaşanan silahlı çatışma esnasında yaralanan ancak tüm çabalara rağmen kurtarılamayarak şehit düşen askerlerimize yüce Allah’tan rahmet, kederli ailelerine sabırlar, yaralı kahramanlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda Türkiye'nin en kritik reform alanlarından biri hiç şüphesiz yargı reformlarıdır. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılı Mayıs ayında açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde bulunun toplam 256 faaliyetten 171'i geçtiğimiz yıl yürürlüğe girmiştir. 101'i idari, 59'u mevzuat değişikliği ve 11'i ise hem mevzuat değişikliği hem de idari nitelik taşıyan faaliyetlerle Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde tamamlanma oranı yaklaşık yüzde 67'ye çıkmıştır. Bu minvalde, 2019 ve 2020 yıllarında tamamlanması planlanan 50 faaliyetin 48'i sonuçlanırken bir yıldan uzun süreli nitelikte olan 107 faaliyetin ise 99'u tamamlanmıştır. Yargı Reformu Stratejisi kapsamında 2021'de toplam 24 faaliyetle ilgili düzenleme yapılmıştır. Yargı Reformu Stratejisi kapsamında 2009'dan bu yana hazırlanan yargı paketlerinden 5 tanesi bu kutlu çatı altında onaylanarak yasalaştı. Bir yanı sıra yargı sistemimizin bir bütün olarak değerlendirildiğini, sistemin bağımsızlığı ve tarafsızlığını uluslararası normlara uygun hâle getirme amacını taşımakta olduğunu görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, Türkiye'de hâkim ve savcılarının mesleğe kabul öncesi yetiştirilme süreci bugüne kadar hâkim, savcı adaylığı statüsünde yürütülmekteydi. Görüşmekte olduğumuz teklifle Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin insan kaynaklarının nitelik ve niceliğinin artırılması hedefi kapsamında adalet sistemimize hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesini kazandıracaktır. Aynı zamanda, 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda hâkim ve savcı yardımcılığı oluşturulması için düzenleme yapılacağı; hâkimlik, savcılık meslekleri için yeni bir mesleğe giriş modeli ve sınavı getirileceği hedefini de gerçekleştirmiş olacağız.

Değerli milletvekilleri, günümüzde teorik ve uygulama bilgisi yeterli olmayan, başta hayat tecrübesi olmak üzere mesleki tecrübesi bulunmayan hâkimlerin baktıkları davalarda hızlı ve isabetli karar verebilmeleri her zaman mümkün olmayabilecektir. Hâkimlik mesleğini icra etmekte olan kişilerin görevlerini ifa ederken hayatın her alanında binbir türlü sorun ve olayla karşılaşması doğal olup bu sorunlar karşısında çözüm üretici bilgi ve yeteneğe sahip olması gerekmektedir. Bu sebeple, genel olarak kamuoyunda hâkimlerin diğer kamu görevlilerinden farklı birtakım vasıflara sahip olması beklenmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye bakımından hâkim yardımcılığı kurumuna olan ihtiyacın birçok nedeni bulunmaktadır. Öncelikle, yargı teşkilatındaki aşırı iş yükü altında ezilen hâkimlerin bu yükü hafifletecek bir yardımcıya olan ihtiyaçlarının var olduğunu dile getirmekte fayda var. Çünkü hâkim başına düşen dava dosyası sayıları düşünüldüğünde, insanüstü bir emekle çalışılması gerçeği ortaya çıkacaktır. Hâkimlerin iş yüklerinin azaltılması ve onların daha etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak bakımından hâkim yardımcılığı, adalet teşkilatında varlığı gerekli bir müessesedir. Avrupa ülkelerinde de yaygın bir kurum olan hâkim yardımcılığı bizdekine benzer sebeplerle yargı binasını ayakta tutan 2'nci temel sütun olarak karşımızda durmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulu mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esasına göre görev yapan adli ve idari yargı hâkim ve savcılarımızın bütün özlük işleri hakkında karar verme yetkisine sahip anayasal, güzide bir kurumumuzdur. Bu kapsamda Hâkimler ve Savcılar Kurulu 2022-2026 Stratejik Planı'ndaki kuruma yönelik tespit edilen dış tehditlere baktığımızda, hâkim ve savcı adaylık eğitiminden beklenen verimin alınmaması, meslek öncesinde hâkim ve savcı yardımcılığı veya deneme süresi gibi müesseselerin olmaması, kamuoyunda ve yargı teşkilatı içerisinde Kurulun görev ve yetkilerinin yeterince bilinmemesi gibi çözüm geliştirilmesi gereken önemli başlıkları görmekteyiz. Diğer taraftan, kurum içi tespit edilen zayıf yönleri arasında da personelin özlük haklarının yetersizliği ve personel istihdamında sorunlar yaşanması, hâkim ve savcı adaylarının staj ve eğitim süreçlerinde Kurulun rolünün yeterince etkin olmaması, hâkim ve savcı meslek içi eğitim planlamasında Kurulun istenilen seviyede etkili olmaması başlıklarının ön plana çıktığını görmekteyiz. Elbette söz konusu stratejik planda sadece ifade ettiğimiz başlıklar değil, Kurulun zayıf yönleri ve tehditlerinden daha fazla güçlü yönleri ve fırsat başlıkları da bulunmaktadır.

Dile getirdiğimiz ve Kurulca tespit edilen zayıf yönlerin güçlendirilmesi için ve diğer taraftan yine Kurulca tespit edilen tehdit başlıklarını bertaraf edecek tüm yasal düzenlemelere Milliyetçi Hareket Partisi olarak bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da destek olacağımızı Genel Kurulun huzurunda belirtmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Yargıtay ve Danıştay üyeliğinde görev süresi on iki yılla sınırlı olduğundan, altı yıl sonra yüksek yargı üyelerinin yarısı ve en kıdemlileri emekli olacak ve/veya kürsüye dönmek zorunda kalacaklardır. Deneyimli ve kıdemli üyelerin mahkemelerden ayrılmaları yargıyı olumsuz etkileyecek, yüksek yargı bu üyelerden en verimli oldukları dönemde faydalanamayacaktır. Bu sebeple, yüksek mahkeme üyelerinin görev sürelerinin on iki yıl sınırının uzatılması veya görev sürelerinin 65 yaşla sınırlandırılması bu önemli sorunu çözecektir kanaatindeyiz.

Yine, tayin, terfi, özlük hakları gibi konularda HSK'ye bağlı olan tetkik hâkimlerinin kadrolarının Yargıtaya geçirilmesi onları daha güvenceli hâle getirecektir. Böylelikle her yıl çıkarılan kararnamelerle görev yeri değişme tedirginliğini yaşamayacaklardır. Diğer taraftan, Yargıtaya yeni gelecek tecrübesi az hâkimlerin yerine tecrübeli hâkimlerin yüksek yargıda çalışması sağlanacaktır. Yine, tüm yüksek yargı hâkim ve savcılarının özlük ve mali haklarının eşitlenmesi de hakkaniyeti sağlayacaktır. Ayrıca Anayasa Mahkemesi bünyesinde görev yapan idari personele verilmekte olan yüksek yargı tazminatının yoğun iş yükü altında çalışan Danıştay, Yargıtay ve Sayıştayda görev yapan idari personele de verilmesi çalışma barışına katkı sunacaktır diye düşünmekteyiz. Yine, bu kapsamda adliyelerde görev yapan idari personele ödenen adalet hizmetleri tazminatının Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Adalet Akademisinde görev yapanlara da ödenmesi hakkaniyete katkı sunacaktır. Zira söz konusu tazminatı alamayanlar ile alanlar arasında temmuz ayı itibarıyla neredeyse 2 bin lira fark oluşacaktır.

Bir başka önemli husus da özellikle hâlen bakanlıkların merkez teşkilatlarında silahlı güvenlik olarak mesai saatleri içerisinde silah taşıma yetkisi olan ancak mesai sonrası silah taşıyamayan çalışanlarımızla ilgilidir. Mesai saatleri içinde birçok kez tehdit ve riskle karşı karşıya kalan güvenlik çalışanlarına silah taşıma yetkisi verilmesiyle mesai saatleri sonrasında bu çalışanlarımıza yönelik risk ve tehditler bertaraf edilecektir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde son günlerde vatandaşlarımızca oldukça şikâyet konusu yapılan ve fiyat artışlarını körükleyen stokçuluk konusunda cezaların artırılması da yer almaktadır. Bize göre, savaş dönemlerinde karaborsacılık yapan, stokçuluktan geçinen satılmışların durumu neyse ekonomik saldırıda ahlaksızlık yapanlar, fiyat etiketlerini şişirenler de aynıdır. Özellikle ekonomik sorunları kullanarak vatandaşı Hükûmete karşı kıskırtmaya gayret eden çevrelerin öncelikle Batılı ülkelerden destek beklemekten vazgeçmelerini önermekteyiz. Zira onlarla benzer söylemler kullananlar, yarın öbür gün oy isteyeceği aziz milletimizi galeyana getirmeye çabalayanlar, Türkiye'yi Karabağ'dan tutun da mavi vatandaki başarı ve hukuki haklarına kadar eleştiren ve sürekli yabancı ülkelere şikâyet eden pozisyonunda olanlar unutmasın ki bugünler geçicidir, Hükûmet işinin başında ve alınması gereken tüm tedbirleri vatandaşımızın lehine almaktadır. Bugün Ankara merkezli millî bir siyaset güden Cumhur İttifakı'nın en temel görevi, Türkiye'yi her alanda söz sahibi yapmaktır. Nasıl ki tüm dünya yerli ve millî insansız hava, kara ve deniz üstü, deniz altı araçlarımıza, diğer savunma araç ve gereçlerimize gıptayla bakıyorsa Türkiye'nin 2020 sonrasında da her alanda imrenilen bir güce erişeceğinden hiç kimsenin şüphesi olmasın. Hedef, önce lider ülke Türkiye, sonra ise süper güç ülke Türkiye'dir.

Saygıdeğer milletvekilleri, adli tıp, tıp bilimiyle ilgili bilgileri adaletin daha hakça oluşabilmesi maksadıyla hukukçuların anlayabileceği bir biçimde ve düzeyde hizmete sunan tıp bilimidir. Günümüzde ülkemizde adli tıp üç sacayağı üzerine oturmakta ve faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu sacayakları, Bakanlığa bağlı Adli Tıp Kurumu, üniversitelere bağlı tıp fakültesi bünyesinde yer alan adli tıp ana bilim dalları ve yine üniversitelere bağlı adli tıp endüstrileridir.

Türkiye’de yargılama sürece ortalama dört, beş yıl olup bu uzun sürenin önde gelen nedenlerinden biri, bilirkişi raporlarının sonuçlandırılmasının yoğunluk sebebiyle uzun sürmesidir. Bu durum, bilirkişi talep edilen davaların sonuçlandırılmasında da uzamaya sebebiyet vermektedir. 2021 yılı Adli Tıp istatistiklerine baktığımızda, 81 ildeki şube müdürlüklerinde 374 bin adli muayene gerçekleştirilmiştir, ölüm muayeneleri de yaklaşık 25 bin seviyelerindedir. Adli Tıp İhtisas Kurulu ve ihtisas daireleri dosya sayısı 2014 yılında 206 bin iken, 2021 yılında 641 bine yükselmiştir. Görüleceği üzere, Adli Tıp Kurumuna gönderilen dosya sayısı hâlihazırda çok fazla olup mevcut insan kapasitesinin oldukça üzerindedir. Bu noktada, Adli Tıp Kurumuna gönderilen bazı dosyaların gerçekten Adli Tıp Kurumuna gönderilmesinin gerekli olup olmadığı da değerlendirilmelidir. Üniversiteler, Sağlık Bakanlığına bağlı adli birimler ve Adalet Bakanlığına bağlı adli birimler arasındaki koordinasyonun sistematik bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekliliği de göz ardı edilmemelidir.

Diğer taraftan, Adli Tıp Kurumunun personel ihtiyacı ve organizasyon yapısı da önümüzdeki süreçte gelecek olan yargı paketlerinde değerlendirilerek neticelendirilmeli, buralarda görev yapan tüm personelin de özlük şartları iyileştirilmeli, diğer adalet çalışanlarını da kapsayacak şekilde tümünü kapsamalıdır. Bu kapsamda seçim bölgem Kırıkkale’de de bulunan Adli Tıp Şube Müdürlüğünün de ihtiyaçlarının karşılanması, yaşanmakta olan gecikmeleri önleyebilecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde birkaç kelamı da seçim bölgem Kırıkkale’yle ilgili yapmak isterim. Geçtiğimiz günlerde Kırıkkale’de ve bazı ilçelerinde yaşanan aşırı yağışlar ve taşkınlar nedeniyle zarar gören çiftçimizin borçlarının ötelenmesi, Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizlerinin silinmesi ve borçlarının uzun vadelere yayılmasını önemsiyoruz. Bayram öncesi bu yönde bir müjdenin verilmesini de çiftçilerimiz adına sevindirici bulacağımızı değerlendiriyoruz.

Yine, sabit gelirli çalışanlara ve emeklilerimize temmuz ayında yapılacak olan yüksek oranlı maaş artışıyla enflasyonun etkilerinden korunmaları amaçlanmaktadır. Ekonomide bir tarafı korurken diğer tarafı ihmal edemeyiz. Bu bakımdan, özellikle Kırıkkaleli esnaf ve sanatkârlarımızı da koruyup onlara destek olabilmeliyiz. Başta kredi borçları, prim borçları olmak üzere, Meclis kapanmadan bazı borçların affedilmesi -ne bileyim- ertelenmesi veya faizsiz yapılandırılması büyük bir beklentiyi karşılayacaktır.

Yine, Kırıkkale’imizde özellikle okul taşımacılığı tatil nedeniyle sona eren servisçi veya minibüsçü esnafımız ile Kamyoncular Kooperatifindeki esnafımız, taksici esnafımız da bu kapsam içine alınarak bu kesime ÖTV’siz yakıt desteği, ulaşım belgelerinde indirimler ve prim desteği vermemiz onları daha da güçlü kılacaktır.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın son bölümünde... Bizler için, adalet ve onun temsilcileri de bayrak, millî marş gibi mukaddes ve yüce tutulan değerlerimizdendir. Hepimiz haksızlığa karşı adalete başvururuz, onun yardımını ve hakkaniyetini isteriz. Bu bakımdan, adaleti, en kuvvetliye karşı en zayıfı dahi koruyacak kudret ve kuvvette tutabilmeliyiz yani kuvvetli ondan çekinmeli, zayıf olan da ona güvenebilmelidir. Görüşmekte olduğumuz altıncı yargı paketi de böyle kuvvetli ve kudretli bir sistemi gözetmektedir. Adaletin hızlı, hakkaniyetli ve iş yükü hafiflemiş bir şekilde tecelli etmesi adına, elbette, bundan sonra da reform niteliğinde paketler gelecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak milletimizin huzuru ve hukuk güvenliği için alınacak her karara, yapılacak her reforma bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da destek ve katkı sunacağımızı belirtiyor, bu düşüncelerle kanun teklifinin adalet sistemimize ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurunuz Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü üzerine partimin, Hakların Demokratik Partisinin görüşlerini sizlerle paylaşmaya çalışacağım. Öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, teklif birkaç başlıkta değişiklik öngörüyor. Elbette, her zaman olduğu gibi bunların hiçbirisi birbiriyle ilgili değil, klasik bir torba yasa getirildi gene Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun önüne. İçinde Hakimler ve Savcılar Yasası'nda değişiklik de var, Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik de var, Noterlik Kanunu'nda değişiklik de var, Danıştay Kanunu ve Yargıtay Kanunu'nda da değişiklik var. Ama şöyle düşünmeyin yani hani bu değişikliklerin birbiriyle alakası yok, tamamen birbirinden bağımsız konularda düzenlenmiş teklif metinleri. Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik en önemli değişiklik olarak sunulmuş ve kanun teklifine de “Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” denilmiş.

Şimdi, hâkimlik, savcılık mesleğiyle ilgili bir dizi sorun var, bu sorun alanlarından bir tanesini çözdüğünü düşünüyor siyasi iktidar. Ne o? Yeni bir kurum getiriyor “hâkim ve savcı yardımcılığı kurumu” fakat şöyle de düşünülmesin yani “hâkim ve savcı yardımcılığı kurumu” işte bir sınav yapılacak, hâkim ve savcılık sınavına adaylar girecekler, bu sınavı kazandıktan sonra belli bir dönem staj yapacaklar, stajı bitirdikten sonra da hâkim ve savcı yardımcısı olarak atanacaklar, bir süre görev yaptıktan sonra hâkim ve savcı olacaklar; böyle değil. Mevcut sistem, hâkimlik ve savcılık sınavına adayları alıyor, bu sınavı kazananlar iki yıl boyunca bir eğitim görüyor stajyer hâkim ve savcı olarak, bunun sonucunda da hâkim ve savcı olarak atıyor. Teklif sahipleri, sadece bu iki yıllık eğitim sürecini üç yıla çıkararak “hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi”ni getirdiğini sanıyor. Bunun ismi “hâkim ve savcı yardımcılığı kurumu” olamaz, adını değiştirdiniz diye, stajyer hâkim ve savcının adını “hâkim ve savcı yardımcısı” yaptınız diye dünyanın pek çok yerinde uygulanan bir sistemi getirmiş olmuyorsunuz. Ama gerçekten, hâkim ve savcı yardımcılığı getirmek istiyorsanız şunu yapmalısınız: Eğitim süresi iki yıl veya üç yıl olur, zaten dünyanın pek çok yerinde de ortalama eğitim süreleri bu kadar. Bunun sonunda, hâkim ve savcılardan yeterli olanları atayın, belli bir süre alanda hâkim ve savcı yardımcısı olarak görev yapsınlar ve bu süre içerisinde, o hâkimleri kürsü hâkimi olarak görevlendirmeyin, o savcılara doğrudan soruşturma vermeyin, doğrudan bu yetkiyi taşımasınlar. Eğer böyle yapmazsanız işte bugün, her gün adliyelerde gördüğümüz gibi 24-25 yaşlarında kürsü hâkimleriyle karşı karşıya kalırız, 30'lu yaşlarının başında henüz hiçbir hukuksal deneyimi olmayan kişileri ağır ceza mahkemelerinin başkanı olarak görürsünüz ve Türkiye'de yaşanan en önemli sorunlardan bir tanesini, hâkim ve savcılarının gerçekten nitelik sorunu nedeniyle verdikleri kararlar sorununu yaşarsınız. Bu konuda bir düzenleme yapılacaksa söylediğimiz çerçevede yapılmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Bir de bu hâkim ve savcı yardımcılarını belirlenirken ısrarla ve devamlı biçimde hem staj öncesi hem de staj sonrası bütün işlemlerin mülakatla ve sözlü sınavla belirlenmesini istiyor siyasi iktidar. Neden? Çünkü istediği kişileri hâkim ve savcı olarak atamak istiyor. Ayrıca, bu sözlü ve mülakat sınavlarının da yargı denetimine tabi olmasını istemiyor. Nasıl? Fiilen yargı denetiminin dışında tutuyor. Çünkü mülakatların ve sözlü sınavların hiçbir kayıt altına alınmıyor, kayıt altına alınmadığı için de o sözlü mülakat sınavının iptali için açılan davada mahkemeler gerçekten o mülakatın içeriği konusunda hiçbir bilgi sahibi olmadıkları için ayrıntılı inceleme yapamıyorlar. Mülakat sınavı varsa kadrolaşma vardır, sözlü sınav varsa kadrolaşma vardır ama eğer kadrolaşma amacıyla kullanılmadığı iddiasındaysa siyasi iktidar, Hükümet, bunları yargı denetimine açabilir, kayıt altına alabilir. Bunlar hiç de zor uygulamalar olmayacak.

Şimdi, teklifin ilk 8 maddesi bu çerçevede Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişikliği öngörüyor, ardından gelen 9 ve 14'üncü maddeleri ise Noterlik Yasası'nda bir dizi değişiklik öngörüyor. Şimdi, bu Noterlik Yasası'ndaki değişikliği ne zaman getirdi biliyor musunuz teklif sahipleri? Tam da noterler genel kurul sırasındayken yani Noterler Birliği genel kurulu yapıyordu ve kimin Noterler Birliğinin

başına geleceği, yöneticisi olacağı belli değilken, henüz hiçbirisi mazbata almamışken, aralarında görev dağılımı yapmamışken âdeta Noterler Birliğinden kaçırarak bir teklifi Komisyona getirdi teklif sahipleri. Noterler Birliği buna bir dizi itirazlarda bulundu, temsilcileri Komisyona geldiler, itirazlarını dile getirdiler. Şunu söylüyorlar, diyorlar ki: “Bir; elli yıldır, 1972’den beri yürürlükte olan 1512 sayılı Noterlik Yasası’nda noterliğe atanma, bölgeler arasında görev yeri değişikliklerinin ve nakillerin tamamı objektif koşullara bağlanmış durumda.” Yani üçüncü sınıftan ikinci sınıfa, birinci sınıfa sırayla yükseliyor noterler, bölgeler arasında da başvuru bu şekilde yürüyor fakat teklif sahipleri bir sınıfa atlayarak bir üst sınıfa geçmenin önünü açıyorlar yani üçüncü sınıftaki, bir alt sınıftaki noter bir üst sınıfa geçmeden iki üst sınıfa geçebilecek. Gerekçesi ne? Bazı yerlerde noterlik için başvurular olmuyormuş. Noterler Birliği bunu çok açık söyledi, dile getirdi; dediler ki: “Nereye noterlik açılacağına Adalet Bakanlığı tek başına karar veriyor, biz sadece buralara noter görevlendiriyoruz. Boşluk oluşmaması için de her tür diyaloga açtık. Zaten açtıkları her yere de kısa sürede görevlendirme yapıyoruz. Bazı yerlerin tercih edilmemesinin tek nedeni var, çok yakın yerlere noterlik açılıyor. Ekonomik nedenlerle kabul etmiyorlar.” Ama teklif sahipleri bu konuda bir geri adım atmadı.

Yine bir diğer düzenleme şu: Noterler bundan sonra taşınmaz mal sözleşmelerini ve buna dair vaatleri, tapuya konulacak şerhlerin tamamını yapabilecekler. Bu teorik olarak iyi bir şey, yanlış bir şey değil çünkü noterlik bir güven mesleği ve bunu yapmalılar ama sorun şu: Bir eşitsizlik yaratılıyor, daha doğrusu birkaç eşitsizlik. Bir tanesi, tapuya gittiğinizde ödeyeceğiniz bedel başka, notere gittiğinizde ödeyeceğiniz bedel başka. Noterler bunun eşitsizlik olduğunu söylüyor. Bunun üzerinde çalışılması gerekir, düzenlenmesi gerekir. İkincisi de şu, diyor ki yine noterler: “Biz taşınmaz sözleşmesi yapacağız. Tapuda görevli memurun sorumluluğu neyse ben de aynı sorumluluğu almak istiyorum.” Kaldı ki Noterler Birliği Kanunu’nun 162’nci maddesi, 1512 sayılı Kanun’un 162’nci maddesi noterlerin kusursuz sorumluluğunu düzenlemiş durumda. Tapu memuruna yüklemediğiniz sorumluluğu bir notere yüklemeniz doğru değil. Dolayısıyla bu konuda da bir düzenleme yapılması gerekiyordu.

Teklifin düzenlediği üçüncü konu Danıştay Kanunu ve Yargıtay Kanunu’nda değişiklik öngörmesi. Ne bu Danıştay Kanunu ve Yargıtay Kanunu’ndaki değişiklikler? Sadece bazı kurulların görev süreleri uzatılıyor; yine, bazı kurullarda görev yapan üye sayısı azaltılıyor. Şimdi, diyebilirsiniz ki: “Yani bazı kurulların görev süresi değiştirilebilir.” Ama nasıl değiştirilmiş? Ben size şunu söyleyeyim: 2575 sayılı Danıştay Kanunu’nun geçici 24’üncü maddesi 2012 yılında değiştirilmiş, denilmiş ki o zaman: “Bu değişiklik 2016’ya kadar uygulanmayacak.” 2016 gelmiş, bir daha değiştirilmiş Adalet ve Kalkınma Partili milletvekillerinin teklifiyle, 2019’a kadar uzatılmış bu süre. 2019 gelmiş, yine uygulayamamışlar, “2022’ye kadar süre uzasın.” denilmiş. Şimdi 2022’ye geldik, diyor ki teklif sahipleri: “Bu süre 2026’ya kadar uzasın.” On beş yıl için uzatıyorsunuz, 4 kez kanun değiştiriyoruz. Ben Komisyonda da söyledim, dedim ki: “Biz sadece Maliye Bakanının ülke ekonomisiyle ilgili öngörülemez bir siyaset yürüttüğünü, önünü göremediğini sanıyorduk. Meğer öyle değil, Adalet ve Kalkınma Partili bütün milletvekilleri getirdikleri her teklifi üç yılda bir, dört yılda bir, iki yılda bir gereksiz bir şekilde değiştirerek öngörülemez biçimde Meclisi meşgul ediyorlar.” Bu teklife bunu bir kez daha gördük.

Teklifin içerisindeki bir diğer değişiklik şu, dördüncü değişiklik: “Fiyatları etkileme suçunun cezasını arttıralım.” diyor teklif sahipleri. Neden? Çünkü stokçular varmış. “Onlara daha fazla ceza verelim.” Türkiye’nin bir ekonomik kriz içerisinde olduğu tartışmasız, bunu herkes kabul ediyor, Türkiye ciddi bir ekonomik krizle karşı karşıya ama bu ekonomik krizin nedeni stokçuluk falan değil, insanların satın alma gücünün yetersiz olması. Yoksa “Birileri ta fi tarihinde, işte, yağı, tüpü, şekeri depoladığı için fiyatlar artıyordu, şimdi de aynı sorunlar var. Bu yüzden bu stokçuların cezalarını artıralım.” demek gerçeği yansıtmıyor. Bu teklif sahipleri ekonomik krizin sorumlusu olarak kendilerini olduğunu kabul etmeli, bunun günahını, sorumluluğunu zor şartlarda ayakta durmaya çalışan esnafa atmamalı. Bu, hiçbir derde deva olmayacak; hep birlikte yaşayıp göreceğiz.

Şimdi, bu değişiklikler bir yargı paketi olarak sunuluyor. Allah aşkına benim bu anlattıklarım içerisinde yani bu ülkede kim bu teklifle bu ülkeye bir yargı reformu getiriliyor diyebilir? Dört tane değişiklik bu. Birinde Yargıtay ve Danıştay Kanunu'nda kırk defa değişiklik yapmışsınız, birinde Ceza Kanunu'nda stokçuluğun cezasını artırmışsınız, noterlerin bile onayını almadan Noterlik Kanunu'nda sorumluluk atıyorsunuz, sadece hâkim ve savcıların staj süresini iki yıldan üç yıla çıkararak diyorsunuz ki: "Biz hukuk reformu yaptık." İşte "hukuk reformu" denildiğinde halkın karşısına çıkardığınız örnek bu olduğu için Türkiye bütün hukuk endekslerinde, adalet endekslerinde son sırada. Bakın, Adalet Güven Endeksi yayınlanıyor Avrupa Birliği üyesi ülkeler, OECD üyesi ülkeler için, 41 ülke arasında 40'inci sırada Türkiye. Türkiye bu alanda sadece Rusya'yla rekabet ediyor. Adalet Endeksi'nde 41 ülke arasında 40'inci sırada. Yine Adalet Güven Endeksi içerisinde yayınlanan istatistikler var. Mesela, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 126 ülke arasında Türkiye 109'uncu sıradaymış yani Türkiye'den daha kötü durumda olan, hukuk sistemi daha kötü durumda olan sadece 10-15 tane ülke kalmış durumda.

Ayrıca, vatandaşlar yani Adalet ve Kalkınma Partisine oy veren vatandaşlar da içerisinde olmak üzere toplumun yüzde 62'si adalet mekanizmasına güvenmiyor ve emin olun bunun içerisinde Adalet ve Kalkınma Partisine oy verenler de var. Peki, bu durumun nedeni ne? Bu durumun nedeni yargının siyasi kararlar vermesi, yargının muhaliflerin üzerinde bir sopa olarak kullanılması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmıyor olması, tek nedeni bu, başka bir nedeni yok. Yoksa çok iyi bir hukuk sistemi var da çok iyi bir adalet mekanizması var da vatandaş kendi kendine güvenmiyor değil ve bunu Adalet ve Kalkınma Partisi ısrarla sürdürmeye çalışıyor.

Şimdi, son olarak hukuk tartışıyoruz, hukuk reformundan bahsediyoruz. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nu değiştiriyor Adalet ve Kalkınma Partisi ama biz bugün çok tarihî bir an yaşıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yine bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili fezlekeleri Anayasa ve Adalet Komisyonundan Kurulu Karma Komisyonunda görüşüyoruz. Neden? Nedeni şu: 12 Haziran tarihinde Halkların Demokratik Partisi bazı kurumlarla birlikte bir açıklama yapmak istemiş. Bu açıklama sırasında bir güvenlik görevlisine, daha önce Halkların Demokratik Partisi Milletvekili olan, şu anda Demokratik Bölgeler Partisinin Eş Genel Başkanı olan sevgili Salihe Aydeniz bir polis memuruna el kaldırmış. Bu nedenle Salihe Aydeniz'in milletvekilliği dokunulmazlığının kaldırılmasını istiyor Karma Komisyon, bu gündemle bizi toplantıya çağırdı; tek nedeni bu. Sanırsınız ki Adalet ve Kalkınma Partisi güvenlik görevlilerine çok büyük değerler veriyor, çok saygın bir yerde tutuyor onları, hiçbir milletvekili, hiçbir yerde güvenlik görevlilerine hakaret etmiyor, onlarla tartışmıyor. Bir tek istisna var; bir milletvekili, Demokratik Bölgeler Partisinin Eş Genel Başkanı gitmiş bir polis memuruna fiziki müdahalede bulunmuş da o polis memurunun saygınlığını korumaya çalışıyor. Peki, bir milletvekilinin saygınlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi için hiç mi önemi yoktur? Bakın, biz, neredeyse her hafta, düzenlediğimiz veya düzenlemek istediğimiz her etkinlikte mutlaka bir güvenlik görevlisinin saldırısına uğruyoruz. Komisyon da söyledim; bir güvenlik amiri çıkıp kameraların karşısında milletvekilimize "Seni çivilerim." dedi. Tek bir Adalet ve Kalkınma Partili milletvekili bunu kınadı mı, herhangi bir yerde açıklama yaptı mı mensubu olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına gölge düşüren bu uygulama nedeniyle?

Yine, bir milletvekilimizin, Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak Milletvekilimizin, bakın, bir aydır kolu alçıda, güvenlik görevlileri müdahalesiyle parmağı kırıldı, bir aydır Türkiye Büyük Millet Meclisine kolunda alçıyla geliyor. Ey Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilleri, tek biriniz Hüseyin Kaçmaz'ı arayıp geçmiş olsun dedi mi? Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılmış haksızlıktır dedi mi? Demedi. Neden? Çünkü meseleniz, mensubu olduğunuz Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığı falan değil. Yeter ki sizin dışınızda birilerine yönelik bu saldırılar gerçekleştirilmiş olsun. Ama sizin mensuplarınız, sizin milletvekilleriniz güvenlik görevlilerine hakaret ettiğinde bunun karşısında sessiz

kalabiliyorsunuz. O gün demiyorsunuz güvenlik görevlilerinin saygınlığına gölge düşmüştür, bununla ilgili soruşturma başlatılsın demiyorsunuz. O gün demiyorsunuz o milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılsın, yargılsın demiyorsunuz. Peki ne diyorsunuz? Hakaret ettiğiniz polis memurunu görevden uzaklaştırıyorsunuz. İşte, bunun ismi çifte standarttır. Güvenlik görevlisine duyduğunuz saygı gereği yapmıyorsunuz, Halkların Demokratik Partisine, muhalif partilere duyduğunuz öfke nedeniyle bunu yapıyorsunuz.

Bize Komisyon'da dediler ki: "Halk galeyana gelmiş." Bu nedenle biz bu teklifi öne almışız yani bu fezlekeyi görüşmemizin tek nedeni bu. Komisyon'da anlattım, herkes duysun diye bu kürsüden bir kez daha anlatıyorum. Bakın, 12 Haziran tarihinde gerçekleştirmek istediğimiz etkinlik nedeniyle 15 Haziran tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı soruşturma ile ilgili görevsizlik kararı veriyor, 14-15 Haziran tarihinde. Aynı gün, Cumhurbaşkanı doğrudan hedef gösteriyor, "Biz bunu kabul edemeyiz, hemen bununla ilgili fezleke Meclise gelmelidir." diyor. Cumhurbaşkanı doğrudan emir veriyor. Şimdi, ben orada da söyledim; yasamanın, yürütmenin, yargının bağımsız olmadığına, tek bir merkezden yönetildiğinin en açık kanıtı, en açık örneğidir. 16 Haziran tarihinde dosya Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına geliyor, 16 Haziran'da. 16 Haziran günü Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bununla ilgili takipsizlik kararı veriyor 16 Haziran. Aynı gün dosyayı Adalet Bakanlığına gönderiyor, fezlekeyi. Adalet Bakanlığı aynı gün, 16 Haziran 2022 günü bu fezlekeyi bir üst yazıyla Cumhurbaşkanlığına gönderiyor, aynı gün. 16 Haziran 2022 günü, aynı gün Cumhurbaşkanı bu fezlekeyi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderiyor, aynı gün. 16 Haziran günü, yine aynı gün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bu fezlekeyi Karma Komisyon'a gönderiyor. Yine aynı gün, Türkiye Büyük Millet Meclisinden Karma Komisyon'a gelen bu fezleke üzerine biz toplantıya çağırıyoruz. Şimdi, burada hiç kimse "Yasama bağımsız davranıyor." diyebilir mi, "Yargı bağımsız davranıyor." diyebilir mi, "Tek bir merkezden yönetilmiyor." diyebilir mi? Çok açık biçimde tek bir merkezden âdeta düğmeye basılır gibi Türkiye'deki bütün kurumlar harekete geçiyor, neden? Salihe Aydeniz bir polis memuruna müdahale etmiş, o yüzden dokunulmazlığı kaldırılsın diye. O gün, o esnada, Salihe Aydeniz kolluk görevlilerinin kalkanlarıyla yere serildi, yerde sürüklendi, tek biriniz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tek bir üyesi Salihe Aydeniz'e yapılan bu haksızlık karşısında sesini yükseltti mi? Yükseltmedi. Ama biz HDP olarak ne dedik o gün? Grup Başkan Vekillerimiz çıktı, Salihe Aydeniz'in güvenlik görevlilerine yaptığı bu müdahaleyi doğru bulmadığını söyledi. Adalet mi arıyorsunuz? İşte, adalet o sıralarda. Biz, gerçekten vicdanımızla ve nesnel kararlar veriyoruz, sizin gibi bunu bir fırsata çevirip bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması için kullanmıyoruz, bu çok açık bir durum.

Sürem çok az, son olarak şunu söyleyeyim: Bakın, bizimle ilgili hani yüzlerce fezleke geliyor ya, şimdi birileri sanıyor ki acaba bizler ne tür işler yapıyoruz? İşte, basın açıklaması yapmak için bir araya geliyoruz, herhangi bir konuda kamuoyu oluşturmak için bir araya geliyoruz. Valilikleriniz, kaymakamlıklarınız, İçişleri Bakanlığınız yapmak istediğimiz her etkinlikten önce yasaklama kararı aldığı için o güvenlik görevlilerini, yüzlerce, binlerce güvenlik görevlisini etrafımıza sarıyor, bizi kuşatma altına alıyor ve böylece biz yasak bir iş yapmış göstericiler olarak gündeme geliyoruz, öyle mi? Anayasal bir hakkımızı kullanıyoruz, Anayasa hükmü çok açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Anayasa 34'e göre, herkes, önceden izin almaksızın -izne tabi değil, tek bir koşul var- silahsız ve saldırısız olmak koşuluyla toplantı ve gösteri yürüyüşü yapabilir. Dolayısıyla, gösteri yapmak için, toplantı yapmak için, basın açıklaması yapmak için hiç kimsenin bir validen, bir kaymakamdan, bir mülki amirden, İçişleri Bakanlığından izin alması gerekmiyor. Tek bir sınırlama var, silahsız ve

saldırısı olacak. Her bir milletvekilimiz yaptığı, katıldığı bu etkinliklerde sadece söz kuruyor. Elinde bırakın silahı, bir tane taş bile yok ama siz “Yasak eylemler yapıyorsunuz.” diye “Yasak eylemler düzenliyorsunuz, katılıyorsunuz.” diye her bir milletvekilimiz hakkında onlarca fezlele hazırlıyorsunuz. Yaptıklarımızın içeriklerine katılmıyor olabilirsiniz ama her yerde söylüyoruz, Mecliste ne söylediysek o açıklamalarda onu söylüyoruz. O açıklamalarda ne söylediysek halkın içerisine gittiğimizde de onu söylüyoruz. Tecride mi karşı çıkıyoruz? Burada da tecride karşı çıkıyoruz, basın açıklamasında da karşı çıkıyoruz, sokakta da karşı çıkıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bu kadar açık ve net diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Rafet Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek.

CHP GRUBU ADINA RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün yargı reform paketinin altıncısını görüşüyoruz. Bundan önce beş paket görüştük, bu paketler yasalaştı ama yargının sorunlarıyla ilgili hiçbir olumlu adım atılmadı, hiçbir değişiklik olmadı. Biz durmadan reform diyerek yasa değiştiriyoruz, yasa çıkarıyoruz ama yargının sorunu olduğu yerde duruyor.

Arkadaşlar, bugün Türkiye’de yargının çok ciddi sorunları var. Evet, bu yasa teklifinin hâkim ve savcı yardımcılığı kısmını biz de olumlu buluyoruz ama bu, yargının temel sorunlarını asla çözücü bir reform da değildir, bir düzenleme de değildir.

Değerli arkadaşlarım, yargı... Biliyorsunuz, adaleti dağıtmanın yolu bağımsız bir yargıdan geçiyor. Nasıl demokrasinin vazgeçilmezi kuvvetler ayrılığı ise yargının vazgeçilmezi de yargının bağımsızlığıdır. Eğer bir ülkede gerçekten adalet istiyorsanız, hem de “Herkese adalet.” diyorsanız, o ülkede mutlaka bağımsız bir yargı olması gerekiyor; bu bir zorunluluk.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, bir sorunun çözümü için önce o sorunu tespit etmek lazım. Ya, bu ülkenin şöyle bir sorunu var, bunun çözüm yeri Meclistir, yasal düzenlemedir ya da Anayasa değişikliğidir. Bunu kabullenebilmeniz lazım. Siz, hâlâ Türkiye’de yargının bağımsız olduğunu söylüyorsunuz; yapmayın değerli arkadaşlarım. Bakın, yargının çok temel iki sorunudur. Biri, yargının bağımsız ve tarafsız olmayışı; biri de iddia makamı ile savunma makamı arasındaki eşitsizliktir. Bu iki sorunu çözmeden bu ülkede hiçbir şekilde adalet dağıtamayız. Onun için, gelin, bu iki sorunu kabullenin ve ona göre düzenlemeler yapalım. Anlaşıyor ki siz yapmayacaksınız ama çok yakında gelecek olan Millet İttifakı’nın iktidarında biz, bu düzenlemeleri yapacağız. Hatta yargıyla ilgili konuda neler yapacağımızı kamuoyuna da açıkladık. Onları da eğer zamanım olursa söyleyeceğim sizlere.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, birinci sorun bağımsızlık dedik. Evet, siz “Bağımsız yargı” diyorsunuz “Tarafsız görev yapıyor.” diyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bir ülkede bir hâkim o ülkenin “Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorum.” diyor o ülkede yargı bağımsız olmaz. Bunu gördük mü, gördük. Hatta bunu söyleyen hâkim suç işlemiştir; hakkında disiplin soruşturması yapılması gerekirken Adalet Bakan Yardımcısı yaparak ödüllendirdik mi, ödüllendirdik. Nasıl o zaman siz “Türkiye’de yargı bağımsız.” diyorsunuz. Yani Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayan hâkimi böyle ödüllendirerek nasıl yargıyı bağımsız hâle getirebileceksiniz?

Yine, değerli arkadaşlarım, bakınız, bir yabancının Türkiye’de öldürölme olayı var, biliyorsunuz. Evet, Türkiye’de öldürölldü, Türkiye’de soruşturma başlatıldı, doğru olarak başlatıldı ama nedense soruşturma sırasında: “Biz, bunu durduralım; bu dosyayı, bu cinayeti işleyen ölkeye yani Suudi Arabistan’a gönderelim.” dediniz ve gönderdiniz. Değerli arkadaşlarım bakın, bu kararı veren hâkim asla hukuki davranmamıştır. Bir yerde suç işlenip... Türkiye’de işlenen bir suçı burada dondurup suç işleyen ölkeye gönderirseniz bana burada “Türkiye’de yargı bağımsızdır.” demeyin, söylemeyin onu. “Evet, yargı talimatlarla iş yapıyor.” Ha, bunu da söylemeyin, söyleyemezsiniz ama kabullenin, kabul edin ki ona göre çözüm önerileri bulalım.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, yargı gerçekten çok zor durumda yani o kadar zor durumda, o kadar büyük sıkıntıları var ki bunları böyle yasal düzenlemelerle ya da geçici şeylerle çözmek mümkün değil. Bakınız, bu “reform” dediklerinizi... 2005 yılında İnfaz Yasası’nda bir değişiklik yapıldı. Şartlı tahliyeler 1/2’ydi yani ikide 1’ini yatıyordu öncesinde, 2005 yılında yapılan değişiklikle 2/3 yapıldı yani “Üçte 2’sini yatacak.” dendi ve o zaman -ben hiç unutmuyorum- “Yargıda reform yapıyoruz.” “İnfaz Yasası’nda reformdur bu.” dediniz. Değerli arkadaşlarım, iki yıl önce yine yargıda reform paketiyle o 2/3’ü tekrar 1/2’ye indirdiniz ve buna da “Reform.” dediniz. Yani 1/2’yi 2/3’e çıkarıyorsunuz, artırıyor sunuz yatma süresini, “Reform bu.” diyorsunuz; geliyorsunuz, iki yıl önce yine 1/2’ye indiriyorsunuz, buna da “Reform.” diyorsunuz. Arkadaşlar, bunlar reform değil, bunlar Türkiye’nin yargısının sorunlarını çözmez. Ya, yapmayın arkadaşlarım. Yani dediğim gibi, bu yasa teklifine karşı olduğum için falan böyle demiyorum, evet, yardımcılıkları biz de olumlu buluyoruz ama buna reform demeyin “Yasal düzenlemeler yapacağız, ne yapabilirsek, hiç olmazsa işte gene de yargıda ihtiyaç duyulabilen reform değil ama böyle düzenlemeler yapacağız.” deyin geçiştirin yani bunu özellikle topluma “Reform yapıyoruz.” falan diye sunarsanız çok yazık olur.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu ölkenin yargısının çöküş noktalarından biri 2010 Anayasa değişikliğidir. O zaman ben bu mesleğin içindeydim, siyaset yapmadık ama tanıdıklarımıza, tanıdığımız AK PARTİ’lilere “Bu Anayasa değişikliğinin 2 maddesi çok tehlikeli -bunun biri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluydu o zaman, biri de Anayasa Mahkemesi değişikliydi- bu 2 maddeyi yapmayın.” dedik. Hatta o tarihte muhalefet partileri -Milliyetçi Hareket Partisi dâhil- “Bu 2 maddeyi çıkarın, kalan 27 maddeye biz de oy verelim.” dediler ama orada amaç o 2 maddeyi çıkarmaktı. Çıkarıldı ve yargı, o 2010 Anayasa değişikliğiyle herkesin gözü önünde FETÖ’ye teslim edildi ve iddia da şuydu: “Biz yargıyı daha güçlendireceğiz yani hukuku güçlendireceğiz.” Hepimiz izledik, gördük, yargıyı batırdık yani göz göre göre batırdık. O yanlış gördük, bu sefer şöyle düşündük, dedik ki: “Bu olmadı. 2017 Anayasa değişikliğini yapalım.” Orada da bakın, 2017 Anayasa değişikliğinde de cemaatten aldık, doğrudur, bu sefer yürütmeye verdik yetkiyi.

Değerli arkadaşlarım, eğer yargı yürütmenin tahakkümü altındaysa orada, işte “Yargı bağımsızdır, yargı şöyle güzel kararlar veriyor, yargı şunu yapıyor, bunu yapıyor.” diye kimse kendini kandırmasın, kimse bu millete “Yargı bağımsız.” demesin, bu milleti kimse kandırmamasın, milleti kandırmak kötüdür.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, bu Kaşıkçı cinayetine tekrar dönmek istemiyorum ama bu tür uygulamalar toplumda ciddi rahatsızlık yaratıyor. Belki o Anayasa Mahkemesi kararına uymayan hâkimin olayını toplumun geniş kesimi duymuyor ama bu Kaşıkçı cinayetini herkes duydu, herkesin gözü önünde oldu ve şimdi herkes de biliyor yani sade vatandaş da biliyor, illa hukukçu olması falan gerekmiyor, onlar da görüyor gerçeği.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu yargı bağımsızlığıyla ilgili bir şey daha söyleyeceğim: 2007 yılı, hatırlıyorum -ya 2006 ya 2007- 2007 yılı öncesinde, 2007 yılından önce hâkim, savcılar da normal devlet memurları gibi istifa edip seçime girebiliyorlardı, aday olabiliyorlardı, seçilemedikleri takdirde tekrar hâkimlik, savcılığa dönebiliyorlardı. 2007 yılında, AK PARTİ iktidarında “Ya, bir hâkim, savcı ayrılıyor, daha doğrusu istifa ediyor, siyasete giriyor, aday oluyor, o partinin çalışmalarını yapıyor, siyasi görüşlerini açıklıyor; bu, tarafsızlığını zedeliyor.” gerekçesiyle, bizim de desteklediğimiz bir gerekçeyle, daha doğrusu benim desteklediğim bir gerekçeyle -çünkü o zaman görevdeydim- o yasaklandı 2007’de; doğru bir karar. “Arkadaş, eğer sen hâkim, savcı olarak milletvekili ya da belediye başkanı olmak için istifa ediyorsan bir daha dönemezsin.” dendi; doğruyu karar.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu yasağa rağmen, daha doğrusu “İşte böyle görüş açıkladın, siyasi yönünü belli ettin.” kararından sonra yani yasak kararından sonra AK PARTİ üyesini, yöneticisini, aday adayı olmuş kişiyi hâkim, savcı yaptınız; yapıldı, bu bir gerçek. Onun görev yaptığı yerlere tayin olanlar da var, orada herkes biliyor ki bu hâkim, bu savcı AK PARTİ’li, “Bunlarda üyeydi, bunda yöneticilik yaptı, bunda aday adayı oldu.” diyor. Şimdi, nasıl izah ediyorsunuz siz bunu, anlamıyorum. Hem diyorsunuz “Görüşünü açıkladı, hâkim, savcı olamaz.” hem de üyelerinizi hâkim, savcı yaptınız. Değerli arkadaşlarım, ondan sonra da “Ya, yargı bağımsız, mahkemeler bağımsız...” Yapmayın ya, ne bağımsızlığı!

Değerli arkadaşlarım, bakınız, yargının o kadar çok sorunu var ama ben biraz da iddia makamı ile savunma makamının eşitsizliğinden bahsedeceğim çünkü Türkiye’de, özellikle uygulamada bu, çok ciddi sorunlar yaratıyor.

Değerli arkadaşlarım, 61 Anayasası’nda Yüksek Hâkimler Kurulu kuruldu, savcılar için bir kurul yoktu; 71 Anayasa değişikliğinde Yüksek Savcılar Kurulu kuruldu, ikisi ayrı ayrıydı. 12 Eylülde sırf daha baskıcı olmak için, Yüksek Hâkimler Kurulu ile Yüksek Savcılar Kurulunu birleştirdiler Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yaptılar. Bakın, daha çok baskı kurmak için yapıldı o zaman. Yani karar makamının yanına iddia makamı da sokuldu. Bunun amacı 12 Eylülün, o darbe girişiminin faşist uygulamalarını gerçekleştirmek içindi, onun için yapıldı ama bugün hâlâ devam ediyor.

Bakın, arkadaşlarım, bir ülkede iddia makamı ile savunma makamını eşitleyemezseniz, o ülkede karar makamının tarafsız olmasını sağlayamazsınız. Bakın, bugün -kendim de yaşadığım için söylüyorum- karar için ara verir mahkemeler, hâkim; yanında savcı kalır, savunma makamı, vatandaş hepsi çıkar ama hâkim ile savcı oturur orada, karşılıklı istişare yaparlar “Ne olur, nasıl karar verelim.” derler ve bir karar verirler. Düşünebiliyor musunuz, karar makamı ile iddia makamı bu; bu ikisi yapıyor bunu. Bunun derhâl ayrılması lazım. Bizim iktidarımızda, millet iktidarında yargıda ilk yapacağımız işlerden biri budur, bunları ayıracağız. Ben diyorum ki: Beklemeyin, madem altıncısını görüşüyoruz yargı paketinin, gelin, gerçekten bir reform yapın, bize kalmadan siz gerçekleştirin; bu millet de sizi alkışlasın. Ayırın Hâkimler ve Savcılar Kurulunu; hâkimler kurulu olsun, savcılar kurulu olsun. Savcıyı da -yirmi yedi yıl savcılık yapmış bir insan olarak söylüyorum- kürsüden alın, savunma makamının yanına, daha doğrusu karşısına oturtun.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, yargının bu temel sorunlarının yanında... Gerçekten ben aslında hukuk konuşurken hiçbir zaman ekonomiye ya da güncel konulara girmedim ama geçen hafta sonu Antalya’da, seçim bölgemdeydim, köy ziyaretleri yapıyordum “Bittik!” diye bağırان vatandaş gördüm. Ülke çok ağır bir ekonomik sorunla karşı karşıya, çok ağır ama. Gerçi, başka sorunları da var; çok ağır demokrasi sorunu var, çok ağır hukuk sorunu var, çok ağır toplumsal barış sorunu var, çok ağır eğitim sorunu var. Sorunlarımız çok ama şu anda vatandaşın açlıkla karşı karşıya. Eğer tedbirler alınmazsa vatandaş bu kışı atlatamaz, aç kalır.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu Meclis Kurtuluş Savaşı'nı yönetmiş bir meclistir, o nedenle Gazi Meclistir. O zaman yürütme yoktu, yasama olarak bu Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı yaptı; ülkenin sorunlarıyla, kalkınmasıyla ilgili çok ciddi çalışmalar yaptı. Bu Meclis önemlidir, bu Meclis güçlü olmak zorundadır. Eğer savaş yönetmiş, hem de Türkiye'deki bir Kurtuluş Savaşı'nı, dünyada eşi benzeri görülmemiş bir savaş başarmışsa bu Meclis, gelin, bugün bu Meclis sorumluluk alsın. Bu ülkenin içinde bulunduğu bu kadar ağır şartlar içerisinde Meclis kenara oturup bu manzaraları seyredemez, buna hiçbirimizin hakkı yoktur. İnanın, yarın sizin çocuklarınız sizi eleştirecektir, “Ya, ülke bu hâldeyken oturdunuz orada, hiçbir şey yapmadınız.” diyecektir. Bu ülkenin bu felaketten kurtulmasının yolu Meclisin bu olaya müdahale etmesidir; bunun yolu da değerli arkadaşlarım, Meclisin derhâl seçim kararı almasıdır, bu zorlukların çıkış yolu seçimdir.

Bakın, Sayın Devlet Bahçeli 2001 ekonomik krizinde enflasyon yüzde 27'ye gelince “Ekonomi kötüye gidiyor.” dedi, Hükûmetten çekildi; koalisyon ortağıydı. Bugün resmî rakamlara göre enflasyon yüzde 73, herkes susuyor. Yani gerçekte aslında yüzde 150 civarlarında ama ya 73 de çok yüksek bir rakam. Yani bu kadar ağır şartlarda bu milleti bu kadar çaresizlik içinde bırakmaya belki yürütmenin hakkı vardır -yoktur da- “Ya bırakıyorum.” der ama bu Meclisin asla hakkı yoktur çünkü bu, milletin Meclisidir, milletin iradesi budur. O nedenle, artık, bu Meclis bir seçim kararı alıp, bir an önce millet iradesine başvurup bu ülkenin içinde bulunduğu ağır sorunların çözüm yolunu aşması gerekiyor diyor, hepimize saygılarımı sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partili hatip, Genel Başkanımıza atfen 57'nci Hükûmetten çekilme sebebimizi “Ekonomi kötüye gidiyor.” diyerek ifade etti. Yani, o dönemin daha iyi tahlil edilmesinde kendileri açısından herhâlde fayda var çünkü ekonomide o dönem itibarıyla alınan tedbirlerin cevap vermeye başladığı, 2001 krizinden sonra enflasyon oranlarının da ciddi ölçüde düşüşe geçtiği bir dönemde bizim seçim talebimizin söz konusu olduğunu herkes bilmekte. Orada, Türkiye'nin içerisinde bulunduğu durum, Demokratik Sol Partinin içerisine düşürüldüğü durum, arkasından “Türkiye’de siyasi kriz var.” diye işte, Kemal Derviş üzerinden yürütülen süreç, arkasından bunun Amerika’nın Irak’a giriş süreciyle alakalı, yeni Irak Savaşı’yla alakalı bir sürecin, gelişmelerin öncüsü olduğu bugün artık kayıtlarımıza girmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Fakat, ne yazık ki, ilginçtir ki bugün de mevcut olan her şeyi ekonomi ve bireysel olarak insanların ekonomik varlığı üzerinden görmeye çalışan veya görmek üzerine ısrarcı olan bir anlayışın, bugün de Türkiye'nin mücadele ettiği, uğraştığı meseleler ortadayken o gün de Türkiye'nin başından geçen hadiseleri görememiş olmasını biz, tabii, anormal karşılamıyoruz ama tarihî gerçekler bizim ifade ettiğimiz gibidir efendim.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına Çorum Milletvekili Sayın Tufan Köse.

Buyurunuz Sayın Köse. (CHP sıralarından alkışlar)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Eren Abluka-18 Operasyonu’nda şehitlerimiz var, Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ve Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen. Ben her 2’sini de rahmetle anıyorum, ailelerine başsağlığı diliyorum, milletimizin başı sağ olsun.

Bugün burada “yargı reformu” adı altında Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen altıncı yargı paketini görüşeceğiz. Reform filan yok, onu baştan bir söyleyeyim. 6’ncı değil, 66’ncı paket de getirilse zihniyet değişmediği sürece yargıda da bir adım ilerleme şansımız yok. Yine bir AKP klasiği, yine torba kanun teklifi hâlinde getirilmiş; yaklaşık 10 kanunda değişiklik yapılıyor getirilen bu torba kanun teklifiyle.

Yıllar içerisinde bu kürsüden defalarca adalet hakkında konuştuk, hukuk devleti, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı hakkında konuştuk; “eşitlik” dedik, “savunma hakkının kutsallığı” dedik, “yargının güvenilirliği” dedik, “yargıya ulaşılma” dedik, “adil yargılanma” dedik; bir sürü, bir sürü bir şey dedik ama yirmi yıldır devam eden AKP iktidarında olumlu yönde bir arpa boyu yol alamadık. Yirmi yıllık AKP iktidarında adaletin uğradığı zulmü ya da olmayan adaleti arayan insanların uğradığı zulmü de anlatmak için, elbette, önümüzdeki bu on dakika yetmeyecektir ama dilimizin döndüğünce bir şeyler söyleyeceğiz.

Şimdi, bu torba kanunda birkaç şey yapılıyor, bir hâkim ve savcı yardımcılığı hususu getiriliyor, ona değineceğim biraz sonra; işin esasında çok da itirazımız olan bir konu değil. Noterlerle ilgili bir kısım değişiklikler yapılıyor. Bir de mal ve hizmet satımından kaçınma filan, enflasyonla mücadele altında birtakım değişiklikler yapılıyor.

Değerli arkadaşlar, bu hâkim ve savcı yardımcılığı olumludur yani olumlu yönleri çok, öyle diyelim, olumsuz yönleri de var ama binnetice en olumsuz tarafı, burada da yine bir sözlü sınav getiriliyor; sözlü sınavda nedense bu kamera kayıtları yani sesli ve görüntülü kayıtlar hâlâ alınmıyor. Sözlü sınavlar maalesef ülkemizde çok kötüye kullanılan sınavlar oldu, özellikle de bu iktidar döneminde. Hepimiz izliyoruz yani sınavların 1’inci olanlar mülakatta eleniyor, işte 93 puan alanlar 40 puan alanların altına getiriliyor, zaman zaman mülakatlardaki o puanlar düşürülüyor filan yani çok olumsuz gelişmeler yaşadığımız için mutlaka sesli ve görüntülü -Danıştayın da kararları var bu yönde- şekilde izlenmeli. Sorular mutlaka kura usulüyle çekilmeli. Yani olumsuz taraflarını da düzeltmek adına bu değişikliklerin de mutlaka yapılması lazım.

Şimdi, noterlerle ilgili bir kısım değişiklik var. Arkadaşlar, neredeyse elli yıldır devam eden, istikrar kazanmış ve kimsenin de şikâyetçi olmadığı bir Noterlik Kanunu ve işleyişi var; niye bozmaya çalışıyorsunuz yani ne geçecek elinize anlamak mümkün değil. Yani Noterler Birliğinin görüşü başka yönde, onların görüşüne hiç itibar etmedi Komisyon da Cumhurbaşkanlığı’nın üyeleri.

Bir de yine bu kanun teklifinde noterlerle ilgili düzenleme var, olumsuz. Özellikle o şey hakkında da “Tapu memurlarının sorumluluğu olsun.” diyor noterler ama kâtipler hakkında da en küçük bir düzenleme yapılmıyor. Şimdi, tapu satışları, gayrimenkul satışları noterlere verildiğinde noterlerde çalışan kâtiplerin iş yükü de artacak, sorumlulukları da artacak mutlaka. Bunlarla ilgili de bir kısım düzenleme yapılmasına, özellikle iş yükü artan noter kâtiplerinin ekonomik olarak durumlarının düzeltilmesi yönünde de bir kısım düzenlemelere ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Arkadaşlar, yirmi yıldır devam eden bir talan ekonomisi var. Bakın, otuz kırk yıl sonra bile ihtiyaç olmayacak yerlere viyadükler yaptınız. Ben “yolsuzluk” falan da demiyorum; o da çok konuşuluyor, o da var, yolsuzluk da ama yirmi otuz yıl sonra ihtiyaç olmayacak yerlere viyadükler yapılıyor, köprüler yapılıyor -ben kendi memleketimden biliyorum- ihtiyaç olmayan yerlere tüneller yapılıyor. Böyle bir talan ve rant ekonomisinde, böyle bir inşaat ekonomisinde enflasyonla mücadeleyi cezayla sağlayamazsınız ki önce sizin zihniyetinizi, mantığınızı değiştirmeniz lazım. O yüzden, bu yönde yapılan değişiklikleri de çok olumlu bulduğumu söyleyemem.

Değerli arkadaşlarım, şimdi gelelim asıl meseleye: Şimdi, çıkan bütün arkadaşlarımız birçok şeyi konuştu. Bu kanun teklifi her ne kadar “reform” falan diye sunulsa da yargıya güveni artıracak, tarafsız ve bağımsız olduğunu pekiştirecek, adalete erişimi kolaylaştıracak en küçük bir düzenleme yok. Yargı Reformu Stratejisi Belgesi’nde ve daha sonrasında İnsan Hakları Eylem Planı’nda da pekiştirilen ve söylenen, 2021 yılı içerisinde çıkarılacağı söylenen, 22 bine yakın hâkimin ve savcının beklediği -ki bu 22 bin hâkim ve savcının da aşağı yukarı 16-17 bini bu iktidar döneminde atanmış- bir coğrafi teminat hususu var; buna ilişkin hiçbir düzenleme yok. Hâlbuki konulabiliriz buna ilişkin düzenleme ama konulmamasının sebebini, işleyişe baktığımızda, çok daha güzellikle, daha rahatlıkla anlayabiliyoruz arkadaşlar. Bakın, bütün arkadaşlarımız söyledi; şimdi, dün ve bugün ülkemizde bir vatandaş vardı, bu “Suudi Arabistan’ın Veliht Prensi” denilen vatandaş. Sayın Cumhurbaşkanı da aslında 2018’de Konsoloslukta işlenen Kaşıkçı cinayetinden sonra çok güzel şeyler söylemiş, bugün baktım ben, “Katillerden hesap sormazsak çocuklarımızın yüzüne bakamayız.” demiş, örnek olsun. Efendim, Batılı yönetimler pek ses etmediler o dönemde, hatırlarsanız. Onlardan “riyalle, dolarla susturulmuş baronlar” diye söz ediyordu o dönemde. Ki bakın, yargı yetkisi bir devletin olmazsa olmaz yetkisidir aynı bayrak gibi, aynı para basma yetkisi gibi. Biz ne yaptık? Aynı Batılı baronlar gibi birkaç dolar veya riyal adına hukuk sistemimizi amuda kaldırdık, adaleti amuda kaldırdık ve Kaşıkçı cinayetinin dosyasını aldık, Suudi Arabistan’a gönderdik yani katillere hâkim olma yetkisi verdik. Verdik ama bu karara muhalefet eden -zannedersen- İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı da -muhalefet şerhi yazmış Başkan- almışız, Maraş’a sürmüşüz. Yani bunu kabul etmek mümkün müdür değerli arkadaşlarım? Böyle bir coğrafi teminatı getirirmeden “yargı bağımsız” diyebilir miyiz? Bunu içtenlikle diyebileceğimizde bir tek arkadaşımız var mı?

Yine, arkadaşlar, bir örnek daha var bununla ilgili, çok örnek var aslında da ben bir tane daha olumsuz örnek söyleyeceğim, sonra da olumlu örnekleri söyleyeceğim tabii. Gezi davasında verilen mahkûmiyet ve tutukluluk kararlarına muhalefet eden İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi üyesi Kürşat Bektaş’ı da İstanbul’dan alıyoruz, Tokat’a filan da vermiyoruz, Tokat’ın bir ilçesi Turhal’a gönderiyoruz. Nerede yargı bağımsızlığı? Yani adı var, kendisi yok; buna kim inanır? Buna anca insanlar gülüyorlar arkadaşlar. “Türkiye’de yargı bağımsız.” dediğinde dışarıdaki bağımsız kaynakların tamamı gülüyor. Tabii, bir de tersi var bu durumların, hep söylendi ama bir daha söylemekte beis yok. “Gezici hâkim” denilen bir adam vardı, gezici heyet; Çağlayan Adliyesinde geziyor Cumhurbaşkanı’nın takip ettiği bütün dosyalarda -hem olumlu hem olumsuz-Cumhurbaşkanı’nın dediği şekilde karar veren bir adam var: Akın Gürlek. Bizim Sayın Genel Başkan buna çok güzel bir şey söyledi “Bu, ikinci Zekeriya Öz.” dedi bunun hakkında. Tazminat davası falan açtı, mahkeme reddetti tazminat davasını, ikinci Zekeriya Öz olduğu bu mahkeme kararıyla da kesinleşmiş oldu. Bir sürü iş yaptıktan sonra bu vatandaş ne oldu? İşte, Selahattin Demirtaş’a -beş yıldır yatıyor- ceza veren, Canan Kaftancıoğlu’na, bizim İstanbul İl

Başkanına ceza veren, Türkiye Tabipleri Birliğinin Başkanına “Bu suçta ortak olmayacağız.” bildirisine imza attığı için ceza veren, Sözcü gazetesi yazarlarına FETÖ terör örgütüne üye olmaktan dolayı ceza veren bu hâkimi, Akın Gürlek’i Sayın Cumhurbaşkanı aldı -bu aynı zamanda Anayasa Mahkemesi kararına da uymayan bir vatandaş- Bakan Yardımcısı yaptı. Akın Gürlek, bizim Enis Berberoğlu hakkında da karar vermiş. Yani iktidarın yargıdaki sopası vatandaş Adalet Bakan Yardımcısı oluyor. E, adalet nerede? Kim diyebilir ki “Türkiye’de bağımsız yargı var.” diye?

Yine, bir örnek, İrfan Fidan örneği. İrfan Fidan da 17-25 soruşturmasında o koluna 800 bin dolarlık saat takan vatandaşa takipsizlik kararı verdi; bir Sanayi Bakanı vardı, yanlış hatırlamıyorsam, herhâlde, ona takipsizlik... Rıza Zerrab’a takipsizlik kararı veren vatandaş, işte, Gezi davalarında orantısız güç kullanan -şimdi Anayasa Mahkemesi üyesi olarak da onlar hakkında hak ihlali kararı veriyor- Emniyet görevlileri hakkında takipsizlik kararı veren bu vatandaş da -Yargıtayda beş gün üyelik yaptı- hemen Anayasa Mahkemesine üye yaptı. Devamında Danıştay Başkanı var, onlarca örnek var arkadaşlar, onlarca tersten de örnek var. Böyle bir yargı düzeninde hukuk devletini beklemek doğru değil.

Şimdi -zaman çok daraldı- AKP iktidarının ve sonuçta da işte Cumhuriyet İttifakı’nın şeyi var; yargı bağımsız olsun filan istemiyorlar, her attıkları adımla yargının bağımsızlığını sağlamak yerine ona nüfuz etmeye çalışıyorlar. Geçmişte bir FETÖ yargısı vardı hatırlıyorsunuz, bu memleket FETÖ yargısından darbeden sonra kurtuldu, gelin görün ki cemaat yargısından kurtulduk ama maalesef, daha sonra Adalet ve Kalkınma Partisi üniformasını giymiş, AKP üniformasını giymiş bir yargıyla karşı karşıya kaldık. Yani iki ucu da kötü, iki tarafı da kötü, neresine elimizi atsak terse giden bir durum var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Arkadaşlar, tabii, bu zihniyet değişmeden yani yargıyı, bağımsız yargıyı, güçler ayrılığını, kendi ayağına vurulmuş bir pranga olarak gören bu zihniyet ve bu zihniyetin başı Cumhurbaşkanı, AKP’nin Genel Başkanı değişmeden, bu zihniyet değişmeden bağımsız yargının da olması mümkün değil. Biz buradan halkımıza söz veriyoruz, bu adaletsiz ve zalim düzeni kuran Cumhuriyet İttifakı’nı, öncesinde Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarını yapılacak erken ya da zamanındaki ilk seçimde sandıkta özgür, bağımsız, gelecek günlere güvenle bakan bir ülke ışıyla değiştirmenin sözünü veriyoruz.

Bütün milletimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’miz üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, bugün acımız var; Jandarma Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Ödemişli hemşehrimiz Uzman Çavuş Turgut İçen şehit oldu. Ben şehitlerimize Allah’tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum, ruhları şâd olsun.

Tabii, değerli milletvekilleri, teklifimizi ilk aşamada, özellikle Komisyon aşamasında çok önemli görüş ve önerilerle geliştirerek bugün Genel Kurula getirmiş bulunduk. Orada da özellikle teklifimize ilişkin pek çok değerlendirme yapıldı, soyut genellemeler de vardı ama somut olarak da özellikle ifade edilen hususlar olmuştu. Bunların her birine ilişkin olarak Komisyonunda da ifade ettik ama ben bugünkü konuşmalarda da görüyorum, teklifimizin içeriğine ilişkin kısaca bir açıklama yaparak konuşmama başlamak istiyorum.

Tabii ki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ca 2019 Mayıs ayında açıklanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve 2021 Mart ayında ilan edilen İnsan Hakları Eylem Planı insan kaynaklarının niteliğinin ve niceliğinin artırılması, yargının etkililiğinin ve kaliteliliğinin artırılması hedef ve faaliyetlerini içerir. Kamuoyunda da “altıncı yargı paketi” olarak bilinen bu teklifimizi 93 arkadaşımızla birlikte Genel Kurulun onayına sunmuş olduk.

Teklifimiz 23 maddeden ibaret. Hakimler Savcılar Kanunu, Noterlik Kanunu, Danıştay ve Yargıtay Kanunları, Türk Ceza Kanunu başta olmak üzere toplam 10 kanunda değişiklikleri bu teklifle birlikte öneriyoruz ve reform niteliğinde. Benden önceki konuşmacılar ifade ettiler, bu reform tabii -Türk Dil Kurumundaki sözcük manası da belli- önemli bir değişim ve düzenleme. Burada özellikle hâkim ve savcı yardımcılarımızın eğitim dönemiyle ilgili, adaylık dönemiyle ilgili reform niteliğinde önemli değişiklikler gerçekleştiriyoruz.

Evet, hukuk devletin vazgeçilmez unsuru olan adil, etkin ve güvenilir bir yargının temini bakımından hâkim ve savcıların en iyi şekilde yetiştirilmesi büyük önem arz ediyor ve biz de bu amaçla özellikle Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda öncelikli olarak önemli düzenlemeler gerçekleştirdik.

İlk yaptığımız, mesleğe giriş usulünü bu teklifimizle birlikte tamamen değiştirmiş olduk. Burada hâkim adaylığı müessesesini, savcı adaylığı müessesesini kaldırmış olduk ve bunun yerine hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesini bu teklifimizle birlikte getirmiş oluyoruz.

Yine, meslek öncesi eğitim süresini iki yıldan üç yıla çıkararak bunu 3 kademe gerçekleştirecek dönemler olarak belirlemiş olduk. Bunlardan birincisi temel eğitim dönemi, ikincisi görev dönemi ve üçüncüsü de son eğitim dönemi olarak bu üç yıllık süre içerisinde hâkim ve savcı yardımcılarını mesleğe hazırlanmış olacaklar. Eğitimin büyük kısmını –“görev dönemi” demiş olduğumuz- eğitici hâkim ve savcının nezaretinde fiilen görev yaparak, âdeta bir usta-çırak ilişkisi içerisinde meslektaşlarımız, hâkim ve savcı yardımcılarını geçirmiş olacaklar. Temel eğitim ve son eğitim dönemi Adalet Akademisinde olacağı gibi, görev dönemi noktasında da iki aşamada yine Adalet Akademisinde hâkim ve savcı yardımcılarını ara eğitimleri alacaklar. Görev dönemi, ilk derece mahkemeleri, bölge adliye mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay ve Danıştayda da tamamlanmış olacak.

Yine, hâkim ve savcı yardımcılarının görevlerini kanunla düzenleyerek uygulamada yetki ve sorumluluğu olan bir aktör hâline getirmiş de oluyoruz bu kanun teklifimizle birlikte.

Yine, hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olabilmek için 4 yazılı ve 1 sözlü sınavla birlikte eğitici hâkim ve savcının kanaatlerini de belirleyici bir hâle getiriyoruz. Burada özellikle benden önceki konuşmacılar mülakat ve sözlü sınav hususunu ifade ettiler. Mevzuatta şu andaki mevcut durumda sözlü sınav yüzde 40'ları etkilerken şu an bu getirdiğimiz teklifle bunu yüzde 25'ler seviyesine de çekmiş oluyoruz ama en önemlisi, bakın, 4 yazılı, 1 sözlü ve eğitici hâkim ve savcının kanaatlerini de belirleyici bir noktaya almış oluyoruz.

Yine, teklifimizle getirdiğimiz önemli bir değişiklik hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasına en az 3 meslek içi eğitim programına katılma şartını da bu teklifimizle getirmiş oluyoruz. Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda yapmış olduğumuz düzenlemeler bunlar.

Yine, ikinci olarak, Danıştay ve Yargıtay Kanunlarında değişiklikler yapıyoruz. Bunlardan birincisi, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun sabit üyeli mevcut çalışma yöntemiyle daire sayısının 10'a düşürülmesi için öngörülen mevcut süreyi, mevcut iş yükünü de göz önüne alarak 2026 tarihine kadar uzatıyoruz.

Yargıtay Kanunu'nda ise Yargıtayda, biliyorsunuz, mevcut daire sayısı 46'dan 24'e inmiş oldu. Bu teklifimizle birlikte, buna paralel olarak Birinci Başkanlık Kurulunun üye sayısını 13'ten 9'a indirerek bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemeyeceklerine ilişkin hükmü de bu teklifimizle birlikte kaldırmış oluyoruz.

Üçüncü olarak, teklifimiz Noterlik Kanunu'nda çok önemli düzenlemeler içeriyor. Burada, birincisi, noterlerin düzenlemiş oldukları satış vaadi sözleşmelerinin talep hâlinde elektronik ortamda tapu siciline şerh verilme imkânını getiriyoruz ama çok daha önemli bir düzenleme; Genel Kurulun onayıyla birlikte bu teklifimizin kanunlaşmasıyla, taşınmaz satış sözleşmelerinin tapu müdürlüklerinin yanında artık noterlerde de yapılabilmesi imkânını getiriyoruz. Teklifimizle birlikte bu işlem için tapu harcı ve döner sermaye hizmet bedeliyle birlikte taşınmazın değerine göre vatandaşlarımız 500 ile 4 bin lira arasında değişen ücretler ödemiş olacaklar.

Son olarak da dördüncü ana başlık: Türk Ceza Kanunu'nda önemli bir düzenlemeyi bu teklifimizle birlikte getirmiş oluyoruz. Serbest piyasa rekabetini bozmak suretiyle, haksız ve yüksek miktarda gelir elde etmek amacıyla stokçuluk faaliyetleriyle daha etkin mücadele edebilmek için Türk Ceza Kanunu'nun 237'nci maddesinde düzenlenen fiyatları etkileme suçlarındaki ve yine Türk Ceza Kanunu'nun 240'ıncı maddesinde düzenlenen mal ve hizmet satımından kaçınma suçlarındaki cezanın üst sınırını bu teklifimizle birlikte üç yıla çıkarıyoruz. Suç fiili besin ve malların değerlerini veya işçi ücretlerini artırıp eksiltirir veya suçun faili borsa tellalı ya da ruhsatlı simsar olursa cezayı yarı oranında bu teklifimizle birlikte artırmış oluyoruz.

Teklifimizin ana olarak ortaya koymuş olduğu hususlar bunlar. Burada özellikle benden önceki konuşmacılar da şunu ifade ettiler... Teklifimizdeki mülakatla ilgili hususu zaten ifade ettim. Bu yeni teklifle birlikte yeni bir düzenleme zaten bu hususta getirmiş olduk. Yine buradaki mukayeseli hukuka baktığımız zaman, sözlü sınavların dünyanın hemen hemen tüm ülkelerinde zaten hâkim ve savcının mesleğe girişinden itibaren yapıldığını da bu nokta itibarıyla zaten görmüş oluyoruz. Burada, özellikle, yeni getirdiğimiz hâkim ve savcı yardımcılarının eğitici hâkim ve savcılarının yanında görev yapmaları -demin de ifade ettiğim gibi- usta-çırak ilişkisi içerisinde onların mesleğe hazırlanmaları açısından çok önemli bir hadise sağlamış olacak.

Tabii, burada tarafsız yargı... Yani soyut iddialarla özellikle bunlar ifade edildi ama ben şunu anlatacağım, ifade edeceğim... Benden önce de arkadaşlar şunu dediler: "Hâkim ve savcı sınavlarında AK PARTİ'nin il yöneticisi, ilçe yöneticisi gibi kişiler de alınıyor." Ama hepimizin bildiği çok önemli bir örnek var zaten: Anayasa Mahkemesi Başkanlığı yapmış Yekta Güngör Özden 1979 yılında Anayasa Mahkemesine üye oluncaya kadar Cumhuriyet Halk Partisi'nin aktif üyesiydi ve aktif çalışmalar yapan bir isimdi. Dolayısıyla bu noktada özellikle tarafsız yargı ya da bu noktada yargıda liyakat hususlarındaki değerlendirmeleri, Cumhuriyet Halk Partisi öncelikle şöyle bir geçmişine bakarak yaparsa daha isabetli olunacağını düşünüyorum. Ki geçmişte, burada Adalet Bakanlığı yapmış Mehmet Moğultay'ın ifadelerini de tekrar hatırlatmak istemiyorum ama ortada. İşte "Örgütleneceksin, kadrolaşacaksın, bu kadrolar senin yolunu açacak." ifadeleriyle Adalet Bakanlığı yapmış isimler Cumhuriyet Halk Partisinde zamanında görev yapmış oldu.

Şunu konuşacaksak gerçekten, şunu değerlendireceksek, yargıda gerçekten liyakat istiyorsak bu konuda, tabii ki bu getirmiş olduğumuz teklifle birlikte hâkim ve savcı yardımcılarının zaten üç yıla çıkan ve genel olarak sahada yapacakları, alanda yapacakları eğitim bu noktada özellikle çok önemli bir kıstas olarak ortaya çıkacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT ATILLA KAYA (Devamla) – Ama tabii, benim gördüğüm -hep de bunu ifade ediyorum- buradaki mesele tarafsız yargı mıdır yoksa o geçmişe duyulan özlemle vesayet odağı hâline gelmiş yargı mıdır yoksa yine o dönemin iktidarlarına bağımlı yargı mıdır? Tabii, bu ayrı bir tartışma konusu olarak değerlendirilebilir.

Ben, bu teklifimize Komisyon aşamasında katkı sunan ve Genel Kurul aşamasında da katkı sunacak tüm arkadaşlarımıza şimdiden de teşekkür ediyorum. Teklifimizin ülkemize, milletimize, vatanımıza da hayırlı olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 11'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurunuz Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü hakkında partim adına söz aldım.

Görüşmekte olduğumuz teklif, Hükûmet tarafından “altıncı yargı paketi” olarak adlandırılıyor. Yargı reform paketlerinin amacını ilk kez dönemin Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül, 26 Aralık 2018 tarihinde Adalet Komisyonu üyeleriyle yaptığı toplantıda dile getirmişti. Sayın Bakana Anayasa'mızda yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığıyla ilgili temel hak ve özgürlükler, AİHM kararları ve uyum konusunda yeterli düzenlemeler olduğunu ancak sorunun siyasi baskı ve müdahalelerle uygulamada yaşanan aksaklıklardan kaynaklandığını söylemiştik. Yargı reform paketleri olarak yapılan sunumun ardından Cumhurbaşkanı da 2019 yılının Mayıs ayında, Yargı Reformu Stratejisi Belgesi'ni kamuoyuna açıklamasıyla kanunlarda art arda değişiklik iradesi ortaya konulmuş oldu. Belgenin sunumunda; hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi, yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığın geliştirilmesi, insan kaynaklarının niteliğinin ve niceliğinin artırılması, savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması, adalete erişimin kolaylaştırılması gibi amaçlar belirlenmişti; belirlenen amaçlar doğrultusunda 63 hedef konulmuştu. 2019 yılından bugüne 5 yargı paketi geçti ve bu tekliften önce kanunlaşan reform paketleriyle hedeflenen amaç ve faaliyetlerin çoğunun gerçekleştiği ilan edildi, edildi ama neredeyse torba teklif şeklindeki yargı paketlerinden hiçbirinde yargının temel sorunlarına ilişkin düzenlemeler ve iyileştirmeler yer almadı.

Basına ifade özgürlüğü getirdiği açıklanan birinci yargı reformu paketinden hemen sonra basın mensupları görevleri nedeniyle tutuklandı. “Af kanunu” olarak adlandırılan ikinci yargı reformu paketi çıktıktan sonra Meclise getirilen çoklu baro düzenlemesinde ise baro başkanları görüşlerini dahi ifade edememişlerdi; anayasal hakları olan gösteri ve yürüyüş hakkını kullanmak istemişler ama polis çemberine alınarak engel olunmuştu. “Kadına Şiddete Sıfır Tolerans” başlığıyla sunulan reform paketi, dördüncü yargı reformu paketi öncesi ise İstanbul Sözleşmesi'nden teklî iradeyle çıkmıştı. Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde yer alan “Belirli bir mesleki kıdeme sahip hâkim, savcılar için coğrafi teminat getirilecektir.” hedefi, yerine getirilmek şöyle dursun, Kaşıkçı davasında olduğu gibi, şerh yazan hâkim hâkimlik teminatı yok sayılarak sürgüne gönderilirken AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan hâkimlerin terfi ettirildiği, savcıların yargılama faaliyeti nedeniyle başsavcılara bağlı hâle getirildiği, henüz hafızalarda yerini korumaktadır.

Söylemek istediğimiz şudur ki: Reform paketlerindeki söylemler ve ardından gelen eylemler farklıdır ve söylemlerin artık samimiyetten uzak olduğu kanaati yerleşmiştir. “Yargı reformu” adı altında açıklanan paketlerin hiçbirisi reform niteliğinde değildir. Oysa reform olması için mevcut Anayasa'da ve yasalarda güvence altındaki haklardan ileriye ulaşılması gerekirdi. Geçen üç yıllık

süreçte yargıda, hukukta, adalet ve özgürlüklerde gerilediğimiz, giderek otoriter bir rejime evrildiğimiz artık tüm dünyanın malumudur. Maalesef, yargıya güven, hiç olmadığı kadar erozyona uğramıştır. Baskılara direnen, hukuk ve adaletin hâlâ yılmaz savunucusu hâkim ve savcılarımız vardır ama azınlıkta kaldıkları bilinen gerçektir, bir kısmı da artık mesleği bırakma aşamasındadır.

Yasa teklifinde yer alan hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesini getirme fikrine itirazımız yoktur ama itirazımız baskı kuran siyasi erkedir, taraflı Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle tüm tarafsız ve bağımsız kurumların tahrip edilmesinedir.

Yine, bu teklifte yer alan noterlerle ilgili gayrimenkul alım, satım ve tescil işlemine itirazımız olmamakla birlikte, katılım fikrine yabancı olan iktidar, muhalefetin görüşlerine yer vermediği gibi, kanun teklifinin muhatabı olan Türkiye Noterler Birliğinin görüşüne de itibar etmeksizin teklifi hazırlamıştır. Yasa teklifinde noterlerle ilgili önemli görülen değişiklik 9’uncu ve 3’üncü maddelerde yoğunlaşmıştır. Komisyonadaki itirazlarımız üzerine 9’uncu maddenin metinden çıkarıldığı ileri sürüldü. 9’uncu maddeyle noterlerin atanma usulü kökten değişiyordu. Buna göre, 2 kez ilana çıkmasına rağmen başvuru olmazsa alt dereceden noter ataması yapılacaktı. Noterler Birliği ise “Bakanlık atama yapmak yerine görüşümüzü alarak başvuru yapılmayan noterliği kapatıp cazip noktalara yenisini açabiliriz.” diyordu. Burada, noterlerin kaygısı... Güvenilir bir sistem kurmuş, liyakat ve kıdem esasına dayalı atamalarla bugün noterlik müessesesi ülkemizin en güvenilir kurumlarından. Onun için, yetişmeden, kıdemi yeterli olmadan boş olan noterliklere 178 atamayla noterlik müessesesinin yıpratılmasını, gerekli liyakata sahip olana kadar bu noterliklere bu hâlde terfilerini doğru bulmuyorlardı ama gelişmeler sonucunda, 9’uncu madde çekilmişti. Şimdi Noterler Birliğiyle yeni görüşmelerle, belki bir değişiklikle yine liyakate dayalı, kıdemde iki sene görev yapma koşuluyla bu boş olan noterliklere atama konusu yeniden tartışılmakta ama umudumuz odur ki çekildiği gibi kalsın.

Teklifin 13’üncü maddesiyle, taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden dolayı oluşan zarardan noterler sorumlu tutuluyor yani noter, kusurundan bağımsız olarak kusursuz sorumlu kılınıyor. Ancak Türk Medeni Kanunu’nun 1007’nci maddesine göre “Tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devlet sorumludur. Devlet, zararın doğmasında kusuru bulunan görevlilere rücu eder.” hükmüyle kusur sorumluluğu esas alınmıştır. Bu çelişkinin giderilmesi ve kusur sorumluluğunun esas alınması talep edilmektedir ki haklılardır.

Yine “stokçulukla mücadele” adı altında Türk Ceza Kanunu’nun “Mal veya hizmet satımından kaçınma” başlıklı 240’ıncı maddesinde yapılan değişiklik, AK PARTİ iktidarının bizzat neden olduğu sorunları başkalarının üzerine atma çabasından dolayı yapılan değişikliklerdendir. Yalan haber ve havadisle fiyatları etkileyenler ile mal ve hizmet alımından kaçınanlara verilen cezaların artırılmasını hedefleyen teklif sahipleri, aslında gerçeği gizlemek isteyenlerin aracı olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Bu ekonomi modelinin kaçınılmaz sonucunda yüksek enflasyon oluşmuştur. Başta tarım olmak üzere her alanda girdi maliyetlerinin en az yüzde 300 üzerinde artış gösterdiği bir ortamda “fiyatlar yalan haber ve havadisle arttı” algısı yaratılarak cezaları artırmak dikkat dağıtmak ve çaresizliğin göstergesidir. Enflasyon sorunu gerçekçi ve akılcı para ve kur politikalarıyla ve bu politikalarla uyumlu mali yaklaşımla çözülebilir. Bu tür cezalarla bunu çözmek mümkün değildir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre.

Buyurunuz Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, buraya en son çıktığımda yine yargı üzerine bir konuyu konuşurken o zaman demiştim ki: “Ya, bir kanun getiriyorsunuz, işte gazetecilerle ilgili bir kanun geliyor, gazeteciler karşısında; avukatlarla ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz, avukatlar için karşısında; doktorlarla ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz, doktorlar bunun karşısında; noterlerle ilgili bir düzenleme yapıyorsunuz, noterler bunun karşısında.” Yani aynı konuşmayı, bugün aynı başlıkta güncellemem gerekti. Şimdi, gerçekten hayret verici bir nokta. Yani herhâlde bu bir inatlaşma, değişik bir yönetim anlayışı; deney gibi bir şey yapıyorsunuz “Biz bu milletin aleyhine daha ne yaparsak yapalım acaba millet bize nasıl reaksiyon gösterecek?” deneyini yapıyorsunuz. Noterleri ilgilendiren bir kanun var, Noterler Birliği Başkanı yönetimiyle birlikte geldi, dedi ki: “Biz bunu istemiyoruz.” Hiçbir meslek -noterler de- içerisinde daha “Ben bu kanun değişikliğini istiyorum.” diyen yok; bunu da bir tarafa not düşelim. Milletle inatlaşan bir siyasete milletimizin nasıl reaksiyon vereceğini hep birlikte önümüzdeki seçimlerde müşahade etmiş olacağız.

Şimdi hâkim, savcı yardımcılığı... Bakın bu “altıncı yargı paketi” diye gelen düzenleme işte 23 maddeden oluşuyor “Türkiye’de yargıyı düzelterek. Reform yapacağız. Yargıda strateji reform belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı...” diye o kadar büyük iddiaları var. Birinci yargı paketinde neyle başladık? Avukatlara yeşil pasaportla. Altıncısında neredeyiz, şimdi? Efendim, yeni noterlikler açılabilsin, işte oralara kadrolar yapılabilsin; hâkim, savcı yardımcılığı getirelim vesaire gibi reformun “r”siyle alakası olmayan düzenlemeler.

Değerli arkadaşlar, böyle, 6 değil, 66 tane paket getirseniz de hiçbir şey değişmeyecek. Eğer gerçekten reform yapılmak isteniyorsa madde 1: “Türkiye’de tarafsız ve bağımsız bir yargı düzenini nasıl sağlarız?” Bunun çalışmasını yapmak lazım.

Türkiye’de hâkim ve savcılar özgürce görev yapamadığı sürece, liyakate göre göreve gelemedikleri sürece biz Türkiye’de hiçbir şeyi düzeltemeyiz. Şimdi, artık, böyle, bir klişe hâline gelmiş; ne zaman yargıya ilişkin bir konuşma olsa, desek ki: “Kardeşim Türkiye’de yargı bağımsızlığı yok...” Hâkim, savcı sınavında -demin Tufan Vekilimizin ifade ettiği gibi- adam 1’inci oluyor, sözlüde eleniyor. Diyoruz ki: “Ya, sözlüde hiç olmazsa kamera olsun, denetime açılalım. Bir yerde 100 alan adam ötekinde nasıl 50 alır? Üst üste eleniyor.” Böyle, bir sürü, yurdumuzdan insanların pırl pırl evlatları eleniyor, veryansın ediyor. Gelin, ya bu mülakatı kaldıralım ya da bunu denetime açalım, bir görülsün, izlensin bakalım bu insanlar, bu çocuklar nasıl eleniyor.

Şimdi, ne zaman biz bunu söylesek “Efendim, biz sizin döneminizi de biliyoruz -rahmetli Mehmet Moğultay da çok kıymetli bir devlet adamıdır- Mehmet Moğultay dönemini biliyoruz, şöyle olmuştu...” Bakın, bu klişe itirazlar üzerine, sözü hiç ortada bırakmamak adına bir kez daha tekrar ediyorum: Adalet Bakanlığına soru önergesiyle sordum. Ben biliyorum ama sizin -şimdi, demin de Atilla Bey’in burada dile getirdiği gibi- manipüle etmenize izin vermemek için, delillensin diye dedim ki: “Siz iktidara geldiğinizde Türkiye’deki hâkim, savcı sayısı kaçtı?” Ben vereyim cevabı: 7 bindi. Şu anda ne kadarı görevde? 2 binden fazla. Şu an kaç tane hâkim, savcı var? Yaklaşık 25 bin, 4 bin de attıklarınız FETÖ’cü diye. Değil mi? 4 bin de atıldı. Peki, kardeşim, bunları kim aldı? Siz aldınız. Bakın, tane tane anlatıyorum. Soru: “Mehmet Moğultay döneminde Türkiye’de hâkim, savcı olan sayı kaçtır?” Birinci sorum buydu. Ben biliyorum, 800 sadece; bakın, 7 kişilik bir kurul; bakan, müsteşar, 3 Yargıtay üyesi, 2 Danıştay üyesi; alınan 800. “Bu 800’ün şu anda hangisi hangi görevlerde bulunuyor, kaç tanesi FETÖ’den işlem gördü?” diye soru sordum. Öyle ya, bir buçuk yıl Adalet Bakanlığı döneminden bahsediyoruz. Bütün yirmi küsur yıllık iktidarınıza bütün adaletsizlikleri, hukuksuzlukları... “Efendim,

biz sizin döneminizi de biliyoruz.” Neyi biliyorsunuz? “Mehmet Moğultay döneminde de biliyoruz.” Ne yapmış? İstanbul il kongresinde siyaseten sataşmışlar “Sen kadrolaştın.” diye, “Kardeşim, aldırısam aldım.” deyip siyasi bir konuşma yapmış. O konuşma doğrudur, yanlıştır da demiyoruz -adam vefat etti, Allah rahmet eylesin- ama bir söz ancak bu kadar manipüle edilebilir! Üstüne yıllardır köşe yazıları yazdırıyorsunuz, her konuşmada bunu dile getiriyorsunuz. Peki, kardeşim, ben sordum size; Bakanlık elinizde ya, söyleyin Bakanlığa cevap versin; on beş gün içerisinde cevap verme zorunluluğu var. On beş ay geçti, cevap yok; yirmi beş ay geçti, cevap yok; defalarca soruyoruz, cevap yok. E, bir söyleyin. Cumhuriyet Halk Partisi dönemini biliyorsunuz ya anlatın millet de bilsin, 800’den kaç kişiyi almış? Şimdi, 25 bin hâkim, savcının partizanca alındığı bir dönem içerisinde; sizin ilçe başkanlarınız, il yöneticileriniz, partinizin milletvekili adayları gitti hâkim, savcı oldu. Cüppeyi giyince bir şey değişiyor mu? Sizin içinizden çıktı. Onun önüne de bu milletin insanları gidiyor -ağırlıklı olarak muhalefet gidiyor karşısına- hâkim de siyasi bir pozisyonda adil karar verecek. Ondan sonra ne oluyor biliyor musunuz? İşte bu kararnamede olduğu gibi Yargıtay üyesi değilse -onlar on iki yıllığına görev yapıyor, görevden alamıyorsunuz- hemen bakıyorsunuz, hoş gitmeyen bir kararda ta Fizan’a kadar sürülüyor. Ben size bir şey söyleyeyim: Sürekli “kul hakkı” “kul hakkı” diyorsunuz ya, daha büyük kul hakkı nasıl olur? Vallahi ben bundan daha büyüğü olduğuna inanmıyorum.

Bir insan düşünün ya boğularak, kesilerek, parçalara ayrılarak, asitlerde eritilerek öldürülüyor; organize bir şekilde bir tim geliyor, bunu gerçekleştiriyor. Tüm dünyanın gözü önünde diyorsunuz ki iktidar olarak: “Bizde ses kayıtları var, ses kayıtları var.” Bir ülke düşünün, yargı yetkisini devrettiği an o ülkeye dünya nasıl bakar? Benim de diplomatik pasaportum var, sizin de. Gidip Amerika’da, Almanya’da, Fransa’da, dünyanın birçok ülkesinde, Avrupa’da ağır cezalık bir suç işleseniz -bırakın böyle 5 parçaya bölmeyi- anında işlem görürsünüz, gün yüzü göremezsiniz. Derler ki size: “Kardeşim, ne yapalım, yargı işlem yaptı, ağır ceza gerektiren suçüstü işlem yaptı.” Zaten bunun dayanağı olan 1961 sayılı Sözleşme’ye, ilgili protokol hükümlerine göre ağır cezalık suçlarda devletler müdahale edebiliyor, bakın anında müdahale edebiliyor. Ne oldu? Bugün görüyoruz ki bütün kabine, başta Sayın Erdoğan olmak üzere Selman’ın önünde bekliyorlar; karşılama, akşam şerefine verilen eğlence, yemek, ondan sonra birlikte programlar yapmalar. İşte, “Kul hakkı yemek ne?” dersiniz işte kul hakkı yemek budur. Yargı yetkisini devredip masum bir insanın, öldürülen, katledilen bir insanın yargı düzeni içerisinde kanının yerde kalmasıdır, kamu düzeninin sağlanamamasıdır. Hangi menfaat olursa olsun, ne verilerse versinler, hangi teklifle gelirse gelsin egemen bir devletin yöneticisi böyle davranamaz, buna hakkı yoktur.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun teklifinde bir de şöyle garip bir şey var: “Efendim, stokçuluk ceza alt sınırını üç aydan bilmem nereye kadar çıkartıyoruz. Türkiye’de stokçuluk çok, bunun önüne geçeceğiz, vesaire vesaire.” Şimdi, tipik -hani geri çekilen kanun var ya- tam, manipülasyonun, dezenformasyonun, mezenformasyonun değişik türlerinden böyle işlemler yapıldığını görüyoruz aslında bizatihi iktidar eliyle. Ya arkadaş, gerçekçi olun yani. Bu ülkede patates, soğan terör örgütü icat ettiniz sadece algıyı yönetebilmek için. Bugün esnaf zaten kan ağlıyor. Kaç kişi yakalandı da kanunlar yetersiz diye işlem yapamaz duruma geldiniz? Türkiye’de zaten bunun cezası var. Yeni gelmiyor ki bu ceza. Zaten cezası var ve bu ceza karşılığında kaç kişiye işlem yaptınız? Deyin ki: “Biz şu kadar insana işlem yaptık; yakaladık, bu kadar malı stoklamıştı ama bu cezalar yeterli olmadı. Bunun karşısında da kanuna ilave yapıyoruz.” Bu, kötü yönetilen ekonominin sonucunu perdeleme operasyonudur.

Değerli milletvekilleri, bakın, sözlerimi tamamlarken bir konuya daha dikkat çekip konuşmamı tamamlayacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Emre.

ZEYNEL EMRE (Devamla) – Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçen sene orman yangınları oldu ve Türkiye olarak çok büyük zarar gördük. O yangınlar esnasında -böyle açıklamalara bakıyorum- sabotaj iddiasını dile getiren, imasında bulunan soruşturma, araştırma vesairelerden falan bahsedildi, dikkatle takip ettik, bir yılda bundan ötürü mahcup olan hiç kimse olmadı. Üstünden bir yıl geçti, bir yıl boyunca orada zaten hiçbir hazırlık yapmamıştınız, çok kötü yakalandınız, doğru dürüst uçak uçuramadınız, hiçbir şey olmadı. Ya, bu bir yıllık süre içerisinde, bari bu dönem hazırlık yapsaydınız. Bir yıl geçti, yine orman yangınları var. Bunun adı nedir, biliyor musunuz artık? Bu, görevi kötüye kullanma ve görevi ihmal suçudur. Normal bir düzende asıl bunların soruşturulması gerekir.

Değerli milletvekilleri, söylenecek çok şey var, itiraz edilecek çok nokta var. Sürem itibarıyla şimdilik burada tamamlıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Ebrü Günay konuşacaktır.

Şahsı adına da konuşacağından süresi on beş dakikadır.

Buyurunuz Sayın Günay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de başlarken ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı da buradan saygıyla selamlıyorum.

Altıncı yargı paketine ilişkin düzenlemeler içeren Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Şimdiye kadar Hükûmetin çıkardığı yargı paketlerinin hiçbirinin soruna çözüm getirmediği, aksine sorunları büyüttüğü ortadayken şimdi de iktidarın açıkça yargıda kadrolaşma girişimleriyle, yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını daha fazla yıpratacak şaibelerle dolu bir kanun teklifiyle tekrardan karşı karşıyayız. Söz konusu kanunla yargıda var olan sorunların daha da büyüyeceği ve daha da derinleşeceği çok açık bir şekilde aşikârdır ve ortadadır. Ülkenin içinde bulunduğu mevcut ekonomik ve politik koşullarda hukuk ve yargının sorunları ve bu sorunların çözüme kavuşturulması bazı kanunlarda değişiklik yapılmasıyla giderilebilir bir durumda değil, daha köklü, daha esaslı çözümlere ihtiyaç vardır. Palyatif çözüm anlayışıyla yapılan kanun görüşmeleri ve bu yöntemle yürütülen yasama faaliyetlerine reform demek mümkün mü? Elbette ki bunlar reform değil, bunlar tamamen kandırma ve oyalama taktikleri.

Yasa yaparken, kanun getirirken esas olan şey toplumsal ihtiyaçların giderilmesidir. Oysaki daha önce de defalarca yaşadığımız şekilde bugün yine iktidar toplumun ihtiyacını gidermekten uzak, asıl sorunu çözmenin yanından bile geçmeyen hatta sorunları daha da kronik hâle getirecek bir yasa teklifi getirmiştir ve daha doğrusu, kendi ihtiyaçlarına göre bir kanun düzenlemesi yapmaya çalışmaktadır. Üstelik, yargı, kanun, kural, ilke tanımayan bir hükûmetin getirdiği paketlerin kime hizmet edeceği de çok açık ve aşikâr bir şekilde ortadadır. Türkiye’de güvenilir, bağımsız yargı sorunu bütün toplumsal sorunların başında geliyor. Birçok toplumsal sorunun çözümünde bağımsız, güvenilir bir yargıya ihtiyaç olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Yargıda yapılması gereken öncelikli değişiklik, siyasi iktidarın yargıya müdahale etmekten, yargıya talimatlar vermekten vazgeçmesiyle mümkün olacaktır.

2010 yılından bu yana kadar sistematik olarak kullanılan torba yasa sistemi hukuk ilkelerine ve normlarına aykırı bir uygulamadır. Ülkede, özellikle torba yasalarla çözüm ve çare aramaktan bir an önce vazgeçilmelidir. Hiçbir sivil toplum kuruluşu ve meslek örgütleri, hiçbir baro ve dernek dâhil edilmeden bu hâliyle bu kanun teklifiyle neyi planladığınız, neyi hedeflediğiniz çok açık bir şekilde ortadadır. Parlamentonun işlevsizleşmesi ve itibar kaybetmesini sağlamak ve ülkeyi hukuk devleti

olmaktan açıkça uzaklaştırmaktasınız. Evrensel standartlardan ve adalet hedefinden kopan yargı sistemi, bugün bütün hak ve özgürlük alanlarında yaşanan yoğun ihlallerin ana kaynağı hâline gelmiştir. İktidarın yaptığı ise sürekli bir şekilde, adına strateji eylem planı, yargı paketi adı verilen belgeler hazırlayarak kamuoyunda bir reform algısı yaratmaktır.

2016 yılından bu yana on binlerce muhalif gözaltına alındı ve delilden yoksun dosyalarla tutuklandı. Yüzlerce siyasetçi, tamamen siyasi sebeplerle hâlen tutuklu. Kobani kumpas davası ve partimize yönelik açılan kapatma davası da aynı şekilde yargının tarafı ve bağımlı hâle gelmesinin sonucu ve açık kanıtıdır.

Kobani kumpas davasının hâkimi Bahtiyar Çolak mahkemeler boyunca her türlü hukuksuzlukla, her türlü hukuka aykırı tavırla birçok kez gündem edildi ve defalarca da hukuka aykırı ve ayrımcı tutumlarından kaynaklı HSK'ye şikâyet edilmesine rağmen hakkında tek bir işlem yapılmadı. Aynı hâkim Atadedeler çetesine üyelik iddiasıyla Atadedeler soruşturması kapsamında gözaltına alındı ve şu an ev hapsinde ve Kobani kumpas davası Bahtiyar Çolak'ın vermiş olduğu kararlar doğrultusunda hukuka aykırı bir şekilde bir kumpas yargılamayla yürütülmeye çalışılıyor. İşte, kumpas davaları yargının tarafı olduğunun ve iktidarın aparatı hâline dönüştüğünün en somut belgesi, en somut göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, mahkemeler tutuklu muhalifleri serbest bırakmamak için AİHM kararlarına uymuyorlar. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri, infaz yakmalar ve tarafı Adli Tıp Kurumu kararlarına dayanarak hasta tutsakların tahliye edilmesinin engellenmesi, işkence vakalarının cezasız kalması, tutukluların işkenceyle katledilmeleri ve tüm hukuk dışı uygulamalar tarafı yargı sisteminin yarattığı sorunlardan sadece birkaç tanesidir. Sadece son bir yılda Diyarbakır'da binden fazla kişi gözaltına alındı ve çoğu tutuklandı. Adil yargılanma hakkı ortadan kaldırılmış durumda.

Şenyaşar ailesi hâlâ “adalet nöbeti”nde ve adaletin sağlanması için atılan tek bir adım yok. Herkes, Türkiye'nin tamamı ve başta iktidar, Emine Şenyaşar annenin çılgınlığını duymamakta ısrarlı, adalet talebine cevap vermemekte ısrarlı. Hasta ve infazı yakılan tutuklular için başlatılan “adalet nöbeti” tam iki yüz gününü aştı ve bu ülkenin Adalet Bakanı ailelerin görüşme talebine cevap vermeye dahi tenezzül etmiyor. Gülistan Doku ise tam dokuz yüz bir gündür bulunamadı; ailesinin, kız kardeşinin ve kadın örgütlerinin hâlâ ısrarla Gülistan Doku'yu aramasına hiçbir cevap verilmiyor. İşte, ülkedeki adaletin ve yargının içerisinde olduğu tablonun kısa bir özeti.

Daha geçen gün Pınar Gültekin'i katleden erkeğe haksız tahrik indirimi uygulandı. Kadınlar işkenceyle öldürülürken yargı faillere ödül gibi cezalar verdi. Karanlık çeteler tarafından katledilen arkadaşımız Deniz Poyraz davasındaysa bir arpa boyu yol alınmış değil, katiller korunuyor ve sırtları sıvazlanmaya devam ediyor. İşte, bu cezasızlık politikasıdır ki bu katillere bu kadar cesaret veriyor. Sevgili Aysel Tuğluk yaşadığı ciddi sağlık sorunlarına rağmen hâlâ cezaevinde tutuluyor çünkü Adli Tıp Kurumu bağımsız ve tarafsız değil, yargının ceza verme aparatlarından başka birine dönüşmüş. Bize, halka zerre kadar yararı olmayan, aksine verdiği zararların sayıldıkça bitmeyeceği yargı yasa paketlerinden bahsetmeyin. Bu bir yargı paketi değil, bu tamamıyla iktidarın kendisi için hazırladığı bir paket.

Bütün bu hukuksuzluklar yaşanırken iktidarın bu yasa teklifi yargının sorununu çözmekten çok kadrolaşmaktan, ideolojik yaklaşımla yeni çıkmazlar yaratmaktan, yargıyı tekelleştirmekten başka bir anlam taşımamaktadır. Kanun maddelerinin gerekçelerine baktığımızda kanunun hangi ihtiyaca cevap olması için çıkarıldığı diğer maddelerde arkadaşlarımız tarafından daha da detaylı anlatılacaktır ama söz konusu bu teklifte Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda yapılan değişikliklerle yargıda “hâkim ve savcı

yardımcılığı” müessesesi getiriliyor. Teklife göre iki yıl olan hâkim ve savcı adaylığı süresi “hâkim ve savcı yardımcılığı” adı altında üç yıla çıkarılacak. Bu üç yıllık süre temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim dönemi olmak üzere üç döneme ayrılacak. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilecek, görev dönemiye yargı mercisinde fiilen görev yapmak suretiyle gerçekleşecek yani hâkim ve savcı yardımcıları son eğitim döneminin ardından yazılı ve sözlü bir sınava da tabi tutulacaklar. “Hâkim ve savcı adaylığı”nın adı “hâkim ve savcı yardımcılığı” yapılarak, bu süre üç yıla çıkarılarak mesleki tecrübesi olmayanların ataması gerçekleştirilecek ve doğrudan bir kadrolaşma yaşanacaktır. Öngörülen düzenlemeyle atamalar iktidarın ve ortağının referansları alınarak belirlenecektir. Ayrıca, ek mülakat getirilmesi teklifi de başlı başına bir sorundur. “Sözlü mülakat” demek iktidarın kadrolaşması, hukuksuz, haksız atamalar yapması demektir. İşte, birkaç gün önce bunun yansımalarını görmüştük.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yaz kararnamesi kapsamında 5.075 adli ve 351 idari hâkim ve savcının görev yeri değiştirildi. Yapısıyla ve seçim sistemiyle zaten oldukça şaibeli olan, âdeta iktidarın bir kurumu gibi çalışan Hâkimler ve Savcılar Kurulu yaptığı bu ödül, ceza atamalarıyla karnesine yeni bir şaibeli durum daha eklemiş oldu.

Gezi davasında verilen kararlara şerh düşen İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesinin üye hâkimi İstanbul’dan Tokat’a sürüldü ve Turhal hâkimliğine görevlendirildi. Kobani davasının iddianamesini hazırlayan ve kimler tarafından desteklendiği belli olmayan, tam anlamıyla iktidarın isteklerine göre davranan Savcı Ahmet Altun Cumhuriyet Başsavcı Vekilliğine atandı. İstanbul’da görev yaptığı dönemde Reza Zarrab’ı tahliye eden Ankara Cumhuriyet Başsavcı Vekili Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcı Vekili oldu; Cemal Kaşıkçı davasının Suudi Arabistan’a devrine ilişkin karara şerh düşen hâkim ise Kahramanmaraş hâkimliğine sürüldü. Gözaltına alınan Kürt gazetecilerle ilgili soruşturmayı yürüten Bismil Cumhuriyet Savcısı İzmir Cumhuriyet Savcılığına, tutuklama kararını veren hâkim ise Sakarya’ya tayin edildi. Tamamen siyasallaşan ve tarafsızlığını yitiren bu yargı sisteminde yapılacak maddi değişiklikler de bu yüzden iktidar dışında tek bir insana yarar sağlamayacaktır. Bu yüzden, her şeyden önemlisi, insan haklarını koruma ve geliştirme konusunda yaşamsal işlevi olan yargı gücü yürütmeden bağımsızlaştırılmalıdır ki yargı bağımsız ve tarafsız karar verebilsin.

Yargı, evrensel ölçekte kabul edilmiş haklara ve özgürlüklere uygun hareket etmelidir. Bu yönde bir zihniyet değişikliği ve kurumsal yapılanma gerçekleştirilemediği sürece mevcut yasalardaki değişiklikler ülkeyi bir adım öteye götürmeyecektir, yargı iktidarın bir aparatı olmaktan kurtulamayacaktır. Oysa demokratik bir Türkiye, bağımsız ve tarafsız bir yargıyla mümkündür.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan.

Buyurunuz Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bugün, Lice’de hain terör örgütü PKK’yla yapılan çatışmada şehit düşen Astsubay Kıdemli Çavuş Oğuzhan Arduç ile Jandarma Uzman Çavuş Turgut İçen’e Allah’tan rahmet diliyorum; yakınlarının ve aziz milletimizin başı sağ olsun. Yaralanan Jandarma Uzman Çavuş Mustafa Can Akdoğan’a da acil şifalar diliyorum. Şehitlerimizi, gazilerimizi burada anmışken, Pençe-

Kilit Operasyonu'nda yaralanan ve hâlen tedavileri devam eden Tokatlı hemşehrilerim, gaziler Hacı Fatih Özdemir, Murat Çokol, Mehmet Şahin, Murat Yavuz, Burhanettin Öner, Melih Yılmaz ve Fuat Yanar'a da Rabb'imden hayırlı şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılı Mayıs ayında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuyla paylaşılan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi ve Mart 2021'de açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında bugüne kadar 5 tane yargı paketini kanunlaştırdık, milletimizin hizmetine sunduk. Yargı paketlerinin altıncısı olan teklifimizle, Yargı Reformu Stratejisi Belgesi'ndeki 9 amaçtan 1'i olan "İnsan Kaynaklarının Nitelik ve Niceliğinin Artırılması" ile İnsan Hakları Eylem Planı'nda yer alan yargının etkinliği ve kalitesinin artırılması kapsamında hazırladık ve Meclisimize sunduk.

Kanun teklifimiz 23 maddeden oluşmaktadır. Bu kapsamda, Hakimler ve Savcılar Kanunu, Noterlik Kanunu, Danıştay Kanunu, Yargıtay Kanunu ve Türk Ceza Kanunu başta olmak üzere toplam 10 kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin birinci bölümünde yer alan, Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda yapılan değişiklikle, hâkim adaylığı kaldırılmakta, yerine hâkim ve savcı yardımcılığı getirilmektedir. Hâkim ve savcı yardımcılığının süresi üç yıl olarak düzenlenmekte olup bu üç yıllık süre temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim dönemi olarak belirlenmiştir. Temel eğitim ve son eğitim dönemleri Adalet Akademisinde, görev dönemi ise atandıkları yargı mercilerinde eğitici hâkim ve savcılarının yanında fiilen görev yaparak tamamlanacaktır.

Kanun teklifimizde, hâkim ve savcı yardımcılarının görev dönemi süresinde alacakları eğitim ve görev tanımları, görev yapacakları adliyeler açıkça düzenlemiştir. Hâkim ve savcı yardımcılarını temel eğitim döneminde kendi talepleri ve teşkilatın ihtiyaçları doğrultusunda hâkim yardımcısı ve savcı yardımcısı şeklinde görev ayırma tabi tutulacaktır; görev döneminde ilk derece yargı mercilerinde, bölge adliye mahkemelerinde, bölge idare mahkemelerinde, Yargıtayda ve Danıştayda görev yapacaklardır. Hâkim ve savcı yardımcılarını sadece eğitici hâkim ve savcılarının bulunduğu adliyelere atanacak, görev dönemi süresince 2 defa ara eğitime alınacak ve yazılı sınava tabi tutulacaktır.

Hâkim ve savcı yardımcılarının yetiştirilmesinde önemli görev yapacak olan eğitici hâkim ve savcılar Adalet Akademisi tarafından eğitime tabi tutulacak, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Akademinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilecektir. Temel eğitim dönemi ve görev dönemi sırasında yapılan sınavlar ile son eğitim dönemi sonrasında yapılan sınavların değerlendirmesi sonucunda başarılı olanların mesleğe kabul işlemi yapılacaktır. Sınav sonucunda başarısız olanlar istekleri üzerine Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanacaktır.

Kanun teklifimizle hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları düzenlenirken Adalet Bakanlığı ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulunda görev yapan müfettişlerin ek göstergelerinde iyileştirme de yapılmaktadır.

Kanun teklifimizin hukuk sistemimiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İmam Taşcier	Züleyha Gülüm	Kemal Bülbül
Diyarbakır	İstanbul	Antalya
Filiz Kerestecioğlu Demir	Ebrü Günay	Mahmut Toğrul
Ankara	Mardin	Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurunuz Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, bir yargı paketi daha. Yine, tabii, yargının sorunlarına çözüm bulan, bu ülkede adalet sorununa ilişkin bir çözüm bulan bir yargı yasa teklifinden bahsetmiyoruz, iktidarın çıkarları için bir yasa teklifi tekrar önümüzde duruyor. Ülkede bir yargı da yok aslında. Hani bağımsız, adili boş verdim, yargı da kalmadı, adaletle olan inanç da kalmış değil; saraya, iktidara, yandaşlarına çalışan bir yargı var. Şimdi de diyorsunuz ki: “Aman şurayı da düzeltelim, burayı da düzeltelim, tümüyle bize bağımlı yargı olsun, elimizden kaçan noktalar da olmasın.”

Şimdi, bütün bunlar yetmiyor, bu yargı aynı zamanda ne için kullanılıyor? Bizim vekillerimizin, halkın seçtiği, halkın iradesi olan milletvekillerimizin dokunulmazlıklarının kaldırılıp tutuklanması, gerekirse de vekilliğinin düşürülmesi için kullanılıyor. Yıllardır arkadaşlarımızı, milletvekillerimizi, siyasetçileri siyasi rehine olarak tutuyordunuz; bu yetmemiş, şimdi de Salihe Aydeniz Vekilimizin dokunulmazlığını kaldırmak için yargıyı kullanıyorsunuz. Partimizin ve toplumsal muhalefetin, kadınların, LGBT+’ların tüm demokratik eylemlerine valilikleriniz aracılığıyla, kaymakamlık aracılığıyla keyfi, hukuksuz yasak kararları getiriyorsunuz. Hiçbir denetim mekanizması yok, zaten isteyen istediği kararı alıyor, denetleyen bir yargı da yok ortada. Yargı karar alsa da arada yargı içerisinde gerçekten hukuka uymaya çalışanlar olsa da bunların kararları da yıllar sonra verildiği için aslında o sırada hiçbir etkisi olmuyor bu arada siz de istediğinizi yapıyorsunuz.

Şimdi, ne oluyor? Aslında bu yasak kararlarıyla partimizin siyasi faaliyetlerini engelliyorsunuz ve suç işliyorsunuz ama o suça ilişkin bir soruşturma yürütecek yargı var mı? O da yok. Talimat verdiğiniz emniyet güçleri halka, vekillere insanlık dışı saldırıda bulunuyor, cinsiyetçi küfürler ediyor. Bir tanesi soruşturulmuş mu? Herhangi biri hakkında yargılama var mı? O da yok. Hatta geçtim yargılamayı, ne yapıyorsunuz? Sırtını sıvazlıyorsunuz, ödüllendiriyorsunuz, terfi ettiriyorsunuz, daha üst görevlere getiriyorsunuz. Ülkeyi polis devletine çevirdiniz. Sonra, bu hukuk dışı müdahalelerinizi gerekçe yapıp, talimatlı yargınızla soruşturma açıp “Dokunulmazlıkları kaldırıyorum.” diyorsunuz. Bir de o kadar orijinalsiniz ki yargıda hiç olmayan bir şey oluyor; dört ayrı kurum aynı günde yazışmaları yapıyor, bitiriyor, hemen komisyona havale ediyor. Bu hızınız yargıda olsaydı, diğer sorunlar gerçekten çözülebilirdi ama sizin yargınız sadece muhalefete çalışıyor. Mesele kendiniz olduğunda, iktidar vekili olduğunda, polise hakaret etse de ayakta sıraya dizse de şiddet uygulasa da tehdit etse de asla bir soruşturma yok, zira siz iktidardasınız. O zaman, nedense, polisin onuru, polisin haysiyeti diye bir şey aklınıza gelmiyor; bütün bunların tartışması bize yönelik saldırı dalgasında aklınıza geliyor. Bu seçilen vekiller öyle sadece kendilerini temsil etmiyor; tüm baskılara rağmen, tüm yok saymalara rağmen, oy kullanmanın bile silahların gölgesi altında olduğu zeminlerde oylarını kullanan binlerce insanın iradesiyle seçiliyor. Öyle “Dokunulmazlıkları kaldırdım.” diyerek vekilliklerimizi düşürüyorsunuz ya da dokunulmazlığımızı kaldırıyorsunuz diye biz halkın vekili olmaktan düşmeyeceğiz; bizi vekillikten alabilecek tek irade halkın iradesidir, sizin göstermelik talimatlarınız, yargınız değil.

Bu ülkede bin tane suç işleniyor, kadınlar katlediliyor, ortada polis yok; mülteciler saldırıya uğrar, atık işçilerinin binaları yakılır, ortada polis yok; çeteler birbiriyle çatışır, cinayetler işlenir, ortada polis yok; uyuşturucu ticareti okul önlerine kadar taşınır, ortada polis yok; insanların mal, can güvenliği kalmamış, ortada polis göremezsiniz. Adli davalar yıllarca sürer, insanlar mahkeme kapılarında sürünür, adalet arar, bulamaz; zira ortada halkın haklarıyla can ve mal güvenliğiyle ilgilenen bir yargı da yok. Kayyumlar yolsuzluk ve talanda birbiriyle yarışır, ortada soruşturma açacak bir savcı yoktur, karar verecek bir hâkim yoktur; yargıdan ses yoktur. İktidar aleyhine binlerce, soruşturma açılması gereken, suç isnatları ortaya çıkan dosyalar vardır; yargı yine sessiz, yargı duymazlıktan gelir. Emniyet güçlerinin de yargının da tek işi, partimizi ve toplumsal muhalefeti, kadınları, LGBTİ+'ları ve hakkını arayanları susturmak olmuş. İktidara laf söylendi mi hemen harekete geçer, bir basın açıklaması yapılacaksa engellemek için hemen harekete geçer. İktidarın hukuksuzluklarını, halk düşmanı eylemlerini, sözlerini deşifre mi ettiniz? Hemen sizi susturmak için harekete geçer. Emeğin hakkı için mücadele eden, sendikalaştığı ve insanca çalışıp yaşamak istediği için direnen işçileri susturmak için harekete geçer. Halk rantsal dönüşümle evlerinden barklarından mı atılacak? Hemen emniyet güçleri harekete geçirilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Gazeteciler, basın emekçileri gerçeği mi yazdı, halkı mı aydınlattı; haber alma hakkını, haber yayma hakkını mı kullandı? Hemen gözaltı, tutuklama. Sokak röportajı verdiniz, “Açız!” mı dediniz? Hemen gözaltı hazır. Kadınlar, LGBT+'lar hayatlarını mı savundu? Hemen polis, yargı devreye girer; sonuç, gözaltı. “Doğama, toprağıma, suyuma dokunma!” mı dedi birileri, yaşam alanlarını mı savundu? Hemen polis, gözaltı, yargı.

Elbette ki içlerinde bu hukuksuzluğu kabul etmek istemeyen, gerçekten, polis ve yargı görevlileri var mı? Var ama siz onları da işten atmakla, gözaltıyla, tutuklamayla tehdit ediyorsunuz. Elinizdeki yargıyla Kürt halkına, tüm dünyanın gözü önünde düşman hukuku uyguluyorsunuz. Onlarca asker ve polisle Van Başkale’de bir köyü basıyor, bir kişiyi gözaltına almak için dakikalarca havaya ateş açıyorsunuz; çocuklara silah doğrultuyorsunuz, kadınları darbediyorsunuz ve tam bir zulme çeviriyorsunuz. Kürt halkına yaptığınız düşmanlık uygulamaları, İsrail’in Filistin halkına uyguladığı zulmü bile aratmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesiyle değiştirilen 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun 10’uncu maddesinin on beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Sözlü sınav; Türkiye Adalet Akademisi Başkanının başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Personel Genel Müdürü, devlet üniversiteleri içinde yükseköğretim programlarına yerleştirme taban puanı en yüksek hukuk fakültesinden ceza ve idare hukuku alanından birer profesör ile hâkim ve savcı yardımcılara ders verenlerin kendi aralarında seçtikleri iki asıl ve iki yedek üyeden oluşan sözlü sınav kurulu tarafından yapılır. Sözlü sınav kayıt altına alınır.”

İlhami Özcan Aygun

Kani Beko

Zeynel Emre

Tekirdağ

İzmir

İstanbul

Özgür Ceylan

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Çanakkale

Antalya

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen.

Buyurunuz Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 1’inci maddesi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım.

Teklifin 1’inci maddesi ve devamında Hakimler ve Savcılar Kanunu’nun hâkim ve savcı adaylığı hükümleri değiştirilmekte ve çok ciddi bir sistem değişikliğiyle hâkim ve savcı adaylığı yerine hâkim ve savcı yardımcılığı kurumu ihdas edilmektedir. Bu maddeler üzerinde, özellikle bu 1’inci madde ve ilgili maddeler üzerine gördüğümüz sakıncaları Adalet Komisyonunda tek tek anlattık, tutanağa şerh ettik ama saray koridorlarında hazırlanan bu hükümlerin daha iyi hâle getirilmesi için verdiğimiz önergeler ve sunduğumuz öneriler kabul görmeyerek AKP’nin her zaman yaptığı gibi “ben yaptım oldu” mantığıyla kanun teklifi Genel Kurula aynen geldi.

Sayın milletvekilleri, hâkimlik ve savcılık mesleği alelade bürokratik bir meslek değildir; mesleğe girişte, meslekte yükselmekte tamamen liyakate ve objektif kriterlere göre hareket edilmesi şarttır. Ancak saray tarafından özellikle FETÖ’nün 2016 hain ve alçak darbe girişiminden sonra mesleğe alınan hâkim ve savcılarda gördük ki hemen hemen tamamı AKP referansıya veya da AKP il ve ilçe teşkilatlarında çalışmış, AKP belediye başkan adayı olmuş, belediye meclisi üyeliği adaylığı yapmış ve hatta milletvekili adayı olmuş hukukçulardan ve avukatlardan seçildi. Bu ne anlama mı geliyor? Biz, maalesef, siyasi görüşü öne çıkmış ve hâlâ kendilerinin bu aidiyet duygusu devam eden hâkim ve savcılardan objektif bir yargılama bekliyoruz, beyhude bir bekleyiş içindeyiz.

Değerli milletvekilleri, mesleğe yeni alınan hâkimler duruşma yapamıyor, bunu hepiniz biliyorsunuz, bütün hukukçular biliyor; duruşma yapsa karar veremiyor, karar verse kararı yazamıyor. İşte, öncelikle bu hâkim ve savcılarının yeniden eğitime alınıp yetiştirilmesi gerekiyor. Şimdi, bunların yerine, bunun yerine, yeniden eğitilmeleri yerine, hâkim ve savcı yardımcılığıyla yeni kadrolar ihdas ediyorsunuz, yeni kadrolar açmak derdindesiniz. Ama açıkça söylüyorum: Hâkim ve savcı yardımcılarını mesleğe geçmeden önce son sınav yapılacak değil mi? İşte, o son sınav bizim iktidarımızda yapılacak ama hiç merak etmeyin, adil ve objektif bir biçimde yapılacak; o arkadaşlarımız da ona göre iyi çalışsınlar.

Değerli milletvekilleri, hâkim ve savcı adaylığını getiriyorsunuz; iyi, tamam, güzel. Peki, soru 1) Bunların devlet personel sisteminde statüleri ne olacak; kuş mu, deve mi, deve kuşu mu?

2) Bunları adliyelerde nerelere oturtacaksınız? Yer mi var adliyelerde? Adliyeler tıklım tıklım dolu.

3) Getirdiğiniz kanun teklifinde hâkim ve savcı yardımcılarının “yargı yetkisini kullanabilecekleri” anlamına gelen hükümler var; bunları neden ayıkliyoruz, neden göz ardı ediyorsunuz?

4) Hâkim ve savcı yardımcılarının üç yıl sonraki sözlü sınavı neden sesli ve görüntülü kayıt altına alınmasın? Neden bundan kaçınıyorsunuz? Bu sorular anlamında, bunların düzeltilmesiyle ilgili verdiğimiz önergeler reddedildiği için getirdiğiniz kanun teklifi eksik, hatalı ve yanlışdır her zamanki gibi.

Değerli milletvekilleri, adalet, çocuk oyuncağı değildir, nefes aldığımız hava gibidir. İşte şimdi Türkiye’de adalet yok, yaşayamıyoruz, vatandaş nefes alamıyor. Cumhurbaşkanına hakareten yargılananların sayısı on binleri aştı, ağzını açanı içeri atmaya çalışıyorsunuz. İnsanlar ise adalet için yıllarca adliye kapılarında bekliyorlar, sürünüyorlar. Davalar bitmiyor; iş davaları bile altı, yedi yıl sürüyor. Ama adalet yandaşa var, vatanadaşa yok. Örnek mi istiyorsunuz, çok basit: Urfa, Şenyaşar ailesi davası. Bunları düzelteceğinize, hâkim ve savcı adayları yerine hâkim ve savcı yardımcılarını getirseniz ne olur, getirmesiniz ne olur?

Sayın milletvekilleri, Türkiye derin bir ekonomik krizle boğuşuyor. Halkımız açlık sınırında yaşıyor. Vatandaş adalete erişemiyor, hakkını arayamıyor. İşin esasında, ülke yönetilmiyor, savruluyor. En son 5 binin üzerinde hâkim ve savcı yaz kararnamesinde yer aldı. Tabii, her yıl yaz kararnameleri çıkar ama Gezi davasında ve Kaşıkçı cinayetiyle ilgili istediğiniz kararları vermeyen hâkimleri perişan ederek sürdürünüz. Birinci sınıfa ayrılmış hâkimlerin birisini Turhal ilçesine, öbürünü Maraş'a gönderdiniz. Bütün tayin ve terfilere bakın, hemen hemen tamamında liyakat yok, yandaşlık var. Seçim kurullarında birçok hâkim görev almasın diye yerleriyle oynadınız ama size bir şey söyleyeyim mi? Hâkim ve savcılar gün sayıyor arkadaşlar, hâkim ve savcılar iktidarınızın gideceği günü bekliyorlar; emekli olmuyorlar, mobbinge direniyorlar, baskıya direniyorlar, sürülmeye direniyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALPAY ANTMEN (Devamla) - Neden? Çünkü bizim iktidarımızda sizin baskıcı ve otoriter yargı anlayışınıza son vereceğiz. Vatandaşlar, emekçiler, emekliler, sendikalılar, kadın, çocuk ve doğa hakları savunucuları gibi tüm insanlar, ülke sevdalıları ve hâkim ve savcılar rahat bir nefes alacak; Türkiye’de demokrasiyi, insan haklarını, eşitliği, birlikte yaşama kültürünü, bütün vatandaşlarımızla mutlu ve huzurlu bir ülkeyi yeniden inşa edeceğiz.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 1’inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 2802 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinin on dördüncü fıkrasında geçen “Türkiye Adalet Akademisi Başkanınca” ibaresinin “kura ile” şeklinde, on beşinci fıkrasında geçen “ilgili bakan yardımcısıncı” ibaresinin “kura ile” şeklinde değiştirilmesini ve on beşinci fıkrasının sonuna “Sözlü sınav kayıt altına alınır.” cümlesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hayrettin Nuhoğlu

Ayhan Altıntaş

Adana

İstanbul

Ankara

Yavuz Ağırlioğlu

Behiç Çelik

İstanbul

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Behiç Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi için verdiğimiz değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz, toplam 10 kanunda değişiklik yapan bu teklif kamuoyuna “altıncı yargı paketi” olarak lanse edilmiş olsa da aslında AKP yönetiminin tükenmişliğini, mevcut sorunları çözmek bir tarafa çökerten iş bilmezliğini açıkça sergilemektedir. Her şeyden önce, yine alelacele hazırlanıp komisyonlarda yeterince tartışma imkânı olmadan Genel Kurula getirildiği anlaşıyor. Yani bu teklif, esasa geçmeden önce, daha usul aşamasında sınıfta kalmıştır çünkü mecellede ifade edildiği gibi, usul esasa mukaddemdir.

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, yargı sisteminin gücü devlet-millet bağının sağlamlığının bir ölçütüdür. Güçlü yargı sistemine sahip devletler bu sayede her vatandaşının özgürlüğünü, haklarını, güvenliğini, huzur ve sükûnunu ve refahını gözetir. Vatandaşların birbirleriyle olan ilişkilerindeki istikrar ve uyum bu temel üzerinde gelişir, böylece toplumda kaynaşma olur.

Medeni toplumlar için vazgeçilmez bir husus da hiç şüphesiz yargı bağımsızlığıdır. Alınan hukuki kararların başka sebeplerden değil yalnızca hukuki gerekçelerden kaynaklanıyor oluşu “hukukun üstünlüğü” prensibinin benimsenmesi demektir aslında. Nitekim Anayasa’nın 138’inci maddesi hükmü: “Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” İşte, biz tam da bu nedenle hâkimlik teminatının daha sağlam temellere oturtulması için yetki ve coğrafi teminat güvencesi sağlanması talebimizi defalarca dile getirdik. Peki, teklifte bu talep karşılanıyor mu? Hayır. Çok açık bir biçimde yargı erkine müdahale, hâkim ve savcılarının bağımsızlığını tehdit ve siyasetin yargıya sızmasına teşvik görülüyor.

Değerli milletvekilleri, ilgili teklifle hâkim adaylığı kaldırılarak yerine hâkim ve savcı yardımcılığı ihdas ediliyor. Bu süreçte ise öyle düzenlemelere gidiliyor ki liyakat, esamesi okunmaz bir hâle geliyor, kayırmacılığa ve gruplaşmaya alan açılıyor, yargı üzerinde partizanlık meşru kınıyor. İşte, arkadaşlar, teklifin 1’inci maddesi tam da bu eleştirileri doğrulayan hükümler içermektedir. Buna göre, hâkim ve savcı yardımcıları; temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim dönemi olmak üzere 3 aşamalı bir yarışa sokulmaktadır. Temel eğitimin sonunda 1 yazılı sınav, görev döneminde 2 yazılı sınav, son eğitimin sonunda da yazılı ve sözlü sınav yapılacaktır.

AKP bunlarla da yetinmeyerek yazılı sınavları yürütecek hâkimlerin ve savcılarının Akademi Başkanınca seçilmesine, sözlü sınavlarda ise Bakan Yardımcısının 2 asıl ve 1 yedek üye seçmesine olanak tanımaktadır. Yani mülakatı da bu heyet düzenleyecektir. Şimdi bu tabloya bakınca sormak gerekiyor: Nerede kaldı yargı bağımsızlığı? Nerede kaldı Anayasa madde 138? Nerede kaldı liyakat?

Kısacası arkadaşlar, yirmi yılın sonunda ülkemize kriz, yolsuzluk, talan ve mutsuzluktan başka bir şey sunamayan iktidar, içine düştüğü çukurda çırpınmaya devam ediyor.

Biz İYİ Parti olarak, mülakata son vereceğiz diyoruz, liyakatle eşitlenmeyi savunuyoruz, adaletle özgürleşmeyi hedefliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımız, Komisyon görüşmelerinde, atamalarda kura yönteminin benimsenmesini, sözlü sınavın kayıt altına alınmasını önermişti; bunları reddettiniz. Bütün bu yapılanların milletimizin hafızasında saklı olduğunu sizlere hatırlatıyorum.

Bu düşüncelerle, önergemizin kabulünü diliyor, yüce heyetinizi tekrar saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.23

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Necati TİĞLİ (Giresun)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2’nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İmam Taşçier

Filiz Kerestecioğlu Demir

Mahmut Toğrul

Diyarbakır

Ankara

Gaziantep

Ebrü Günay

Kemal Bülbül

Mardin

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artık, bu iktidarın hazırladığı herhangi bir düzenlemenin yargı reformu filan olmayacağı açık, bunu baştan söylemek lazım.

Önce, sadece son birkaç günde yargının aldığı kararlara bir göz atalım. 1998’de Mısır Çarşısı’ndaki patlamaya ilişkin davada hakkında beraat kararı verilen Pınar Selek’in beraat kararı dün bozuldu. Patlamanın nedeni gaz kaçağıydı, bunu olay yeri inceleme tespit etti, aynı şekilde kriminal laboratuvar raporu bu yöneydi. Ve bütün bunlar böyle olmasına rağmen beraat kararı bozuldu çünkü Pınar etkili bir muhalifti ve intikam siyaseti yürütülüyordu, sürmeliydi bu siyaset; tıpkı Gezi davasında olduğu gibi, tıpkı Kobani davasında olduğu gibi.

Evet, başka ne oldu? Dün gazeteci Hazal Ocak’ın “Damat İşi Biliyor” başlıklı haberi nedeniyle yargılandığı davada avukatı duruşmayı beklerken hâkim ne dedi biliyor musunuz? “Biz davayı gördük, bitti.” dedi ve avukat duruşmaya giremedi.

Yine ne oldu? Pınar Gültekin’in katiline haksız tahrik indirimi verildi.

Az önce daha, buraya gelmeden okudum, Mersin’de bir esnaf, dükkânına “Her yer işsizlik, her yer açlık” pankartı astığı için gözaltına alındı ve Cumhurbaşkanı’na hakaret suçlamasıyla yargılanacak belki.

Evet “yargı reformu” dediğiniz şey böyle, onu bir kenara koyalım ve kamuoyunu yakından ilgilendiren sansür yasasına bir bakalım istiyorum. Sanki basın çok özgürmüş gibi getirilmek istenen sansür yasasını konuşuyoruz, oysa hâlihazırda, gazeteciler her gün, işlerini yaptıkları için yargılanıyor, engellenmek isteniyor ve hakarete uğruyorlar. Gazeteci Evrim Kepenek, çocuk istismarından yargılanan Refik Y.’yle ilgili haber yaptığı için hakaret suçlamasıyla yargılanıyor. “Kuzey Ormanları Çekmeköy Kışlası kesinlikle imara açılmayacak.” denmişti ama geçtiğimiz günlerde iş makineleri girip çalışmaya başladı. Bu haberi bize duyuran BirGün gazetesi muhabiri İsmail Arı’ydı, İsmail Arı için şantiye özel güvenlikleri “Bu şahsı iyi tanıyın.” diyerek hedef göstermeye başladılar. Sansür yasasını protesto etmek için Ankara’da gazeteciler bir araya geldi, arama noktasında bir kadın polis ne yaptı, biliyor musunuz? Gazeteci Seda Taşkın’a bakıp “Sen zaten bir şey giymemişsin, geç.” diyerek taciz etti. Evet, basınla ilgili durumlar böyle.

Peki, sansür yasası geçerse ne olacak? Bu kanun teklifi geçerse orman yangınlarına ne kadar müdahale edilebildiği hakkındaki tek bilgimiz, Bakan Kirişçi’nin bugün dediği “Kontrolsüzlük yok ama kontrole alınmış bir yangın da söz konusu değil.” garabetinden başka bir bilgi olmayacak. Nurettin Canikli’nin siyasi nüfuzunu kullanarak elde ettiği çıkarlara dair Metin Cihan’ın yaptığı somut verilere dayanan paylaşımlar da gerçeğe aykırı bilgi sayılabilecek. Başka bir örnek, Erdoğan ailesinin ya da AKP’nin diğer önde gelenlerinin off-shore hesaplarına ya da mal varlığına dair herhangi bir bilgi, herhangi bir rüşvet haberi iktidara göre gerçeğe aykırı bilgi olabilecek.

Evet, yüz elli yıl geriye gidelim, bakalım. Mesela, istibdat döneminin Matbuat-ı Dâhiliye Müdürlüğünün 1888 yılında gazetelere ilettiği gizli bir talimatnameden bir alıntı yapalım. “Her türlü kişisel suçlamalardan en büyük dikkat gösterilerek kaçınılacaktır ve eğer size şu vali, şu mutasarrıf hırsızlık, zimmetine para geçirme, cinayet gibi yüz kızartıcı fiillerle suçlanıyor denilirse olayı kanıtlanmamış bir vaka gibi kabul ediniz ve mutlaka saklayınız.” Evet, Abdülhamit’i kim özlemesiz? Hangi baskı rejimi, hangi diktatör acaba Abdülhamit’i özlemesiz? Bunlar tabii ki özletecek şeyler onu.

Evet, bunun dışında, şimdi bir de tersten bakalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bu sansür yasası geçerse eğer, o zaman, asıl bununla ilgili, buna dayanarak bir yargılama olacaksa mesela, “Camide içki içtiler, camileri yaktılar.” diye provokatif yalan söyleyen Cumhurbaşkanı da cezalandırılacak mı ya da Mart 2019 seçimlerinde kaybetmesine rağmen, İstanbul’a “Biz kazandık.” diyerek afişler astıran, tekrarlanan seçimlerde 800 bin oy farkla yenilen Binali Yıldırım da yargılanacak mı? Hiç sanmam böyle bir şeyin olacağını.

Maalesef, kısacası, sansür yasası geçerse işkenceyi, savaş karşıtlığını, kadın katliamlarını, yoksulluğu, açlığı, en önemlisi de gerçeği, evet, gerçeği dile getirmek suç sayılacak.

Ben, tabii ki birileri yargılsın demiyorum; demin saydıklarına sadece gülünüp geçilsin, kimse yargılanmasın bunlardan gerçekten, öyle afiş astırmaktan ya da yalan söylemekten. Ama bu yasa Meclisten geçmemeli değerli gazeteciler ve değerli halkımız, sizlerin tepkileriyle ertelendi ama tamamen tedavülden kalmadı.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yavuz Ağırlioğlu

Hasan Subaşı

Ayhan Altıntaş

İstanbul

Antalya

Ankara

Hayrettin Nuhoğlu

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Aydın Adnan Sezgin

İstanbul

Adana

Aydın

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin.

Buyurunuz Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 2'nci maddesi hâkim ve savcı yardımcılarının görev ve yetkilerini düzenlemektedir. Metin, hâkim ve savcılar ile bunların yardımcıları arasında bir usta-çırak ilişkisi öngörmektedir.

İcrası birçok açıdan birikim gerektiren mesleklerde bu usta-çırak ilişkisi muhakkak ki yararlıdır ancak usta da çırak da mesleklerini icra ettikleri zemin de temel norm ve değerlere uygun olmalıdır. Ne var ki ülkemizde yargı iğdiş edilmiştir. Görevli hâkim ve savcıların pek çoğunun siyasi kadrolardan seçildiği ve yeterli tecrübeye sahip olmadıkları dikkate alındığında, öngörülen düzenleme ciddi soru işaretlerine neden olmaktadır. Yargının esas vasfı olan tarafsızlık ve bağımsızlık ülkemizde çürümektedir. Böyle bir ortamda usta-çırak ilişkisinin erdeminden söz etmek mümkün olamaz. Bugünkü koşullarda hâkim ve savcılarının yetersiz birikimleri nedeniyle, hâkim ve savcı yardımcılarının olması gerekenden fazla yük yüklenmektedir. Bunun yanı sıra hâkim ve savcı yardımcılarını ile yargı mercilerinde çalışan diğer personel arasında sorumluluk yönünden gerginlikler yaşanma ihtimali de mevcuttur. Düzenleme, sorumluluk paylaşımı açısından geçiş döneminde yaşanacak sıkıntılara yönelik tedbirleri ihmal etmektedir. Oysa Anayasa, kamu görevlilerinin görevlerinin kanun düzeyinde net, açık ve anlaşılabilir şekilde belirlenmesi gerektiğini söylemektedir. Eklenen maddedeki “Mevzuatta belirtilen diğer görevler ile hâkimin verdiği benzer görevler...” ifadeleri görev tanımlarında muğlaklığa neden olmaktadır. Bu muğlaklık suistimale yol açabilir. Ayrıca, hâkim ve savcı adaylarının mesleki yükselmelerinde sözlü sınava ek olarak mülakat sisteminin getirilmesi liyakat ilkesi açısından sorgulanmalıdır ama zaten bu, ülkede, ülkemizde çiğnenmiş bulunmaktadır. Bu iktidar döneminde mülakat sistemi âdeta bir suç işleme mekanizmasına dönüşmüştür.

Değerli arkadaşlar, teklif, yargı sistemimizde uzun süredir devam eden yapısal sorunlara çözüm getirmekten çok uzaktadır. Hukukun siyasallaşması, hâkim ve savcılık mesleğinin iktidar partisi tarafından partizan kadrolarla doldurulması, baroların kutuplaştırılması gibi müdahaleler sonucunda hukuk sistemimiz çökmüş, vatandaşın adalete olan inancı tamamen kaybolmuştur. Bunun en önemli göstergesi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bekleyen dosya sayısının 15 bini çoktan aşmış olmasıdır. Hukuka olan güvenin kaybolması, ifade özgürlüğünün imha edilmesi, demokratik norm ve değerlerin yok sayılması elbette böyle bir sonuç getirecekti. Yargı sistemimizdeki yapısal sorunlar uluslararası endekslerin verilerine de yansımaktadır. Bu durum Türkiye'ye hiç mi hiç yakışmamaktadır.

Değerli arkadaşlar, dün hepimizi utandıran ama anlıyoruz ki Sayın Cumhurbaşkanını fevkalade bahtiyar kılan tabasbus hâlindeki vuslat ve veda sahneleri, adalet mekanizmamızın nasıl çıktığını dünya âleme ilan etmiştir. Evet, Suudi Veliht Prensinin ziyareti buna vesile olmuştur, daha bariz hâle getirmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı tahassür avuttu, millet mahcup oldu. Bu diz çöküşün, iktidarın suvap hasretini ve iştiyakını karşılayıp karşılamadığı da henüz bilinmemektedir. Devlet geleneği demek olan, olgunluk demek olan, devletin protokol kurallarını her kim için olursa olsun, ona iltifat uğruna çiğnememiz ayıptır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Protokol duygusuzluk kurallarıdır, ilkesi haysiyet ve müteakabiliyettir, denklidir. Sayın Cumhurbaşkanı, devlet başkanı olmayan Prensi uçağın merdivenlerine kadar uğurlayarak Prensi bahşiş membası gibi görme izlenimi yaratmıştır. Yeter artık bizi mahcup ettiğiniz!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İmam Taşçier

Filiz Kerestecioğlu Demir

Kemal Bülbül

Diyarbakır

Ankara

Antalya

Ebrü Günay

Mahmut Toğrul

Mardin

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de teklifin 3'üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve bizleri ekranları başında izleyen sevgili halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, tabii, boş salonlara konuşuyoruz ama yine de halkımıza birkaç şey söylemekte fayda var. Türkiye'de yargı her zaman büyük bir sorundur fakat son iki yılda artık yargı sorunu yok. Neden? Çünkü ortada bir yargı kalmadı. Yargı, yargı olmaktan çıktığı için ortada yargı sorunundan bahsedilemez. Siyasi iktidarın her türlü aracı kendi istediği şekilde kullandığı keyfî bir düzen var. Başka deyişle, iktidar kendisini başta Anayasa olmak üzere hiçbir hukuk kuralına bağlı görmüyor ve

denetimsiz, orantısız bir güçle ülkeyi yönetiyor. Mahkemeler kararlarını hukuk kurallarına göre değil, iktidardan aldıkları talimatlara göre veriyor. Bu kararlarda en temel insan hak ve özgürlükleri bile, maalesef, yok sayılıyor. Milletvekillerimiz, belediye eş başkanlarımız, parti yöneticilerimiz yıllardır uydurma delillerle, gizli tanık ifadelerine dayanılarak yargılanmakta ve rehin tutulmaktadır. Her ay düzenli olarak gerçekleştirilen operasyonlarla yöneticilerimizin, parti çalışanlarımızın siyaset yapması olanaksız hâle getirilmektedir. İktidarın örtbas etmeye çalıştıkları gerçekleri dile getirdikleri için gazeteciler onlarca yıl hapis cezasına çarptırılmaktadır. Bu durumun hukuk devleti anlayışı ve hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşması mümkün değildir. Zira, ülkemizin de bir parçası olduğu uluslararası mahkemeler son yıllarda verdikleri her kararda bu hukuksuzluğun altını çiziyorlar, insan haklarını ve evrensel hukuk ilkelerini yok sayan mahkeme kararlarının düzeltilmesi gerektiğini vurguluyorlar. İktidar ve onun payandası durumundaki yargı organları bu kararlar yokmuş gibi davranmayı tercih ediyor.

Yargının bağımlı ve taraflı hâle gelmesinin sonuçlarının topluma yansımaları ağır olmuştur. 2016 yılından bu yana on binlerce muhalif gözüaltına alınmış ve delilden yoksun dosyalarla tutuklanmıştır. Önceki dönem Eş Genel Başkanlarımız Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş başta olmak üzere, yüzlerce siyasetçimiz tamamen siyasi saiklerle tutuklu bulunmaktadır. Kobani kumpas davası ve partimize açılan kapatma davası için, yargının taraflı ve bağımlı hâle gelmesinin vücut bulmuş hâli demek abes olmayacaktır. Mahkemeler tutuklu muhalifleri serbest bırakmamak için AIHM kararlarına uymamaktadırlar. AIHM'in sevgili Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş'ın başvurusu hakkında verdiği ihlal kararının içeriği ve karara uyulmaması bunun en canlı örneğidir. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri, infaz yakmalar ve taraflı ATK kararlarına dayanılarak hasta tutsakların tahliyelerinin engellenmesi, işkence vakalarının cezasız kalması ve saydığımız tüm hukuk dışı uygulamalar, taraflı yargı sisteminin yarattığı sorunlardan sadece birkaçıdır.

HSK'yle bahsettiğimiz sorunlara en yakın örnek, Kobani kumpas davasına bakan heyetin başkanı Bahtiyar Çolak'tır. Bahtiyar Çolak'ın adı ilk olarak Elâzığ'da baktığı davalarla kamuoyunda duyulurken HSK tarafından jet hızıyla, bir kararnameyle Ankara'ya atanması dikkat çekmiştir. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesinde görev yapan hâkim, bu sırada pek çok kritik davanın da hâkimi olmuştur. Önceki dönem Eş Genel Başkanlarımızın ve MYK üyelerimizin yargılandığı Kobani davasının yargılamaları esnasında hukuka aykırı tutum ve tavırları nedeniyle pek çok kere HSK'ye göre şikâyet edilmesine mukabil, aleyhine tek bir işlem dahi yapılmamıştır. Tutukluların reddihâkim talepleri ise reddedilmiştir. Kendilerini derin devletin ticari istihbarat ayağı olarak tanıtıp dolandırıcılık yaptıkları öne sürülen Atadedeler çetesine yönelik soruşturmada gözüaltına alınıp hakkında ev hapsi tedbirine hükmedilmiştir. Yargı organlarının verdikleri bu hukuksuz kararlar, yurttaşların hukuka güvenini ve toplumsal adalet duygusunu zedeliyor. Yurttaşlar ile devlet arasında en önemli bağ olan hukuk daha fazla ayaklar altına alınmamalıdır.

Toplumun adalet duygusunu örseleyen, insan hak ve özgürlüklerini yok sayan, iktidarın ihtiyaçları doğrultusunda verilmiş yargı kararları bir an evvel düzeltilmelidir. Mahkemelerin Anayasa'ya veya hukuka değil siyasal iktidara sadakat göstermesi, ülkemizin geleceğini tehdit eden en büyük tehlikelerden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Türkiye'de yaşayan herkesin yargı organlarından yegâne beklentisi, tarafsız olmaları ve hukuk kurallarına uygun kararlar vermeleridir.

Söz konusu maddede, hâkim ve savcı yardımcılar hakkında eğitim ve görev dönemlerinde düzenlenecek değerlendirme formları ve bu formları düzenleyecek kişiler ile bu formların Adalet Bakanlığına iletilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Maddeyle öngörülen değerlendirme formu uygulamasının çerçevesi belirsizdir, objektif değildir, sakıncalı görülmektedir, uygulamada nasıl hayata geçirileceği açık değildir. Değerlendirme formu düzenlenecekse bile bunun tarafsız ve sağlıklı bir değerlendirme olabilmesi için yargı mensuplarının, baroların ve konunun uzmanlarının görüşlerinin alınması gerekiyor.

Sonuç olarak, bugün yargının en büyük sorunu yürütmenin güdümünde olması. Güdümlü bir yargıda adalet sağlanamaz. Yargı reformu gibi bir derdiniz varsa önce zihniyetinizi değiştirin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Yavuz Ağırlioğlu

Hayrettin Nuhoglu

Adana

İstanbul

İstanbul

Ayhan Altıntaş

İmam Hüseyin Filiz

Ankara

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurunuz Sayın Filiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddede 2802 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi değiştirilerek hâkim ve savcı yardımcılar hakkında eğitim ve görev dönemlerinde değerlendirme formlarını düzenleyecek kişiler ile bu formların Adalet Bakanlığına gönderilmesine ilişkin usul düzenlenmektedir. Bu formlar düzenlenirken görevlerini yapmakta gösterdikleri kabiliyet ve başarı, göreve bağlılığı, ahlaki gidişi ile iletişim becerisi ve stres yönetimi, kabiliyetine dair hususların dikkate alınacağı ve bu konuda yönetmelik çıkarılacağı belirtilmektedir ancak bu hususların subjektif ve keyfi değerlendirmelerden uzak objektif kriterlere dayandırılması esastır. Yönetmelik bu konudaki endişeleri giderecek şekilde hazırlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, konuşmama bir nasla devam ediyorum. Yüce Yaradan Nisa suresinde buyuruyor ki: "Allah size emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder. Allah size düşünüp tutasınız diye öğüt veriyor." Çağ açıp çağ kapatan, adaletiyle düşmanları tarafından bile takdir edilen Fatih Sultan Mehmet, akıl, ahlak, kadı, adalet ve devlet arasındaki ilişkiyi şu sözleriyle açıklıyor: "Akıl öldürürsen ahlak da ölür, akıl ve ahlak öldüğünde millet bölünür. Kadıyı satın aldığın gün adalet ölür, adaleti öldürdüğün gün devlet de ölür."

Değerli milletvekilleri, hâkimin, savcının, avukatın, ilim adamlarının ve din adamlarının cübbelerinde düğme olmadığı gibi cepleri de yoktur. Bunların ne demek olduğunu hepimiz biliyoruz. “Bu görevde bulunanlar hiç kimsenin karşısında düğme iliklemezler yani kimsenin karşısında eğilmezler, emir almazlar ve sadece kendi iradeleriyle hareket ederler. Cepi de yoktur ki parayla, menfaatle iş yapmazlar yani rüşvet almazlar.” şeklinde yorum yapılır. Bu cübbeleri giymenin sorumluluğunu idrak edenlerin yürütmenin baskılarına karşı dik durma mücadelesi hep olmuştur ve olmaya da devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, ülkemizin durumunu inceleyecek olursak; 2018 yılından beri uygulanan, tek adam rejimi olarak özetlenen Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde denge denetleme mekanizması yok olmuş, yargı maalesef siyasallaştırılmıştır. Beğenmedikleri kararlara imza atan hâkim ve savcılar görevlerinden alıp sürgüne gönderiyorlar. Yargıya müdahaleye çok örnek var; Rahip Brunson davasının nasıl sonuçlandığını, 301 madencimizin yaşamını yitirdiği Soma davasında sorumluların nasıl korunduğunu, Kaşıkçı cinayeti ve Gezi davalarında şerh koyan hâkimlerin ve daha nicelerinin başlarına gelenleri burada tekrarlamamın bir anlamı yoktur, herkes biliyor zaten.

Siyasallaşmadan Diyanet de üniversiteler de paylarını almışlardır. Diyanetin Hükûmetin yaptıklarına destek çıkan fetvaları yanında artık hocaların büyük ölçüde cübbelerini düğmelemeye benzer şekilde kapatmaları anlaşılır gibi değil. Üniversiteler ise tam olarak siyasetin kontrolüne girmiş durumdadır. Hep söylediğim gibi, birçok üniversitede yapılan atamaları ve yönetimlerin nelerle uğraştığını görünce liyakatten eser kalmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, konumuz hukuk olduğuna göre hukuk fakültelerinden bahsetmek istiyorum. 2002 yılına yani AK PARTİ iktidarına kadar 24 hukuk fakültesi varken YÖK Başkanının verdiği bilgiye göre, şimdi bu sayı 47’si devlet, 37’si vakıf olmak üzere 84’e çıkmıştır. Staj yapan 25 bin hukukçu var ve bu sayı Türkiye genelinde görev yapan 22 bin 820 hâkim ve savcıdan daha fazladır. Ayrıca, 161 bin avukat bulunmakta ve hukuk fakültelerinden her yıl yaklaşık 15 bin mezun verilmektedir. Bu sayılar öğrenci kontenjanlarının önemli ölçüde azaltılmasını ve nitelikli eğitim vermeyen hukuk fakültelerinin kapatılmasını gerektirmektedir. Bu arada, YÖK’ün hukuk fakültelerine yerleşebilmek için başarı sıralamasını 125 binden 100 bine yükseltmesini olumlu bulduğumu da belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın “nas” diyerek faiz konusunda gösterdiği hassasiyeti diğer naslara da göstermesini bekliyoruz. Emekli 2.500 TL, asgari ücretli 4.200 TL alırken, köylü, çiftçi, esnaf, memur yüksek enflasyon altında ezim ezim ezilirken danışmanların 5-6 maaş almaları hangi nassa uygundur diye sormak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak, sorunların çözümü, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçmek ve devlette kuvvetler ayrılığı prensibini yeniden esas hâline getirmek ve emaneti ehline vermekten geçmektedir. Bunu biz yaparız, az kaldı diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İmam Taşcier

Filiz Kerestecioğlu Demir

Kemal Bülbül

Diyarbakır

Ankara

Antalya

Ebrü Günay

Mahmut Toğrul

Fatma Kurtulan

Mardin

Gaziantep

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Fatma Kurtulan.

Buyurunuz Sayın Kurtulan. (HDP sıralarından alkışlar)

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hâkimler ve Savcılar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine konuşuyoruz. Elbette ki, özellikle, HDP Grubumuzda bulunan arkadaşlar yargının içinde bulunduğu durumu çok iyi izah etmeye devam ediyor. Özellikle, hâkimler ve savcılar deyince yani yargı sistemi deyince elbette ki hepimizin bildiği gibi her gün mahkemelerde -özellikle bizim arkadaşlarımızın başta Kobani davası olmak üzere- mahkeme salonlarında yargının kendisinin yargılandığını çok iyi görüyoruz. Artık, aslında, bu durum Türkiye genelinde yaşanıyor. Yargı artık kendisini yargılar durumunda. Tümüyle hukuku ayaklar altına alan, Anayasa'yı ayaklar altına alan, Anayasa'ya aykırı kararlar veren, hak ve özgürlükleri tümüyle yok sayan bir yargı mekanizmasıyla karşı karşıyayız. AKP'nin ihtiyaçları doğrultusunda hareket eden bir yargı mekanizması ne yazık ki ülkemize hâkim olmuş durumda. Bugün de yargıya talimat niteliğinde bir Komisyon çalışmasına tanıklık ettik. Karma Komisyon toplantısına katıldık, orada Salihe Aydeniz arkadaşımızın bir polisi tokatladığı yönündeki duruma dair dokunulmazlığının kaldırılması tartışıldı, günlerdir işlenen "Polisimize hakaret etti, şiddet uyguladı." denilen durumu. Bu Komisyonunda, böyle bir itham görmedik, daha çok Kürt sorununa dair beyanlar vardı. Özellikle, Cumhur İttifakı'nın hukuk alanındaki akıl hocaları falan orada bulunmuşlardı. Her zaman söyledikleri gibi aslında Kürt sorununun yok olduğunu, demokrasiyle çözülecek bir durum olmadığını, söylediler hatta daha da ileri giderek PKK tarihini bize izah ettiler. 74'te Fis köyünde, bir köyde 25 kişinin katıldığı bir toplantıyla kendini ilan ettiğini bize anlattılar; sonunda Kürt sorununu getirip PKK'ye bağladılar. Oysaki "Tarihi ben iyi araştırdım." diyorlarsa eğer, PKK'den önce de 28 defa Kürtlerin bu sisteme inkâra dayalı bir ret durumu yaşadıklarını, itiraz ettiklerini biliyor olmaları lazımdı.

Arkadaşlar, bu fezlekenin, Salihe Aydeniz şahsında yaşananın aslında adı tam da şudur. Yani Diyarbakır'da bu ilk değil tabii, daha önce Musa Farisoğulları'nın Leyla Güven arkadaşımızla birlikte milletvekilliğini düşürdünüz. Yani Diyarbakır milletvekillerine... Diyarbakır ilk kayyum atadığınız yerlerden biri oldu, hatta seçim akşamı Diyarbakır Belediyesine kayyum atanması gerektiği yönünde görüşmeleriniz basına yansımıştı zaten. Selçuk Mızraklı, orada seçilen milletvekilimiz, sonra Belediye Başkanı oldu, şu an tutuklu. Semra Güzel'i alavereyle dalavereyle... Hemen, bunu da işlediniz, çözüm sürecinin verdiği rahatlıkla yapılan bir durumu suç olarak gördünüz; sonradan yine bir oyunla "Yoklama alıyoruz." dediniz, şimdi Semra Güzel'e dair muhtemelen devamsızlıktan daha önce Faysal Sarıyıldız'a, vesaireye uyguladığınız gibi bir oyunla milletvekilliğini düşürme planı içerisindesiniz. Salihe üzerinde de yaşanan aynı. Diyarbakır seçimlerini aslında iptal ediyorsunuz, Diyarbakır halkının iradesini yok sayıyorsunuz; adım adım, böyle tek tek çeşitli gerekçelerle Diyarbakır'ın, Kürt halkının seçme seçilme hakkını aslında ihlal ediyorsunuz.

Sizin de belirttiğiniz gibi, hem “Polise şiddet uyguladı.” deyip de hiç üzerinde durmadığınız gibi, Kürt sorunu odaklı konuşmalar yaptığınız gibi kaldı ki bir milletvekilinin dokunulmazlığı kalkıyor, bir insanın geleceğini masaya yatırmışsınız güle oynaya, öyle keyifle hemen yarım saat içerisinde alalecele “Bunu bitirelim, dağılalım.” dayatması içerisinde oldunuz. Kürt sorununun demokratik çözümünü bu masaya yatırmadığınız sürece -bugün Salihe, yarın da başka başka olur- ancak bu mücadele, bu direniş burada devam edecektir; Kürt sorununun demokratik çözümü olmazsa olmazdır. Eninde sonunda bu Meclis -belki bizler değiştirir ama- mutlaka bu Meclis Kürt sorununun demokratik çözümünü önüne koymak zorunda. O toplantılarda Meclis rol alacak, Meclis inisiyatif alacak “Ben Kürt sorununu hangi yol, yöntemle, şiddet dışındaki yol, yöntemlerin hangisiyle tartışayım?” diye eninde sonunda sevgili arkadaşlar, bu Meclis bunu gündemine almak durumunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FATMA KURTULAN (Devamla) – Yapılması gereken şey şudur: Bunu mutlaka ele alacak, Meclis rol alacak, demokratik bir anayasayla Kürt sorununun demokrasiyle çözülmesini mutlaka sağlayacak.

Tecride çok öfkelenisiniz, dile getirdiğimizde bunu suç sayıyorsunuz. Evet, tecridi şu anlamda çok önemsiyoruz: Tecridi uygulayarak yönünüzü savaşa döndürdünüz, insan haklarını ihlal etmeye çevirdiniz; tecride yönünüzü dönerek, tecridi derinleştirerek diyalog yollarını kapattınız, oranın kapılarını açtığınızda biliyorsunuz ki sizler bu koltuklarda oturamayacaksınız, Kürtlere böyle saldıramayacaksınız; koltuklarınızın ömrünü uzatmak için bu yöntemlere başvuruyorsunuz. İnanın kaybeden Türkiye oluyor, hepimiz oluyor, tüm halklarımız oluyor. Gelin, bu yöntemden vazgeçin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KURTULAN (Devamla) – ...demokrasi, demokrasi, demokrasi deyip yönünüzü demokrasiye çevirin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hayrettin Nuhoğlu

Ayhan Altıntaş

Arslan Kabukcuoğlu

İstanbul

Ankara

Eskişehir

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Yavuz Ağıriloğlu

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurunuz Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde İYİ Partimizin görüşlerini açıklamak üzere söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 24 Şubat 1983 tarihli, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 13'üncü maddesinde yer alan “Adli ve idari hâkim ve savcılar için meslek öncesi eğitim sonunda yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde” ibaresi kaldırılıyor. Yani, yazılı ve sözlü sınavını kaldırıp daha aday olan hâkim ve savcılar hâkim ve savcı yardımcısı unvanıyla atama imkânı geliyor. Peki, neye göre ve nasıl başarılı sayılacaklar? Kıstas nedir? Mülakat kaldırılсын tamam fakat biz yazılı sınavın yapılması gerektiğine inanıyoruz. Böylece, uygulamada haksızlık yapılmamış, ayrımcılığın önüne geçilmiş olur. Bu maddede çok belirsizlik mevcut ve teknik olarak acilen düzeltilmeye muhtaç bir konu.

İkincisi, mevcut kanunun ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenmek istenen üçüncü fıkradaki hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda sıralamada ilk 3'e girenleri nasıl belirleyeceksiniz? Öyle ya, yazılı sınavı da sözlü sınavı da kaldırıyorsunuz; neye göre ilk 3, kime göre ilk 3! Bu nasıl belirlenecek? Eğitime katılan katılmayan diye mi yoksa AK PARTİ'ye yandaş olan yandaş olmayan diye mi? Bu madde tamamen yeniden düzenlenmeli. AK PARTİ Hükûmeti “Kendi adamlarımızı hâkim ve savcı yapalım, yargıyı ele geçirelim.” derken alelacele yaptığı bu yanlıştan bir an önce vazgeçmeli. Bu yanlışlığın düzeltilmesini teklif ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adaletin terazisini bozmaya devam eden, adalete olan inancı günden güne bitiren atamalara bakınca, avukatlıktan hâkimliğe geçiş sınavının yazılı aşamasında yüksek puan alan birçok aday mülakat aşamasında elenmiş. Yazılı sınavda bir şey yapamamış olanlar; bilgi sahibi olmayan vasıfsız avukatların, bakan çocuklarının, gelinlerinin, yakınlarının, milletvekili yakınlarının, iktidar yanlısı dernek, vakıf, cemaat avukatlarının, AK PARTİ il, ilçe teşkilatlarında görev yapanların yani mülakatlarda puanları eşitlenerek, şişirilerek savcı, hâkim yapılanların hepsi hakkında boy boy gazetelerde ve televizyonlarda haberler yayınlanmakta. İktidar hâlâ geçmişte yaptığı hatalardan ders çıkarmıyor, işi liyakatlı kişiye değil yandaş kişiye vermeye devam ediyor ve bu yanlışta da ısrar ediyor.

Biz İYİ Parti iktidarında milletimize, hukuk okuyan gençlerimize, hâkimlerimize, savcılarımıza söz veriyoruz; sadece kâğıt üzerinde değil, uygulama ve teşkilatlanma bakımından da aldığı kararları gerçekten millet adına verebilen, tarafsız ve bağımsız bir yargı sisteminin kurulmasını sağlayacağız.

Hâkimlik teminatının daha sağlam temellere oturtulması için yetki ve coğrafi teminat güvencesini hayata geçireceğiz.

Adalet Bakanı ve Müsteşarı Hâkimler ve Savcılar Kurulunda yer almayacak.

Hâkim ve savcıların mesleğe kabullerinde ve yükselmelerinde objektif kriterler esas alınacak, hukuk eğitiminin kalitesini yükseltmek amacıyla hukuk fakültelerinin sayısı azaltılacak, akademik kadro ve müfredat konularında kapsamlı iyileştirmeler yapılacaktır.

Hâkimlerin, çok daha özenli davranmalarını sağlamak amacıyla, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile verdikleri kararların uyumunu temel terfi ve yükselme ölçütlerinden biri hâline getiren düzenlemeler uygulamaya alınacak, titizlikle de takip edilecektir.

Hukukun evrensel ilkelerinden kasten uzaklaşarak sebep-sonuç ilişkilerini muhakeme yerine siyasi konjonktüre göre kuran, görevini kötüye kullanarak yargıya, hukuka, adalete güveni ortadan kaldıran, Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği hak ihlali kararlarına sebep olan, devleti tazminata mahkûm ettiren veya zarara uğratan hâkim ve savcılara tazminat rücu edilecek.

Tutuklamanın keyfilikten uzak, kurallara bağlı ve istisna olması için kesin, objektif, vicdana ve hukuka uygun düzenlemeler hayata geçirilecek. Tutuklama ve gözaltı işlemlerinde yetki ve uygulama sorunlarına çözüm bulmak adına cumhuriyet başsavcılığına bağlı adli kolluk teşkilatını hayata geçireceğiz.

“Çoklu baro” uygulamasına son verecek, Türkiye Barolar Birliği seçimlerinde temsilde adaleti sağlayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

5’inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İmam Taşcier

Filiz Kerestecioğlu Demir

Ebrü Günay

Diyarbakır

Ankara

Mardin

Mahmut Toğrul

Kemal Bülbül

Gaziantep

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Kemal Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bazı kanunlarda değişiklik torbasının 5’inci maddesi üzerinde konuşmak için söz almış bulunuyorum.

Memlekette yasa yapmayı torbayla sağlayan bir mantıktan nasıl hukuk reformu, nasıl yeni anayasa, nasıl adil bir hukuk, nasıl adalet beklenir? Birincisi bu.

İkincisi: Yargı yargılanmadan Türkiye’de adalet olmaz, yargının yargılanması lazım; adil bir sistemle, hakkaniyetli bir sistemle, hukuki bir sistemle yargının yargılanması lazım. Yargının iktidarı oluşturmak, iktidara zemin sağlamak, iktidarı her türlü konuda rahatlatmak için bir araç değil; topluma, sosyal, kültürel, siyasi, ekonomik yaşama adaleti, eşitliği getirmek için bir araç, bir sistem olduğu ortaya çıkmadan, anlaşılmadan, yaşamsallaşmadan yargıda adaleti ya da yargıda reformu konuşmak mümkün değil.

Bakınız, değerli milletvekilleri, birçok dava... Örnek vereyim, işte, Anayasa Mahkemesinin kararını tanımayan hâkimler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını tanımayan hâkimler, Anayasa’yı tanımayan hâkimler; bir anayasasızlık sorunu ve bu anayasasızlık ortadayken yasa yapma sorunu. Bir anayasasızlık var Türkiye’de, şu anda yürürlükte bir anayasa yoktur. Bu anayasasızlıkta yasa yapmanın ne anlamı var?

Bakınız, Demokratik Toplum Kongresiyle ilgili verilen karar düşmanca uygulanmış bir karardır; Halkların Demokratik Kongresiyle ilgili verilmeye çalışılan karar yine aynı; Kobani kumpas davası yine aynı. Kobani’ye IŞİD işgalini protesto etmek nerede suç oluyor? IŞİD’in işgalini, caniliğini, barbarlığını, tecavüzçülüğünü proteste etmek ne zaman suç oldu? HDP’yi kapatma davası hukuka, siyaset yapma hakkına, insanlığa ve HDP camiasını teşkil eden yaklaşık 40 milyon insana karşı işlenmiş bir suçtur, bu suçun bir numaralı sanığı davayı açan kişidir; o yargılanmalıdır, o yargılanmadan Türkiye’de hukuk ve adaletin olması mümkün değildir.

Başka, Madımak katliamı... Yirmi dokuz yıldır, yirmi dokuz yıldır bulunamayan sanıklar var ve Madımak Otel’ine 500 metre mesafede evinde ölen, bulunamayan sanıkların olduğu yerde adaletten, hukuktan, hukuk reformundan söz etmek mümkün değildir. Berkin Elvan’ın, Ali İsmail’in katiline cezasızlık politikasının uygulandığı bir yerde adaletten, hukuktan söz etmek mümkün değildir ve yine “dokunulmazlık” adı altında bir yok etme politikası uygulanıyor. Bir yandan kapatma davası, bir yandan dokunulmazlık davası, bir yandan Kobani kumpas davası; bu, faşizm üçgenidir. Bu, kesinlikle hukuk değil, bu, ırkçılık ve faşizmin ayyuka çıkmış hâlidir. Böylesi bir sistem ancak Franco rejiminde, Hitler rejiminde, Salazar rejiminde uygulanabilir, bunun hukuk olarak kabul edilmesi mümkün değil. Bir yandan “kanun uygulama” adı altında ferman veren valiler, ferman veren kaymakamlar âdeta bir kadı kadar bile adil değiller. Bir Osmanlı kadısı kadar bile adil olmayan şımarık valiler, küstah kaymakamlar ve bunların oluşturmaya çalıştığı inanılmaz bir berhava edilmiş ortam... Bizim yaptığımız demokratik eylemlerin tamamının suç olduğunu, tamamının yasak olduğunu, tamamen demokratik saiklerle oluşturduğumuz bu süreçlerin suç olduğunu söylemenin kendisi suçtur ve mutlaka bu yargılanacaktır. Sansür ve istibdatın -bakınız, sosyal medyaya, basına getirilmeye çalışılan- daha bir hafta önce tutuklanan yaklaşık 16 gazetecinin olduğu yerde, hapisteki gazetecilerin sayısının bilinmediği yerde, tecride itiraz etmenin suç sayıldığı yerde hukuk ve adaletten söz edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Demokratik Toplum Kongresine dönemin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Cemil Çiçek’in Meclis antetli kâğıtla davetiye yazdığını, Anayasa tartışma sürecine katılmasını istediğini herkes biliyor, bu, Meclis kayıtlarında da var. Buna rağmen, DTK’yi yargılıyorsanız Cemil Çiçek’i de yargılayacaksınız. DTK’yi yargılıyorsanız o mektubu gönderenleri de yargılayacaksınız. Böyle bir şey olmaz. Dolayısıyla, biz, burada yandaş hâkimler, yandaş savcılar ve benzeri bir sürecin oluşumuna değil; hukukun, adaletin, eşitliğin oluşumuna hizmet etmek için buradayız. O nedenle, böyle bir yasa teklifini, böyle bir yasa manzumesini, böyle bir yasa bütünlüğünü kabul etmememiz mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkan, izninizle bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

KEMAL BÜLBÜL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bakınız, Birinci Dünya Savaşı sırasında İttihat ve Terakki içerisinde türedi zenginler çıkmış. Bu türedi zenginleri kendisi de bir ittihatçı olan Ömer Seyfettin herhâlde biraz vicdanı sızlamış olmalı ki eleştirmiş ve Ömer Seyfettin’in bu eleştirisi karşısında ittihatçıların en önde gideni olan Doktor Nazım “Bak.” deyip, ayağını kaldırarak tabanını ve delik ayakkabısını, böylelikle de ittihatçıların namuslu olduklarını, çalıp çırpmadıklarını göstermek isteyince Ömer Seyfettin “Ah cancağızım, herifin siyasi namusu ayağının altında!” demiş.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Yavuz Ağırlioğlu

Hayrettin Nuhoglu

Adana

İstanbul

İstanbul

Ayhan Altıntaş

Yasin Öztürk

Hasan Subaşı

Ankara

Denizli

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurunuz Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin başlığı farklı olsa da kamuoyunda yer alan şekilde altıncı yargı paketini görüşüyoruz. Çok ilginçtir, AK PARTİ'si paket paket getirdiği bu kanun teklifleri serisini “yargıda reform” olarak nitelemektedir. Beşinci yargı paketini geride bıraktık, bugün altıncısı önümüzde. İktidar, bu paketlerin güven veren adalet hedeflerine katkı sağlanması için çıkarıldığını söylese de ne yazık ki hiçbir pakette adalet terazisi dengede duramamıştır. Her yargı paketi, vatandaşın adalet duygusunu güçlendirmek yerine, AK PARTİ'si iktidarına gelmesi muhtemel her tehdidi bertaraf etmek üzere kurgulanmıştır. “İnsan hakları” denildiğinde daha çok kısıtlama, “özgürlük” denildiğinde daha çok yasak, “demokrasi” denildiğinde daha çok baskı vatandaşın üzerine balyoz gibi indirilmiştir.

Altıncı paketin ana konusu, 2019 yılı Mayıs ayında Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde insan kaynaklarının nitelik ve niceliğinin artırılmasıdır. Burada insan kaynakları bahsine konu olan insanlar hâkim ve savcılardır. Bu pakette hedef ise bu insanların mesleğe giriş usulünün değiştirilmesi ve mesleğe hazırlık döneminin daha etkin hâle getirilmesidir.

Teklifle hâkim adaylığı statüsü kaldırılacak, yerine üç yıl sürecek hâkim ve savcı yardımcılığı getirilecektir. Hâkim ve savcı yardımcılarının iyi şekilde yetişmesi amacıyla Türkiye Adalet Akademisinde ders verilecektir. Türkiye Adalet Akademisinin sicili ortada; Akademi hâkim ve savcılarını eğitmek, yargıda bağımsız kararların hâkim olmasını sağlamak amacıyla 2003 yılında kurulmuş, darbe girişiminden sonra “Gülen yapılanmasının hizmetinde.” denilerek 2018 yılında kapatılmış, 2019 yılında ise Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeniden kurulmuştur. Cemaat yapılanmasının hizmetinde olduğu gerekçesiyle kapatılan kurum, yeniden açıldığında siyasi iktidarın hizmetine girmiş ve Akademi den kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen görevleri yapması istenmiştir; üstüne de her türlü yardım, bağış ve vasiyeti gelir olarak kaydedebilme yetkisi verilmiştir. Kabul ettiği yardım ve bağışlar bir kurumu ne kadar bağımsız kılabilir?

Teklifte mevcut hâkimler ve savcılar için ne yapılacaktır? Eğer birinci sınıfa ayrılma gibi hedefleri varsa kanunun ilgili maddesinde sayılan şartlarla birlikte en az 3 meslek içi eğitim programına katılma şartını da yerine getireceklerdir. Yargıda eğitim eksikliği de sizin döneminizde başladı, aynı şekilde yargıda siyasallaşma da sizin döneminizde başladı.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından yaklaşık 4 bin yargı mensubu meslekten ihraç edildi. 2016'dan sonra 14 bin hâkim ve savcı staj bile yapmadan mesleğe başlatıldı. Yazılı sınavda aranan en az 70 puan alma şartı kaldırıldı, liyakat gözetilmedi, başarılı adaylar mülakatta elendi. Alımları doğrudan yapan Adalet Bakanlığı, oluşan boşluğu gidermek amacıyla avukatlara da kontenjan ayırdı. Bu isimler arasında AK PARTİ'si teşkilatlarında görev yapan çok sayıda avukatın da yer alması kimse için sürpriz olmadı.

AK PARTİ'si, güven veren adalet için yola çıktıysa hâkim ve savcılarının eğitimini içeren teklif serisini 6'ncı sıraya alarak çok geç kalmıştır. Bugün 14 bin savcı ve hâkimin kıdemi beş yıl civarında, 28 ilimizde birinci sınıf hâkim yok. Bu durum, ülkede ne kadar kıdemsiz hâkimin olduğunu açıkça göstermektedir. Birçok şehrimizde ağır ceza mahkemelerinde birinci derece hâkim yok. Konu birinci derece hâkimlerden açılmışken, Milletvekili Seçimi Kanunu'nda geçtiğimiz ay bir düzenleme yapıldı. Kanun teklifi görüşülürken üzerinde en fazla tartışma yaşanan maddelerden biri, il ve ilçe seçim kurulu başkan ve üyelerinin bölgedeki en kıdemli hâkim yerine, kuraya dâhil olmak isteyen birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından çekilecek kurayla belirlenmesi düzenlemesiydi. Oyun planınıza göre, haziran ayında Hâkimler ve Savcılar Kurulu yaz kararnamesini açıklayacaktınız ve 5 binin üzerinde hâkim ve savcının yerini değiştirerek seçim kurullarında görev almasını istemediğiniz hâkimleri saf dışı edecektiniz ya da istediklerinizi getirecektiniz. Ve beklenen oldu, yaz kararnamesi açıklandı, 5.426 hâkim ve savcının görev yeri değişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Arada, bir de Gezi davasında verilen karara şerh düşen hâkimi İstanbul'dan Turhal'a, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesine ilişkin dava dosyasının Suudi Arabistan'a gönderilmesine şerh düşen Ağır Ceza Mahkemesi Başkanını da Maraş'a sürdünüz. Bu kanun teklifini hazırlarken keşke hâkimlere, savcılara bir sorsaydınız, ne istiyorlar? Mesela, hâkim ve savcılar özlük haklarında “Adaleti sağlamak adına hangi kararı verirsen ver, başına bir şey gelmeyecek.” garantisinin verilmesini istiyorlar. Mesela, hâkim ve savcılar vicdanlarına göre karar vermelerini sağlayacak coğrafi güvencenin teminat altına alınmasını istiyorlar yani sürülmek istemiyorlar. Yargı mensupları, geçen beş yargı paketinde de bu teminatı istediler, altıncı yargı paketinin ana konusu olurken de bu taleplerini dile getirdiler. Seslerini duydunuz mu? Duyamazsınız çünkü işinize gelmez. Bu paket, yargı bağımsızlığını sağlamadan sadece yargı içindeki örgütlenme şemasını değiştirecek bir düzenlemedir. Adaletin temelinde iyi ve cesur olmak vardır. İyi ve cesur insanlar ülkenin ihtiyaç duyduğu adaleti de tesis edecektir; az kaldı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerine 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde geçen "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek şekilde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İmam Taşçier

Filiz Kerestecioğlu Demir

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Diyarbakır

Ankara

Kocaeli

Kemal Bülbül

Ebrü Günay

Mahmut Toğrul

Antalya

Mardin

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurunuz Sayın Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hakimler ve Savcılar Yasası üzerine konuşuyoruz ama coğrafi güvencenin yıllardır sağlanmadığı bir Türkiye'de bunu konuşuyoruz. Yahu, her şeyi bırakın coğrafi güvenceyi ne zaman vereceksiniz? Ey AK PARTİ vekilleri, Sayın Yılmaz Tunç; defalarca insan hakları eylem planları... Coğrafi güvence ne zaman verilecek? Coğrafi güvencesiz hâkim ve savcılar siyasi baskıya boyun eğmek zorunda, başka bir şey değil; kaçınıcı siyasi karar oldu, maalesef ki hâlâ devam ediyor.

Bakın, birçok örnek var. Kandıra Cezaevinden bir örnek vereyim size. Gözlem Kurulu toplanıyor 12 Haziranda; Yunus Ölmez'e denetimli serbestlik veriyor; değişen hiçbir şey yok, aniden vahiy mi geldi, nedir, 15 Haziranda Gözlem Kurulu bir daha toplanıyor savcının isteğiyle ve denetimli serbestlik iptal. Peki, burada savcıyı etkileyen güç ne? Ne oluyor, ne bitiyor, neyle tehdit ediliyor; cevap verin, bütün belgeler elimizde.

Ya, adalet nerede var Allah aşkına? Bakın, biz nerede bu yasayı konuşuyoruz? Selahattin Demirtaş'ın, Osman Kavala'nın AİHM'deki hak ihlali kararına rağmen, hâlâ cezaevinde olduğu bir ülkede konuşuyoruz, 18'inci madde ihlalinin olduğu bir ülkede konuşuyoruz. Selçuk Kozağaçalı'nın, Alparslan Kuytul'un, Kobani kumpas davalarının görüldüğü bir ülkede konuşuyoruz. Düşünen, itiraz eden herkesin cezaevinde olduğu bir ülkede konuşuyoruz. Bakın, Afyon Cezaevinde üniversite çağındaki Kürt öğrencilerin açlık grevinde olduğu ve tüm itirazlarının reddedildiği bir ülkede konuşuyoruz ve bundan dolayı öğrenciler açlık grevinde. Sibel Balaç ve Gökhan Yıldırım'ın, adil olmayan yargılamalar sonucu yargılandığı ve cezaevinde ihlal üstüne ihlal gördüğü bir ülkede, açlık grevi içinde oldukları bir ülkede konuşuyoruz. Hepimiz elimizi vicdanımıza koyalım ya, Allah aşkına, insanlar ölmek üzere. AK PARTİ'li vekiller, bakın, yarın öbür gün öldüğünde "İsmini duymadık." demeyin; Sibel Balaç, Gökhan Yıldırım, Cumali Yıldırım. Bu insanlar açlık grevinde ve ölebilirler. Hiç mi sesinizi çıkarmıyorsunuz, hiç mi umurunuzda değil ya! Ya, ben anlayamıyorum gerçekten.

Akın Gürlek boşuna mı Adalet Bakan Yardımcısı oldu? Yani neler yaptığını biliyoruz. Kendisi seyyar hâkimdir değil mi? Çok iyi biliyorsunuz; mahkemelerden mahkemelere atlıyor, her siyasi mahkemede onun kararları ve daha sonra taltif edildi, Bakan Yardımcısı yapıldı. Gezi kararında karara şerh düşen hâkim nerede şu anda? Coğrafi güvence yok; kendisini Tokat Turhal'da buldu. Böyle bir ülkede hangi yasadın bahsediyoruz arkadaşlar ama ben bunu kamu görevlilerine hatırlatıyorum: İktidar yakın sürede değişiyor, artık adil kararlara dönün, bunun hesabını veremezsiniz. Uzağa gitmeye de gerek yok. Bakın, kendimden örnek vereyim; komik bir yargılamayla burada vekilliğimin düşürüldüğünü, cezaevine atıldığımı hepiniz biliyorsunuz ve vicdanların kabul etmediği bir karardı,

döndüm geldim. Peki, Anayasa Mahkemesinin hakkımda ihlal kararı verdiği gün ne yaşandı biliyor musunuz sayın vekiller? Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı hemen aynı gün koşuturup hakkımdaki bir soruşturmayı bahane ederek hakkımda yurt dışı yasağı koymuş. 16 Temmuzda ben buraya vekil olarak geldim, dokunulmazlığım var ve adli kontrol kararı devam ediyor. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gidip hatırlattık, kararlarından dönmediler. 2. Sulh Ceza Hakimliğine şikâyet ettik, maalesef işte “Yurt dışına gittiğin zaman siyaset yapmazsın efendim, sen Türkiye’de siyaset yapıyorsun.” gibi abuk sabuk bir cevap verdi ve şu anda biz Anayasa Mahkemesine gittik. Yani hangi birinizin vicdanı kabul ediyor, hepiniz vekilsiniz. Allah’tan korkun! Ya, hiçbir gerekçe yokken, bir milletvekilinin dokunulmazlığı varken hakkında yurt dışı yasağı konulması neye sığar ya? Niye susuyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Anayasa’nın hangi hükmünde var bu? Olacak şey mi? Birçok arkadaşımıza da yapılıyor bunlar, yarın öbür gün size de yapılır.

Bakın, ben, aynı zamanda Ankara Adliyesinde 21 savcı ve 3 hâkim hakkında HSK’ye şikâyetle bulundum. Neden? Ya, bize o kadar ağır hakaretler ediliyor ve bütün bu savcıların, hâkimlerin elinden geçen bu kararlarda sürekli “takipsizlik” kararları var; olacak iş değil. Süleyman Soylu’nun hakaret etmediği kimse yok, bana da etti, mahkemeye gittik, hâkim bir buçuk yıldır karar vermemek için kıvranıyor ya, kıvranıyor yani; hakkımda kesin hiçbir hüküm yok, hakaret apaçık, hâkim kıvranıyor sürekli “Hakkında bir soruşturma var mı bir sorulsun.” Reddihâkim istiyoruz, reddediliyor. Ya, Allah aşkına hangi Hakimler ve Savcılar Yasası’ndan bahsediyorsunuz ya? Nerede, neyden bahsedeceğiz? Böyle bir Türkiye’de bu yasadın nasıl bahsedilebilir? Olacak bir şey değil!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6’ncı madde kabul edilmiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesiyle 1512 sayılı Noterlik Kanunu’nun 28’inci maddesinde yapılan değişiklikteki “vazgeçme talebi” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Uğur Bayraktutan

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Artvin

Antalya

Mersin

İlhami Özcan Aygun

Kani Beko

Zeynel Emre

Tekirdağ

İzmir

İstanbul

Özgür Ceylan

Çanakkale

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurunuz Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Noterlik Kanunu üzerinde yapılan düzenlemelere ilişkin bir tereddüt var ne yazık ki. Buna ilişkin bir konuşma yapmak zorunda kaldım.

Öncelikle şunu belirtiyim: Noterler Birliği ve Türkiye’deki bütün noterler bu konuda bir çekince içerisinde. Ne yazık ki bu konuda bir görüş birliği yok, bir görüş ayrılığı var Hükümet ile Noterler Birliği ve noterler arasında.

Değerli arkadaşlar, burada 2 maddede sorun var. Bunlardan bir tanesi 9’uncu madde, bir tanesi de 14’üncü madde. 9’uncu maddedeki düzenleme şu: Şu ana kadar bütün yapılan şeylerde, ta 1972’den bugüne kadar, elli yıllık süre içerisinde noterlere ilişkin atamalarda gerçekten bir hakkaniyet var. Türkiye’de birçok kurum çürümüş olmasına rağmen, birçok kurumda sadakat ile liyakat aradaki ince çizgide ne yazık ki atama yönetmeliklerinde, atamalarda subjektif değerlendirmeler olmasına rağmen noterler bugüne kadar, bu elli yıllık süreç içerisinde kendi atamalarına ilişkin olarak bütün meslek gruplarının da hepsinin saygı duymuş olduğu bir atama sistemini getirdiler. O da nedir? Mesela, üçüncü sınıf bir noter göreve başladığı andan itibaren dört yıllık görev süresini doldurmadan ikinci sınıfa geçemiyor. İkinci sınıfta dört yıl yıllık görev süresini tamamlıyor, bütün o diğer yasal dayanakları da şeyleri de oluşturduktan sonra birinci sınıf notere geçiyor. Şimdi, biz burada, noterliklerde birtakım gerekçeleri ileri sürerek değerli arkadaşlarım... Bu da nedir? 178 tane muhdes noterliğin olduğunu, bu noterliklerin dolmadığını ileri sürerek bu noterleri doldurma anlamında yeni bir sınıflandırma yapmaya çalışıyoruz. Yani üçüncü sınıftaki bir kişiyi ikinci sınıf noterliğe getirmeye çalışıyoruz belirli sürelerle. Burada bir yıllık, iki yıllık birtakım süreler var, bu konuda içeride görüşmeler yaptık, Sayın Bakanı ve Bakanlığı ne yazık ki ikna edemiyoruz değerli arkadaşlarım.

Şimdi, bir ülke düşünün. Bir ülkede... Bugün İstanbul’da, Ankara’da birinci sınıf noterliklerde 2 bin işlem yapan noterler var. Bugüne kadar Bakanlık bu atamaları yapıyorken ne yazık ki Noterler Birliğinin görüşünü almadan, noter odalarının görüşünü almadan subjektif işlem tesis etti; noter odalarına sordu, onları dinlemedi, kendisine göre noter açtı. Herhangi bir şekilde herhangi bir noterlik boş olmamasına, muhdes noterlik olmaması rağmen 2017 yılından bugüne kadar ciddi şekilde bir patlama oldu değerli arkadaşlarım. Bu nereden kaynaklandı? Demek ki burada Adalet Bakanlığının yapmış olduğu yanlış bir işlem var. Adalet Bakanlığı -yapmış olduğu yanlış işlem- bugüne kadar noterlerin liyakat sistemini, hakkaniyetle yürütmüş oldukları bütün atama sistemini çöpe atarak “Ben sizde liyakati bir kenara koyarak, noterliğin bugüne kadar aralarında olan o meslek dayanışmasını yok ederek üçüncü sınıftaki bir noterliği hiç hak etmediği şekilde, süreyi doldurmadan ikinci sınıf noterliğe getirip atamak istiyorum.” diyor değerli arkadaşlarım. Bu konuda noterler, noter odaları ciddi çekince içindeler. Türkiye’de 2 bine yakın noter var değerli arkadaşlarım. Aslında Adalet Bakanlığı bu konuda duyarlılık gösteriyorsa... Sayın Başkan beni dinliyor mu biliyorum! 1.800 notere yeşil pasaport vermeyen Adalet Bakanlığı bu konuda kendisini noterlerin yerine koyup, kanun koyucu gelip “Ben sizin yerinize karar alırım, irademi koyarım.” diyor değerli arkadaşlarım. Bunu yapmayın; bu, bir yanıştır, bu yanıştan dönmeniz gerekiyor, bu yanlışlığın acilen düzeltilmesi gerekiyor değerli arkadaşlarım. Neden düzeltilmesi gerekiyor? Çünkü, bu atama yönetmeliğine ilişkin olarak, hukuk fakültesini bitiren bir kişi noterlik belgesini alınca kendinin bugüne kadar görev süresinin nasıl alındığını, ne zaman geleceğini biliyordu. Eğer bunu bir denersek, Noterlik Kanunu’ndaki atamalara

ilişkin bir yanlış işlem yaparsak muhtemelen bundan sonra gelecek olan bir yasada da torba yasanın içerisine başka bir düzenlemeyi koyarız ve noterlerin bu atama yönetmeliğindeki hakkaniyeti ortadan kaldırırsınız. Bu konuda, komisyonlarda Bakanlık yetkilileriyle, Bakanla, Bakan Yardımcılarıyla noterler ilgili görüşmeleri yaptılar, uyarılarını söylediler ama ne yazık ki duvara konuştular değerli arkadaşlarım.

Bakın, bu saatte -Parlamentoda ne yazık ki televizyon saatini geçtik- bizi kimse dinlemiyor ama 2 bine yakın noter bu konudaki çılgınlığını, haykırışını ileri sürüyor. Bunu yapmayın, bundaki hukuki yarar nedir değerli arkadaşlarım? Kanun koyucu, bunun hukuki yararı yokken neye göre bu işlemi yapıyor değerli arkadaşlarım? Neden yapıyor? Bir bakan, bir Bakanlık bir yerde noter açıyorken hangi kriterlere dayanarak, objektif kriterlere dayanarak noter açar? Bir bakan gider de karşısında siyasi olarak topluluk varken onlara şunu diyebilir mi? Birisi kalkıp oradan “Efendim, şurada noter açın, Bakanlığa talimat verin, şurada noter açın.” diyebilir mi değerli arkadaşlarım? Bugün, bu noterliklerin işlem yapmamasının, bu noterliklere birilerinin başvuru yapmamasının o noterliklerin muhdes kalmasının nedeni Bakanlığın yaptığı yanlış işlemlerdir değerli arkadaşlarım, Bakanlığın siyasi saikle hareket etmesi ve oradaki ortamı, durumu, ekonomik durumu ve o koşulları göz önüne almayarak almış olduğu kişisel tavırlarla noterlik açmasıdır. Bu yanlış Bakanlık yapıyor, gömleğin ilk düğmesini Bakanlık yanlış ilikiliyor, şimdi noterlere diyor ki: “Ben, sizin yıllardan beri yapmış olduğunuz, elli yıllık bu sistemi çöpe atıyorum.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bu konuda ne yazık ki yanlış bir işlem içerisindeyiz, bu yanlışın düzeltilmesi gerekiyor. Tekrar tekrar söylüyorum değerli arkadaşlarım: Bakın, noterliğe ilişkin bugüne kadar, o elli yıl içerisindeki yapılmış olan bütün kural ve atamaların hepsi hakkaniyet içerisindedir. Hiçbir Allah’ın kulu, hiçbir noter, yapılan atamalara ilişkin bir soru işareti içerisinde olmamıştır ama bunu yaptığınız zaman, bu düzenlemeyi buradan geçirirseniz -ki sayısal çoğunluğunuz var, geçireceksiniz- bunun düzelmeyeceğini, kafalarda istifham oluşacağını, soru işaretleri olacağını ve noterlerin bunu kabul etmeyeceğini buradan açıkça ifade ediyorum.

Bu siyasal iklim değişecektir, bu siyasal iklim değiştiği zaman da bu yasayı çöpe atmak bizim onur ve namus görevimiz olacaktır değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu, buradan, açıkça bütün Türkiye’ye ve Türkiye’nin her tarafında onuruyla görev yapan noterlere saygıyla bildiriyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyor, saygılarımı arz ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 12 ila 23’üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanunun genel gerekçesine baktığımızda “Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağı, insan kaynağının temelinde de hâkim ve savcılar bulunmaktadır.” denilmekte. Hukuk başlangıcında, hukuk eğitimi alırken yargının üç ayağı olduğu ve siyasilerin de her zaman bunu dile getirdiği ancak bunlardan bir tanesinin savunma yani avukatlar olduğu söylenmekte lakin burada avukatlar her zamanki gibi es geçilmiştir. Kanun teklifinde yargıya güveni sağlayan, yargılamanın tarafsız ve bağımsız olduğunu pekiştiren, adalete erişimi kolaylaştıran herhangi bir şeyi bulmak mümkün değildir. Mesela yargı bağımsızlığının en temel unsuru olan coğrafi teminat bu kanun metninde maalesef bulunmamaktadır. Oysa yaklaşık üç yıl önce Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yargı reformu paketinde hâkim ve savcılar için coğrafi teminat getirileceği açıklanmıştı. Açıklamasında “Hâkim ve savcılar için coğrafi teminat getiriyoruz. Coğrafi teminat, hâkim ve savcıların isteği olmaksızın başka yere tayin edilememesi anlamına geliyor. Mesleki teminatlarının güçlendirilmesini hedefliyoruz.” ifadelerini kullanmıştı. Yaklaşık 22 bin hâkim ve savcının beklediği coğrafi teminat İnsan Hakları Eylem Planı'nda verilen sözlere karşın maalesef hayata geçirilemedi. Adalet Bakanlığının Nisan 2021'de hazırladığı uygulama takviminde altı ay içinde getirileceğini duyurduğu coğrafi teminatın uygulamaya konulmaması nedeniyle hâkimler, beklediği yasal güvenceye kavuşamadı. Peki, coğrafi teminat neden önemli? Coğrafi teminat, hâkim ve savcılarının, istekleri dışında başka yerlere tayin edilmemesi ve bulundukları illerde sürgün korkusu yaşamadan görev yapması anlamına geliyor. İktidarın hoşuna gitmeyen kararları veren hâkimlerin görev yerlerinin değiştirildiği son kararnamede de bütün çıplaklığıyla ortadadır. Bir hâkimin karar verirken “Acaba bu karardan sonra başka bir yere tayin edilir miyim?” veya “Özlük haklarımda sorunlar olur mu?” diye düşünmemesi gerekir. Eğer reform yapmak istiyorsak yargı bağımsızlığıyla olur; yargı bağımsızlığını sağlamak istiyor, hâkimlerin korkusuz, tarafsız ve bağımsız karar vermesini arzu ediyorsak bunun en önemli unsuru olan coğrafi teminatı getirmemiz gerekmektedir. Coğrafi teminat getirilmediği takdirde hâkimlerin tayin, sürgün veya disiplin soruşturması nedeniyle bağımsız ve korkusuz, tarafsız karar vermeleri mümkün olmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hâkim, savcı yardımcılığı için bugüne kadar çok geç kalmıştır, çok daha önce kabul edilip uygulanması gerekirdi. Günümüzde çok sayıda ve kıdemli hâkim, savcı görevlendirmesi ve bunların iyice yetiştirilmeden sisteme dâhil edilmesinin sakıncaları ve ortaya çıkardığı sonuçlar her gün yaşanmaktadır. Gelişmiş hukuk devletlerinde bu kadar deneyimsiz ve kıdemli hâkimlerin, savcılarının, hatta avukatların görevlendirilmesi görülmemektedir. Hâkim ve savcılık öncelikle üst seviyede bir bilgi gerektirse de bunun yanında bilgiye dayanmayan belirli tecrübe, etik davranış, olgunluk ve bunların bir bütün olarak yerleşmesi gerekir. Hâkim, savcılarının göreve başlatılmaları yerine hâkim, savcı yardımcısı olarak bunları kademe kademe eleme yoluyla bu görevi en iyi şekilde yaparak mesleğe kazandırmak en doğru olanıdır. Bugün ülkemizin içinde bulunduğu sorunların büyük bir kısmı bağımsız yargı sisteminin kurulmamış olmasındandır. Bunun sonucunda da hukuk devleti hatta kanun devleti bile olamayışımızdır. Bir yandan Anayasa'nın ilk 4 maddesi arasında “Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti” olduğunu yazarken “Adalet mülkün temelidir.” özlü sözünü mahkeme salonlarında hâkimlerin arkasına asarken, diğer yandan hukuk devletini inşa edecek olan bağımsız yargı sistemini bırakın kurmayı, var olanı da politik amaçlar doğrultusunda hoyratça yok ederken, makyaj niteliğinde yasal düzenlemeler yaparak ortada bir hukuk devleti varmış gibi göstermeye çalışmak, hukuk devleti ve adalet özlemi içerisinde bulunan milletimizin taleplerine cevap vermemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 159'uncu maddesine göre HSK adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etmekle görevlidir, uygulamada ise Adalet Bakanlığının hâkim, savcı yardımcısı olarak kabul ettiği kişiler arasından ve onun belirlediği kişiler kabul edilecektir. Bu kişilerin nasıl seçildiği konusuna girmek istemiyorum, bu uygulama Anayasa'ya aykırıdır. Hâkim, savcı yardımcısı alımları Adalet Bakanlığı tarafından değil, Anayasa'ya uygun şekilde HSK tarafından yapılmalıdır. HSK, hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama, nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, görevden uzaklaştırma ve benzeri işlemleri yapmakla görevli olduğuna göre, hâkim, savcı adaylarını da HSK almalı, meslek içi eğitim sınavlarını HSK yapmalı ve bu eğitimler sonucunda da başarılı olanlar mesleğe kabul edilmelidir. Sınav komisyonlarında belirli kıdem ve nitelikli öğretim üyelerinden ve Barolar Birliğinden de temsilci bulunması sınavların hem daha sağlıklı hem objektif olmasını sağlayacak, şaibeleri de ortadan kaldıracaktır.

Bugün yargı teşkilatındaki en büyük sorunlardan biri de uzmanlıktır. Hâkim adayları yönünden ceza ve hukuk hâkimi ayrımı yapılmalı, bu alanlarda uzmanlaşma sağlanmalıdır. Eğitim dönemlerinde bu yapılmadığı gibi, mesleğe başladıktan sonra da böyle bir uzmanlaşma yoktur. Uzun yıllar hukuk mahkemesinde çalışmakta iken bir sabah ceza hâkimi veya uzun yıllar ceza mahkemesi hâkimiyken bir sabah hukuk hâkimi olarak uyanabilmektedir. Hukuk çok geniş bir bilim dalı olup bir kişinin tüm dalları bilmesi insan doğasına aykırıdır. Her şeyden önce, hukuk, canlı bir organizma olup sürekli kendisini yenileyen bilim dalıdır. Bu nedenle, hâkim yardımcılarını temel bir eğitimden sonra, öncelikle ceza ve hukuk hâkimi yardımcısı olarak ayrılmalı, görevlendirmeleri de aldıkları eğitime göre yapılmalıdır. İleriki aşamada da hâkim yardımcılarını; aile hukuku, ticaret hukuku, iş hukuku gibi alanlara ayrılmalı, uzman oldukları alanlarda görev almalıdırlar ve uzman oldukları alanlardaki görevleri de değiştirilmemelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklif metnine baktığımızda 19'uncu ve 20'nci maddeler Türk Ceza Kanunu'nun 237'nci maddesinde "Fiyatları etkileme", 240'ıncı maddesindeki "Mal ve hizmet satımından kaçma" başlıklı cezaların artırılmasını öngörmektedir. Bu cezaların artırılmasının gerekçesi enflasyonla mücadeleyle dayandırılmaktadır. Allah aşkına, enflasyonla bu şekilde nasıl mücadele edeceksiniz? Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı enflasyon oranları ile sokakta, markette, çarşıda, pazarda yaşadığımız ve hissedilen enflasyon arasında zaten yaklaşık 2 kat fark vardır. Üretici, satıcı, esnaf ne yapsın? Maliyet artışlarını fiyatlara yansıtmasını mı? Sadece enerjiye kamu eliyle yüzde 250, akaryakıtta yüzde 300'e yakın zam yapıldı. Buna göre de işletmeler fiyatlarını artan maliyetlerden dolayı güncellemek zorunda kaldılar. Enflasyon kolluk kuvvetlerinin marketlere, işletmelere müdahalesiyle düşmez, işletmelere kesilen cezalarla düşmez. Bu arz talep meselesidir diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, biz yine bir yargı paketini görüşüyoruz, altıncı yargı paketi. Bu görmüş olduğunuz altıncı yargı paketi, Hakimler ve Savcılar Kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasını öngören bir kanun teklifi. Peki "bazı kanunlar" dediğiniz nedir? Sadece Hakimler ve Savcılar Kanunu'nu içeren bir kanun teklifi değil, içinde noterlerle ilgili maddeler var, aynı zamanda temel Ceza Yasası'nı da değiştirecek olan bir teklif söz konusu. Dolayısıyla, yine bir torba yasayla biz karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu altıncı yargı paketi aynı zamanda şunu gösteriyor: Türkiye'de bu AKP Hükûmeti 27'nci Yasama Dönemine başlarken çeşitli kriterlerle karşımıza çıktı. Ne dedi? Yargıyla ilgili bir strateji belgesini yayınladı ve bu strateji belgesinde "Hak ve özgürlükler korunacak, yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığı sağlanacak, insan hakları artırılacak, performans ve verimlilik artırılacak,

savunma hakkının etkinliği sağlanacak, adalete erişim kolaylaştırılacak, ceza adaleti sağlanacak, yargılamalar sadeleştirilecek ve alternatif çözüm yolları belirlenecek.” dendi. Peki, paket paket hâlinde gelen bu yargı reformları bu sorunlara çözüm getirdi mi? Kesinlikle getirmede. Neyi getirdi bu? Çeşitli yasaklamalarla toplumun gerçek anlamdaki sorunlarının hiçbir tanesi görülmedi ve görülmemeye de devam edecek. Bakın, bu yargı reformlarında, aynı zamanda, Türkiye’nin çok temel sorunu olan adalet sorununu, adalete olan güven problemini çözmek değil, biraz daha geçiştirmeye yönelik olan bir yargı paketiyle biz karşı karşıyayız. Halk ne bekliyor? “Bu paket bana neler getirecek?” diyor halk. Yani bu yargı reformu, bu mevcut olan yasa teklifleri, bu kadar yasalarda değişiklikler halkın derdine çözüm olabilecek mi? Olmayacak maalesef. Ne getiriyor? Peki, açığa bir çözüm getirecek mi? Bakın, insanlar aç, insanlar çocuklarını aç bir şekilde yatağa götürüyorlar; buna bir çözüm getirecek mi bu yargı paketi? Getirmeyecek, bunu herkes çok iyi biliyor. Güven sağlayacak mı bu yargı paketi? Yani topluma bir güven getirecek mi? Getirmeyecek yani, herkes çok iyi biliyor çünkü şu andaki, son dönem yasama Meclisinin yapmış olduğu işlemler bunlar, yirmi yıllık bir sürecin de sonucu da budur. Bu, halka güveni getirmiyor ve getirmeyecek. Gençlere umut olabilecek mi bu yargı paketi? Gençlere herhangi bir umut getirmiyor çünkü gençlerin yüzde 90’ı bu Hükûmete güvenmiyor ve çözümünü dışarıda buluyor yani siz şu anda gençlerin önünü açın, gençlerin yüzde 90’ı Avrupa ülkelerine göç edecek. Adalet sağlayacak mı? Adaleti sağlaması mümkün değil çünkü adaletin yapısal problemleri var. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun hâkim ve savcılar üzerindeki mevcut olan tahakkümü resmen saraydan talimat alır niteliktedir. Peki, bir hâkim nasıl tarafsız ve bağımsız olabilir? Bir gece uyuyor, sabah kalktığı zaman bir ülkede 5.426 hâkimin yaz kararnamesiyle yerleri değiştirildi. Peki, siz bu adalet sisteminden gerçekten bir yargı, gerçekten tarafsız ve bağımsız bir karar bekleyebilir misiniz? Ya, dünyanın başka hiçbir yerinde görülmüş bir şey değil; bir gece yarısı 5.426 hâkim ve savcının yeri değiştiriliyor. Yer teminatı yok, güvencesi yok; âdeta, sarayın emri hâline gelmiş olan bir yargı sisteminden bahsediyoruz yani yargıçların tamamının gözü kulağı sarayda. Saray hangi işareti verdiyse ona göre hareket edebilecek olan bir yargı rejiminden bahsediyoruz.

Bakın, yine son günlerde başka bir şeyle daha karşı karşıyayız. Yine halkın vekillerine yönelik olan bir yönelimden bahsedeceğim size. Anayasa’nın 34’üncü maddesi toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını düzenliyor. Bu iktidar diyor ki “Hiçbir sorun yok, herkes bu anayasal hakkını kullanabilir.” Peki, ne yapıyor bunu kullandığınız zaman? Biz milletvekilleri olarak halkın sorununu, halkın problemini, açlık meselesini, halkın karşı karşıya kalmış olduğu baskıyı dile getirmek istediğimiz zaman “Siz kamu düzenini sarsıyorsunuz.” diye valilikler ve kaymakamlıklar yasaklamalar getiriyor. Hemen yasaklar getiriyor ve bu yasaklarla milletvekilleri ablukaya alınıyor. Milletvekillerini ablukaya alıp halkın derdini, halkın sorunlarını dile getirme olanağı ortadan kaldırılıyor.

Bakın, Süleyman Soylu ne dedi? Süleyman Soylu bir beyanatında “Biz Halkların Demokratik Partisinin milletvekillerini ablukaya alıyoruz Ablukaya alın ve iş yapmasını engelleyin.” dedi, buna benzer bir cümle kullandı ve bunu başka bir söylem hâline getirdi. Ablukaya alınan milletvekilleri ile kolluk kuvvetleri karşı karşıya bırakılıyor ve milletvekilleri darbediliyor ve bu, bizim defalarca yaşamış olduğumuz bir mesele. Ablukaya alınan milletvekillerine yönelik olan bu hukuksuz gözaltı Anayasa’nın 83’üncü maddesinin açık bir şekilde ihlali anlamına geliyor, milletvekilinin hürriyetine karşı işlenen bir suçla karşı karşıyayız. Milletvekilimiz Salihe Aydeniz’le ilgili olan mesele aynen bu şekilde meydana gelmiştir. Kendi anayasal hakkı olan 34’üncü maddedeki toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullanırken, yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 11’inci maddesinde mevcut olan hakkını kullanırken polisler tarafından tartaklandı ve yere düşürüldü. Daha sonra da bu getirildi, ne yazık ki şu anda Karma Komisyonunda -Karma Komisyonun alt komisyonu da oluştu- dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkin olan bir kararla karşı karşıyayız. 12 Haziranda bu toplantı ve gösteri yapılıyor, basın açıklaması yapılıyor ve mevcut olan olay nedeniyle polise, darba uğradıklarını iddia ettikleri mesele nedeniyle 16 Haziranda Adli Tıp Kurumundan rapor veriliyor.

Adli Tıp Kurumuyla ilgili ben size bir şey söyleyeyim: Bakın, üç yıldan, dört yıldan daha fazla süredir dosyalar bekleniyor ve hiçbir şekilde çözüme ulaştırılmıyor. Adli Tıp Kurumu iktidarın temel ayağı ve bir aparatı hâline gelmiş durumda. Böyle bir meseleden dolayı sizin ne aceleniz var? Acele ediyorlar çünkü bu meselede bizim milletvekilimiz şu anda hedefe alınıyor ve Adli Tıp Kurumu dört beş gün içerisinde bir rapor düzenleyerek alelacele bir şekilde Adalet Bakanlığına ve ondan sonra da Meclise kadar ulaştırıyor. Bu yargının mevcut olan yapısal sorunları Türkiye'nin problemlerine çözüm getirebilecek bir meseleden artık uzak bir noktada.

Bakın, 1990'lı yıllara uzanan zorla kaybettirme, gözaltında kaybettirme, insanları işkenceyle öldürmeye ilişkin olan dosyaların hemen hemen hepsi yirmi yıllık zaman aşımına uğramış durumda, sadece birkaç tanesi şu anda devam ediyor. Bu yargı, bu şekilde ağır davranan bir yargı. Bir milletvekilimiz için, İstanbul'da meydana gelen bir olayı, sadece iki gün içerisinde, bir buçuk gün içerisinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına ulaştırıyor, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığından da Meclise. Meclis de Karma Komisyonu toplayıp bu milletvekilimizin dokunulmazlığını kaldırmaya ilişkin karar almak üzere toplanıyor.

Yirmi yıldır insanlar gözaltında kaybedildi, yirmi yıldır insanlar işkenceden öldürüldü. Peki, işkenceye maruz kalmış, gözaltında kaybedilmiş olan, insanlığa karşı işlenmiş olan bu suçlarda neden yirmi senedir bir karar veremiyorsunuz? Neden bu kararlar gecikiyor? Binlerce kayıp vakasından sadece 16'sı için dava açıldı. 16'sı için açılan davada da dava içinde mevcut olan 30'a yakın olan sanık hakkında yani göz göre göre bu suçu işleyen sanıklar hakkında da beraat kararları verildi. Yani biz böyle bir yargıyla şimdi karşı karşıyayız. Biz bu yargıdan nasıl adalet bekleyeceğiz? Biz bu yargıya gerçekten nasıl güveneceğiz?

Bu yargıya olan güven Türkiye'de yüzde 30'un altındadır. Bakın, dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir güvenle biz karşı karşıyayız. Bir kesim halka gelince, demokratik haklarını kullanan bir kesime gelince aslan kesilen, acayip bir hızla işleyen bir yargı rejiminden bahsediyoruz ama başka bir tarafa gelince yirmi yıllık bir süreçte dosyaların, davaların zaman aşımına uğramasına neden olan bir yargı sisteminden, rejiminden bahsediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Dolayısıyla, ezcümle şunu belirtmek isteriz: Bu paketlerle, bu yargı paketleriyle, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı yargı paketleriyle siz bu sorunu çözemezsiniz. Bu mantıkla, bu ideolojik yaklaşımla Türkiye'nin mevcut olan adalet sorununu çözemezsiniz, Türkiye'nin ekonomik çöküntüsünü de çözemezsiniz, Türkiye'nin adalet sistemini de çözemezsiniz, Türkiye'de mevcut olan gençlerin artık çareyi yurt dışında bulma meselesini de çözemezsiniz. Kadın cinayetlerini çözemezsiniz bu yargı sistemiyle, çocuklara olan cinsel istismarı da çözemezsiniz. Dolayısıyla, bu yargı paketlerinin hepsi boştur ve bu halka, bu topluma, bu halklara ve bu coğrafyaya kazandırılabilen ve getirilebilecek hiçbir yeniliğe sahip değildir. Biz bu şekilde olan bu paketleri kabul etmiyoruz, baştan itibaren de karşı olduğumuzu belirtiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen.

Buyurunuz Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu “yargı paketi” dediğimiz şey var ya; böyle, aslında, yargının içine konulan bir saatli bomba. Ne zaman iyi bir kanun, iyi bir uygulama değiştirilmek istense, ona bir suikast düzenlenmek istense pat diye bir yargı paketi geliyor ve iyi olan şeyler bozuluyor.

Bakın, iktidar, AKP yargıyı bile kendi yargısına göre şekillendiriyor; kararını beğenmediği hâkim ve savcıyı sürgüne yolluyor, talimatına uymayan savcıyı da gönderiyor. İşine geldiğinde Anayasa Mahkemesi kararını alkışlıyor, işine gelmediğinde Anayasa Mahkemesi kararını alkışlıyor, işine gelmediğinde Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyor. Danıştayda önünü ilikleyen sözde hukukçuları atıyor fakat aynı Danıştaydaki onurlu hâkimler Atatürk Orman Çiftliği arazine saray yapılmasına hukuken karşı çıkınca saç baş yuluyor. AKP iktidara gelirken “Yargıyı ayağa kaldıracam.” dedi, şimdi ise yargı yerlere düştü, ayağa kalkan tek şey ise önünü iliklemeye çalışan yargı mensupları oldu.

Bakın, siyasi iktidar yargıyı önce FETÖ’ye teslim ediyor, sonra FETÖ yargıyla darbe yapmaya kalkınca avazı çıktığı kadar veryansın ediyor ve mağduru oynuyor. Adalet anayı önce öldürüyor, sonra da başında ağlıyor; timsah gözyaşlarıyla AKP yargısını görüyoruz.

AKP, suça göre ceza uygulamıyor, suçluya göre kanun uyduruyor ve bir yandan adalet sarayları açıyor, diğer yandan da hukukun üstünlüğünün tabutuna çiviye çakarak kapatıyor.

Bir de şirketler var değerli milletvekilleri. Vatandaşın malını, birikimini ve devletin gelirlerini yağmalyorlar. İktidar bir yandan bu çetelere ihale veriyor, diğer yandan da “Bunlara dokunmayın.” diye savcılara talimat yağdırıyor; hele vergi memurlarına “Sakin onlara uğramayın.” diyor.

Uyuşturucu satıcıları, mafyalar, kadın katilleri, dolandırıcılar, üçkâğıtçılar ve fırsatçılar dışarıda; doğayı, insanı, havayı, suyu, vatani koruyanlar içeride. Bir de İçişleri Bakanı var, düşman başına... Fotoğraf albümündekileri alın, tutuklayın, ülkede suç oranı yarı yarıya azalır.

Bir gazeteci İstanbul’ın ortasında iğneyle uyuşturuluyor, sonra doğranıyor, ardından da bavullara konup götürülüyor; daha cesedini bulamadık. Sayın Erdoğan çok haklı olarak bir şey söylüyor, “Siz milleti enayi mi zannediyorsunuz?” diyor ama sonra bakıyoruz, doğanın yeşili yerine doların yeşili geliyor, katliamın başsorumlusu kapılarda karşılanıyor, saraylarda ağır lanıyor, uçak başlarında uğurlanıyor.

Sayın milletvekilleri, gündemde sözde bir yargı paketini tartışıyoruz. Bunun içinde yargıyı hızlandıracak bir şey var mı? Yok. Adil yargılanma hakkı için, savunma hakkı için, avukatlar için, vatandaşlar için bir şey var mı? Yok. E, tek derdimiz, hâkim ve savcı adaylığı süresini üç yıla çıkarıp hâkim ve savcı yardımcılığı ihdas etmek miydi yoksa taşınmaz malların noterler tarafından satış işlemlerinin yapılması mıydı yoksa ekonominin kötü gidişinin suçunu esnafa yüklemek için iki suçun cezasını arttırmak mıydı? Niye bu kanun teklifini getirdik? Niye bu kanun teklifini görüşüyoruz? Kanun yapacaksak halk için yapalım, hukuk için yapalım, adalet için yapalım. Boş işlerle uğraşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bir yerde adalet yoksa orada devlet yoktur, eğer adalet yoksa orada devlet yoktur ve ortada büyük bir organize suç örgütü vardır. Bakın “Pınar Gültekin” adlı bir kız kardeşimiz öldürüldü, yakıldı, bir bidona konulup üzerine beton döküldü. Caninin karar duruşmasında haksız tahrik indirimi yapıldı. Osman Kavala idam kalkmasaydı asılacaktı, ona müebbet verdiler. Bir kadını öldürüp, yakıp üzerine beton döken cani yirmi iki yıl yedi, belki aftan yararlanıp karşımıza çıkacak. Bu arada, Bakanlık ve Başsavcılık kararı istinaf edecekmiş. Bir zahmet yapsınlar! Ama İstanbul Sözleşmesi’nden çıkarken aklınız neredeydi? Kadına yönelik şiddetle ilgili neden hiçbir kınama duymayız? Neden? Kadınlar ikinci sınıf vatandaşlar mı? Ama Cumhurbaşkanı hakaret edeni anında yaka paça toplar, adliyelere götürürüz. Sanki adliyeler Erdoğan’ı eleştirenleri avlama kurumuna çevrildi. Bakın, Twitter’ı, Facebook’u takip ettiğiniz kadar kadın katillerini takip etseydiniz bu kadınlar öldürülmezdi. Gazeteleri, yazıları, YouTube’u izlediğiniz kadar çocuk istismarcılarını izleyseydiniz Türkiye çocuk istismarında dünya 3’üncüsü olmazdı. Doğa savunucularını, havamızı ve suyumuzu korumak isteyen aktivistlerin peşine düştüğünüz kadar doğayı yağmalayanları kovalasaydınız bu kadar ormanlarımız yanmaz, suyumuz kirlenmezdi. Hakkını arayan emekçilere sığdığınız suyu orman yangınlarında saksaydınız, sıkmadınız. Şehirlerde muhalif avlamak için kullandığınız helikopterleri ağaçlar yanarken kullanmadınız. Soma’da işçi tekmelediniz, Taksim’de doktor dövdünüz, Kızılay’da kadınlara gaz sıktınız. Sakarya’da, evet Sakarya’da işçi yerine iş güvenliği kuralına uymayan patrondan

yana oldunuz. Doktor yerine doktor döven saldırganları kayırdınız. Kadınlar yerine kadınlara şiddet gösterenden yana oldunuz. Herkesten yana oldunuz da bir şu halktan yana olmadınız, buna yanarım. Şimdi de sözde “yargı paketi” adında çok da önem arz etmeyen hükümleri kanunlaştırarak sözde “Yargı reformu yaptık.” diyeceksiniz. Rahmetli Erbakan Hoca olsaydı ne derdi biliyor musunuz? “Hadi oradan canım sen de.” derdi.

Sayın milletvekilleri, kanunun ikinci bölümündeki maddelere de bakacak olursak; noterlere taşınmaz satışı yetkisi veriyoruz. Tapunun görevini noterlere vereceğiz; iyi, güzel ama burada iki önemli husus var. Birincisi, noterlerin taşınmaz mal satışından doğan zararlardan kusursuz, sınırsız sorumlulukları var. İnanın, noterler bundan sonra üzerlerinde mal varlığı tutmayacaklar ve bu sorumluluğun kapsamının tapu memurlarıyla aynı olması gerekiyor. Neden eşitsizlik yapıyorsunuz? Tapu ve Kadastroda çalışan tapu memuru bir işlem yaptığı zaman sorumluluğu neyse noterin de tapu işlemlerinden doğan sorumluluğunun aynı olması lazım; bu, Anayasa’nın 10’uncu maddesindeki eşitlik ilkesinin bir sonucudur.

Peki, bir de şu var: Noterler tapuda taşınmaz satışı yapacak -çok yüksek miktartlı alışverişler de oluyor- iki taraf da maktu ücret vererek avukatla burada temsil edilsin. Niye düşünmediniz? Ne vatandaşlar dolandırılır ne de noterler bu kadar ağır bir sorumluluk altına girer ama anlatamıyoruz.

Yine, Türk Ceza Kanunu hükümlerinde 2 tane değişiklik yapmak istiyorsunuz. 237’nci maddedeki, TCK 237’deki fiyatları etkilemek için yalan haber yayma ve yine Türk Ceza Kanunu’nun 240’ıncı maddesindeki mal veya hizmet satımından kaçınma suçlarında cezaları bir yıldan üç yıla artıracaksınız. Neden? Algı operasyonu yapacak, “Ekonomiyi bunlar bozuyor.” diyecek ve ondan sonra bu vatandaşın, bu esnafın tutuklanmasının yolunu açacaksınız. Değerli arkadaşlar, ekonominin bugünkü hâlinin, doların 17,5 liraya doğru tırmanmasının, mazotun 30 lirayı geçmesinin, enflasyonun yüzde 160’lara varmasının suçu esnaf, halk, emekli ya da emekçinin değil bizatihi sizin, sizin iktidarınızın ve burada Türk Ceza Kanunu’ndaki suçları artırarak bu suçu hiç kimsenin üzerine atamazsınız. Algı operasyonu da yapmanıza gerek yok, yapacağınız çok basit bir şey var, ya ekonomiyi düzeltirsiniz ya da “Arkadaş, biz bu işi yapamıyoruz.” dersiniz, o zaman sandığı getirir, milletin hakemliğine gidersiniz.

Değerli milletvekilleri, adalet, ekmek gibi, su gibi bir ihtiyaçtır, olmazsa olmazdır. Hep söylüyorum ama sakın unutmayın, adalet, sadece yasa yapmak ve ceza vermek demek değildir; adalet, sosyal haklar, ekonominin adil dağıtılması demektir; adalet, ekmektir, sudur, havadır. En büyük adaletsizlik ise halkı aç bırakmaktır, önce halkı aç bırakıp sonra da o halk aç kaldığı için haklı olarak isyan ettiği zaman onu yaka paça tutmak, dövmek, cezaevine atmaktır. Bakın, eskiden insanlara elektrik verilirdi, tazyikli su sıkılırdı, işkence yapılırdı. O günlerden insanların evlerindeki elektriğin, suyun kesildiği başka işkence günlerine geldik. İnsanların evinin elektriği kesiliyor, suyu kesiliyor, gazı kesiliyor ve insanlar açlıkla boğuşuyorlar. Yerinden yurdundan edilen milyonlarca yabancı insana ev sahipliği yapıyoruz, iyidir kötüdür tartışıyoruz ama diğer yandan vatandaşlarımızı, insanlarımızı yerlerinden yurtlarından ediyoruz. İnsanlar geçinemiyor; insanlar aç; insanlar kiralarnı ödeyemiyor; insanlar çocuklarını doğru düzgün okutamıyor; insanlar makarnayla, ekmekle, peynirle -o da bulurlarsa- karınlarını doyurmaya çalışıyorlar. Bunlardan hicap duymak gerekiyor. Bakın, insanların en temel ihtiyaçlarını tehdit olarak kullanmak, insan haklarının değil insanlığın sorgulandığı bir nokta artık. Vatandaş doğuştan gelen barınma, güvenlik, eğitim, sağlık hakkını soruyor, AKP iktidarı ise halktan hesap soruyor. Halkın ne günahı var? Allah aşkına, emanet onun zaten, bizler sadece emanetçiyiz.

Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi iktidara gelecek, Millet İttifakı iktidara gelecek; ilk sandıkta göreceğiz, o sandık gelecek nasıl olsa.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

ALPAY ANTMEN (Devamla) - Öyle bir düzen kuracağız ki -Allah nasip ettiği zaman- Hakkârî'deki çiftçi de, Mersin'deki esnaf da, İstanbul'daki kadın da, Diyarbakır'daki genç de Cumhurbaşkanıyla eşit olacak, bakanlarla eşit olacak, valilerle eşit olacak, belediye başkanlarıyla eşit olacak. Lafla değil hem kanunlar hem vicdanlar önünde herkes eşit olacak, herkes haddini de bilecek, kimse vatandaşına kötü muamelede bulunamayacak. Öyle bir düzen kuracağız ki Türkiye'de yaşayan her vatandaş göğsünü gere gere "Ankara'da hâkimler var, onlar hakkımı Cumhurbaşkanıya da valiye de zenginlere karşı da korur, yedirmem." diyecek; bu duyguyla uyuyacak, bu düşünceyle uyanacak. Güneş, elbet bu topraklarda yeniden doğacak. Ayrıcalık değil eşitlik talep edenler kazanacak. Bu kısır döngü kırılacak, bu zulüm elbet bitecek. Halktan hesap sorma günleri bitiyor, halkın hesap sorma günleri geliyor. Geliyor gelmekte olan deyip Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurunuz Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin ikinci bölümü üzerinde şahsım adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyor, teklif sahibi arkadaşlarıma bu kanun teklifinde yargıya güveni sağlayan, yargılamanın tarafsız ve bağımsız olduğunu pekiştiren, adalete erişimi kolaylaştıran hangi maddeler var diye sorarak konuşmama başlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yargının birikmiş sorunları gününbirlik yapboz kararlarla çözülemez. Bugün baktığımız zaman, yargının tarafsızlığının ve bağımsızlığının, yargıç güvencesinin, teminatların, coğrafi teminatın hâlen sisteminizde olmadığını görüyoruz. Bunlar olmadığı sürece 1, 3, 5, 6 yargı reformu paketi de yapsak bunlardan bir sonuç alma imkânı yoktur. Unutmayalım ki hukuk devletin ön şartı yargının bağımsızlığıdır.

Değerli milletvekilleri, sağlıklı işleyen bir demokrasi ancak özgür bireylerle ve ideal hukuk sistemiyle kurulabilir. Devlet gücünün tek bir kişide veya grupta toplanması, tarihteki örnekleri gibi, zaman içinde o kişilerde güç zehirlenmesine yol açarak yanlış kararlar almalarına neden olmakta ve bu da acı sonuçlar doğurmaktadır. Çağdaş demokrasiler, güç zehirlenmesini seçilmişlerin görev sürelerini sınırlama, kuvvetler ayrılığı, hesap verme zorunluluğu, denge ve kontrol sistemleriyle çözümlemişlerdir. Bu önlemleri almayan demokratik sistemlerin acı sonucu ise milletin, kendi norm ve düşüncelerini dayatan ve her şeyin sahibi olduğunu zanneden kötü yöneticilerin eline düşmesidir. Demokrasi, yönetenlerin yetkilerini sınırlayan, vatandaşların keyfî yönetimlerin eline düşmesine engel olan ve muhalefette olanların da haklarını koruyan sistemdir. Demokratik bir hukuk devletinde adalet anlayışı insanlara sadece yasalar önünde eşitlik sunmaz, aynı zamanda insanların hedeflerini gerçekleştirebilmeleri için karşılarına çıkan engelleri kaldırır, fırsatların kapılarını açar yani toplumsal gelişimin de önünü açar.

Peki, bir devlet, adaleti nasıl sağlar? İlk önce milletin adalete olan inancını koruyarak sağlar, sonrasında bireyin ve kamunun vicdanının sesini duyarak sağlar ve en son olarak da bu sesi hem yasalarla hem de kurumlarla gözeterek sağlar. Bu üç aşamanın her biri, devlet-millet-adalet ilişkisinin sağlamlığı için çok önemlidir arkadaşlar. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk "Bir memlekette adalet olmazsa o memlekette anarşi var demektir, orada hükümet yok demektir." sözleriyle adaletin önemini en doğru ve net bir şekilde ortaya koymuştur.

Değerli arkadaşlar, bugün Türkiye'de cevabını aradığımız üç önemli soru var: Memleketimizde adalet var mı? Memleketimizde hukuk var mı? Memleketimizde hakkı koruyan var mı? Maalesef, bugün bu sorulara vereceğimiz tek kelimelik bir cevap var: Yok.

Ben buradan, yüce Meclisin kürsüsünden kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaş almışlarıyla tüm vatandaşlarımıza sesleniyorum: Çoğu gitti, azı kaldı diyorum; demokrasinin, hukukun üstünlüğünün, adaletin tam ve kâmil uygulandığı günlere az kaldı diyorum; gençlerimizin geleceklerine umutla bakacakları günlere az kaldı diyorum; üniversitelerin, işsizliği dört yıl öteleyen kurumlar olmaktan

çıkacağı günlere az kaldı diyorum; vatandaşın güvenliğine dair kaygılarının son bulacağı günlere az kaldı diyorum. Hülasa, milletimizle el ele, kol kola hep beraber ülkemizin geleceğini inşa edeceğimiz günlere az kaldı diyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 13’üncü maddesiyle 1512 sayılı Kanun’un 162’nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada geçen “noterler de” ibaresinden sonra gelmek üzere “kusuru varsa” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hayrettin Nuhoglu

Ayhan Altıntaş

Adana

İstanbul

Ankara

Yavuz Ağırlioğlu

Ayhan Erel

İstanbul

Aksaray

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesi üzerinde partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 13’üncü maddeyle, taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden dolayı oluşan zarardan noterlerin sorumlu olacağı, bu zararın devlet tarafından ödenmesi hâlinde, devletin, sözleşmeyi düzenleyen notere rücu edeceği hüküm altına alınmıştır. Notere karşı açılacak davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülecektir. Türk Medeni Kanunu’nun 1007’nci maddesinde tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan devletin sorumlu olacağı, devletin ancak zararın doğmasında kusuru olan görevlilere rücu edeceği hükmü bulunmaktadır. Komisyon görüşmelerinde, teklif metninde öngörülen değişiklikle, noterler açısından da aynı şekilde kusur sorumluluğunun esas alınması gerektiğini belirttik fakat bu görüşümüz dikkate alınmayarak vermiş olduğumuz önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; noterlerle yaptığımız görüşmeler neticesinde noterlerimizin taleplerini aynen iletiyorum: 9’uncu madde her ne kadar bugün Genel Kurula inmediyse de ileriki zamanda ineceğini düşünerek, teklifin 9’uncu maddesinin çıkış amacı boş noterliklerinin doldurulmasına yönelik olduğu için 178 adet dolmayan münhal ve muhdes noterlik bulunmakta olup, Türkiye Noterler Birliğine süre verildiğinde, kısa zamanda odalarımızla beraber yapacağımız çalışmayla boş kalan noterliklerimizin ihtisas alanlarını değiştirerek, iş yapabilme kapasitesini yüksek yerlere taşıyarak sorunu çözebiliriz. Teklifteki noterlerin sorumluluğunun, tapu memurunun sorumluluğu gibi kusurlu sorumluluğa dönüştürülmesi gerekir. Mesela, aynı binadaki 1 numaralı dairenin satışı tapu memuru huzurunda, 2 numaralı dairenin satışı noter huzurunda gerçekleştiğinde noterin ağırlaştırılmış kusursuz sorumluluğa tabi olması Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Taşınmaz satışlarında noterlerin

sorumluluğunun Medeni Kanunu'nun 1007'nci maddesinde yer alan tapu memurunun sorumluluğuyla aynı olması gerekmektedir. Noterlere ilişkin düzenlemelerin yürürlük tarihinin 1 Temmuz 2023 olarak belirlenmesi, hazırlıklarımızı tamamlayabilmemiz ve sorunsuz bir geçiş sağlayabilmemiz için önemlidir.

61/A maddesindeki "492 sayılı Kanunun tapu harçlarına ilişkin hükümleri ve gerekli harcı tamamen almadan işlem yapan noterler hakkında aynı kanunun 128 inci maddesi hükmü uygulanır." hükmü de noter harçlarını düzenleyen Harçlar Kanunu'nun ikinci kısım hükümlerine aykırıdır. Zira, noter harçlarıyla ilgili düzenlemeler 38 ile 47'nci maddeleri arasında yer almaktayken 128'inci madde de "Gerekli harçları tamamen almadan işlem yapan memurlar harcın ödenmesinden mükellefler ile müteselsilen sorumludurlar." denilmektedir. Oysa, Harçlar Kanunu'nun 40'ıncı maddesi "Noter harçlarını, harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleftirler." şeklindedir. Harçlar Kanunu'nun hükümler çatışmasına yol açacak bir düzenlemedir.

Taşınmaz satış sözleşmelerinin sadece noterler tarafından imzalanabilmesi gerek vekâlet döneminde gerekse noterlik işlemlerinin ifası sırasında kamu hizmetlerinin aksamasına neden olacaktır. Vazgeçme hakkının kalkması özellikle üçüncü sınıf noterlerin mağduriyetine yol açacaktır. Vazgeçme hakkını kullanan az sayıda noter bulunmaktadır.

Pazar günü az sayılı işlem yapıldığı dikkate alınarak sadece cumartesi günü nöbet tutulması konusunda noterlerin talebi de vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet sadece yargıda değil her alanda olmalıdır diyorum. Mesela, devletimiz sosyal devlet ilkesi gereğince yoksul vatandaşlarımızın doğal gaz tüketimlerinin bir kısmını karşılarlarken, doğal gaz kullanılmayan kırsaldaki vatandaşlarımızın mutfağında, banyosunda kullandığı tüp gazlar hususunda da bir düzenleme yaparak bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN EREL (Devamla) – ...giderilmesi hem sosyal devlet anlayışına hem de Anayasa'daki eşitlik ilkesine uygun olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklif'i'nin 14'üncü maddesiyle 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na eklenen GEÇİCİ MADDE 21'in ikinci fıkrasının son cümlesinin madde metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Emre
İstanbul

Uğur Bayraktutan
Artvin

Nihat Yeşil
Ankara

Polat Şaroğlu

Ali Keven

Tunceli

Yozgat

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Artvin Milletvekili Sayın Uğur Bayraktutan.

Buyurunuz Sayın Bayraktutan. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

1512 sayılı Noterlik Kanunu'ndaki en önemli düzenlemelerden bir tanesi bu. Bütün noterleri ilgilendiren, noterlerin şahsi sorumluluğunu, bir anlamda noterlik mesleğini tehlikeye düşüren bir düzenleme. Bu nedir? Burada şöyle bir düzenleme getiriliyor: Bunun olumlu tarafı şu: Noterlere tapuda satış ve satış sözleşmesine ilişkin yetki veriliyor, bir anlamda bir problem yok gibi gözüküyor ama esas problem bunun arkasından geliyor. Burada şöyle bir durum var: Tapuda işlem yapan tapu memurlarına ilişkin düzenleme yapılıyor, çok açık bir şekilde onları herhangi bir sıkıntıya sokmadan bir kusur sorumluluğu mevcut iken ne yazık ki noterlerle alakalı bu düzenleme göz ardı ediliyor değerli arkadaşlarım. 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 162'nci maddesinde noterlerin kusursuz sorumluluğuna ilişkin açık hükümler var. Hüküm aynen şöyle ifade ediyor: "Noterler, bir işin yapılmasından veya hatalı yahut eksik yapılmasından dolayı zarar görmüş olanlara karşı sorumludurlar." Bu, hukukta açık bir şekilde kusursuz sorumluluğu ifade ediyor, genel bir hüküm; 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nda böyle bir hüküm var. Bunun yanında, Medeni Kanun'un 1007'nci maddesinde, tapu sicil memurlarının yaptığı işlemlerden doğan zararın kusurları oranında onlara rücu edeceğine, onların hakkında sorumluluk doğuracağına ilişkin açık hüküm var. Şimdi şöyle düşünün değerli arkadaşlarım: 2 tane kurum var, siz 2 kuruma da aynı işlemi yapmaya ilişkin bir yetki veriyorsunuz; bir tarafta tapu sicil müdürlükleri, bir tarafta noterlikler. Anayasa'nın 10'uncu maddesi gayet açık bir hüküm içeriyor. O da nedir? Eşitlik ilkesi. Yani bir anlamda, noter de kamu görevlisi, tapu sicil memuru da kamu görevlisi; bunlar açısından, bunların içinde bulundukları statü açısından hiçbir eksiklik yok ama kanun koyucuyu, buraya bu düzenlemeyi getirenler hangi saikle hareket ederek, bu teklifi buraya getiriyorken hangi amaçla hareket ederek bunu getirmişler? "Tapu sicil memurları bu hususta düzenleme yapıyorken herhangi bir eksiklik çıkarsa sorumluluklarının gereği olarak sorumlulukları ölçüsünde cezalandırılır." denilmesine rağmen "Bunu tazminle yükümlü olmalıdırlar." denilmesine rağmen ne yazık ki aynı düzenleme noterlerle alakalı değil. Noterlerle alakalı düzenleme aynen şöyle: "Taşınmaz satış sözleşmesinden dolayı oluşan zararlardan noterler sorumludur." diyor. Bunun Türkçesi şu değerli arkadaşlarım: "Kusursuz sorumluluktur, noterler bütün işlemlerden dolayı sorumludurlar." Bu konuya uzak olanlar, bu mesleği bilmeyenler belki anlamayabilirler; bu, şu demek değerli arkadaşlarım... Şimdi şu var: Özellikle büyükşehirlerde büyük işlemler yapılıyor. Küçük işlemler için belki bu çok hayati önem taşıyor olmayabilir ama gayrimenkul satışlarının yoğun olduğu İstanbul, Ankara, İzmir gibi inanılmaz miktarların olduğu yerlerde, -Allah göstermesin- bir noter eksik işlem yaptığı zaman, değerli arkadaşlarım, bunun altından bunun yedi göbeği bile bunu kurtaramaz; hiçbir şekilde bunun kurtulması mümkün değildir. O nedenle diyorlar ki: "Kusur varsa sorumluluk da olmalıdır." Ama noterin kusursuz bir şekilde sorumlu olmasını anlatmak, onlara, bu mesleğe bunu anlatmak mümkün değil. Yani 2 ayrı meslek grubu; biraz önce de ifade ettiğim gibi bir yerde noterler var, bir yerde tapu sicil memurları var. Kanun koyucu bu düzenlemeyi getiriyorken neye göre yapmış?

Şimdi, bir tartışma var aramızda; bir bölüm arkadaşlarımız diyorlar ki: "Efendim, bu kusursuz sorumluluk değildir. Noterler kusurları oranında yargılanırlar." Ben bu istifhamı ortadan kaldırmak açısından, gerekirse Sayın Komisyon Başkanının bir açıklama yapmasını istiyorum. Eğer kanun koyucu "Biz burada 'kusursuz sorumluluk' bağlamından hareket etmiyoruz, sadece kusur varsa buradan hareket ediyoruz." diyorsa söyleyecek bir lafımız yoktur; olması gereken de budur. Yani siz kamu görevlisini... İki ayağını düşünün; bir ayağındaki tapu sicil memurunun yaptığı işlemde kusur varken yargılıyorsunuz, orada kusursuz sorumluluk yok ama öbür taraftaki notere diyorsunuz ki: "Hayır efendim, ben sana çifte standart uygulayacağım. Anayasa'nın 10'uncu maddesini çöpe atıyorum." Böyle bir anlayış Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır değerli arkadaşlarım. Bu şu demektir: Devlet kendi noterine yani en çok güvenmiş olduğu, mühürünü vermiş olduğu "Benim en güvendiğim memurum." dediği notere güvenmiyor değerli arkadaşlarım.

Tapu sicil memuruna güveniyor ama notere güvenmiyor. Bu nasıl anlayıştır, ben bunu anlamakta zorluk çekiyorum. Bütün noterlere -bakın, Türkiye’de şu anda 2 bine yakın noter var- hepsine tek tek sorun, deyin ki: “Bu uygulama doğru mudur?” Bir Allah’ın kulu “Evet.” derse benim bu konuşmamı unutun, çöpe atın değerli arkadaşlarım.

Bakın, böyle bir infial var. Bu düzenleme niye gelmiştir, kim getirmiştir, hangi saikle getirmiştir, hangi kamu yararı vardır, bu kamu yararına göre niye bu düzenleme buraya getirilmiştir; anlamak mümkün değildir. Burada noterlerin görevlerini yapmalarını ciddi anlamda engelleyecek bir mağduriyet durumu söz konusudur, Türkiye’deki bütün noterler bu hatanın düzeltilmesini istiyorlar. Bu, yanlıştır; bu teklifin içerisindeki en büyük saatli bombalardan bir tanesi de budur değerli arkadaşlarım. Şunu diyebilirsiniz: “Efendim, noterlere biz satış yetkisini vermeyelim.” O kolaycılık, onu zaten vermemişsiniz ama veriyorken bari kamunun bütün kurallarını, kamudaki bütün görevlilere eşit şekilde uygulayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tapu sicil memuruna ne diyorsanız notere de aynısını deyin, tapu sicil memuruna hangi işlemi yapıyorsanız notere de aynısını yapın veya tam tersi noter hakkında hangi işlemi yapıyorsanız tapu sicil memuruna da aynısını yapın; eşitlik ilkesinin gereği bu değil midir değerli arkadaşlarım? Devlet 2 memuru hakkında, devlet 2 kamu görevlisi hakkında hangi saikle böyle bir yol ayrımında, böyle bir ayrım içerisinde hareket ediyor? Bunu kabul etmek mümkün değildir.

Biraz önce de ifade ettiğim gibi Sayın Başkan veya Komisyon üyeleri, teklifi getirenler “Bu konuda kusursuz sorumluluk değil, kusura dayanan bir sorumluluk var.” diyorlarsa da açıkça ifade etsinler. Yoksa yarın bir gün uygulamada, tekrar tekrar söylüyorum, görev yapacak noter bulamayacaksınız, noterler yaşları geldiği zaman emekli olacaklardır. Eğer bu düzenlemeyle bunu amaçlıyorsanız başarılı olacaksınız. Hiçbir noter bu şekildeki bir mali yükümlülüğün altına girmez, bu şekildeki bir tehlikede görev yapmayı da sürdürmez diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygun

Murat Emir

Kani Beko

Tekirdağ

Ankara

İzmir

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Zeynel Emre

Mersin

Antalya

İstanbul

Özgür Ceylan

Çanakkale

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir.

Buyurunuz Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine, tırnak içerisinde “reform” adını verdiğiniz ama içi boş bir yargı paketiyle karşımızdasınız; bu, altıncısı. 2019’da büyük iddialarla adaleti yerlerde süründürdüğünüzü siz de kabul ederek bir Yargı Reformu Stratejisi Belgesi açıkladınız. Bu belgenin en önemli maddelerinden biri de coğrafi teminatı çünkü yargıçları dilediğinizce oradan oraya savurduğunuzu biliyordunuz, yargıçların bağımsız karar veremediği apaçık ortadaydı ve dediniz ki: “Biz reform yapacağız ve coğrafi teminat getireceğiz. Yargıçlar karar verirken aynen 138’inci maddede olduğu gibi, gerektirdiği gibi bağımsız davranacaklar.” gibi bir iddiayla çıktınız ama hâlâ getirmediniz. Her pakette geliyoruz buraya, soruyoruz: Niye yok coğrafi teminat? Çünkü siz, yargıçlar sarayın ağzının içine baksın istiyorsunuz. Bakın, Nazi döneminde de böyleydi; Nazi yargıçları “Führer ne düşünür acaba bu yargılamada?” diye düşünsün, ona göre karar versin isterlerdi, bunu söylerlerdi. Siz de istiyorsunuz ki yargıçlar saraya baksın, saray ne istiyorsa onu söylesin, o kararı versin.

Gezi davası yargıcı... Niye sürdünüz? Hangi gerekçeyle sürdünüz? 2020’de beraat etmiş sanıklara daha sonra müebbet veren bir mahkemeden bahsediyoruz ve şerh düşen hâkim de diyor ki: “Hukuka aykırı delillerle bu karar kurulamaz.” Siz o kararı değiştireceğinize, o şerhin arkasında duracağımıza o yargıcı sürmeyi tercih ediyorsunuz ve sonuçta da adaleti katlediyorsunuz. Mesela Kaşıkçı davası, burada defalarca söylendi, Türkiye’yi ayaklar altına alan bir davadır bu ve o mahkemeye, o davada, o karara şerh koyan yargıcı Maraş’a sürdünüz ve o hâkime hanım şu anda istif etmeyi düşünüyor. Niye biliyor musunuz, o hâkime hanımın suçu ne biliyor musunuz? Sizin bilmediğiniz kavramları söylüyor, diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti topraklarında böyle bir cinayetin işlenmesi Türkiye’nin onur ve saygınlığına büyük bir saldırdır.”

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) - Maraş mahrumiyet bölgesi mi, herkesin gelmek istediği yer.

MURAT EMİR (Devamla) – “Onur ve saygınlık” deyince siz ne anlıyorsunuz? Bugün ne anladığınızı anladık. Ve diyor ki: “Bu dosyanın Suudi Arabistan’a geri verilmesi sanığın, kendi davasında hâkim olmasıdır.” Doğru değil mi? Bakın, sanığa –siz de biliyorsunuz sanık olduğunuzu, defalarca söylediniz- dosyayı gönderdiniz, sanığı kendi davasının hâkimi yaptınız. Utanacağınız yerde, Suudi Arabistan Prensile geçen akşam cümbüş yaptınız, eğlence yaptınız, yemek yediniz, kucak kucağa oldunuz; utanmalısınız bundan ve bugün uçağa kadar uğurladınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Türkiye’ye diz çöktüremezsiniz ama siz Suudi Arabistan Veliaht Prensî önünde diz çöktünüz, bir katilin önünde diz çöktünüz; bundan da yüzünüz kızarmıyor ama siz hâkimle hesaplaşma yoluna gidiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Çok ayıp ya!

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, Özgür Özel’in Hulusi Akar’la davası. Hulusi Akar’ın tazminat talebini reddeden bölge adliye mahkemesi hâkimini Ankara mahkemesi hâkimi yaptınız; daha bundan açık bir şey olur mu?

Ters örnek yok mu? Ters örnek de var tabii ki. Sizin bütün tetikçiliğinizi yapan, Gezi davasında, Enis Berberoğlu davasında Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan, Canan Kaftancıoğlu’na dokuz yıl önceki “tweet”lerinden dolayı ceza veren hâkimini Adalet Bakan Yardımcısı yaptınız. Şu mesajı veriyorsunuz siz yargıya: “Bizim sözümüzü dinlerseniz, sarayı mutlu ederseniz, bu davalarda tetikçilik

yaparsanız -yani bir önceki Zekeriya Öz gibi yaparsanız- siz yükseltirsiniz, bakan yardımcısı bile olursunuz, milletvekili olursunuz, her şey olursunuz ama eğer sarayın istemediği bir kararı verecek olursanız kendinizi sürülmüş bulursunuz.” Sizin yargı anlayışınız budur. Hâlâ yirmi yıllık iktidarınızda yargıyla oynamaktan vazgeçemediniz ama şunu unutmayın: Ölçüsünü bozduğunuz kantar gün gelir sizi de tartar. En çok sizin adalete ihtiyacınız olacak ve içinizden gelebilenler olursa -ki çoğunuzun gelemeyeceğini biliyoruz- gelip burada “adalet” diye konuşacaksınız ama bunları hatırlatacağız.

ARZU AYDIN (Bolu) – Buna sen mi karar veriyorsun? Millet kararını veriyor. Ona da mı karar veriyorsun?

MURAT EMİR (Devamla) – Son söz olarak şunu da söyleyeyim arkadaşlar: Suudi Arabistan dosyayı istediğinde Cumhurbaşkanı ne demişti? “Dosyayı, delilleri gönderelim de onları da yok edin. Siz milleti, insanları enayi mi zannediyorsunuz?” demişti. Ben son söz olarak “Enayi kim?” sorusunu buraya bırakıyorum, gelin, cevaplayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ayıp, ayıp!

MURAT EMİR (Ankara) – Ayıp sizin. Bir tane yanlış varsa çık söyle!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Ayıp!

MURAT EMİR (Ankara) – Yanlış varsa söyle!

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Enayi menayi, ne o öyle? Ayıp!

MURAT EMİR (Ankara) – Cumhurbaşkanı söyledi.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Herkes sıfatını söyler Başkan ya!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Oylayayım maddeyi ondan sonra...

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

Buyurunuz Sayın Tunç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un, Ankara Milletvekili Murat Emir’in 339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerinde verilen önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, biraz önce hatibin üslubunu tasvip etmemiz mümkün değil. Yargı bağımsızdır, yargı kararları elbette ki eleştirilebilir ancak yargı kararlarını yine yargı içerisinde düzeltilebilecek mekanizmalar vardır. Bu anlamda, istinaf, temyiz, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru... Tüm bunları, şu geçtiğimiz on-on beş yıllık süreç içerisinde, AK PARTİ iktidarı döneminde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu yasa yollarını açan bir iktidarız. Biraz önce, Türkiye Cumhuriyeti devleti Cumhurbaşkanının diz çöktüğü yönündeki ifadeler kesinlikle kabul edilemez. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı hiçbir zaman diz çökmez; bunu buradan ifade ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devletler arasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) – Türkiye değil, dünya gördü. Dünya gördü, uçağa el sallayan resim bütün dünyanın kayıtlarına girdi.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan!

ATİLA SERTEL (İzmir) – Boynunu büktü.

MURAT EMİR (Ankara) – Üzülünüz, sizin adınıza üzülünüz. Türkiye bunu hak etmiyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Sıfatını söylüyorsun herhâlde.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Boynunu büktü, fotoğraflar var boynunu bükerken.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bahsedilen Cemal Kaşıkçı dosyasıyla ilgili olarak burada daha önce de açıklamalarda bulunmuştuk. Cemal Kaşıkçı cinayetinin aydınlatılmasıyla ilgili olarak, özellikle o diplomatik mekânda gerçekleştirilen suç unsurlarını, delilleri toplayan ve kararlılıkla toplayan...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonra ne oldu?

MURAT EMİR (Ankara) – Ve prenze yollayan...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – ...ve bütün dünyanın şahit olduğu bir soruşturma aşaması gerçekleşmiştir.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sonrası vahim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Efendim, Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu soruşturmanın neticesinde bir dava açılmıştır, durma kararı verildikten sonra yabancı mahkeme mahkûmiyet kararları vermiştir ve süreç içerisinde, Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu çerçevesi içerisinde de İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi gerekli kararı vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bu kararlar üzerinden ve devletler arası ilişkiler noktasında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının, Türkiye Cumhuriyeti devletin diz çöktüğü anlamında ifadeler kullanılması talihsizliktir diyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 60’a göre söz talep ediyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanının söylemediği karşı bir iddiası yoktur. Bu davayla ilgili, Kaşıkçı davasıyla ilgili Cumhurbaşkanı aynen şöyle ifade etmiştir: “Biz bu davanın belgelerini Suudi Arabistan’a verecek kadar enayi değiliz. Bu belgeleri oraya verirsek belgeler karartılır.” demiştir. Bunu biz söylemedik, Cumhuriyet Halk Partisi söylemedi, bunu Cumhurbaşkanı söyledi. Şimdi, durum böyleyken bu sözün üstüne eğer kalkıp da, bu dava götürülüp de Suudi Arabistan’a teslim ediliyorsa bunda iyi niyet görmüyoruz, bunun doğru olmadığını düşünüyoruz. Bunu arkadaşımız en net biçimde eleştiriyor, eleştirmekte de haklı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Şimdi ikinci bir konuya gelelim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; burada bulunan milletvekili arkadaşlarım “kan parası” ne demek, çok iyi bilirler. Türkiye’yi ziyaret eden Suudi Prens, Kaşıkçı’nın ailesini ve çocuklarını çağırarak kan parası ödediler. Yani ölümü kabullendirdiler, “Biz öldürdük.” dediler, kan parası budur. Cinayeti işleyen taraf, karşı tarafa kan parası öder. Şimdi, durum bu kadar netken, bu kadar açıkken bu dava dosyasının Suudi Arabistan’a gönderiliyor olmasına muhalefetin ne demesini bekliyor iktidar, anlamak mümkün değil. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339) (Devam)

BAŞKAN – 16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygün

Kani Beko

Zeynel Emre

Tekirdağ

İzmir

İstanbul

Özgür Ceylan

Rafet Zeybek

Alpay Antmen

Çanakkale

Antalya

Mersin

İsmail Atakan Ünver

Karaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Katılamıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Karaman Milletvekili Sayın İsmail Atakan Ünver.

Buyurunuz Sayın Ünver. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifi 30 Mayıs 2019’da AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi’nden sonra getirdiğiniz altıncı paket. Bugün Türkiye’de adalet o günkü durumundan daha iyi değil, hatta daha kötü. 6 tane paket getirmişsiniz ama yargının ve adaletin içinde bulunduğu durum ortada. O zaman siz bu paketleri niye getirdiniz veya niye getiriyorsunuz? Hâkimler Anayasa Mahkemesi kararlarına uymuyorsa hatta uymayanlar ödüllendiriliyorsa, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları yargı makamları nezdinde bile hiçbir anlam ifade etmiyorsa, ülkeyi yöneten irade için Anayasa bir kitapçık olmaktan öte bir değer taşımıyorsa, bakanlar pişkin pişkin “Siz yıkın, yargı arkadan gelsin.” diyebiliyorsa ve sizden hiçbir tepki görmüyorsa neyin reformundan bahsediyorsunuz? Bu anlayışla 6 değil, 66 paket bile getirseniz bir arpa boyu yol alamazsınız.

“Hukuk bizim istediğimiz gibi olsun.” anlayışı doğru değildir. Hukuk, güçlülerin ya da üstünlerin korunduğu bir disiplin değildir; sade vatandaş, güçsüzü güçlüye karşı, üstünlere karşı koruyan bir disiplin, tutunacak tek daldır. Evrensel hukuktan kopmuş, demokrasi iddiasından vazgeçmiş, demokrasiyi sadece seçimlerde az ya da çok oy almaya indirgemiş, manipüle edilmiş seçimlerle devlet gücünü eline geçirmiş, mutlu azınlığın tahakkümündeki yargı eliyle askıya alınmış özgürlüklerin kavgasını verenlerin susturulmaya çalışıldığı bir Türkiye fotoğrafı içinde siz ne anlatırsanız anlatın kimseyi ikna edemezsiniz.

Bazı davalarda sanıkları kafanızda mahkûm etmişsiniz. Sizin düşünceniz dışında bir karar çıkınca, mesela sanıklar beraat edince ya da tutuklulukları kaldırılınca ne kendi koyduğunuz kanunları ne de hukuku tanıyorsunuz. Fincancı dükkânına girmiş fil gibi siz de adalet dükkânına bodoslama dalıyor ve ne hak ne hukuk ne de vicdan bırakıyor; hukuku, adaleti, vicdanı, hepsini darmadağın ediyorsunuz. Size yapılan somut eleştirilere de “Bizden öncekiler de şu zamanda şunu yapmıştı.” diye savunma geliştiriyorsunuz. Sizden öncekiler velev ki kötüydü, bu millet sizi “Kendinizden öncekilerle kötülükte yarışın.” diye mi yetkilendirdi, yoksa kendisine umutlu, iyi bir gelecek hazırlamanız için mi? Yirmi yıldır iktidarsınız, hâlâ “Geçmişte şu olmuştu, bu olmuştu.” diyorsunuz, bırakın bu boş lafları, yaptıklarınıza bakın.

Tek merkezden yönetilen bir koronuz var; içinde siyasetçisi, gazetecisi, televizyoncusu, gazetesi, televizyonu, trolleri var; işaret geldi mi hep bir ağızdan aynı şeyi söylüyorlar ama söylenenler gerçekler değil sizin uydurmalarınız. FETÖ de böyle yapardı, önüne engel gördüklerini önce kamuoyunda linç eder, itibarsızlaştırır sonra düzmece mahkemelerde, sözde savcıların hazırladığı iddianamelerle, sözde hâkimlerin kararlarıyla mahkûm ettirirdi. Bugün bazı davalara bakınca sanki karışımızda FETÖ yargısı varmış duygusuna kapılmamak elde değil. Türkiye’de yargının temel sorunu bağımsızlığının olmamasıdır. Siz “yargı bağımsızlığı” denilince her mahkeme birbirinden bağımsız, kendi başına olsun denildiğini mi anlıyorsunuz? “Mahkemelerde alt üst mahkeme ilişkisi yoktur.” mu diye anlıyorsunuz? Alt mahkemeler Anayasa Mahkemesini, AİHM’i tanımıyor, böyle yargı olur mu? İçinizden birisi çıkıp “Bu böyle olmaz.” demiyor, diyemiyor. Bir hukukçu olarak isyan ediyorum, sizin içinizde de hukuk fakültesi mezunları var, olur mu böyle şey? Adalet Bakanına sesleniyorum: Adaletin olmadığı yerde Adalet Bakanına da gerek yoktur. Ya ülkedeki bu gidişata müdahale ediniz ya da füzuli işgal yapmayınız. Adalet, 6 harfin bir araya gelmesiyle oluşmuş alelade bir sözcük değildir; adalet, sözlüklerde yer alan milyonlarca sözcükten herhangi biri de değildir; adalet, saraylarla mana kazanmış bir sözcük de değildir. Adalet anlamını vicdanlarda bulur, vicdanı olmayanın adaleti de olmaz ya da kim ki adaletsizlik yapıyor, bilin ki onda vicdan da yoktur. Yirmi yıldır ülkeyi tek başınıza yönetiyorsunuz. Gidin, aynaya bir bakın ve kendinize sorun, hiç adaletsizlik yapmış mısınız? “Yapmadık.” diyebiliyor musunuz? Diyemezsiniz. Mesela, FETÖ elebaşısıyla fotoğraf çekilmiş kişiler bakan, bakan yardımcısı olurken yani FETÖ’yle fotoğraf çekilmiş olmak yüksek mahfillerde âdeta makbul bir referans olarak görülürken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Devamla) – ...yıllar önceki bir “tweet”i yüzünden insanları tutuklatırıp cezalandırmak, işinden atmak, kazanılmış seçimi iptal ettirmek, açık kanun hükmüne rağmen mühürsüz oy zarfları ve pusulalarını geçerli saydırtmak hangi vicdana, hangi adalete sığar? Bu soruya vicdani bir cevap verebilecek olanınız var mı? Siz göz göre göre, bile isteye o kadar çok adaletsizlik yaptınız ki devriktidarınız hukukun katledildiği, adaletin yok edildiği yıllar olarak hafızalara kazındı bile; hayrını görün.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İlhami Özcan Aygun

Kani Beko

Rafet Zeybek

Tekirdağ

İzmir

Antalya

Zeynel Emre

Alpay Antmen

Özgür Ceylan

İstanbul

Mersin

Çanakkale

Abdurrahman Tutdere

Adıyaman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere.

Buyurunuz Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurul saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 19'uncu maddesi üzerine söz aldım. Teklifin 19'uncu maddesinde, Türk Ceza Kanunu'nun 237'nci maddesindeki cezaların artırılmasına ilişkin bir düzenleme var. Tabii, bu 237'nci maddede ne var? Özellikle fiyatları etkileme suçu düzenleniyor. Nereden icap etti, buradaki cezaları artırmaya niye iktidar acaba ihtiyaç duydu? Bu soruyu sormakta yarar görüyorum. Bu kanun maddesi 2005 tarihinde yürürlüğe girmiş, aradan on beş yıl geçmiş hiçbir gün bu iktidarın aklına bu cezaları artırmak gelmemiş ancak bugün ne hikmetse buradaki cezaları artırma gereği duymuş.

Tabii, iktidar özellikle buradaki, Türkiye'deki ekonomik kriz nedeniyle, enflasyon nedeniyle hızla yükselen fiyatları kontrol etmek için yine cezai müeyyidelerle başvurmuş, yine polisiye tedbirlere başvurmuş. Peki, bu kanun teklifinde bu cezaları artırmakla -iktidara sesleniyorum- sizler fiyatları kontrol edebileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Türkiye'deki fiyatlar, hızla yükselen fiyatlar bu cezanın düşüklüğünden mi kaynaklanıyor? Hayır. Türkiye'de eğer bugün a'dan z'ye her şeye zam geliyorsa sebebi belli. Sebebi, Türkiye'nin içinde bulunduğu derin ekonomik kriz, sizin iktidarınızın beceriksizliği ve yüksek enflasyon.

Peki, siz bu yüksek enflasyonu, bu vatandaş canından bezdiren hayat pahalılığını önlemek için tedbir alacağınıza ne yapıyorsunuz? Ceza Kanunu'ndaki cezayı artırarak vatandaşları cezalandırmaya çalışıyorsunuz. Şimdi size soruyorum: Bugün, özellikle, tarımdaki girdi fiyatlarının, mazotun, ilacın pahalı olmasından dolayı un fiyatlarına zam gelmişse, elektrik fiyatlarına zam gelmişse, bir fırıncı ekmeğe zam yapmışsa fırıncı mı suçlu yoksa bu zamları yağıdın iktidar mı suçlu? Tabii ki iktidar suçlu. Yine, bir pastaneci hızla artan şeker fiyatlarından dolayı eğer tatlı fiyatlarını artırıyorsa burada kim suçlu? Buradan bu ülkenin şeker fabrikalarını satan, Türkiye'yi ithalatçı bir tarım politikasıyla

yöneten siz sorumlusunuz. Dolayısıyla, bu yükselen fiyatlardan ve bu fiyatları kontrol edememekten kaynaklı bir ceza varsa bu cezayı ödeyecek olan sizlersiniz, sizin bu cezayı ödemeniz lazım. Ancak onun da zamanı gelecek.

Değerli milletvekilleri, iktidar, Anadolu’da, Türkiye’nin dört bir yanında özellikle yaşanan hayat pahalılığı konusunda şikâyetçi olan, sesini yükselten, fiyatlara tepkisini koyan, iktidarın beceriksizliğini dile getiren, iktidarın ekonomideki basiretsizliğinin maskesini düşüren insanları bu şekilde kontrol etmeye çalışıyor. Geçen yıllarda da yaptınız, hatırlıyoruz hepimiz; patates terör örgütleri yarattınız, domates terör örgütleri yarattınız; zabıtalarınızı, polislerinizi marketlere, kasaplara gönderdiniz. Ne oldu? Değişen bir şey oldu mu? Fiyatları durdurabildiniz mi? Durduramadınız çünkü fiyatları yükselten sizin beceriksizliğinizdir; sizin bu ülkenin başına getirdiğiniz kontrolsüz, ne olduğu belirsiz olan ucube sisteminizdir. Hukuku yok eden, denetimi yok eden, ülkenin kaynaklarını çarçur eden bu anlayışınızdır. Fiyatları dengelemek istiyorsanız, sabit tutmak istiyorsanız yapacağınız bazı işler var. Nedir? İsrافی önleyeceksiniz, hukuku egemen kılacaksınız. Bu milletin çarçur ettiği 128 milyar dolarının hesabını vereceksiniz. Siz bu hesabı verirsiniz ancak Türkiye’ye güven gelir, fiyatlara istikrar gelir. Bunun dışında, bunu yapmadan cezaları artırarak, Ceza Kanunu’nda değişiklikler yaparak bir ülke ekonomisini düzeltmez. Ekonominin düzelmesi üretimle mümkün olacaktır; ekonominin düzelmesi, fiyatlardaki istikrar, bu ülkedeki hukuk güvenliğiyle mümkün olacaktır. Siz bunları yapmıyorsunuz, işin her zaman olduğu gibi zorlu kısmına kaçırıyorsunuz; vatandaşları ezmeye, susturmaya, sopayla terbiye etmeye çalışıyorsunuz. Sizin bu düzenlemenizle hiçbir şekilde fiyatlar yerinde durmayacak. Vatandaşlarımız, esnaflarımız maalesef sizin kötü yönetiminizden dolayı her gün etiketleri değiştirmekten bıkmış durumdalar. Ancak, onun da zamanı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Şimdi, siz bu cezalarla fiyatları kontrol edeceğinizi düşünüyorsunuz ancak bu mümkün olmayacak. Ben sizlere şunu açıkça söylüyorum ve sizlere açıkça çağrı yapıyorum: Siz fiyatlardan esnafı, kasabı, manavı sorumlu tutarak, bunları hapse atarak bu işten kurtulamazsınız. Zamanı gelecek, sandık gelecek; o gün geldiğinde esnaf, manav, kasap, Türkiye’nin dört bir yanından bütün insanlarımız sizi cezalandıracaklardır, sizin bu hapis dayatmanıza en güzel cevabı vereceklerdir. Halkımız sizi sandıkta cezalandıracak, Allah da sizi cezalandıracak; bu ülkenin çocuklarını işsiz bırakan, yoksul bırakan, şu anda pahalılıkla, zamlarla baş başa bırakan sizin iktidarınızı da cezalandıracak. Allah da sizi cezalandıracak, Allah’ın kulları da sizi sandıkta cezalandıracak ve gönderecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.22

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.34****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Necati TİĞLİ (Giresun)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 107’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 24, 25 ve 26 Haziran 2022 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri toplanmamasına ilişkin önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

No: 78

23/6/2022

Danışma Kurulunun 23/6/2022 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda, Genel Kurulun daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 24, 25 ve 26 Haziran 2022 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Süreyya Sadi Bilgiç

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı Vekili

Yılmaz Tunç

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Başkan Vekili

Engin Özkoç

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Başkan Vekili

Hakkı Saruhan Oluç

Halkların Demokratik Partisi Grubu

Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

Başkan Vekili

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İYİ Parti Grubu

Başkan Vekili

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

2.- İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339) (Devam)

BAŞKAN - 339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre oyunun rengini belli etmek üzere lehte ve aleyhte birer kişiye beşer dakika söz vereceğim.

Lehte Çorum Milletvekili Sayın Oğuzhan Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 339 sıra sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yıkılmasın diye devlet, bölünmesin diye millet canlarını veren şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum; şehitlerimizin ailelerine ve milletimize de başsağlığı diliyorum.

23 maddeden oluşan bu kanun teklifiyle 10 kanunda değişiklik yapıyoruz; hâkim, savcı adaylığı müessesesini kaldırıp yerine hâkim, savcı yardımcılığı müessesesini getiriyoruz.

Yine, noterlerle ilgili düzenlemede noterlere tapu işlemi yapma yetkisi veriyoruz. Yine, stokçulara verilen cezaların alt sınırını artırıyoruz ve hâkim, savcılarının birinci sınıfa ayrılmasına ilişkin düzenlemeler... Yine, Danıştay ve Yargıtay kurullarına ilişkin düzenlemeleri yerine getiriyoruz.

Ben, kanun teklifinin bu aşamaya gelmesinde katkısı bulunan teklif sahiplerine, Adalet Komisyonu üyelerine, Başkanına ve siyasi parti gruplarımıza teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyor, oyumuzun renginin lehte olacağını belirtiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Sakarya Milletvekili Sayın Engin Özkoç.

Buyurunuz Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan milletvekilleri yasama görevini yapıyorlar yani yasa çıkartıyorlar. Çıkartılan yasalardaki hassasiyetimiz yasaların uygulanıp uygulanmamasıyla ilgilidir. Yasaları biz çıkartıyoruz fakat bu yasalar uygulanıyor mu?

Bakın, şurada gösterdiğim kişi başkentte silah kaçakçılığı, uyuşturucu satıcılığı, örgüt yöneticiliği yapan Serkan Tosun'dur. Operasyonda yakalandı Serkan Tosun; üstelik de bu operasyonu yapan Ankara Emniyeti Organize Suçlarla Mücadele ekipleri, dört aylık takibin sonucunda örgüt lideri Serkan Tosun'u yakaladı. Yakaladığında arabasında ne buldu? Uyuşturucu buldu. Başka ne buldu? Kullanılması yasak mühimmat buldu. Serkan Tosun mahkemeye sevk edildi. Peki, arkadaşlar, tutuklandı mı? Hayır, tutuklanmadı, serbest bırakıldı. Arkasından, serbest bırakıldıktan sonra Serkan Tosun gitti, E.Ö. adındaki bir vatandaşa “Beni sen şikâyet ettin, şikâyetini geri al!” dedi. E.Ö. “Ben şikâyetimi geri almıyorum çünkü sen bu işi yaptın, ben adalete götürdüm.” dedi; Serkan Tosun da çıkarttı pompalı tüfeği, bu arkadaşı vurdu. Vurduktan sonra Serkan Tosun tekrar mahkemeye çıkartıldı. Ne oldu Serkan Tosun'a? Serkan Tosun tekrar mahkeme tarafından serbest bırakıldı. Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki insanlar adalete nasıl güvenecekler?

Gelelim ikinci konuya. Sezgin Baran Korkmaz. Sezgin Baran Korkmaz, suçuyla ilgili kara para akladığı gerekçesiyle kırmızı bültenle aranmaya başlandı. Türkiye Cumhuriyeti’nde mahkemeler, Sezgin Baran Korkmaz’ın mal varlığına el koydular, yurt dışına çıkma yasağı getirdiler; aynı mahkemeler, aradan bir ay geçmeden bu sefer mal varlığına koydukları yasağı kaldırdılar, yurt dışına çıkma yasağını da kaldırdılar. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, İçişleri Komisyonunda aynen şöyle dedi... “O kişiyle o gece buluştunuz mu?” diye sorulunca “Evet, buluştuk. Biz büyük bir belayı defettik devletin bütün birimleriyle beraber yani yargıyla beraber. Sezgin Baran Korkmaz’la yurt dışına çıkmadan bir gece önce görüştüm ve yurt dışına kaçtı, bunu biz yaptık.” dedi. Bunu Süleyman Soylu -kayıtlarda var söyledikleri, olduğu gibi kayıtlara geçti- kendi ağzıyla söyledi. Şimdi, bir İçişleri Bakanı bunu yapıyor. Hasan Yılmaz, bu mahkemeleri geri çekiyor ve ondan sonra tekrar bu mahkemelerde -Sezgin Baran Korkmaz yurt dışına kaçtıktan sonra- ona yurt dışına çıkma yasağı gibi komik bir kararı koyduruyorsa Türkiye Cumhuriyeti’nde artık adalete güven kalmamıştır. Yargıyla gelen kararların bizim nezdimizde herhangi bir geçerliliği yoktur. O yüzden diyoruz ki değerli arkadaşlarımız: Suudi Arabistan’la ilgili söylediğimiz şey çok nettir, Suudi Arabistan Prensi, buraya gelip de Cumhurbaşkanını ziyaret eden Prens, Suudi Arabistan’da Kaçıkçı’nın yakınlarını, çocuklarını ve oğlunu çağırarak kan parası ödemiştir. Kan parası ödedyse bu “Onun katili benim, sana da kan parası ödüyorum.” demektir.

Şimdi, katil olduğunu açıklayan bir kişiyi ta havaalanına kadar Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanının uğurluyor olması, Türkiye Cumhuriyeti’ne itibarsızlık kazandırır, itibar kazandırır. İşte tüm bu yönetim anlayışından dolayı bu kanuna ret veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tunç...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yabancı adli makamlarla ilgili olarak, “kan parası” olarak ifade edilen hususun Türkiye Cumhuriyeti devletiyle bir alakası yoktur.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne alakası var? Türkiye’de de kan parasının bazı geleneklerde olduğunu gayet iyi biliyorlar, kan parasının ne demek olduğu da gayet iyi biliyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yabancı ülkedeki tazminat...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada sufle yoluyla yapılan konuşmalar doğru değil çünkü yanılır Grup Başkan Vekillerini.

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 269

Kabul : 226

Ret : 43(x)

Kâtip Üye

İshak Gazel

Kütahya

Kâtip Üye

Necati Tıǧlı

Giresun”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki iş tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 28 Haziran 2022 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.49

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 339) Hakimler Ve Savcılar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 339
 Oylama Saati : 22:45
 Üye Sayısı : 600
 Kabul Edenler : 226
 Reddedenler : 43
 Çekimserler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 0
 Toplam : 269
 Açık Üyelikler : 19
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çulhaoglu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Doğlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Ret
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Varlı	Muhanrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbici	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Ret
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Cültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Ret
Ağrı	Özürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arsan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı
Ankara	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Ret
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegün	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Ret
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Ret
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Ret
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı
Artvin	Bała	Értunç Erkan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özcelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	İşık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Bursa	Ödünç	Atila	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Ret
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Katılmadı
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Çivitcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçier	İmam	HDP	Ret
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gayıtancıoğlu	Okan	CHP	Ret
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Semin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydenir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kıraoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Ret
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Tıgılı	Necati	CHP	Ret
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Hüret	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mengülioğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Ret
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
İsparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı
İsparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
İsparta	Gökğöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
İsparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Ret
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Okay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Ret
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhuri	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rüdvân	HDP	Katılmadı
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayrın	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikdi	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Ret
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Ret
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadıgil Sütü	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Ret
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Ret
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Ret
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihriullah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şatroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hanvza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözöğü	Serpil	HDP	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoglu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Ret
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Ret
İzmir	Sındır	Kamil Okayay	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	BAĞIMSIZ	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdenir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhasaki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Taner	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Ret
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Cergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Ret
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Eyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülray	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Ret
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcı	Senra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Diñçel	Seyhmus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Ret
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Ret
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Ret
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Ret
Muş	İşık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Sarıaslan	Faruk	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dıkbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Ret
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sidik	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Ekinci	Semha	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoglu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Ret
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Ret
Tunceli	Önli	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Ret
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Güler	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Erdogmus	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakobaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürcü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yüdz	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan Işık	Muazzaz	HDP	Katılmadı
Van	Sansaç	Murat	HDP	Ret
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Ret
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 339
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özlemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştı	HDP	Ret
Batman	Uca	Feleknaş	HDP	Katılmadı
Şımak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şımak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şımak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şımak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
İğdir	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
İğdir	Karadağ	Yaşar	MHP	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Cüneyş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bakanlığın Özel Kalem Müdürlüğüne yapılan bir atamaya,

- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, sahte evrak kullandıkları gerekçesiyle haklarında başlatılan soruşturma sonucunda görevlerine son verilen Bakanlık çalışanlarına,

- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, engelli öğretmen atamalarına,

- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, 15 Temmuz sonrası Bakanlık merkez teşkilatı birimlerinde yürütülen denetimlere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65279), (7/65477), (7/65478), (7/65480)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 23/5/2022

İsmail KONCUK
Adana Milletvekili

Millî Eğitim Bakanı olduktan sonra yaptığınız atamalarla ve görevden almalarla ilgili gündemden düşmediğiniz gibi Millî Eğitim Bakanlığı tarihinde emsali görülmemiş bir atamaya daha imza atmış oldunuz.

ÖSYM başkanlığı yaptığınız dönemde makam şoförü olarak birlikte çalıştığınız ve devlet memuru olmayan **İlyas Öcal**, Bakan olduktan sonra Millî Eğitim Bakanlığına “**sözleşmeli statüde çalışan işçi**” olarak işe başlatılmış ardından da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Madde 76'ya göre hülle yolu ile “**Makam şoförünüz İlyas Öcal'ı,**” Bakanlık Özel Kalem müdürlüğü makamına istisnai **kadro/atama** ile devlet memuru yaptığınız bilgisi kamuoyunda geniş infial oluşturmuştur.

Önceliği eğitim olan bir Bakanlık tarafınızdan “**liyakatsiz atamalarla**” meşgul edilmemeli, eğitimcilerin ve eğitim sisteminin biriken sorunları bir an önce çözüme ulaştırılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. ÖSYM Başkanlığı yaptığınız dönemden beri şoförlüğünüzü yapan İlyas Öcal'ı önce Özel Kalem Müdürlüğüne, daha sonra da Millî Eğitim Bakanlığı Şube Müdürlüğü'ne atadığınız iddiaları doğru mudur? Hangi liyakat esaslarına göre bu atamayı gerçekleştirdiniz?
2. Bakan olarak göreve geldiğiniz günden bu yana, Millî Eğitim Bakanlığında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Madde 76'ya göre kaç kişiye asaleten kadro verildi?
3. Bakan olarak göreve geldiğiniz günden bu yana, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Madde 76'ya göre kadro alanlar hangi birimlerde göreve başlatıldı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 30.05.2022

Yıldırım KAYA
Ankara Milletvekili

Milli Eğitim Bakanlığı 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra, sahte diploma ve evraklarla ilgili, Bakanlık bünyesinde çalışan başta öğretmenler olmak üzere tüm çalışanlara yönelik kapsamlı soruşturma başlatmıştı.

Dönemin Milli Eğitim Bakanları doğrudan açıklama ya da kendilerine yöneltilen soru önergelerine verdikleri yanıtlarla soruşturmalar sonucunda kaç kişinin görevine son verildiğine ilişkin önemli bilgiler vermişti.

Soruşturmaların eski Milli Eğitim Bakanlarından Nabi Avcı ve İsmet Yılmaz dönemlerinde ısrarlı biçimde sürdürüldüğü sonrasında ise bu tavırdan 2021 başından itibaren vazgeçildiği, konuyla ilgili yazılı soru önergelerine verilen yanıtlardan anlaşılmaktadır.

2021 yılına kadar dönemin bakanlarının farklı zamanlarda yaptıkları açıklamalardan 191 öğretmenin görevine son verildiği, ancak bu sayının kesin olmadığı görülmektedir.

Bu bilgiler kapsamında;

1. Milli Eğitim Bakanlığının FETÖ soruşturmalarını da dikkate alarak yaptığı bu soruşturmalar sonucunda, göreve başlama evraklarında başta diploma ve geçici mezuniyet belgesi olmak üzere sahte evrakla göreve başladığı tespit edilen ve bu nedenle görevine son verilen öğretmen ve diğer Bakanlık çalışanı sayısı kaçtır?
2. Bu kişiler hangi yıllarda göreve başlamıştır?
3. Yapılan soruşturmalar sonucunda, bu evrakların diploma çeteleri ve terör örgütleri tarafından organize edildiğine ilişkin delillere ulaşılmış mıdır?
4. Soruşturmaların sonucunda sahte evrakla göreve başlayan ve bu kişilere yardımcı olanlar hakkında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmuş mudur?
5. Bu türden suç duyuruları var ise sayısı kaçtır? Suç duyuruları sonucu açılmış kaç dava vardır? Bu davalar sonucunda ceza alan veya beraat eden kişi sayısı kaçtır?
6. Soruşturmalar sonucunda görevine son verilen, ancak daha sonra mahkeme kararına bağlı olarak veya doğrudan Milli Eğitim Bakanlığının takdiriyle görevine tekrar başlatılan personel bulunmakta mıdır?
7. Kamuoyunda sahte diploma soruşturması olarak bilinen bu soruşturmalar, Bakanlık tarafından halen devam ettirilmekte midir?
8. Sahte evrakla göreve başlayan ve görevine son verilen kişiler hukuken hak sahibi olamayacaklarına göre kendilerine yapılmış maaş ve diğer ödemeler yasal faizleriyle birlikte geri alınmış mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz edirim.31.05.2022

İsmet TOKDEMİR

Hatay Milletvekili

Milletine faydalı ve hayırlı insanlar yetiştirme hayalleri ve yüreklerinde taşıdıkları vatana hizmet sevdası ile her birinin tek başına büyük bir başarı hikayesi olan engelli öğretmenlerimiz; sosyal yardım alarak evlerinde oturmayı gelecek hayali kuramamayı içlerine sindiremiyor.

Engelli öğretmenlerimiz, topluma yararlı olabilmek ve öğretmenlik yapabilmek için atama beklemektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Atanama bekleyen engelli öğretmenlerimizin toplam sayısı kaçtır? Branşlara göre dağılımı ne şekildedir?
- 2- 2022 yılı içerisinde engelli öğretmenlerimizin tamamına atam imkânı sağlamayı düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıdaki sorularımın **Millî Eğitim Bakanı Sn. Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **25/05/2022**

Fahrettin YOKUŞ
Konya Milletvekili

- 1- 15-16 Temmuz 2016 Hain FETÖ Kalkışması sonrası süreçte, Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatı birimlerinin genel denetimi yapılmış mıdır? Denetim yapıldı ise hangi tarihlerde ve hangi birimlerde gerçekleştirilmiştir?
- 2- Genel denetim yapılan birimlerin hangilerinde Bakanlık Müfettişlerince inceleme, gerektiğinde soruşturma talebinde bulunulmuştur?
- 3- Soruşturma talebinde bulunulduğu halde, soruşturma talebi Teftiş Kurulu Başkanlığınca işleme konulmayan veya Bakanlık Makamınca uygun görülmeyen soruşturma onay talepleri olmuş mudur? Bu onay talepleri hangi birimlerle ilgilidir?
- 4- Genel denetim veya inceleme, gerektiğinde soruşturma faaliyetleri sonucunda görevlerinden alınan ya da görev yerleri değiştirilen görevliler/yetkililer olmuş mudur? Bu durum hangi birimler ile ilgilidir? İlgililer hakkında ne gibi işlemler yapılmıştır?
- 5- Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatlarında gerçekleştirilen sınavlar/mülakatlar dolayısıyla haklarında inceleme, gerektiğinde soruşturma açılan veya görevlerinden alınan, görev yerleri değiştirilen görevliler/yetkililer var mıdır?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610- 122
Konu : Soru Önergesi

23/ 06 /2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 27.05.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1021367 sayılı yazınız.
b) 07.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1027294 sayılı yazınız.
c) 07.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1027298 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Van Milletvekili Muazzez ORHAN IŞIK'ın 7/64703, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Adana Milletvekili İsmail KONCUK'un 7/65279, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Yıldırım KAYA'nın 7/65477, Hatay Milletvekili İsmet TOKDEMİR'in 7/65478, Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ'un 7/65480 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

ADANA MİLLETVEKİLİ İSMAİL KONCUK'UN 7/65279 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımızca gerçekleştirilen atamalar yürürlükte bulunan ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

ANKARA MİLLETVEKİLİ YILDIRIM KAYA'NIN 7/65477 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız personelinin diploma/geçici mezuniyet belgeleriyle ilgili yürütülen inceleme soruşturma çalışmaları sonucunda sahte olduğu tespit edilen diploma/geçici mezuniyet belgelerine dayalı olarak yapılan atama işlemleri iptal edilerek ilgili personellere yönelik adli makamlara suç duyurusunda bulunulmuştur.

HATAY MİLLETVEKİLİ İSMET TOKDEMİR'İN 7/65478 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Engelli Öğretmen Atamaları "*Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik*" hükümleri ile "*Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği*" hükümlerine göre Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavına (EKPSS) katılan adaylar arasından EKPSS puan üstünlüğüne göre adayların tercihleri dikkate alınarak yapılmaktadır.

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde; "*EKPSS sonuçları sınavın yapıldığı tarihten itibaren dört (4) yıl geçerlidir. Ancak bu süre içinde yeni bir sınavın yapılmaması durumunda sınav sonuçları, bir sonraki sınava kadar geçerli olmaya devam eder.*" hükmü yer almaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53'üncü maddesinde "*Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.*" hükmü bulunmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı, genel idare hizmetleri sınıfı, teknik hizmetler sınıfı, sağlık hizmetleri sınıfı, yardımcı hizmetler sınıfı gibi tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek çalıştırılması gereken engelli personel sayısı belirlenmektedir.

2022 yılı engelli öğretmen atamasına ilişkin planlama çalışmaları devam etmektedir.

KONYA MİLLETVEKİLİ FAHRETTİN YOKUŞ'UN 7/65480 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatlarına bağlı tüm birimlerin denetimleri; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 320'nci maddesinin 4 fıkrasında “*Bakanlık teşkilatı ve personeli ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturma iş ve işlemlerini müfettişler aracılığıyla yapmak*” hükmü çerçevesinde, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre, faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli yürütülmesini sağlamak ilkesi doğrultusunda, Teftiş Kurulu Başkanlığının yıllık çalışma programı çerçevesinde merkez teşkilatında da rehberlik ve denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Denetim sonucunda mevzuatla belirlenen görev ve sorumluluklarını ihlal ettiği, kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönünde tespitler yapılması halinde sorumlular hakkında inceleme soruşturma işlemi başlatılmakta, iddiaların doğrulanması halinde durumun nitelik ve ağırlık derecesine göre ilgili mevzuatında belirlenen yaptırımlar uygulanmaktadır.

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, serebral palsili çocuk ve gençlerin eğitim imkanlarına erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalara,

- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, yatılı okullara güvenlik görevlisi verilmesi talebine,

- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yatılı ve pansiyonlu okullardaki öğrencilerin beslenmesine, İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65280), (7/65283), (7/65285)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZER tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.05.2022

Abdulkadir KARADUMAN
Konya Milletvekili

Serebral Palsi (SP) veya bilinen adıyla Beyin Felci, kas aktivitesi ve vücut duruşu ile ilgili bir grup problemi tanımlayan, normal olmayan refleksler, vücut gevşekliği, gövde ve ekstremitelerde sertlik, duruş ve yürüme bozukluğu, konuşma güçlüğü gibi belirtileri bulunan ve becerileri kısıtlayan bir hastalıktır. Belirtiler hafif olabileceği gibi ağır da seyredebilmektedir.

SP'li çocuklar hastalığın sebep olduğu yetersizlikler nedeniyle hayat boyu özel ilgi ve bakıma ihtiyaç duymaktadırlar. Özellikle eğitim sürecinin başlamasıyla okullara, eğitim imkânlarına erişim noktasında ciddi zorluklarla karşılaşabilmektedirler. Yine çeşitli kademe sınavlarında (LGS-YKS) SP'li çocuk ve gençlerin dezavantajlı durumu mağduriyetlere neden olabilmektedir. SP'li çocuk ve gençlerin sınav ortamı, ulaşım ve erişim imkânları ile sınav süresi gibi birçok sıkıntıları ve ihtiyaçları bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. SP'li çocuk ve gençlerin eğitim imkânlarına erişimlerinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalarınız nelerdir?
2. LGS ve YKS sınavlarında başta SP'li olmak üzere dezavantajlı konumdaki çocuk ve gençlere yönelik okul, ulaşım, sınav süresi vb. kolaylaştırıcı çalışmalarınız nelerdir?
3. Bakanlığınız bünyesinde özel eğitime ihtiyaç duyan çocuk ve gençlere yönelik çalışmalarınız nelerdir? Buna yönelik okul, merkez vb. sayısı kaçtır?
4. Başta SP olmak üzere özel eğitime ihtiyaç duyan çocuk ve gençlerle ilgili Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile yürütülen ortak çalışmalarınız nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.05.2022

Özkan YALIM
Uşak Milletvekili

Bazı yatılı okullarda okul yatakhanelerinin bulunduğu bina girişlerinde 24 saat esaslı güvenlik görevliler bulundurulmadığı, birçok velinin CİMER'e müracaat ettiği ve kendilerine çözümün okul aile birlikleri tarafından güvenliklerin istihdam edilebileceği telkin edildiği iddia edilmektedir. Yatılı olarak okuyan öğrenciler ve onlara eşlik eden gece yatılı olarak kalan nöbetçi öğretmenler can ve mal güvenlikleri bakımından tedirgin olmaktadır.

Ayrıca bazı yatılı okullarda öğleyin çıkan yemeğin bekletilerek akşam yemeği olarak verildiği, bu yemeğin sabah saatlerinde pişirilip akşam saatlerine kadar bekletilmesi gıda güvenliği (gıda zehirlenmesi) ve öğrencilerin sağlıklı beslenmeleri ve sağlıklarını korumaları açısından birtakım riskler oluşturduğu iddiaları vardır.

Bu bağlamda;

- 1- Yatılı okullarda kalan öğrencilerin ve öğretmenlerin can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla okullara güvenlik görevlisi kadrosu vermeyi düşünüyor musunuz?
- 2- 2021-2022 öğretim yılında Türkiye genelinde başkanlığınıza bağlı olan okullarda kaç adet adli olay yaşanmıştır?
- 3- Türkiye genelinde okullarda yaşanan uyuşturucu vakası kaç tanedir?
- 4- Bazı yatılı okullarda öğleyin çıkan yemeğin personel yokluğu bahane edilip, pişmiş olarak bekletilerek akşam yemeği olarak da verildiği doğru mudur?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Orhan Sümer**Adana Milletvekili**

Ülkemiz genelinde yatılı ve pansiyonlu 3 bin 93 okul bulunuyor. Bu kurumlarda 542 bin 464 yatak kapasitesinin sadece 320 bin 219'u kullanılıyor. Yatılı olarak eğitime devam eden öğrencilerimiz için, üç ana öğün ve bir ara öğün için günlük toplam 16 TL kaynak ayrılıyor. Bu kaynak ile çocuklarımızın sağlıklı ve dengeli beslenmeleri mümkün değildir.

Öğrencilerin beslenmelerinin yeterince sağlanmadığı için gıda ihtiyacı için gerekli ödeneğin artırılması yönünde tedbirler alınması zorunluluktur. Öte yandan aşçı/aşçı yardımcısı, sayman, ambar memuru, temizlik görevlisi ve sağlık personelinin olmaması nedeniyle verilen hizmetlerde büyük sıkıntılar yaşanmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'nün ortaya koyduğu veriler, Türkiye'de 11-15 yaş çocuklarının sağlık şikayetlerinin baş ağrısı, karın ağrısı, yorgun ve sinirli hissetme, endişeli hissetme, uyku bozukluğu, baş dönmesi olduğunu göstermektedir. Çocuklarımızın yaşadığı bu sorunlara ilişkin ise en önemli sebep gıda yoksulluğu olarak belirtilmektedir.

Bu Bağlamda;

- 1-) Bakanlığınızın okullarda yeterli gıda ihtiyacını sağlayamadığını tespit ettiği kaç öğrenci vardır?
- 2-) Bakanlığınız sadece öğrencilerin gıda maliyetlerini karşılamak ve doyurucu yemekler sağlamak adına ek bütçe talep etmiş midir? Ettiyse bu rakam ne kadardır?
- 3-) Son iki sene içerisinde okulda bulunduğu sırada açlık nedeniyle fenalaşan öğrenci sayısı kaçtır?
- 4-) Okullarda bulunan rehber öğretmenlerle gerçekleştirilen birebir görüşmelerde yeterli beslenemediğini dile getiren öğrenci sayısı kaçtır?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610- 123
Konu : Soru Önergesi

23/ 06/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 25.05.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1020356 sayılı yazınız.
b) 07.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1027294 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/64536, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Konya Milletvekili Abdulkadir KARADUMAN'ın 7/65280, Uşak Milletvekili Özkan YALIM'ın 7/65283, Adana Milletvekili Orhan SÜMER'in 7/65285 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

**KONYA MİLLETVEKİLİ ABDULKADİR KARADUMAN'IN 7/65280 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ**

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini öncelikle kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı veya özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak sürdürmeleri esas olmakla birlikte bu bireylerin gelişim alanlarındaki özellikleri, eğitim ihtiyaçları ile yeterlikleri doğrultusunda hizmet sunulmak üzere özel eğitim kurumları da açılmaktadır.

Bunun yanında zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayan öğrencilere evde eğitim hizmeti sunulmakla birlikte sağlık problemi nedeniyle sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören öğrenciler için de hastane sınıflarında eğitim hizmeti verilmektedir.

Ayrıca özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin özel eğitim okullarının pansiyonlarında barınma ihtiyaçlarının karşılanması ve maddi yönden desteklenmesi sağlanmaktadır.

Resmî özel eğitim kurumları ile özel eğitim sınıflarına kayıtlı olan öğrenciler ve yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim ihtiyacı olan bireyler evlerinden okul ve kurumlara; okul ve kurumlardan evlerine ücretsiz olarak taşınmaktadır.

Resmî özel eğitim kurumlarına devam eden öğrenciler ile ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine taşıma yoluyla eğitim kapsamında öğle yemeği verilen okullarda açılan özel eğitim sınıflarında eğitim gören öğrenciler için öğlen yemekleri ücretsiz olarak temin edilmektedir.

Ders kitapları ile yetersizlik alanlarında ihtiyaç duydukları yardımcı araç gereçlerin ücretsiz olarak dağıtımı yapılmaktadır.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla akranları ile birlikte aynı sınıfta eğitimlerini sürdüren özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için eğitim kurumlarında destek eğitim odaları açılmakta ve bu öğrencilerin eğitim hizmetlerinden en üst düzeyde yararlanmaları amaçlanmaktadır. Söz konusu dersliklerde eğitimin daha nitelikli ve verimli olarak sunulabilmesi için destek eğitim odalarının fiziki ortamları ile materyal ve donatım malzemelerine ilişkin standartlarının oluşturulması amacıyla yürütülen çalışmalar tamamlanmış olup destek eğitim odalarının belirlenen standartlar doğrultusunda donatımının sağlanmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Ayrıca yarı zamanlı kaynaştırma uygulamaları kapsamında hizmet sunulan özel eğitim sınıflarının fiziki ortamları ile materyal ve donatım malzemelerine ilişkin standartlarda oluşturulmuş olup mevcut özel eğitim sınıflarının bu standartlara uygun hale getirilmesine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin özel eğitim alanına ilişkin bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri ve çalıştaylar düzenlenmektedir.

LGS sınav tedbirleri kapsamında Bakanlığımız “*Sınavla Öğrenci Alacak Ortaöğretim Kurumlarına İlişkin Merkezî Sınav Başvuru ve Uygulama Kılavuzu*” nda özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin “*Görme yetersizliği olanlar, işitme yetersizliği olanlar, ruhsal ve duygusal bozukluğu olanlar, otizm spektrum bozukluğu olanlar, bedensel yetersizliği olanlar, süregen hastalığı olanlar, evde veya hastanede eğitim hizmeti alanlar*” yetersizlik türlerine göre gerekli tedbirler alınmaktadır. Bunlar:

Az gören öğrenciler tek kişilik salonda sınava alınmaktadırlar. Az gören öğrencilerin soru muafiyeti olmamakta, ve merkezî sınav puanı tüm sorular üzerinden hesaplanmaktadır.

Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir. Ayrıca okuyucu ve kodlayıcı veya 18 punto büyüklüğünde soru kitapçığı, normal punto cevap kâğıdı ve kodlayıcı şeklinde hazırlanan seçeneklerden biri tercih edilerek ve bu doğrultuda öğrenci için sınavda düzenleme yapılmaktadır.

Total düzeyde görme yetersizliği olan öğrenciler okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadırlar. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir.

Total düzeyde görme yetersizliği olan öğrencilerin soru muafiyeti olmamaktadır. Sınavda resim, şekil ve grafik içeren sorular yerine eş değer sorular yer almaktadır. Merkezi Sınav puanı tüm sorular üzerinden hesaplanmaktadır.

İşitme yetersizliği olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadır. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir. İşitme yetersizliği olan öğrencilerin Yabancı Dil dersinin testinden muaf olması ve bilgilerinin MEBBİS-RAM modülüne işlenmesi için bu durumun, veli tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

Ruhsal ve Duygusal Bozukluğu Olan Öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadır. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir.

Özel öğrenme güçlüğü olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadır. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir Tercih etmeleri durumunda okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde sınava alınmaktadırlar.

Otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadır. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir. Tercih etmeleri durumunda okuyucu ve kodlayıcı eşliğinde sınava alınmaktadırlar.

Otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin yabancı dil dersinin testinden muaf olması ve bilgilerinin MEBBİS-RAM modülüne işlenmesi için bu durumun, veli tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne bildirilmesi gerekmektedir.

Yazma becerisini engelleyecek derecede ince motor becerilerde yetersizliği olan ya da yazma becerisini engelleyecek uzuv kaybı (ampütəsi) olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadır. Bu öğrencilere 20 dakika ek süre verilmektedir. Bu öğrencilere RAM tarafından yapılan değerlendirme sonucuna göre kodlayıcı verilmektedir.

Kaba motor becerilerinde yetersizliği bulunan ortez, protez, yardımcı araç-gereç kullanan öğrenciler giriş katlarda bulunan salonlara diğer öğrencilerle birlikte yerleştirilmekte olup bu öğrencilere ek süre verilmemektedir.

Sağlık problemlerinin zorunlu kıldığı durumlarda süregelen hastalığı olan öğrenciler tek kişilik salonlarda sınava alınmaktadırlar. Bu durumda olan öğrencilere ek süre verilmemektedir.

Tip 1 diyabet (şeker hastası), astım, hipertansiyon ve epilepsi hastalıklarından dolayı sürekli ilaç kullanan öğrenciler diğer öğrencilerle aynı salona yerleştirilmektedir. Tip 1 diyabet hastalığı olan öğrencilerin yanlarında kutu meyve suyu veya paket içindeki karbonhidrat içeren gıdaları bulundurmalarına, hipoglisemi (ani kan şekeri düşmesi) durumunda bunları tüketmelerine ve kan şekeri ölçüm cihazı ile kan şekerini ölçmelerine izin verilmektedir. Ayrıca bu öğrencilerin hiperglisemi (ani kan şekeri yükselmesi) durumunda oluşabilecek tuvalet ihtiyacının yedek gözetmen eşliğinde giderilebilmesi için izin verilmektedir. Bu durumda olan öğrencilerle ilgili olarak Bölge Sınav Yürütme Komisyonları bilgilendirilmektedir.

Evde veya hastanede eğitim hizmeti alan öğrencilere yetersizlik durumlarına göre sınav tedbir hizmeti sunulabilmesi için öğrencilerin sınava alınacağı adresin, veliler/vasiler tarafından öğrencinin kayıtlı olduğu okul müdürlüğüne, okul müdürlüğü tarafından ise ilgili

RAM'a bildirilmesi gerekmektedir. Öğrenci için alınan sınav tedbir hizmeti kararı ve öğrencinin sınava alınacağı adres bilgisi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri aracılığıyla Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde yapılan düzenleme ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler beceri/yetenek sınavıyla öğrenci alan okullara ilgili okul müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından kendi aralarında yapılacak beceri/yetenek sınavı kapsamında alınmakta ve başarılı olan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin kayıtları yapılmaktadır. Ayrıca söz konusu Yönetmeliğinin 23'üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (ç) bendinde Anayasanın pozitif ayrımcılıkla ilgili maddesi doğrultusunda düzenleme yapılmış ve ortaöğretim kurumlarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için kontenjan tanımlanmıştır. Bu kapsamda mecburi ilköğretim programını tamamlayan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda tam zamanlı kaynaştırma yoluyla eğitim alacak öğrenciler öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonu kararı ile yerel yerleştirme ile öğrenci alan ortaöğretim kurumlarına her bir şubede iki öğrenci olacak şekilde yerleştirilmektedir.

OECD tarafından diğer ülkelere örnek gösterilen “*Özelim Eğitimdeyim*” mobil uygulaması hazırlanmıştır. Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler, aileler ve öğretmenler ihtiyaç duyabilecekleri etkinlik örneklerine, eğitim videolarına, öğretim uygulamalarına ve ders kitaplarına “*Özelim Eğitimdeyim*” mobil uygulamasıyla ücretsiz erişebilmektedirler.

“*EKPSSMEBÖZEL*” mobil uygulaması hayata geçirilerek engelli kamu personel sınavına giren bireylere soru ve konu anlatımlı zengin özel eğitim içerikleri sağlanmaktadır.

Engelli Kamu Personeli Sınavı (EKPSS) girecek öğrencilerimize yönelik konu ve soru kitapları hazırlanmıştır. Söz konusu kitaplar 2022-2023 eğitim öğretim döneminde talep doğrultusunda öğrencilerimize ücretsiz olarak gönderilecektir.

“mebozelegitim” adıyla YouTube, Twitter, Instagram ve Facebook gibi sosyal medya hesapları açılmıştır. Bu hesaplar üzerinden aile bilgilendirme videoları, EBA TV içerikleri, duyurular vb. içerikler günlük olarak kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimizin uzun bir süre yüz yüze eğitim almamaları, salgın sürecinden de davranışsal ve sosyal-duygusal açıdan etkilenmiş oldukları göz önünde bulundurularak “*Özel Eğitim Öğrencilerine Uyum Eğitimi Rehberlik Programı*” ve “*Özel Eğitim Öğrencilerine Uyum Programı*” oluşturulmuştur.

TRT EBA TV İlkokul ve Ortaokul kanallarında Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler dersleri ile birlikte kavram öğretimi, beceri öğretimi videoları, aile bilgilendirme oturumları yayınlanmıştır. Bu kapsamda toplam 1.000 özel eğitim içeriği hazırlanmıştır. Söz konusu yayınlar öğrencilerimize, velilerine ve öğretmenlerine ulaştırılmıştır.

Okul Öncesi özel eğitim öğrencilerimize yönelik Eğlenmece Öğrenmece Kutusu Eğitim Seti ve öğretmenlerine yönelik Kapsayıcı Eğitimde Öğretmenin Yol Haritası Kitabı dijital olarak yayınlanmış, basımı yapılarak tüm okullarımıza gönderilmiştir.

“*Özel Çocuklara Özel Materyaller*” projesi kapsamında 2022 yılında 3000 set illerimize gönderilmiştir.

1. Kademe öğrencilerine yönelik 6 kitaptan oluşan Ses Temelli Okuyorum Yazıyorum Eğitim Materyal Seti tamamlanarak dijital olarak yayınlanmış, 5000 adet basımı yapılarak okullarımıza gönderilmiştir.

Kaynaştırma/Bütünleştirme yoluyla eğitim gören öğrencilerimiz için matematik dersi, hayat bilgisi dersi, fen bilgisi dersi, Türkçe dersi, sosyal bilgiler dersi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi kazanımlarıyla ilgili toplam 8000 sayfa, 33 kitaptan oluşan bir set hazırlanmıştır.

Söz konusu setler orgm.meb.gov.tr adresinden yayınlanmıştır. Diğer yandan 2022-2023 eğitim öğretim döneminde talep doğrultusunda öğrencilerimize ücretsiz olarak gönderilecektir.

Özel Çocuklara Eğlenceli Etkinlikler Takvimi (ÖÇEET) 3 cilt olarak hazırlanarak öğrencilerimizin evde yapabilecekleri 600 etkinlik dijital platformlardan yayınlanmıştır.

İşitme yetersizliği bulunan öğrencilerimize yönelik İÇDEP dijital platformu hazırlanmıştır. Söz konusu platform interaktif akademi, kütüphane ve TİD (Türk İşaret Dili) bölümlerinden oluşmaktadır. Bunların yanı sıra etkileşimli hikayeler, etkileşimli çalışma kitabı, tek kartlar, sıralı kartlar bulunmaktadır.

İlk Yardım Okulu: Kahramanlar İş Başında kitabımız Braille alfabesinde çevrilerek görme yetersizliği olan öğrencilerimize dağıtılmıştır.

İşitme yetersizliği bulunan öğrencilerimize yönelik hazırlanan Okuma Yazma Öğreniyorum kitap seti hazırlanmıştır. Söz konusu set 2022-2023 eğitim öğretim döneminde talep doğrultusunda öğrencilerimize ücretsiz olarak gönderilecektir.

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerimizin bireysel farklılıklarını dikkate alan, teknoloji destekli ve zengin materyal içeriğine sahip öğrenme ortamları oluşturulabileceği düşüncesinden yola çıkılarak öğrencilerimizin hedeflenen beceri ve kazanımları daha kolay, hızlı ve kalıcı bir şekilde öğrenmelerini sağlamak, akranları ile bir arada bulundukları eğitim ortamlarında var olan performans düzeylerini artırmak ve eğitim sürecine aktif şekilde katılımlarını sağlamak amacıyla dijital bir uygulama olan "GEDEX" Etkileşimli Dijital Özel Eğitim Uygulaması, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan içerik çalışması ve imzalanan protokol çerçevesinde tüm özel eğitim okul ve sınıflarımızın hizmetine ücretsiz olarak sunulmuştur.

Becerilerini desteklemek amacıyla paydaşlarla yapılan iş birliği protokolü kapsamında görme yetersizliği bulunan öğrencilerimize WeWALK akıllı baston dağıtımı yapılmaktadır.

Otizm spektrum bozukluğu bulunan öğrencilerimizin verimli zaman geçirmelerine katkıda bulunmak, onların zihinsel yeteneklerini geliştirmek amacıyla etkinlik kitabı hazırlanarak 81 İl Millî Eğitim Müdürlüklerine dağıtımları gerçekleştirilmiştir. Diğer yandan orgm.meb.gov.tr adresinde dijital hali paylaşılmaktadır.

Bu alanda Rehberlik ve Araştırma Merkezleri İle Okulların Koordinasyonunun Güçlendirilmesi Projesi, Zorlayıcı Yaşam Olaylarında Psikoeğitim Projesi (ZOYOP), Bütünleştirici Eğitim İçin Özel Eğitim Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması Projesi (BEGEP), Dijital Özel Eğitim Projesi (Digital Special Education Project) hazırlanmıştır.

UŞAK MİLLETVEKİLİ ÖZKAN YALIM'IN 7/65283 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımızda "*Çocukların Eğitim Süreçlerinin Güvenliğine İlişkin Koruyucu ve Önleyici Hizmet ve Tedbirlerin Artırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü*" hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Bakanlığımıza bağlı okul pansiyonlarında öğrencilerimize verilen yemek "*Pansiyonlu Okullar İçin Beslenme Hizmetleri Rehberi*" esas alınarak hazırlanmaktadır. Öğrencilerimizin yemek menüleri dengeli ve yeterli beslenme usul ve esaslarına göre komisyonlar marifetiyle belirlenmektedir. Okul pansiyonlarında üç ana öğün, bir ara öğün olmak üzere (8 çeşit açık büfe kahvaltı, 4 çeşit öğle yemeği, 4 çeşit akşam yemeği ve 2 çeşit ara öğün) uygulanmaktadır. Ara öğünde, mevsim şartlarına uygun gıdaların tüketilmesine özen gösterilmekte, yemekler her öğün için ayrı ayrı olacak şekilde hazırlanmaktadır.

ADANA MİLLETVEKİLİ ORHAN SÜMER'İN 7/65285 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımıza bağlı okul pansiyonlarında öğrencilerimize verilen yemek "*Pansiyonlu Okullar İçin Beslenme Hizmetleri Rehberi*" esas alınarak hazırlanmaktadır. Öğrencilerimizin yemek menüleri dengeli ve yeterli beslenme usul ve esaslarına göre komisyonlar marifetiyle belirlenmektedir. Okul pansiyonlarında üç ana öğün, bir ara öğün olmak üzere (8 çeşit açık büfe kahvaltı, 4 çeşit öğle yemeği, 4 çeşit akşam yemeği ve 2 çeşit ara öğün) uygulanmaktadır. Ara öğünde, mevsim şartlarına uygun gıdaların tüketilmesine özen gösterilmekte, yemekler her öğün için ayrı ayrı olacak şekilde hazırlanmaktadır. Ayrıca konu ile ilgili Bakanlığımıza ulaşan herhangi bir talep, şikâyet, bilgi ve veri bulunmamaktadır.

Bakanlığımıza bağlı okullarda öğrenim gören parasız yatılı öğrencilerin beslenme giderlerinin karşılanması için bir öğrencinin günlük iaa bedelinin tespitine yönelik okullardan maliyet çizelgesi alınarak konu ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

107'NCİ BİRLEŞİM
23 HAZİRAN 2022 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 23, 28, 29 ve 30 Haziran 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.05.2022 tarihli 94’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü’nün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2022’de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi,

Genel Kurulun,

23 Haziran 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

23 Haziran 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 24 Haziran 2022 Cuma günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

24 Haziran 2022 Cuma günkü Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 25 Haziran 2022 Cumartesi günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

25 Haziran 2022 Cumartesi günkü Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 26 Haziran 2022 Pazar günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşiminde 339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

339 ve 340 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

339 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 11 inci maddelerden, ikinci bölümünün 12 ila 23 üncü maddelerden oluşması;

340 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 18 inci maddelerden, ikinci bölümünün 19 ila 40 ncı maddelerden oluşması;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 21.06.2022 tarihli 105’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Plan ve Bütçe Komisyonu**

23.06.2022 Perşembe - Saat: 10.00

***Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

23.06.2022 Perşembe - Saat: 11.00

***Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**

23.06.2022 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

107'NCİ BİRLEŞİM

23 HAZİRAN 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- **(S. Sayısı: 340)** Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 21.06.2022) (**)

2.- **(S. Sayısı: 339)** İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.06.2022) (**) (X)

3.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

4.- **(S. Sayısı: 313)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

5.- **(S. Sayısı: 169)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

6.- **(S. Sayısı: 245)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

7.- **(S. Sayısı: 154)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

8.- **(S. Sayısı: 183)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

9.- **(S. Sayısı: 309)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

10.- **(S. Sayısı: 178)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*
(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

11.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

12.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

26.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

27.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

28.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

29.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

30.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

33.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

34.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

38.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

39.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

40.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

41.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

42.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 341) Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.06.2022) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 339

**İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar
Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve
Adalet Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4484 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazıları6

- Genel Gerekçesi7

- Madde Gerekçeleri9

• Adalet Komisyonu Raporu.....16

• Muhalefet Şerhleri22

• Teklif Metni.....43

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....43

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	<i>Ali Özkaya</i> Afyonkarahisar
<i>Bülent Tüfenkci</i> Malatya	<i>Orhan Kırçalı</i> Samsun	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul
<i>Selman Oğuzhan Eser</i> Karaman	<i>Hayati Arkaz</i> İstanbul	<i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale
<i>İrfan Kartal</i> Van	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i> Samsun	<i>Cengiz Demirkaya</i> Mardin
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i> Osmaniye	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul
<i>Semra Kaplan Kıvırcık</i> Manisa	<i>Adil Çelik</i> Balıkesir	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i> Balıkesir
<i>Mehmet Ali Özkan</i> Manisa	<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya
<i>Necip Nasır</i> İzmir	<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Yasin Uğur</i> Burdur
<i>İbrahim Yurdunuseven</i> Afyonkarahisar	<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Nilgün Ök</i> Denizli
<i>Hülya Nergis</i> Kayseri	<i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul	<i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın
<i>Veysel Eroğlu</i> Afyonkarahisar	<i>Sermin Balık</i> Elâzığ	<i>Ahmet Salih Dal</i> Kilis
<i>Fatma Aksal</i> Edirne	<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul	<i>Yusuf Başer</i> Yozgat
<i>Mustafa Levent Karahocagil</i> Amasya	<i>Hasan Çilez</i> Amasya	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep
<i>Zemzem Gülender Açıanal</i> Şanlıurfa	<i>Emrullah İşler</i> Ankara	<i>Ali Cumhur Taşkın</i> Mersin

<i>Salih Cora</i> Trabzon	<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa	<i>Murat Baybatur</i> Manisa
<i>Cemal Bekle</i> İzmir	<i>Yavuz Subaşı</i> Balıkesir	<i>Arife Polat Düzgün</i> Ankara
<i>Lütfiye Selva Çam</i> Ankara	<i>Semiha Ekinci</i> Sivas	<i>İbrahim Halil Fırat</i> Adıyaman
<i>Ahmet Çakır</i> Malatya	<i>Hakan Kahtalı</i> Malatya	<i>Osman Mesten</i> Bursa
<i>Recep Özel</i> Isparta	<i>Oya Eronat</i> Diyarbakır	<i>Şamil Ayrım</i> İstanbul
<i>Kadir Aydın</i> Giresun	<i>Fehmi Alpay Özalan</i> İzmir	<i>Meliha Akyol</i> Yalova
<i>Selim Gültekin</i> Niğde	<i>Sabahat Özgürsoy Çelik</i> Hatay	<i>Yelda Erol Gökcan</i> Muğla
<i>Halil Etyemez</i> Konya	<i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	<i>Osman Aşkın Bak</i> Rize
<i>Şirin Ünal</i> İstanbul	<i>Zülfü Demirbağ</i> Elâzığ	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i> Konya
<i>Eyüp Özsoy</i> İstanbul	<i>Osman Ören</i> Siirt	<i>Osman Nuri Gülaçar</i> Van
<i>Orhan Yegin</i> Ankara	<i>İsmail Bilen</i> Manisa	<i>İffet Polat</i> İstanbul
<i>Tahir Akyürek</i> Konya	<i>Abdullah Doğru</i> Adana	<i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep
<i>Vildan Yılmaz Gürel</i> Bursa	<i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya	<i>Ahmet Tan</i> Kütahya
<i>Ahmet Sorgun</i> Konya	<i>Yavuz Ergun</i> Niğde	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i> Gaziantep
<i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli	<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir

<i>Zafer Işık</i> Bursa	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli	<i>Mustafa Arslan</i> Tokat
<i>Canan Kalsın</i> İstanbul	<i>İlknur İnceöz</i> Aksaray	<i>Tülay Kaynarca</i> İstanbul
	<i>Emine Sare Aydın</i> İstanbul	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifine imzamı koyuyorum.

Saygılarımla.

03.06.2022

İbrahim Aydın

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 03.06.2022 tarihinde sunulan 2/4484 Esas No'lu Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

06.06.2022

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Saygılarımla...

06/06/2022

Harun Karacan

Eskişehir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4484 Esas numaralı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

Gülray Samancı

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

06.06.2022

Öznur Çalık

Malatya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4484)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağıdır. İnsan kaynağının temelinde ise hâkim ve Cumhuriyet savcıları bulunmaktadır. Bu itibarla, hukuk devletinin vazgeçilmez unsuru olan adil, etkin ve güvenilir bir yargının temini bakımından hâkim ve savcıların en iyi şekilde yetiştirilmeleri büyük önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hak ve ödevleri 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda düzenlenmiştir. 2802 sayılı Kanuna göre, yazılı sınav ve mülakatı başarıyla geçenler hâkim ve savcı adayı olarak atanmakta, adaylık dönemini 2802 sayılı Kanunda belirlenen koşullara uygun olarak geçirmek ve ehliyetlerini kanıtlamış olmak şartıyla hâkimlik ve savcılık mesleğine kabul edilmektedir. Hâkim ve savcı adaylarının meslek öncesi eğitimleri ise Türkiye Adalet Akademisince verilmektedir.

Meslek öncesi eğitimin; mesleğin ifası için gereken bilgi ve beceriye sahip, tarafsızlık duygusu ve meslek onuru ile adalet anlayışı gelişmiş, mesleğin etik ilkelerine bağlı, araştırma ve inceleme yeteneğini kazanmış, temel hukuk ilkelerini kavramış ve hukuki uyumsuzlukları yorumlayıp çözüm üretebilen hâkim ve savcılar yetiştirmeyi sağlaması gerekmektedir.

Dünyada meydana gelen ekonomik ve sosyal gelişmelere bağlı olarak, hukuki sorunlar ve uyuşmazlıkların nitelik ve nicelik yönünden gösterdiği değişim hâkim ve savcılarının iyi yetiştirilmelerinin önemini daha da artırmaktadır. Bu nedenle, nitelikli hâkim ve savcılarının yetiştirilmesi amacıyla meslek öncesi eğitim süreci, eğitimin niteliği, yargı mercilerindeki görev ve yetkileri ile uygulamalı eğitimlerin gözden geçirilmesi gerekmiştir. Bu bakımdan, mukayeseli hukuk örnekleri de dikkate alınmak suretiyle, hâkim ve savcılara meslek öncesinde uluslararası standartlarda etkin ve verimli bir şekilde eğitim verilmesini ve uygulama yaptırılmasını temin edecek düzenlemelerin yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

2019 yılı Mayıs ayında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesinin “İnsan Kaynaklarının Nitelik ve Niceliğinin Artırılması” amacı kapsamında, hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi oluşturulması ve mesleğe giriş usulünün değiştirilmesi hedefine yer verilmiştir. Yine 2021 yılı Mart ayında Sayın Cumhurbaşkanımızca kamuoyuna açıklanan İnsan Hakları Eylem Planında “Yargının Etkililiği ve Kalitesinin Artırılması” hedefi kapsamında, hâkim ve savcılarının mesleğe hazırlık döneminin daha etkin hale getirilmesi ve mesleki tecrübenin artırılması için hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin ihdas edilmesi faaliyeti yer almıştır.

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve belirtilen reform belgeleri nazara alınarak hazırlanan Kanun Teklifiyle, hâkim adaylığı kurumunun kaldırılması ve hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin ihdası öngörülmektedir. Bu kapsamda Kanun Teklifinde yer alan bazı önemli değişiklikler şu şekilde özetlenebilir:

- Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıl olarak belirlenmektedir.
- Hâkim ve savcı yardımcılarının görevlerinin önemli kısmını atandıkları adliyelerde, eğitici hâkim ve savcının nezaretinde ve fiilen görev yaparak tamamlayacaklardır.
- Hâkim ve savcı yardımcılarının iyi bir şekilde yetiştirilmesi amacıyla eğitici hâkim ve savcılar görevlendirilecek ve bunlara Türkiye Adalet Akademisinde eğitim verilecektir.
- Hâkim ve savcı yardımcılarını, yardımcılık süresince dört kez, Türkiye Adalet Akademisinde yüz yüze eğitim alacaklardır.
- Hâkim ve savcı yardımcılarının yargı mercilerindeki asli görevleri kanunla belirlenmektedir.
- Hâkim ve savcı yardımcılarını temel eğitim, görev ve son eğitim dönemlerinde mevcuttan farklı olarak birden fazla yazılı sınava tabi tutulacaktır.

Hâkim ve savcı yardımcılarını, hâlihazırda hâkim adaylığında olduğu gibi bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay ve Danıştayda belirli sürelerde görev yapacaklardır.

Kanun Teklifinin temas ettiği önemli bir diğer konu da hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimleridir. Teklifte hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimleri bakımından uygulamada görülen ihtiyacı karşılayacak nitelikte düzenleme yapılmaktadır. Hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasına en az üç meslek içi eğitim programına katılmış olma şartı eklenmektedir.

Bilindiği üzere, hukuki işlem güvenliğini sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için işlemleri belgelendirmekle görevli ve adalet sistemimizin parçası olan noterler önemli bir kamu hizmeti yerine getirmektedir. Hukuki işlem güvenliğinin artırılması ve noterlik hizmetinin daha iyi sunulabilmesi amacıyla Teklifte, 1512 sayılı Noterlik Kanununda değişiklikler yapılmaktadır. Hâlihazırda bir noterliğe ancak o noterliğin sınıfındaki noter atanabilmektedir. Bu kuralın uygulamada yeni noterlik açılmasını zorlaştırdığı görülmüştür. Bu sorunun çözülmesi için açılacak yeni noterliğe, ilgili noter sınıfından başvuru olmadığı takdirde bir alt sınıfta bulunan noterlerin de başvurabilmesi imkânı getirilmektedir. Noterlerin atama, göreve başlama ve atamadan vazgeçme usulü bu çerçevede yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca Teklifte, taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin noterler tarafından tapu siciline tapu bilişim sistemi vasıtasıyla şerh verilebilmesi ve taşınmaz satış sözleşmesinin noterler tarafından da yapılabilmesi imkânı getirilmektedir.

Teklifle ayrıca, fiyatları etkileme suçu ile mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun cezai müeyyideleri artırılmak suretiyle stokçuluk faaliyetleriyle daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin temel unsurları düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıl olarak belirlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası uyarınca üç yıllık süre; temel eğitim, görev ve son eğitim olmak üzere üç döneme ayrılmaktadır. Hâkim ve savcı yardımcıları, görev dönemini atandıkları yargı mercilerinde fiilen görev yaparak tamamlayacaktır. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisinde yapılacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının atanmalarını müteakip öncelikle Akademide temel eğitim alacağı düzenlenmektedir. Bu süre içinde hâkim ve savcı yardımcılarını taleplerine ve ihtiyaç durumlarına göre hâkimliğe veya savcılığa atanacak şekilde ayrıma tâbi tutulacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında yapılan düzenlemeyle, temel eğitim sonunda hâkim ve savcı yardımcılarının yazılı sınava alınacağı hüküm altına alınmaktadır. Hâkim ve savcı yardımcılarını, bu sınavda aldıkları puana göre en yüksek puandan başlamak üzere sıralanarak Bakanlıkça belirlenen ilk derece yargı yerleri arasından seçtikleri il veya ilçelere görev dönemini geçirmek üzere atanacaktır.

Maddenin beşinci fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının görev döneminde ilgisine göre bölge adliye veya bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay veya Danıştayda görevlendirileceği düzenlenmektedir.

Maddenin altıncı fıkrasında, eğitici hâkim ve savcılara ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcılarının yetiştirilmesi amacıyla tercihen istekli hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanı tarafından eğitici hâkim ve savcı görevlendirmesi yapılacaktır. Görevlendirme yapılmadan önce ilgili adalet komisyonları ve Türkiye Adalet Akademisi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüş ve önerileri alınacaktır. Eğitici hâkim ve savcılarının bu görevleri; atama, terfi, müstemir yetki ve tevzi edilen iş sayısı gibi hususlar bakımından lehlerine olarak göz önünde bulundurulacaktır. Eğitici hâkim ve savcı sayısının fazla olduğu yerlerde eğitimcilerden birinin koordinasyonu sağlamakla görevlendirilmesine imkân tanınmaktadır. Eğitici hâkim ve savcılara, Türkiye Adalet Akademisi tarafından eğitim verilecektir.

Maddenin yedinci fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının, sadece eğitici hâkim ve savcılarının görev yaptığı mahkeme ve savcılıklarda ve onların nezaretinde görev yapacağı düzenlenmektedir. Her eğitici hâkim ve savcıya en fazla iki hâkim ve savcı yardımcısı verilecek ve hâkim ve savcı yardımcılarının usta-çırak ilişkisi içinde daha iyi bir şekilde yetişmeleri sağlanacaktır.

Maddenin sekizinci fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının görev döneminde iki kez Akademide ara eğitime alınacakları ve her eğitim sonunda yazılı sınava tâbi tutulacakları düzenlenmektedir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasına göre görev dönemini tamamlayan hâkim ve savcı yardımcılarını, Akademide son eğitime tâbi tutulacaktır. Bu eğitimin sonunda yazılı ve sözlü sınav yapılacaktır. Sözlü sınava girebilmek için söz konusu son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanının ayrı ayrı en az yetmiş olması gerekmektedir.

Maddenin onuncu fıkrasında, yazılı sınavlar nihai puanının nasıl belirleneceği düzenlenmektedir. Buna göre yazılı sınavlar nihai puanı; temel eğitim döneminin sonunda yapılan sınavdan alınan puanın % 10'u, görev döneminde yapılan ara sınavlardan alınan puanların aritmetik ortalamasının % 30'u ve son yazılı sınavdan alınan puanın % 60'ının toplamından oluşacaktır.

Maddenin onbirinci fıkrasına göre, temel eğitim ve ara eğitimler yazılı sınav sonuçlarına göre; son yazılı sınavdan tam puan alsa bile yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayan hâkim ve savcı yardımcıları, on beş gün içinde yeniden ikinci ara eğitim yazılı sınavına alınacaktır. Bu sınav sonucuna göre de yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayanların, hâkim ve savcı yardımcılıklarına Adalet Bakanlığınca son verilecektir.

Maddenin onikinci fıkrasında, son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanı ayrı ayrı en az yetmiş olmayanlar bakımından yeniden son yazılı sınav imkânı getirilmektedir. Bu sınav sonucuna göre de başarılı olamayanlar hakkında maddenin onaltıncı fıkrasında yer alan hüküm uygulanacaktır.

Maddenin onüçüncü fıkrası uyarınca hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı sayılmak için yazılı sınavlar nihai puanının % 50'si, sözlü sınav puanının % 25'i ile görev ve eğitim dönemlerinde Kanunun 11 inci maddesi uyarınca verilen puanların aritmetik ortalamasının % 25'inin toplamının en az yetmiş olması gerekecektir.

Maddenin ondördüncü fıkrasında, yazılı sınavı, onbeşinci fıkrasında ise sözlü sınavı yapacak kurulların oluşumuna ilişkin mevcut hükümler korunmak suretiyle uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Maddenin onaltıncı fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda yapılan sınavlarda başarılı olamayanlara, talepleri halinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabileceklerine ilişkin mevcut hüküm korunmaktadır. Aksi halde bu kişilerin hâkim ve savcı yardımcılıklarına Bakanlıkça son verilecektir.

Maddenin onyedinci fıkrasında hâkim ve savcı yardımcılarının mecburi hizmet yükümlülüğüne ilişkin hüküm, mevcut hüküm korunmak suretiyle uyum düzenlemesine tabi tutulmaktadır.

Maddenin onsekizinci fıkrasında uygulamaya ilişkin yönetmelik çıkarma yetkisi düzenlenmektedir.

Madde 2- Maddeyle 2802 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinden sonra yeni bir madde ihdas edilerek hâkim ve savcı yardımcılarının görev ve yetkilerine kanunda yer verilmektedir.

Maddeyle, ataması yapılan hâkim ve savcı yardımcılarının görev yaptığı yerdeki hâkim ve savcılarının talimatları doğrultusunda hükümde sayılan ve mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirecekleri düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında hâkim ve savcı yardımcılarının mahkemedeki görevleri, ikinci fıkrasında da Cumhuriyet başsavcılığındaki görevleri düzenlenmektedir.

Hâkim ve savcı yardımcılarının yapılan görev tanımları, evrak akışına dâhil edilmelerini gerektirmektedir. Böylece hâkim ve savcı yardımcıları, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine de dâhil edilerek uygulamaya aktif bir şekilde katılacak ve hâkim ve savcılarının gözetim ve kontrolleri altında daha iyi yetişecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, yargı yetkisi kapsamında sadece hâkim ve savcılar tarafından yapılabilecek iş ve işlemlerin yardımcılar tarafından yapılamayacağı hükme bağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının görev döneminde yetiştirilmeleri ve mesleki deneyim ve beceri kazanmaları amacıyla, gerekli görülen uygulamaların hâkim ve savcı nezaretinde yaptırılabilceği düzenlenmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında, hâkim ve savcı yardımcılarının görev yaptığı yargı mercilerinde çalışan personelin, görevleriyle ilgili olarak hâkim ve savcı yardımcılara karşı sorumlu olduğu hükme bağlanmakta ve yargı mercilerindeki statüleri belirlenmektedir.

Maddenin altıncı fıkrasında hâkim ve savcı yardımcılarının görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları ile maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar hakkında Adalet Bakanlığınca yönetmelik çıkarma yetkisi verilmektedir.

Madde 3- Maddeyle, 2802 sayılı Kanunun 11 inci maddesi değiştirilmektedir.

Maddeyle, hâkim ve savcı yardımcılarının hakkında eğitim ve görev dönemlerinde düzenlenecek değerlendirme formları, bu formları düzenleyecek kişiler ile bu formların Adalet Bakanlığına iletilmesine ilişkin usul düzenlenmektedir. Bu form düzenlenirken hâkim ve savcı yardımcısının vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı, görevine bağlılığı ve ahlaki gidişi ile iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyetine dair hususlar dikkate alınacak ve formu düzenleyenler tarafından hâkim ve savcı yardımcısına yüz üzerinden puan verilecektir.

Kanun Teklifiyle değiştirilen 2802 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin onüçüncü fıkrası uyarınca, değerlendirme formlarında verilen puanların aritmetik ortalaması, hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda nihai başarının belirlenmesinde etkili olacaktır.

İnsan Hakları Eylem Planında “Yargının Etkililiği ve Kalitesinin Artırılması” başlıklı hedefi altında “Hâkim ve savcı adaylarının mesleğe girişi sürecinde iletişim becerileri ve stres yönetimine ilişkin kabiliyetleri de dikkate alınacaktır.” faaliyetine yer verilmiştir. Bu faaliyet doğrultusunda değerlendirme formunda hâkim ve savcı yardımcısının iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyetleri yönünden de değerlendirmeye tabi tutulacağı özellikle vurgulanmaktadır.

Öte yandan, maddenin uygulanmasına ilişkin yönetmelik çıkarma yetkisi verilmektedir.

Madde 4- Teklif ile hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine bağlı olarak, maddeyle 2802 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Maddeye eklenen üçüncü fıkrayla, teşvik ve ödüllendirme amacıyla hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olanlardan sıralamada ilk üçe girenlerin ad çekmeye dâhil edilmeyeceği ve listeden seçim yapacakları hükme bağlanmaktadır.

Madde 5- Teklif ile hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine bağlı olarak, maddeyle 2802 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır. Ayrıca hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasına en az üç meslek içi eğitim programına katılmış olma şartı eklenmektedir.

Madde 6- Maddeyle 2802 sayılı Kanunun 101 inci maddesinden sonra yeni bir madde ihdas edilerek teftiş programına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Yargı ve adalet hizmetlerinin etkinliği ve verimliliğinin artırılması için periyodik olarak ve sağlıklı bir şekilde denetlenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda hâkim ve savcılar ile adalet dairelerinin denetiminin belli bir plana bağlı olarak, gecikmeksizin ve öngörülebilir bir şekilde icra edilmesi amacıyla Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Adalet Bakanlığı Teftiş Kurullarının teftiş programlarının, en geç iki yılda bir mahallinde denetimi sağlayacak şekilde düzenleneceği ve uygulanacağı hükme bağlanmakta ve yıllık teftiş programlarının, her yıl ocak ayının en geç ikinci haftası sonuna kadar ilan edileceği düzenleme altına alınmaktadır.

Madde 7- Teklif ile hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine bağlı olarak maddeyle, 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinde uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Bilindiği gibi denetim, araştırma, inceleme ve soruşturma işlemleri yargının ve adalet hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi bakımından hayati önem taşımaktadır. Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulu müfettişleri, bu görevlerin ifası için yılın büyük bir bölümünü yurdun değişik yerlerinde geçirmek suretiyle meşakkatli bir görev yürütmektedir. Düzenlemeyle, Kanunun 106 ncı maddesi kapsamında hâkim ve savcılara ödenmekte olan ek tazminatın, anılan teftiş kurullarında fiilen görev yapan müfettişler bakımından artırılması sağlanmaktadır. Hükümle teftiş kurullarında müfettiş olarak görev almanın teşvik edilmesi ve böylece bu kurulların ihtiyacı olan insan kaynağının artırılarak denetim kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Madde 8- Teklifle hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine bağlı olarak maddeyle, 2802 sayılı Kanuna geçici 22 nci madde eklenmektedir. Bu çerçevede maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce; hâkim adaylığı yazılı yarışma sınavına girip hâkim adaylığına atanma süreci tamamlanmayanlar ile hâkim adaylığına atanmış olup henüz mesleğe kabulü yapılmayanlar hakkında, bu maddeyi ihdas eden Kanunla hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin yapılan değişikliklerden önceki hükümler uygulanmaya devam olunacaktır. Ancak bu kapsamdaki hâkim ve savcı adaylarından başarı sıralamasında ilk üçe girenler Teklifle getirilen düzenleme uyarınca ad çekmeye dâhil olmayacak ve listeden talep ettikleri yere atanacaktır. Ayrıca kanunlardaki hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin hükümlerin, mesleğe hâkim adaylığından kabul edilmiş olanlar bakımından, hâkim adaylığı olarak anlaşılması ve uygulanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Öte yandan Teklifle birinci sınıfa ayrılma şartlarına ilave edilen meslek içi eğitime katılma şartının, bu şartı getiren düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci ve ikinci derecede bulunan hâkim ve savcılar hakkında uygulanmayacağı da hükme bağlanmaktadır.

Madde 9- Maddeyle, 1512 sayılı Kanunun 27 nci maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, iki defa yapılan ilana rağmen atama yapılamayan bir noterliğe; üst sınıf veya aynı sınıf noterler arasından, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması halinde, son hal kâğıdında olumlu kanaat belirtilmiş olması kaydıyla bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabileceği hükme bağlanmakta; üst sınıf veya aynı sınıf noterler arasından yapılacak atamalarda, bulunduğu noterlikte iki yılını doldurmuş olma şartının aranmayacağı belirtilmektedir. Yine bu hususların ikinci ilanda gösterilmesi gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Madde 10- Maddeyle, 1512 sayılı Noterlik Kanununun 28 inci maddesi değiştirilmektedir. Hükümle, boşalan veya açılan noterliklere yapılan atamalarda vazgeçmenin hangi süre içinde yapılacağı düzenlenmektedir. 1512 sayılı Kanunun 22 ve 27 nci maddelerinde, ilan tarihinden itibaren bir ay içinde atama için başvurulacağı düzenlenmiştir. Değişiklikle, boşalan veya açılan noterliklere atama başvurusunun yapılması, düşünülüyorsa aynı süre içinde vazgeçme talebinde de bulunulması gerektiği hükme bağlanmaktadır. İlandan itibaren hem atama hem de vazgeçme talepleri için öngörülen bir aylık sürenin, talepte bulunulan noterlikle ilgili bilgilerin öğrenilmesi bakımından yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

Madde 11- Maddeyle, 1512 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi değiştirilmektedir.

Düzenlemeyle, noterin göreve başlamasına ilişkin zorunluluk ile haklı bir neden olmaksızın bu zorunluluğa uyulmaması durumunda noterin istifa etmiş sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Buna göre noter, atama veya nakle ilişkin kararın Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde ilanından itibaren bir ay içinde yeni görevine başlamak zorundadır. Atanan veya nakledilen noterin henüz çalıştığı yere ilişkin noterlik sıfatı Cumhuriyet savcısının huzurunda yapılacak devir ve teslim işleminin bitmesiyle sona erecek; yeni yer noterlik sıfatı ise bu yere fiilen başlama tarihinde kazanılmış olacaktır. Arada geçen sürede noterlik sıfatı devam edecektir. Ayrıca atama kararının notere tebliğinden önce noterin vazgeçme hakkını kullanabileceğine ilişkin üçüncü fıkra hükmü yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 12- Maddeyle, 1512 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, noterlere taraflardan birinin talep etmesi halinde tapu bilişim sistemi vasıtasıyla taşınmaz satış vaadi sözleşmesini tapuya şerh edebilme imkânı verilmektedir. Hâlihazırda taşınmaz satış vaadi sözleşmeleri noterler tarafından yapılabilmekte ve taraflardan birinin istemi üzerine tapu müdürlüğü tarafından tapu siciline şerh edilebilmektedir. Düzenlemeye göre tapu müdürlüklerinin yanında noterler tarafından da tapu bilişim sistemi vasıtasıyla, taşınmaz satış vaadi sözleşmeleri tapuya şerh verilebilecektir. Ayrıca Teklif ile noterlere taşınmaz satış sözleşmesini yapabilme imkânı verilmesi öngörüldüğünden noterlerin görevleri arasına bu husus da eklenmektedir.

Madde 13- Maddeyle, 1512 sayılı Kanuna 61/A maddesi eklenmekte ve noterlere taşınmaz satış işlemleri yapma görevi verilmektedir.

Taşınmazın satış suretiyle devri iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamayı satış sözleşmesinin düzenlenmesi, ikinci aşamayı ise tescil oluşturmaktadır.

Taşınmaz mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerin geçerli olabilmesi için kural olarak resmi şekilde düzenlenmiş olmaları gerekmektedir. Mülkiyetin devrine ilişkin sözleşmeler tapu sicil müdürü veya tapu sicil görevlileri tarafından düzenlenebilmektedir. Kanunlarda veya Tapu Sicil Tüzüğünde belirlenen istisnalar dışında yazılı istem olmadıkça tapu sicili üzerinde işlem yapılamamaktadır. Müdürlüklere her türlü tapu işlemi için yapılacak istemde, başvuru istem belgesi düzenlenmektedir. Kanuni istisnalar dışında, tapu sicilinde işlem yapılabilmesini ancak hak sahibi olan kişiler talep edebilmektedir. Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikin yazılı beyanı üzerine yapılabilir. Yapılan tescil istemleri tapu müdürlüğü görevlileri tarafından incelenmekte ve istemin hak sahibi tarafından yapıp yapılmadığı belirlenmektedir. Hak sahibi olduğu belirlendikten sonra istemde bulunanların tasarruf yetkisinin yani fiil ehliyetinin bulunup bulunmadığının belirlenmesi de gerekmektedir. Hak sahipliği ve tasarruf yetkisi belirlendikten sonra resmi senet düzenlenebilmektedir. Resmi senet düzenlenmeden önce Harçlar Kanununda öngörülen tapu harçları ile gerekli giderlerin ödenmesi gerekmektedir.

Tapu sicili üzerinde işlem yapılmasını gerektiren veya reddedilen istemler yevmiye defterine kaydedilmekte, tapu sicili üzerinde kayıtlı bulunan hakların birbirlerine üstünlüğü bu deftere yazım, tarih ve sıra numarasına göre belirlenmektedir.

Tapu sicili, devletin sorumluluğu altında, tescil ve açıklık ilkelerine göre taşınmazlar ile üzerindeki hakların durumlarını göstermek üzere tutulan sicildir. Tapu kayıtlarının elektronik ortamda tutulması halinde, ana ve yardımcı siciller Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) içerisinde saklanmakta ve yönetilmektedir. TAKBİS üzerindeki kayıtlar, sicillerin elektronik ortamda tutulmaya başlandığı tarihten sonraki bilgileri göstermektedir. Ayni ve şahsi haklara yönelik işlemlerin belgeleri hazırlanıp taraflarca imzalandıktan sonra tarih ve yevmiye numarası ile tescil edilmektedir. Resmi senedin düzenlenmesine ilişkin işlemler tamamlandıktan sonra TAKBİS üzerinden tescil yapılmaktadır. Bu tescili, sistem otomatik olarak yapmaktadır. Daha sonra da resmi senetteki bilgilere göre tapu kütüğünün ilgili sayfasına da tescil yapılmakta ve alıcı adına tapu senedi düzenlenerek işlem tamamlanmaktadır.

Birinci fıkrayla, noterlere taşınmaz satış sözleşmesi yapma görevi verilmektedir. Buna göre taşınmaz satış sözleşmesi hem tapu müdürlüklerinde hem de noterliklerde yapılabilecektir.

İkinci fıkrayla, noterlerin taşınmaz satışı için yapılan başvuru üzerine uygulayacağı usul ve esaslar belirlenmektedir. Başvuru üzerine noter tarafından bir başvuru belgesi düzenlenecektir. Taşınmazla ilgili kayıtlar incelenerek tapu sicilindeki kısıtlamalar dikkate alınacak, kanunlarda ve mevzuatta yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilecektir. Bu kapsamda taşınmaz üzerindeki şerh ve beyanlar kontrol edilerek satış yapmaya engel bir kayıt olup olmadığına bakılacaktır. Öte yandan tapu sicilinde yazılı olmayan ancak 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu gibi özel kanunlarda yer alan sınırlandırmalar nazara alınacaktır. Noterin yapacağı satış sözleşmesi ayrı bir hukuki rejime tabi olmayıp tapu memurları tarafından yapılan satış sözleşmeleri ile aynı kurallara bağlı olacaktır.

Üçüncü fıkrayla, noterlerin yapacakları satış sözleşmelerinde tapu kayıt örneği ve diğer ilgili belgeler için tapu bilişim sisteminde yer alan bilgilerin kullanılması ve eksik bilgilerin ilgili tapu müdürlüklerinden temin edilmesi hususu düzenlenmektedir. Noterlerin bu bilgileri kontrol etmesinden sonra taşınmaz üzerindeki hak sahipliği belirlenecek ve taşınmazın satışına engel bir durumun bulunup bulunmadığı tespit edilecektir. Noter, istem sahibi kişinin hak sahibi olduğunu ve harç ve hizmet bedelinin ödendiğini tespit ettikten sonra satış sözleşmesini düzenleyecektir.

Dördüncü fıkrayla, taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra yapılacak işlemler hükmüne bağlanmaktadır. Buna göre taşınmaz satış sözleşmesi, noterlerce tapu bilişim sisteminden yevmiye numarası alınarak bu sisteme kaydedilecektir. Sözleşme, sisteme kaydedildikten sonra tapu müdürlüğünce taşınmazın tapu kütüğüne tescili sağlanacaktır. Ayrıca satış sözleşmesi ile diğer belgeler, noter tarafından tapu bilişim sistemine aktarılacak ve fiziki olarak arşivlenecektir.

Beşinci fıkrayla, işin önemi nedeniyle taşınmaz satış sözleşmesinin bizzat noter tarafından yapılacağı düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, tapu kayıt örneği ve diğer belgelerden hak sahibinin belirlenememesi veya satışa engel hukuki bir durumun varlığı halinde noterlerce satış işleminin gerçekleştirilmeyeceği hükmüne bağlanmaktadır.

Yedinci fıkrayla, noterler tarafından yapılacak taşınmaz satış sözleşmelerinde sadece tapu harcının alınacağı ve bu işlemler için tapu harçlarına ilişkin hükümlerin uygulanacağı düzenlenmektedir. Bu işlemler için ayrıca noter harcı alınmayacaktır.

Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu fıkralarla, noterlerce yapılan taşınmaz satış sözleşmesi uyarınca alınacak ücret ve giderlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 14- Maddeyle, 1512 sayılı Kanunun 162 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Teklifle, Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yapılan değişiklik ve Kanuna eklenen 61/A maddesi uyarınca, taşınmaz satış sözleşmesinin noterler tarafından da yapılabilmesi imkânı getirilmektedir. Tapu sicilinin tutulması nedeniyle sorumluluk 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 1007 nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devlet sorumlu olup Devletin, zararın doğmasında kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Maddeye eklenen ikinci fıkrayla, noterlerde düzenlenen taşınmaz satış sözleşmeleri sebebiyle doğacak zarardan dolayı sorumluluk hükmü açık bir şekilde düzenlenmektedir. Buna göre bu tür zararlar bakımından Devletin asli sorumluluğu muhafaza edilmekte ancak noterlerin de birinci fıkrada yer alan esaslar uyarınca kişisel olarak sorumlu olduğu açıkça hükmüne bağlanmaktadır. Zarara uğrayanın, zararının tazmini için Devlete veya notere karşı dava açması mümkündür. Devlete karşı açılan dava sonunda zarar Devlet tarafından ödenmiş ve bu zarar noter tarafından düzenlenen taşınmaz satış sözleşmesinden kaynaklanmış ise Devlet, bu sözleşmeyi düzenleyen notere rücu edecektir. Ayrıca notere karşı açılacak davaların tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görüleceği de hüküm altına alınmaktadır.

Maddenin mevcut ikinci fıkrasında, maddeye eklenen fıkra nedeniyle uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 15- Teklifte Noterlik Kanununda yapılan düzenlemelere bağlı olarak maddeyle, 1512 sayılı Kanuna geçici 21 inci madde eklenmekte ve geçiş hükmü düzenlenmektedir.

Madde 16- Maddeyle, 2575 sayılı Danıştay Kanununun geçici 24 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Sabit üyelerle görev yapan Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun, mevcut ve muhtemel iş yükü nazara alınarak yargılamada gecikmelere sebebiyet verilmemesi amacıyla 31 Aralık 2026 tarihine kadar hâlihazırdaki yapısıyla çalışması öngörülmektedir.

Madde 17- Maddeyle, 2575 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, Danıştayın iş yükü nazara alınarak daire sayısının 2575 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde öngörüldüğü üzere on daireye indirilmesi için tanınan süre dört yıl uzatılmaktadır.

Madde 18- Maddeyle, 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır. 1/7/2016 tarihinde kabul edilen 6723 sayılı Kanunla Yargıtaydaki üye ve daire sayısının,

zamana yayılmak suretiyle indirilmesi öngörülmüştür. Hâlihazırda daire sayısı kırk altıdan yirmi dörde indirilmek suretiyle Kanunun öngördüğü sayıya ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak Birinci Başkanlık Kurulunun üye sayısı da azaltılmaktadır.

Madde 19- Maddeyle, 2797 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifle 2797 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan değişikliğin zorunlu sonucu olarak 33 üncü maddesinde de değişiklik yapılması öngörülmektedir. Ayrıca Kurula seçilenlerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilememelerine ilişkin hüküm kaldırılmaktadır.

Madde 20- Maddeyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 237 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Fiyatları etkileme suçuyla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla suçun cezası artırılmaktadır.

Madde 21- Maddeyle, 5237 sayılı Kanunun 240 ıncı maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Mal veya hizmet satımından kaçınma suçuyla etkin mücadele edilebilmesi ve stokçuluk faaliyetlerinin önlenmesi amacıyla suçun cezası artırılmaktadır.

Madde 22- Teklifle hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine bağlı olarak, 2802, 2547, 5271, 6085, 6087 ve 6216 sayılı Kanunların ilgili maddelerinde uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

Madde 23- Yürürlük maddesidir.

Madde 24- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

16/6/2022

Esas No: 2/4484

Karar No: 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

“İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin; Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484)” 3/6/2022 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı İstanbul Milletvekili Abdullah Güler başkanlığında, Komisyonumuzun 7/6/2022 ve 8/6/2022 tarihli toplantılarında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Yargıtay, Danıştay, Türkiye Adalet Akademisi, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır.

2. Komisyon görüşmeleri

Komisyon, Anayasaya aykırılık iddialarını değerlendirmiş, Anayasaya aykırılık iddialarını oylamış ve Teklifin Anayasaya aykırılık teşkil etmediği neticesine ulaşmıştır.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

Hukuk devletinin vazgeçilmez unsuru olan adil, etkin ve güvenilir bir yargının temini açısından hâkim ve savcılarının en iyi şekilde yetiştirilmesi büyük öneme haizdir. Bu doğrultuda Teklif, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından kamuoyuna açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve akabinde İnsan Hakları Eylem Planında yer alan insan kaynaklarının niteliği ve niceliği ile yargının etkinliği ve kalitesinin artırılması hedefleri dikkate alınarak hazırlanan bir düzenlemedir.

Teklifle en kapsamlı değişiklikler, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda yapılan düzenlemelerle yapılmakta, mesleğe giriş usulü tamamen değiştirilerek “hâkim adaylığı” müessesesi yerine “hâkim ve savcı yardımcılığı” müessesesi getirilmektedir. Bu noktada iki yıl olan hâkim adaylığı süresi, hâkim ve savcı yardımcılığı süresi olarak üç yıla çıkarılmaktadır. Bu süre Avusturya, Belçika, Fransa ve diğer mukayeseli hukuk örneklerindeki sürelerle de uyumludur ve üç kademede planlanan hâkim ve savcı yardımcılığı süreci bakımından makul bir süredir. Üç yıllık süre; temel eğitim, görev ve son eğitim olmak üzere üç döneme ayrılmaktadır. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisinde yapılacak, görev dönemi ise eğitici hâkim ve savcılarının nezaretinde, âdetâ bir usta-çırak ilişkisi içerisinde hâkim ve savcı yardımcılarının mesleğe hazırlanmalarını sağlamak için, fiilen görev yapılarak geçirilecektir. Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcılarını bölge adliye veya bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay veya Danıştayda görevlendirilebileceklerdir. Temel eğitim ve son eğitim döneminin daha dar, görev döneminin ise daha uzun süreli olması planlanmaktadır ve bu hususlar çıkarılacak olan yönetmelikle düzenlenecektir. Üç yıllık periyotta, dört yazılı, bir sözlü sınav ile eğitici hâkim ve savcılarının kanaatleri mesleğe kabul için belirleyici olacaktır. Sınav sayıları, mukayeseli hukukla karşılaştırıldığı ve uygulamadaki ihtiyaçlar açısından değerlendirildiğinde uygun olduğu değerlendirilmektedir. Mülakatla sınav sistemi ise, mukayeseli hukukta diğer pek çok

Ülkede de bulunmaktadır. Bunun yanı sıra mevcut uygulamada mülakatın etkisi yüzde kırk iken, getirilen düzenlemeyle yüzde yirmi bee drlmektedir. Yine, hâkim ve savcı yardımcılarının görev yapacakları yerlerdeki fiziki şartları, mesleğin onur ve şerefine yakışır şekilde planlanmaktadır. Hâkim ve savcı yardımcılarının çalışma ortamları göz önüne alınarak tercihler ortaya konacaktır.

Hâkim ve savcı yardımcılarının görevleri kanunla düzenlenerek, uygulamada yetki ve sorumlulukları olan birer aktör hâline getirilmektedir. Ancak hâkim ve savcı yardımcılarının yargı yetkisini kullanmaları gibi bir durum söz konusu değildir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi aday memurlardır ve yargı yetkisini Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından mesleğe kabul edilmeleriyle kullanabileceklerdir. Örneğin ara kararı verme yetkisi yardımcıya değil, hâkime ait olacaktır. Hâkim ve savcı yardımcıları, uygulama içerisinde ara kararlara ilişkin iş ve işlemlerin takibini yapacaklardır. Hâkim ve savcı yardımcılarının görevlerine ilişkin yer alan “benzeri görevler” ibareleri ise, hâkim ve savcı yardımcılarının görevlerine ilişkin kanunla düzenlenen hususlara yönelik benzeri görevleri kapsamaktadır. Yine “vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı ile görevine bağlılığı ve ahlaki gidişine dair bilgi” ibareleri mevcut hükümde zaten var olup, sadece usta-çırak ilişkisi içerisinde yürütülen süreçte, eğitici hâkim ve savcıların hâkim ve savcı yardımcılarına ilişkin formları düzenlerlerken belirlemelerine yönelik “iletişim becerisi ve stres yönetimi” ibareleri eklenmektedir. Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi sonunda hâkim ve savcı yardımcılarının mesleğe kabullerine ise 2802 sayılı Kanunun 13’üncü maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilecektir. Mesleğe kabulde karar merciine ilişkin mevcut düzenlemede bir değişikliğe gidilmemektedir. Teklif, içerdği düzenlemelere ilişkin büyük bir çerçeveyi ortaya koymakta, çizilen çerçeveye uygun olarak diğr hususların düzenlenmesi ise kanun yapım tekniğine uygun olarak yönetmeliklere bırakılmaktadır. Diğr yandan hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasına da en az üç meslek içi eğitim programına katılmış olma şartı getirilmektedir.

Teklif, başta hâkim adaylığının kaldırılarak hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin getirilmesine ilişkin içerdği düzenlemelerle, tam da reform kelimesinin karşılığı olan değişim ve yenilikleri içeren reform niteliğinde bir düzenlemedir. Teklife dayanak Yargı Reformu Strateji Belgesi hazırlanırken yargının tüm ayaklarının, pek çok kamu kurum ve kuruluşunun, akademik çevrenin ve diğr ilgili tarafların görüşü alınmış ve Teklif, katılımcı bir anlayışla hazırlanmıştır. Dolayısıyla bu yönde getirilen eleştiriler yerinde değildir.

ngrlen düzenlemeye göre teftiş kurullarının programları en geç iki yılda bir mahallinde denetimi sağlayacak şekilde yapılacaktır. Öte yandan hâkim ve savcı sayısı ile kıyaslandığında teftiş kurullarındaki müfettiş sayısı yeterli değildir ve müfettiş olarak atama yapılabilmesi, Anayasanın 159’uncu maddesi gereği muvafakata tabidir. Yapılan işin önemi ve müfettişliği cazip hâle getirmek amacıyla, fiilen görev yapan müfettişler bakımından tazminat ödemeleri artırılmaktadır. Zaten mevcut hükümde de müfettişlere yönelik yüzde beş oranında farklı bir ödeme kalemi bulunmaktadır.

Uygulamada birçok noterliğin boş kaldığı bir gerçektir. Düzenlemeyle noterliklerin boş kalmasının önüne geçerek vatandaşlarımızın daha iyi bir hizmet alabilmelerini sağlamak amacıyla iki defa yapılan ilana rağmen atama yapılamayan bir noterliğe; üst sınıf veya aynı sınıf noterler arasından, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması durumunda, son hâl kâğıdında olumlu kanaat belirtilmiş olması şartıyla bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabilmesi imkânı getirilmektedir. Ancak noterlik mesleğine giriş ve belge sistemi gibi hususlarda mevcut uygulamalarda herhangi bir değişikliğe gidilmemektedir. Dolayısıyla noterlik sistemini bozar nitelikte bir düzenleme Teklifte söz konusu değildir. “Son hâl kâğıdı” kavramı ve Adalet müfettişleri tarafından düzenlenmesi hususları ise 1989 yılında yapılan değişiklik ile mevzuata girmiş ve o tarihten beri uygulanmaktadır. Bu noktada da herhangi bir değişikliğe

gidilmemektedir. Atama yapılırken aynı sınıftan noterlerin meslekteki kıdemlerinin esas alınacağı ve kıdemde eşitlik bulunması durumunda Adalet Bakanlığınca verilen noterlik belge sıra numarası önce olanın tercih edileceği yönündeki mevcut düzenleme de aynen korunmaktadır. Bu nedenle yapılacak atamaların objektifliğinin tartışılmalı hâle geleceği yönündeki iddialar yerinde değildir.

Taşınmaz satış sözleşmelerinin tapu müdürlükleri yanında noterler tarafından da yapılabilmesine ve taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin noterler tarafından tapu siciline bilişim sistemi aracılığıyla şerh verilebilmesine olanak tanınmaktadır.

Danıştay, ilk derece mahkemesi olarak çok sayıda davaya bakmaktadır ve bu davaların temyiz mercii Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruludur. Diğer yandan Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı dava sayısında istinaf kanun yolu sonrasında da herhangi bir azalma olmamış ve istinaf sonrası ısrarda da olağanüstü bir artış gerçekleşmiştir. Bununla birlikte istinaf mahkemeleri arasında içtihat farklılıklarını giderme görevi de üç aylık süre kısıtıyla Kurula aittir. Anılan nedenlerle, Kurula intikal eden dosya sayısı giderek artmaktadır. Kurul bugüne kadar on beş üyeden oluşan sabit bir kurul olarak, haftada üç ya da dört kez toplanmak suretiyle intikal eden dosyaları ele almaktadır. Sabit üyeli Kurula ilişkin sürenin uzatılmaması durumunda, her daireden belirlenecek ikişer üyeden oluşan, sürekli olmayan bir kurul oluşturulacak ve bu kurul haftada bir gün müzakere yapabilecektir. Bu durumda, haftada sadece bir gün toplanarak derdest dosyaların müzakere edilmesi mümkün olamayacaktır. Öte yandan süre uzatımına ilişkin değişiklik, Kurulun yapısında bir değişikliği öngörmemektedir. Sabit üyeli olsun ya da olmasın, üyeleri Başkanlık Kurulu tarafından belirlenmektedir.

Yargıtay'daki daire sayısı kırk altıdan yirmi dörde indiğinden, buna paralel olarak Birinci Başkanlık Kurulundaki üye sayısı on üçten dokuza indirilmekte ve Kurula seçilenlerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemeyecekleri noktasındaki sınırlama kaldırılmaktadır.

Serbest piyasa ekonomisini bozmak suretiyle, haksız ve yüksek miktarda gelir elde etmek maksadıyla, vatandaşlarımızca da oldukça fazla şikâyet konusu yapılan stokçuluk faaliyetlerini gerçekleştirenlerle daha etkin mücadele edebilmek amacıyla, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 237'nci maddesinde düzenlenen fiyatları etkileme suçu ve 240'ıncı maddesinde düzenlenen mal veya hizmet satımından kaçınma suçunun cezaları artırılmaktadır.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Yargı Reformu Strateji Belgesi ile İnsan Hakları Eylem Planı, reform adı altında getirilen çok sayıda düzenlemeye dayanak olarak gösterilmelerine karşın, bugüne kadar yargıya ilişkin sorunların giderilmesi ile yargıya olan güvenin artırılması ve insan hakları alanında yapılması gerekenlere ilişkin gerekli düzenlemelere gidilmediği gibi, anılan alanlarda sorunlar gün geçtikçe daha da derinleşmektedir. Kuvvetler ayrılığı tesis edilmediği, hâkim ve savcılara bölge ve kürsü teminatı sağlanmadığı, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısı değiştirilmediği ve de reformların uzlaşı gerektirdiği gerçeğinden hareketle, düzenlemeler yapılırken ilgili tarafların görüşleri alınmadığı müddetçe sorunların temelden hâlli mümkün olmadığı gibi, getirilen düzenlemelerin de reform olarak değerlendirilmesi mümkün olmayacaktır. Bu nedenle, sunulmuş tarzının aksine, torba yasa şeklinde getirilen Teklif, reform niteliği taşımamaktadır.

Hâkimlik mesleği, elbette mülakatla alınabilecek bir meslektir ve mesleğe kabulde mülakat öngörülebilir. Ancak sözlü sınavlarda muhakkak görüntü ve ses kaydı alınmalı, denetime elverişli olmaları sağlanmalıdır. Getirilen düzenleme ise saydamlık ilkesinden uzak sözlü sınava ilişkin hükümleri sebebiyle, Anayasa Mahkemesi kararlarında öngörülen ölçütler açısından sorunludur. Buna ilave olarak, sınav kurullarına seçileceklerin hangi ölçütlere göre belirleneceği, kıdem ve benzeri nesnel ölçütlere bağlanmamıştır ve kurullarda hukuk fakültelerinden akademisyenlere yer verilmemesi

de büyük bir eksiklikler. Öte yandan ilgili bakan yardımcısıncı sözlü sınav kuruluna üye seçilmesine ilişkin hüküm örneğinde olduğu gibi, kurulların oluşumu ve yönetmelikle düzenlenmesi öngörülen hususlarda tamamen idareye yetki verilmesi, hâkimlik ve savcılık mesleğine yürütmenin müdahale etmesi ile mesleğin idarenin kontrolü altına girmesine ve neticede yargı bağımsızlığına müdahale teşkil edecek uygulamalara sebep olacaktır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı döneminde de hâkimlik ve savcılık teminatı sağlanmalı, mesleğin onuruna yakışır şekilde fiziki şartlar oluşturulmalı ve sürecin her aşamasında Hâkimler ve Savcılar Kurulu etkin olmalıdır.

Hâkim ve savcı yardımcılarının yapacakları kamu görevi, “benzeri görevler” gibi muğlak ifadeler nedeniyle, kanuni belirlilik esasına uygun biçimde net, anlaşılabilir şekilde ortaya konmamıştır. Hâkim ve savcı yardımcılara verilen görevlerin adil yargılanma hakkını etkileyecek sonuçları olabileceği düşünülerek, hangi iş ve işlemlerin münhasıran hâkim ve savcılar, hangi işlemlerin de hâkim ve savcı yardımcılar tarafından yapılacağı ve yapılan iş ve işlemlere ilişkin sorumluluk, belirsizlikten uzak, net bir şekilde ortaya konmalıdır. Aynı belirsizlik, “vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı, görevine bağlılığı ve ahlaki gidişi ile iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyeti” gibi özel hayata saygı gösterilmesi hakkını ihlal eder biçimde ifadeleri de içeren ibareler nedeniyle hâkim ve savcı yardımcılar hakkında düzenlenecek formlar açısından da söz konusudur; nesnel hiçbir unsur içermemektedir.

Ortaya konan keyfi uygulamalara yol açacak denetimsizlik hâli, belirsiz kapsamlı görev tanımları ve muğlak ifadeler ile yargı bağımsızlığına müdahale oluşturacak hükümleri nedeniyle Teklif, Anayasanın başta 10, 20, 70, 123 ve 128’inci maddeleri olmak üzere birçok hükmüne aykırı düzenlemeler içermektedir.

Uzun zamandır uygulanagelen noter görevlendirmeleri konusunda bugüne kadar ciddi bir problem yaşanmamışken, Adalet Bakanlığına bağlı müfettişler tarafından düzenlenen ve şeffaf olmayan son hâl kâğıdına istinaden, kıdem esası da göz ardı edilerek, ileride birçok tartışmaya neden olabilecek, noterlik sistemini bozar mahiyette düzenlemelere gidilmemelidir. Eğer bir düzenleme yapılacaksa, noterliğe ilişkin hususlar bir bütün hâlinde ilgili tarafların görüşleriyle birlikte gözden geçirilerek, kanun yapım tekniğine uygun olarak kod kanun hâlinde getirilmelidir.

Tapu sicilinin tutulmasıyla ilgili olarak 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 1007’nci maddesinde kamu görevlileri bakımından kusur sorumluluğu getirilmişken, taşınmaz sözleşmelerinin düzenlenmesi ile ilgili olarak aynı işi yapacak olan noterler için kusursuz sorumluluğun kabul edilmesi, Anayasanın 10’uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Gayrimenkul işlemlerindeki bedellerin yüksek olduğu dikkate alındığında, noterlerin hâlihazırda ağır olan sorumlulukları daha da artacak; noterlerin tazminat miktarlarını fiilen karşılamaları mümkün olmayacaktır.

Noterde yapılacak işlemlerde hiçbir dahli olmayan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü için döner sermaye payının noter tarafından tahsil edilmesine ilişkin düzenleme metinden çıkarılmalı, noterler lehine alacakları risk ve yüklenecekleri sorumluluklara uygun şekilde bir ücret düzenlemesine gidilmelidir.

Taşınmaz değerinin tapuda çok düşük gösterilerek satışların yapılması ve satış bedelinin ödenmesi noktasında yaşanan sıkıntılar nazara alınarak, taşınmaz değerinin ve satış bedelinin noterlerde belirlenmesi ve güvence altına alınması ile getirilen hükümlerin diğer aynı hakları devreden sözleşmeler bakımından nasıl uygulanacağına yönelik düzenleme yapılması gerekmektedir.

Noterlerde yapılacak olan satış sözleşmelerinde suiistimallerin önlenmesi açısından tarafların avukatla temsil edilmesi gerekmektedir. Bu yönde yapılacak düzenleme aynı zamanda avukatların iş alanlarını da genişletecektir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurullarının yapısına ilişkin olarak sıklıkla yapılan değişiklikler, kanunların öngörülebilirliğini ortadan kaldırır mahiyettedir. Önyargılı ve liyakata dayalı olmayan uygulamaların sonucunda doğal olarak dava sayıları artış gösterirken, iş yükünü artıran temel problemleri çözmek yerine, zaten bugüne kadar iş yükünü azaltamamış yapının devamını öngörmek, uygulamada hiçbir şeyi olumlu anlamda değiştirmeyecektir.

3. Teklif metnine ilişkin kabuller ve değişiklikler

Teklifin çerçeve 1 ila 8'inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 9'uncu maddesi, maddenin metinden çıkarılmasına ilişkin verilen önergelerin kabul edilmesi neticesinde metinden çıkarılmış ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Teklifin çerçeve 10 ila 22'nci maddeleri, yapılan teselsül neticesinde çerçeve 9 ila 21'inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin yürürlüğe ilişkin 23'üncü maddesi, redaksiyona tabi tutularak, yapılan teselsül neticesinde 22'nci madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin yürütmeye ilişkin 24'üncü maddesi, 23'üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiştir. Ayrıca redaksiyon yetkisi doğrultusunda Teklifin tamamı, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

4. Genel Kurulda temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili Muhammed Fatih Toprak, Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ile Tokat Milletvekili Mustafa Arslan özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Abdullah Güler</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Gülay Samancı</i>
İstanbul	Kırıkkale	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Abdullah Koç</i>
Balıkesir	Adıyaman	Ağrı
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Ayhan Erel</i>	<i>Hasan Subaşı</i>	<i>Rafet Zeybek</i>
Aksaray	Antalya	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Bülbül</i>	<i>Mehmet Ruştü Tiryaki</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>
Aydın	Batman	Bursa
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Tufan Köse</i> Çorum (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun
Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Hayati Arkaz</i> İstanbul	Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Züleyha Gülüm</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Bülent Tüfenkci</i> Malatya	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Orhan Kırçalı</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Arslan</i> Tokat (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4484) esas numaralı “**Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. TEKLİFİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

“Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”; AKP’li 92, MHP’den de Adalet Komisyonu üyesi 2 milletvekili olmak üzere toplam 94 imzayla 3 Haziran 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunuldu. Yürürlük ve yürütme dâhil 24 maddeden oluşan teklif, temel olarak 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 1512 sayılı Noterlik Kanununun çeşitli hükümlerinde değişiklik öngörmekte. Bu kanunların yanı sıra 2575 sayılı Danıştay Kanunu, 2797 sayılı Yargıtay Kanunu ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlemeler içeren teklifin görüşmeleri, Adalet Komisyonu Başkanlığının, yasama organının değil yürütme organının bir parçası gibi konumlanmasından kaynaklı iktidarın çarpık yönetme anlayışı çerçevesinde gerçekleştir. Hemen hemen aynı günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sevk edilerek Adalet Komisyonunda görüşülmesi planlanan ve basın özgürlüğü ile ifade özgürlüğüne ilişkin kritik değişiklikler öngören “Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin yanı sıra Adalet Komisyonunda görüşmeleri tamamlanan, baroların bölünmesine paralel adli yardım sisteminin bölünmesini de içeren “Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin TBMM Genel Kurulunda görüşmelerinin yapıldığı sırada “Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” için toplanan Adalet Komisyonu, hukuk sisteminde belirleyici etki yaratacak hâkim ve savcı yardımcılığı sistemi ile noterlerin atama yönteminde sorunlar oluşturacak düzenlemelere ilişkin çalışmalarını, ne yazık ki bir ihtisas komisyonu düzeyinde yapamamıştır. İfade ettiğimiz sıkıştırılmış gündemde Komisyon üyeleri, Avukatlık Kanununda değişiklik içeren teklifi takip etmek ve görüşlerini açıklamak üzere sık sık Genel Kurul’a gitmek zorunda kalmıştır. Hatta bu nedenle Komisyon görüşmeleri iki gün sürmüştür; ilk gün, yaklaşık 2.5 saatlik toplantının ardından Genel Kurul’a katılma gerekliliğinden kaynaklı yarım saat ara verilip tekrar toplanılmıştır. Ancak Genel Kurul’da görüşülen teklif üzerinde Komisyonun bazı üyelerinin konuşması olduğu belirtilerek, toplantı bir sonraki güne (8 Haziran 2022) bırakılmak zorunda kalmıştır. Plansız

ve programsız bu toplantı şekli ikinci gün görüşmelerinde de işleyiş açısından sorun yaratmıştır. Teklifin, noterlerin atama yöntemine ilişkin 9 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında toplantı salonunda Komisyon üyesi AKP’li ve MHP’li milletvekillerinin çoğunluğunun olmaması ve oy kullanamamalarına karşın CHP’li vekiller olarak verdiğimiz ve çoğunluğun, maddenin çıkarılması yönünde oy kullandığı önergemiz, Komisyon Başkanı Abdullah Güler’in tersi yönde açıklama yaparak diğer maddeye geçmesiyle tartışmalara yol açmıştır. Duruma itiraz edilmesi üzerine toplantıya ara verilmiş; tekrar toplandığında, oylama sonucunun maddenin tekliften çıkarılması yönünde olduğu görüşlerimize karşı Adalet Komisyonu Başkanlığı, önerenin kabul edilmediği yönündeki tavrını sürdürmüştür. Bunun üzerine bir kez daha arar verilmiş; aradan dönüşte 9 uncu maddenin, görüşmelerin sonunda tekrar değerlendirilmesi kararı alınarak, sonraki maddeye geçilmiştir. Görüşmelerin sonunda da 9 uncu maddeye ilişkin tekriri müzakere yapılmıştır.

Görüşmeler sırasında Komisyonun MHP’li üyesi Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk’ün açıklamaları ise, iktidar bloğuna mensup milletvekillerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ‘Cumhur İttifakı’ milletvekillerince verilen tekliflerin hazırlık sürecine ne düzeyde katılım gösterdikleri açısından da örnek oluşturmıştır. Halil Öztürk konuşmasında; teklifte, noterlerin atama usulü ile taşınmaz satış sözleşmesi yaptıklarında alacakları ücret ve genel olarak Noterler Birliğinin görüşlerine başvurulmadığı iddialarına dikkat çekerek, bu konuların yeniden değerlendirmesinde fayda olacağını aktarmıştır. Halil Öztürk’ün, Komisyon’un muhalefet partilerine mensup milletvekillerinin de eleştirdiği düzenlemelere destek vermesi, milletvekilliği sorumluluğuyla uyumlu olmakla birlikte, teklifte imzası bulunan MHP’li Komisyon üyesi iki milletvekilinden biri konumu açısından nakıs bir haldir. Bu bağlamda MHP’nin Meclis çalışmalarına yaklaşımdaki soruna başka bir örnek ise, yakın zamanda Adalet Komisyonunda yaptıkları üye değişimiyle ilgilidir. MHP yönetimi, 27. Yasama Dönemi’nin başından itibaren Adalet Komisyonunda görevlendirdiği iki üyeden biri olan Tokat Milletvekili Yücel Bulut’u üyelikten çekerek yerine İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz görevlendirildi. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olan Yücel Bulut’un yerine üyeliğe getirilen Hayati Arkaz’ın, hukuk alanına ilişkin detaylı çalışmaların yapıldığı ihtisas komisyonu niteliğindeki Adalet Komisyonuna uygun bir formasyona sahip olmaması dikkatlerden kaçmadı. Tıp doktoru olan Hayati Arkaz’ın tamamı hukukçulardan oluşan bir ihtisas komisyonunda Parti Yönetimi tarafından görevlendirilmesini, iktidar bloğunun ifade edegeldiğimiz sorunlu ve sorumsuz yaklaşımının bir karinesi saymaktayız.

Mezkûr teklifin içeriği de, çözüm sorumluluğunu üstlenenlerin sorunlara bakışındaki yüzeyselliğe işaret etmektedir. Toplumsal gerilim alanlarından ekonomiye, eğitime sağlığa, adaletten kültüre kadar hayatın hemen hemen her alanında kamuoyunun önüne çıktıklarında popülist söylemlerle halka büyük vaatlerde bulunmaktan geri durmayan iktidar temsilcileri, iş yapılması gerekenlere geldiğinde, madeni paranın yazı-tura şeklindeki iki ayrı yüzü görüntüsünü vermekte. FETÖ ile ortaklık döneminde yargıda açılan karadeliğe yargıya güveni tarihin en düşük seviyelerine indiren ve yargı eliyle siyasi muarızlarını yok etme politikası izleyen AKP iktidarı, 15 Temmuz 2016 tarihli darbe kalkışmasından sonra yargıda ‘reform’ söylemine sarılarak, yaşanan sorunların kaynağı olduğunu gizlemeye çalıştı. Hatırlanacağı üzere bu kapsamda bizzat AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan tarafından ‘Saray’ında 30 Mayıs 2019 tarihinde düzenlenen törenle ‘Yargı Reformu Strateji Belgesi’ adıyla bir doküman açıklandı. Belgede nelerin hedeflendiğini kısaca bir hatırlamakta fayda var. Belgede;

**‘Hak ve Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesi’, ‘Yargı Bağımsızlığı, Tarafsızlığı ve Şeffaflığın Geliştirilmesi’, ‘İnsan Kaynaklarının Nitelik ve Niceliğinin Artırılması’, ‘Performans ve Verimliliğin Artırılması’, ‘Savunma Hakkının Etkin Kullanımının Sağlanması’, ‘Adalet Erişimin Kolaylaştırılması ve Hizmetlerden Memnuniyetin Artırılması’, ‘Ceza Adaleti Sisteminin Etkinliğinin Artırılması’, ‘Hukuk Yargılaması ile İdari Yargılamanın Sadeleştirilmesi ve Etkinliğinin Artırılması’, ‘Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yöntemlerinin Yaygınlaştırılması’ başlıkları altında toplam 9 ‘AMAÇ’ belirlenmiş.*

**Belirlenen amaçlar doğrultusunda 63 hedef konulmuş.*

**‘İfade özgürlüğüne ilişkin mevzuat ve uygulama analiz edilerek, bireylerin hak ve özgürlük alanlarını daha da genişletecek düzenlemeler yapılacaktır’, ‘İfade özgürlüğünü ilgilendiren yargı kararlarına karşı kanun yolu güvencesi artırılacaktır.’, ‘Hâkim ve savcıların atama, nakil ile terfi sisteminin nesnel ve liyakate dayalı ölçütlerle geliştirilmesi sağlanacaktır’, ‘Belirli bir mesleki kıdeme sahip hâkim ve savcılar için coğrafi teminat getirilecektir.’, ‘Etik ilkeler belirlenerek uygulama yakından izlenip denetlenecektir.’, ‘Niteliğin artırılması hedefi çerçevesinde avukatlık mesleğine giriş usulü değiştirilecektir.’, ‘Adalet sistemi konusunda kamuoyunu bilgilendirme mekanizmaları güçlendirilecektir.’, ‘Başta adil yargılanma hakkı olmak üzere hak ve özgürlüklerin korunması*

ilkesinin gözetilmesi suretiyle suç ve yaptırım dengesi bütünüyle gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir. ' şeklinde bazı faaliyetler sayılmış.

Bu belge doğrultusunda son üç yılda Türkiye Büyük Millet Meclisine, 6 adet ‘yargı paketi’ adıyla teklif sevk edildi. Neredeyse tamamı torba teklif şeklindeki ‘yargı paketleri’nden hiçbirinde, yargının temel sorunlarına ilişkin düzenlemeler yer almadı. Hâkim ve savcılara ilişkin göreve başlatma, yer değişikliği ve görevden alma dâhil her türlü iş ve işlemleri yürüten Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yürütme erkinin kontrolünde olmasına yol açan oluşum şekliyle ilgili tarafsız yargı ilkesi doğrultusunda tek bir adım atılmazken, belgelerde taahhüt edilen ‘hâkim ve savcıların istekleri dışında başka yerlere tayin edilmemesi ve bulundukları illerde sürgün korkusu yaşamadan görev yapması’ anlamına gelen coğrafi teminata ilişkin de hiçbir düzenlemeye gidilmemiştir. Aksine uygulamalarla bağımlı yargı tahkim edilerek, giydiği cübbenin önüne görülmez bir delik açanların, iktidarın hoşuna gidecek kararlarla yargıda idari makamları hızla tırmandığı gözlemlenmiştir. Bunların sonuncusu İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Akın Gürlek’tir. İstanbul Milletvekilimiz Enis Berberoğlu’nun yargılanma sürecinde Anayasa Mahkemesinin ‘hak ihlali’ tespiti ve bu çerçevede tutuklu bulunduğu cezaevinden tahliye edilmesi gerektiği yönündeki kararını tanımayan hâkim Akın Gürlek, Hâkim ve Savcılar Kurulu kararıyla ilk olarak geçen yılın Eylül ayında birinci sınıf hâkimliğe yükseltildi, bu yılın Haziran ayının başlarında da Adalet Bakan Yardımcılığı görevine getirildi. Söz konusu hâkimin görev aldığı mahkemede görülen diğer davalara (Canan Kaftancıoğlu, Selahattin Demirtaş, Şebnem Korur Fincancı ve Sözcü davalarında hapis cezaları verilmesi, Gezi Davası’nda sanıkların tutukluluğa itirazının reddedilmesi) bakıldığında, bizzat Recep Tayyip Erdoğan’ın açıklamalarıyla taraf olduğu yargılamaların yapıldığı ve hukuki skandalların yaşandığı yargılama süreçleri sonunda cezalar verildiği görüldü.

Türk yargı sistemine güvenin her geçen gün erimesi ve sistemde telafisi zor zararlara yol açılmasının, yapısal bir sorun olan yargının siyasallaşmasından kaynaklandığı artık saklanamaz, paspasın altına süpürülemez bir gerçek olarak orta yerde durmaktadır. Bu durum çeşitli rakamsal analizlere de yansımış durumdadır. Anayasa Mahkemesi Başkanı Prof.Dr. Zühtü Arslan, bu yılın başlarında katıldığı bir sempozyumda yaptığı konuşmada, bireysel başvuru istatistiklerinin hukuk sistemimiz açısından endişe verici noktaya vardığına dikkat çekerek, *"Bireysel başvurunun uygulamaya başlandığı 23 Eylül 2012 tarihinden itibaren yapılan başvuruların büyük bir kısmı adil yargılanma hakkına erişmek içindir. Mahkememize*

2021'de 66 bin 121 başvuru yapıldı. Ve bu başvuruların yüzde 73'ünden fazlası adil yargılanma hakkı için. Başka bir ifadeyle geçen yıl mahkememize yapılan başvuruların yaklaşık dörtte üçü, adil yargılanma hakkına ilişkin şikâyetleri kapsamaktadır. İhlal sınırları bakımından da durum çok farklı değil. Başlangıçtan itibaren verdiğimiz toplam ihlallerin yüzde 77'si adil yargılanmaya dâhildir. Bu sayı ve oranlar bize aslında vahim bir durumu işaret ediyor. Adil yargılanma hakkıyla ilgili bir meselemiz var. Bu meseleyi çözmek de hepimizin ortak görevidir. Buna yönelik bizim önerimiz, Anayasa Mahkemesi'nin gerek norm denetiminde gerekse bireysel başvuruda adil yargılanma hakkına ve bu hakkın ihlaline yönelik değerlendirmelerinin idari ve yargısal makamlar tarafından dikkatli şekilde ele alınması ve çözüm yollarının bulunmasıdır. Adil yargılanma hakkının korunmadığı, ihlallerin önlenemediği bir ülkede hukuk devletinin tüm kurallarıyla korunması da mümkün değildir" değerlendirmesini yapma ihtiyacı duymuştur. Anayasa Mahkemesi Başkanı Arslan'ın değerlendirmelerinin, hukukun üstünlüğünü değil iktidarın gücünü arkasına alan Akın Gürlek ve benzeri hâkim ve savcılar hedef aldığını söylemek herhalde ileri bir yorum olmayacaktır.

Hukuk sistemimizin karanlık bir kuyuya düştüğü, sadece ulusal düzeydeki tespitlerle değil uluslararası düzeyde de yapılmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kapsamında dosya sayısı en fazla olan ülkeler içinde ne yazık ki Türkiye son yıllarda ilk sıralarda yer almakta. 2021 yılı kapsamında AİHM'de karar için bekleyen şikâyetlerde, Rusya 17 bin 13 başvuruyla ilk, Türkiye 15 bin 251 başvuruyla ikinci sıradadır. AİHM'nin 2021'de açıklanan mahkeme kararlarında Türkiye, daha önceki yıllarda olduğu gibi ifade özgürlüğü alanında yine en fazla mahkûm olan ülkeydi ve geçen yıl 31 davada ifade özgürlüğünün ihlal edildiği yönünde mahkûmiyet kararı verildi.

Yargının maruz kaldığı baskı ve sonucunda aldığı kararların toplumda kutuplaşmayı artırdığı, adalet duygusunu sarstığı ve güvenli gelecek umudunu yok ettiği göz önüne alındığında, öncelikli ihtiyaç zihniyet değişimidir. Hukuk devleti ve hukuk toplumu, ancak bu erekte, bilgi, bilinç ve inançla kurulabilir. Bu konuda, öncelikle görev ve sorumluluk, Anayasa madde 11 gereği, yine Anayasa'nın doğrudan muhatabı kurum, organ ve kişilere düşmektedir. Bu nedenle, hukuk devleti için, öncelikle Anayasa'nın doğrudan muhatabı olan organlar, hukuka inanmalıdır. Hukuk kuralları, demokratik siyasetle üretilir ve yürürlüğe konur; ancak, yönetici konumunda olan siyasetçiler hukuka saygı göstermekle yükümlüdür. Bu hukuk bilinci ve inancı oluşmadığı sürece, yürürlüğe konulan kurallar, demokratik hukuk

devleti ve “adil yargılanma hakkı” gereklerini karşılasa da, uygulamada beklenen sonuçları yaratamazlar.

Hukuk ve anayasa bilgisi, bütün yurttaşlar için yaşamsal olduğu gibi, yine öncelikle yöneticiler için vazgeçilmezdir. Hukuk ve anayasa bilgisinin yaşamsal özelliği, hukuk-devlet-anayasa üçlüsünde somutlaştırılabilir:

- * Devlet, anayasa ile doğar ve (anayasa ile) yaşar.
- * (Hukuk) devleti, hukuk kuralları bütünü olarak tanımlanır.
- * Hukuk devleti, yönetici ve yönetilenlerin, “hukukça yönetim” bakımından birbirine eşit oldukları bir devlettir.

Devlet adına görev yapan yöneticiler, hukuk çerçevesinde hareket etmek zorundadır. Bu konuda, “görev-yetki-sorumluluk”, yöneticileri çerçeveleyen üçlüdür. Bu üçlü, devlet organları bütünü için geçerlidir.

‘Yargı reformu’ adı altında açıklanan paketlerin sadece önüne konulan numara isimleriyle anımsanmaması için yapılması gereken ilk iş, yukarıda aktardığımız yönde bir zihniyet değişimidir. Aksi durumda değil ‘6. Yargı Paketi’, 66’ncısı da uygulamaya konulsa çözüm olmayacaktır. Yargı bağımsızlığı sağlamaksızın ‘hakim ve savcı adaylığı’ isminin, ‘hakim ve savcı yardımcılığı’na dönüştürülmesi, eğitim sürecinin iki yıldan üç yıla çıkarılması, kanayan yaraya pansuman yapmaktan başka anlam taşımayacaktır. Teklifte hakim ve savcı yardımcılığına ilişkin yer alan düzenleme ayrıca eksik ve sorundur. Hakim ve savcı yardımcılığı eğitim sürecinde oluşturulacak kurulların ve çıkarılacak yönetmeliklerin Adalet Bakanlığını ve dolayısıyla yürütme erkinin hakimiyetine bırakılmış olması, yargı bağımsızlığına müdahale kaygılarını güçlendirmektedir. Hâkim ve savcı yardımcılığı eğitim sürecinde öngörülen mülakatı yapacak kişilerin, Adalet Bakanlığı bürokrasisinden seçilecek olması ve kamera kaydı uygulanmaması, yıllardır dile getirilen torpil sorununun sürmesine neden olacaktır.

Teklifle 1512 sayılı Noterlik Kanununda yapılan değişikliklerden atama usulüne ilişkin olanı, 1972 yılından beri sorunsuz uygulanan bir sistemin kaçınılmaz bozulmasına yol açacaktır. Noterlikte bir üst sınıfa geçişteki 4 yıllık süre şartını belli durumlarda esneten teklifteki düzenleme, noterlikte de tavassutun, torpilin, kayırmanın başlangıcı olacaktır.

Teklifle Türk Ceza Kanununun ‘Fiyatları etkileme’ başlıklı 237 ve ‘Mal veya hizmet satımından kaçınma’ başlıklı 240 ıncı maddelerinde yapılan değişiklikler ise AKP iktidarının, bizzat nedeni olduğu sorunları başkalarının üzerine atma çabasının ürünüdür. Yalan haber ve havadis yayarak fiyatları etkileyenler ile mal ve hizmet satımından kaçınanlara verilen cezaların artırılmasını amaçlayan teklif sahipleri, bir gerçeği gizlemek isteyenlerin aracı olmaktadır. O gerçek de; AKP iktidarının yıllardır uyguladığı üretime değil rant dayalı ekonomi politikaları, kamu kaynaklarının iktidara yakın iş insanlarına aktarılması ve yolsuzlukların hakim olduğu ekonomi modelinin kaçınılmaz sonucu yüksek enflasyondur. Başta tarım olmak üzere her alanda girdi maliyetlerinin en az yüzde 100’ün üzerinde artış gösterdiği bir ortamda, fiyatların yalan haber ve havadisle artışı algısı yaratılarak cezaları artırmak, olsa olsa iktidarın tükenmişliğine, çaresizliğine ve artık yolun sonunun gözüktüğüne delalettir.

II. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 1. Maddesi, Hakim ve Savcılar Kanununun hakim ve savcılık mesleğine giriş sürecini düzenleyen ‘Adaylık süresi ve eğitim’ başlıklı 10 uncu maddesini, başlığıyla birlikte değiştirmekte. Hâkim ya da savcılığa atanmadan önce 3 yıl süresince ‘hâkim ve savcı yardımcılığı’ adı altında eğitim alınmasını öngören değişiklik kapsamında adaylar, 4 kez yazılı sınava, 1 kez de mülakata tabi tutulacak. Eğitim verilen kurumların yetkilileri tarafından düzenlenecek formlar üzerinden belirlenecek puanlamaların yazılı ve sözlüye eklenmesiyle oluşacak puan, atama puanı sayılacak.

Eğitim süresince uygulanacak sınav sayısının çokluğu ile özellikle mülakatı gerçekleştirecek kurulun, Adalet Bakanlığı bürokrasi içindeki kişilerden belirlenecek olması, yargı bağımsızlığına müdahale açısından temel sorunların başında gelen yürütme erkinin yargı üzerindeki hâkimiyetinin devam etmesine neden olacaktır. Aynı şekilde mülakatlarda süre gelen kayırma iddialarının önüne geçilmesi için kamera kaydı uygulamasının düzenlemeye eklenmemiş olması, sistemin, liyakati esas alarak uygulanmasının amaçlanmadığına işaret etmektedir.

Düzenlemenin; Adalet Bakanlığı bürokratlarının değil Hâkim ve Savcılar Kurulunun etkin olduğu, mülakat kuruluna hukuk fakültesinden öğretim üyelerinin dâhil edildiği, mülakatların kamera kaydına alındığı objektif bir şekle dönüştürülmesi, Anayasa’nın Başlangıç bölümü ile 2, 5, 6, 7, 10, 49, 70, 90, 123, 128 ve 153 üncü maddelerinin gereğidir.

Teklifin 2. Maddesi, Hâkim ve Savcılar Kanununa ‘Hâkim ve savcı yardımcısının görev ve yetkileri’ başlıklı yeni bir madde ekleyerek, bu konumdakilerin iş tanımlarının çerçevesini çizmekte. Eklenen maddenin birinci fıkrasının (g) bendindeki “Mevzuatta belirtilen diğer görevler ile hâkimin verdiği benzeri görevleri yerine getirmek” hüküm, iş tanımının hukuki çerçeve sınırlarını aşmasına neden olacaktır. Anayasa’nın 128 inci maddesinde kamu görevlilerinin görevlerinin kanun düzeyinde net, açık, anlaşılabilir biçimde belirlenmesi gerektiğini hüküm altına alınmış iken; hâkimin ‘benzer görev’ vermesi, yardımcılarının görev tanımının muğlak biçimde yapılmasına neden olmaktadır. Uygulamada bu görev tanımı; hâkimlerin, yardımcılarını kişisel asistan atfetmesine neden olabilecektir.

Teklifin 3. Maddesi, Hâkim ve Savcılar Kanununun ‘Adaylar hakkında düzenlenecek belgeler’ başlıklı 11 inci maddesinin, başlığıyla birlikte değiştirilmesini öngörmekte. Değişikliğe göre, hâkim ve savcı yardımcısı hakkında, atama puanlarına da etki edecek, eğitim gördükleri kurum yetkililerince formlar düzenlenecek. Formu düzenleyecek kişi, hâkim ya da savcı yardımcısıyla ilgili “vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı”, “görevine bağlılığı”, “ahlaki gidişi” ile “iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyeti”ne dair görüşlerini yansıtacak. Mevcut uygulamadan farklı olarak değişiklikle “iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyeti” değerlendirilecek hususlar arasına eklenmiş olsa da, önceden yer alan “ahlaki gidiş” hususu, suiistimale açık kapı bırakmaktadır. Değerlendirmeye esas teşkil edecek hususların tamamının, objektif kıstasa kavuşturulması şarttır. Değerlendirme formunun atamalarda dikkate alınacak nihai başarıya dâhil edileceği göz önüne alındığında, içeriği ve şeklinin yönetmelikle düzenlenecek olması, Anayasa’nın ‘eşitlik ilkesi, çalışma hakkı, kamu hizmetine girme hakkı, kamu görevlilerinin özlük haklarının kanuniliği ilkesi’ başta olmak üzere Başlangıç bölümü, 2, 5, 6, 7, 10, 49, 70, 90, 123, 128 ve 153’üncü maddelerine aykırıdır.

Teklifin 9. Maddesi, Noterlik Kanununun ‘Atama usulü’ başlıklı 27 nci maddesine fıkra eklemesi yaparak, noter atamalarında yeni bir uygulama öngörmektedir. Mevcut durumda bir üst noterliğe atanmak için bulunulan noterlikte geçirilmesi gereken süre şartı, “iki defa yapılan ilana rağmen” atama yapılmayan noterlikte için uygulanmayacak. Buna göre, son hal kâğıdında olumlu kanaat belirtilen noterler arasından bir üst noterliğe atama yapılabilecek. Yapılmak istenen değişiklik, 1972 yılından bu zamana kadar herhangi bir sorun oluşmadan, daha da önemlisi noterlik atamalarına ilişkin şaibe ve torpil iddiaları gündeme gelmeksizin

işleyen bir sistemin bozulması sonucunu doğuracaktır. Noterler arasındaki iş barışının bozulması, atamalarda aracılık dönemini başlaması kaçınılmaz bir durumdur.

Teklifin 20 ve 21. Maddeleri, Türk Ceza Kanununun ‘Fiyatları etkileme’ başlıklı 237 nci ve ‘Mal ve hizmet satımından kaçınma’ başlıklı 240 ıncı maddelerindeki cezaların artırılmasını öngörmekte. 237 nci maddede yapılan değişikliğe göre, “İşçi ücretlerinin veya besin veya malların değerlerinin artıp eksilmesi sonucunu doğurabilecek bir şekilde ve bu maksatla yalan haber veya havadis yayan veya sair hileli yollara başvurma” suçunun alt sınırı üç aydan bir yıla, üst sınıra da iki yıldan üç yıla çıkarılırken, belli durumlarda da ceza miktarı artırılıyor. 240 ıncı maddede yapılan değişiklik ise, belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olan kişilere verilen hapis cezasının alt sınırı altı aydan bir yıla, üst sınırı da iki yıldan üç yıla çıkarılıyor.

Her iki suçun cezasının artırılması “enflasyonla mücadele” nedenine dayandırılıyor. Bu yolla, Türkiye’nin bu gün yaşadığı, Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) tüketici fiyatları için yüzde 73,5, üretici fiyatları için de yıllık yüzde 132,1 olan enflasyonun, ‘tek adam’ın akla, bilime ve dünya gerçeklerine uymayan politika, karar ve işlemlerinden kaynaklandığı gizlenmeye çalışılmaktadır. Dünyanın hiçbir ülkesinde asker-polis-mahkeme yoluyla enflasyonun düşürüldüğü ya da düşürülmeye çalışıldığı görülmemiştir. Enflasyon akıllı bir para ve kur politikası; bu politikayla uyumlu mali politikalarla çözülebilir. Bu günkü fiyat artışlarının tek sorumlusu iktidardır. Döviz kurunun yüzde 100’den fazla arttığı, Türk lirasının değerinin yarısından fazlasını birkaç ayda kaybettiği, kamunun kontrolündeki doğalgaz, elektrik, benzin, motorin, LPG, otogaz ve benzeri birçok ürüne kamu eliyle yüzde 250’lere varan zamların yapıldığı bir dönemde, işletmelerin de fiyatlarını, bu maliyet artışlarına uygun bir noktaya çekmesi kaçınılmazdır ve “fahiş fiyat” diye yaftalayamaz.

13/06/2022

Zeynel Emre

İstanbul

Turan Aydoğan

İstanbul

Tufan Köse

Çorum

Alpay Antmen

Mersin

Rafet Zeybek

Antalya

Süleyman Bülbül

Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

Teklifin Tümüne İlişkin Genel Değerlendirme:

Ülkenin içinde bulunduğu mevcut ekonomik ve politik koşullarda hukuk ve yargının sorunları ve bu sorunların çözüme kavuşturulması bazı kanunlarda değişiklik yapılması ile giderilebilir bir durumda değildir. Bu anlayışla yapılan kanun görüşmeleri ve bu yöntemle yürütülen yasama faaliyetlerine “reform” demek mümkün olmayacaktır. Türkiye’de güvenilir, bağımsız yargı sorunu, bütün toplumsal sorunların başını çeker niteliktedir. Kuvvetler ayrılığının yeniden somut ve demokratik bir ülkede olması gerektiği gibi düzenlenmesi gerekliliği aşıkardır. Adalet sorunu, aynı zamanda ülkenin temel sorunlarının da ayrı bir yansıması halindedir. Toplumun çeşitliliği, ekonomik sorunlar, sosyal sorunların temel çözüm noktası, yeniden toplumsal uzlaşmanın sağlanması gerekliliği, Anayasada gerekli değişikliklerin yapılması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Bir kanun yapım tekniği olarak istisna olarak öngörülmüş olmasına rağmen bir kez daha torba bir yasa teklifi ile karşı karşıya bulunmaktayız. Yargı sistemi ile ilgili önemli düzenlemelerin torba kanun teklifi ile komisyona sunulması yasa erkinin ne denli özensiz ve dikkatsiz çalıştığını ortaya koymaktadır. 2010 yılından bu yana AKP tarafından sistematik olarak kullanılan torba yasa sistemi evrensel hukuk normlarına aykırı bir uygulamadır. Ülkede her alanda yaşanan otoriterleşme ve tekelleşme, yasama alanında da yaşanmakta yasama süreci teknik bir formata dönüştürülerek toplumsal etkileşim ve müzakere kanalları ne meclis içinde ne de dışındaki STK ve meslek örgütleri dahil edilerek işletilmektedir. Bu durum da parlamentonun işlevsizleşmesi ve itibar kaybetmesine yol açmakla birlikte ülkeyi hukuk devleti olmaktan açıkça uzaklaştırmaktadır.

Daha önce de defaatle dile getirdiğimiz üzere yargı bağımsızlığını/tarafsızlığını baltalayan problemler: Başta 2017’deki değişiklikler olmak üzere Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısı ve oluşumuyla oynanması; Adalet Bakanının, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun başkanı olması; ilgili bakan yardımcısının kurulun tabii üyesi olması; mahkemelerin AYM ve AİHM kararlarına aykırı olacak şekilde alenen bağımlı ve taraflı kararlar vermesi; Kurulun yargıyı bütünüyle temsil etmemesi; Kurulun zaman zaman diğer devlet kurumlarının etkisinde kalarak kararlar verebildiği izlenimini uyandıran uygulamalarının olması; Kurul kararlarının yargı denetimi dışında tutulması; Kurul kararlarına karşı etkili bir itiraz yönteminin bulunmamasıdır.

Yargının bağımlı ve taraflı hale gelmesinin sonuçlarının topluma yansıması sanıldığından sancılı olmaktadır. 2016 yılından bu yana on binlerce muhalif gözaltına alınmış ve delilden yoksun dosyalarla tutuklanmıştır. Başta önceki dönem Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere yüzlerce siyasetçimiz tamamen siyasi saiklerle tutuklu bulunmaktadır. Kobani Kumpas davası ve HDP’ye açılan kapatma davası için yargının taraflı ve bağımlı hale gelmesinin vücut bulmuş hali demek abes olmayacaktır. Mahkemeler tutuklu muhalifleri serbest bırakmamak için AİHM kararlarına uymamaktadırlar. AİHM’nin Selahattin Demirtaş’ın başvurusu hakkında verdiği ihlal kararının içeriği ve bu karara uyulmaması bunun en canlı örneğidir. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri, infaz yakmalar ve taraflı ATK kararlarına dayanılarak hasta tutsakların tahliyelerinin engellenmesi, işkence

vakalarının cezasız kalması ve saydığımız tüm hukuk dışı uygulamalar taraflı yargı sisteminin yarattığı sorunlardan sadece bir kaçıdır.

HSK ile ilgili bahsettiğimiz sorunlara en yakın örnek Kobani Kumpas davasına bakan heyetin başkanı Bahtiyar Çolak'tır. Bahtiyar Çolak'ın adı ilk olarak Elazığ'da baktığı davalarla kamuoyunda duyulurken HSK tarafından jet bir kararname ile Ankara'ya atanması ile dikkat çekmiştir. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesinde görev yapan hâkim bu sırada pek çok kritik davanın da hâkimi olmuştur. Önceki dönem eş genel başkanlarımız ve MYK üyelerimizin yargılandığı Kobani Davasının yargılamaları esnasında hukuka aykırı tutum ve tavırları nedeniyle pek çok kere HSK'ye şikâyet edilmesine mukabil aleyhine tek bir işlem dahi yapılmamış, tutukluların reddi hâkim talepleri ise reddedilmiştir. Kendilerini "Derin devletin ticari istihbarat" ayağı olarak tanıtarak dolandırıcılık yaptıkları öne sürülen 'Atadedeler' çetesine yönelik soruşturmada gözaltına alınıp hakkında ev hapsi tedbirine hükmedilmiştir.

Bütün bu hukuksuzluklar yaşanırken, iktidarın bu yasa teklifi ile yargının sorununu çözmekten çok "kadrolaşma, ideolojik yaklaşımla yeni çıkmazlar yaratma ve ekonomik çöküş yaşayan toplumun karşı karşıya kaldığı bu gerçekleri yok saymaya yönelik pansuman tedbirler almaktan başka bir anlam taşımamaktadır. Danıştay üyelerinin görev sürelerinin uzatılmasını içeren 16'ncı maddesinin gerekçesinde "iş yükünün" gösterilmesi inandırıcı bir gerekçeden uzaktır. Hâlihazırda devam eden ve toplumu ilgilendiren İstanbul Sözleşmesi ve özellikle kamulaştırma, şehir planlayıcılarının açmış oldukları davalara yönelik bir kanun teklifi olduğuna ilişkin ciddi kuşklar barındırmaktadır.

Yine teklifin 18'nci maddesi ile Yargıtay'a ilişkin düzenleme de ayrı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Yargıtay dairelerinin düşürülmesi, İstinaf Mahkemelerinin bir çözüm olarak topluma sunulması sonucunda; dava ve uyuşmazlıkların çözümü önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Yargının daha hızlı ve doğru karar vermesi ve kısa sürede uyuşmazlıkların çözümü iddiasıyla yürürlüğe konulan İstinaf Mahkemeleri, çözümsüzlüğü arttırmış, yargıya güvenin daha da aşağılara inmesine neden olmuştur. Adeta Yargıtay yolunda dosyaların bekletildiği birer merkezlere dönüşmüştür. Teklifin 20'nci maddesi ile ekonomik krizin konuşulması ve gerçekleri örtbas etmenin yolu aranmıştır. Bu madde ile cezalar ciddi oranda artırılmış ve neredeyse gelir kapisına dönmese amaçlanmıştır. Ekonomik koşulların iyileştirilmesi, kişi hak ve hürriyetlerinin esas alınması ve büyük reformlar yapılması gerekirken, ceza hükümlerinin arttırılması otoriterleşen bir iktidarın devamına edebilmesi için yeni yollar aranmasından başka bir anlam ifade etmemektedir.

Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının sağlanması bakımından bir reformun yapılması kaçınılmaz görünmektedir. Kuşkusuz böyle bir reformun ilk aşamasını, 1982 Anayasasının yargı ile ilgili hükümlerinin gözden geçirilmesi ve değiştirilmesi oluşturmalıdır. Yapılacak anayasa değişikliklerinde hedef, hukuk devletini bütün gerekleriyle birlikte hayata geçirmek olmalıdır. Demokratik bir yargı sisteminin kurulabilmesi, yargı bağımsızlığının güvence altına alınabilmesi ve savcılık faaliyetlerinin etkinliğinin sağlanabilmesi için hiyerarşiden arındırılmış ve kendi idaresini sağlayan bir yargıyla bu prensiplere uygun bir hukuk düzeninin oluşturulması gerekir.

Teklifte ayrıca ekonomik krizin sebebi iktidarın yanlış politikaları değil de esnafmış gibi stokçuluk suçunun cezasını artırmayı öngören maddeler bulunmaktadır. Ülkenin marketlerde süte dahi alarm takılacak hale gelmesinin sebebi esnaf değil iktidar bloğunun politikalarıdır. Enflasyonun devasa boyutlara ulaşması, asgari ücretin açlık sınırının altında kalması, halkın

yoksulluğa gark olması, çocukların yeterli beslenememesi, yoksulluk sebebiyle intiharların yaşanmasının sebebi olarak marketlerin yağ, şeker vb. temel gıdaları stoklamasının gösterilmesi abesle iştigaldir, sorumluluğu kendi üzerinden atacak bir algı yaratmaya yöneliktir ve açıkla boğuşan halkın sorunları ile dalga geçmektir.

Maddeler Açısından Değerlendirme:

Madde 1: Hâkim ve savcı yardımcılığı kadrolarının ihdas edilmesine ilişkin hükümlerin yer aldığı madde, yargı sistemindeki temel sorunlara çözüm getirmekten uzak, iktidar bloğunun yargıda kadrolaşma suretiyle yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını daha fazla yıpratacak şaibelerle dolu bir maddedir. Teklife göre hâkim ve savcılık sınavını kazanıp mülakattan da geçen adaylar, 3 yıl boyunca hâkim ve savcı yardımcısı olacak, bu süreden sonra da tekrar yazılı ve sözlü sınavlara girecektir. Hâkim ve savcı yardımcılığı sürecini başarıyla tamamlayamayan adaylar ya genel idare hizmeti yapacak ya da hâkim ve savcılık yardımcılıkları sona erecektir. Kısacası, teklif hâkim ve savcı olma sürecini zorlaştırmaktan başka bir şey amaçlamamaktadır. Normal şartlarda bir hukuk devletinde bu düzenleme olumlu bir düzenleme olarak kabul edilebilirdi fakat yargının iktidara eklemlendiği ve hukuk devleti olmaktan uzaklaştığı günümüz Türkiye'sinde bu teklifin iyi niyetle hazırlandığı ve hayırlara vesile olacağını söylemek mümkün değildir.

Kanun teklifinin şaibeli karşılanmasının en büyük sebebi de Hâkimler ve Savcılar Kurulunun siyasal iktidarların tahakkümünde bulunmasıdır. Kanun maddelerinde atamaların liyakate dayanmasına ilişkin düzenlemeler yapılmamıştır. Öngörülen düzenleme ile atamalar, iktidarın ve ortağı MHP'nin referansları üzerinden yapılmaya devam edilecek gibi görünmektedir. İktidar ortaklığı, yargıda kadrolaştıramadıklarını bu yolla daha rahat kadrolaştıracaktır.

Ayrıca 15 Temmuz sonrasında altı ay staj yaparak görevlerine başlayan 23-24 yaşındaki hakimlerin yeterliliklerine ilişkin çok fazla eleştiri bulunmaktadır. Bu sebeple yanlarında hâkim ve savcı yardımcılığı yapacak hakimlerin ve savcılarının mesleki tecrübesi ve yeterliliği önem arz etmektedir. Teklifle ek mülakat getirilmesi başlı başına bir sorundur. Sözlü mülakat denilen usul, bugüne kadar sadece iktidarın kadrolaşmasına ve hukuksuz/haksız atamalara yol açtığı için sakıncalı bir usul haline gelmiştir.

Madde 2: Maddeyle 2802 sayılı Kanuna yeni bir madde ihdas edilerek hâkim ve savcı yardımcılarının görev ve yetkilerine yer verilmiştir. Uygulanması planlanan yardımcılık sisteminin nasıl işleyeceği yargıya nasıl hizmet edeceği uygulamada açıklığa kavuşacak olsa da doğrudan adliyelerde görev almaları halinde sorunların doğması kuvvetle muhtemeldir.

Madde 3: Maddeyle, hâkim ve savcı yardımcıları hakkında eğitim ve görev dönemlerinde düzenlenecek değerlendirme formları, bu formları düzenleyecek kişiler ile bu formların Adalet Bakanlığına iletilmesine ilişkin usul düzenlenmektedir. Maddede ile öngörülen değerlendirme form uygulamasının çerçevesi belirsizdir, objektif değildir ve sakıncalı görünmektedir. Uygulamada nasıl hayata geçirileceği aşikâr değildir. Değerlendirme formu düzenlenecekse bile bunun tarafsız ve sağlıklı bir değerlendirme olabilmesi için yargı mensupları, barolar ve konunun uzmanlarının görüşlerinin de alınması gerekir.

Madde 10: Hükümle, boşalan veya açılan noterliklere yapılan atamalarda vazgeçmenin hangi süre içinde yapılacağı düzenlenmektedir. Mevcut düzenlemede ilan tarihinden itibaren bir ay

içinde atama için başvurulacağı düzenlenmiştir. Değişiklikle, boşalan veya açılan noterliklere atama başvurusunun yapılması, düşünüüyorsa aynı süre içinde vazgeçme talebinde de bulunulması gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- 13: İlk olarak AB uyum yasaları çerçevesinde işaret edilen bu düzenleme üzerine yıllardır tartışma yürütülmektedir. Konunun önemi sebebiyle tarafların dahil olduğu bir teklif hazırlamak şartken noterler, bu teklif içindeki noterlere ilişkin hükümlerden Türkiye Noterler Birliği'nin 51. Kongresi devam ederken haberdar olmuşlar ve teklifin önceki yıllarda önerdikleri görüşler dikkate alınmadan hazırlandığını belirtmişlerdir. Medeni Kanun ve uluslararası mevzuatla güvence altına alınmış olan “tapu siciline güven ilkesi”, Eşya Hukukunun en temel ilkesidir. Mevzubahis işlemin ehemmiyeti ve hassasiyeti sebebiyle bu düzenlemeyi uygulamaya geçirmek için nasıl bir altyapı ve koordinasyonun oluşturulduğu ile ne gibi çalışmalar ve hazırlıklar yapıldığı açıklanmaya muhtaçtır. Örneğin, eski nüfus cüzdanları sebebiyle noterdeki işlemlerde kimlik tespitinde hataya düşülmesi sonucu çokça sahtecilik meydana geldiği bilinirken düzenlemede buna ilişkin bir önleme yer verilmeden böylesi önemli bir işlemin noterlerde yapılabilecek olması hiç şüphesiz mağduriyetlere gebe dir.

Madde 16-17: Yürütmenin, açıkça kendi lehine olacak şekilde Danıştay'ın yapısına müdahale ettiği görülmektedir. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun, Danıştay içerisinde seçim ile belirlenmesi gerekli yken hem dairelerin hem de mevcut kurulun seçim yapılmadan 4 yıl daha devam etmesinin önünün açılması açıkça Anayasaya ve yargı bağımsızlığına aykırıdır. İdareyi denetlemesi gereken Danıştay adeta İdare tarafından denetlenmeye çalışılmaktadır. Söz konusu mevcut üye yapısıyla Kurulun, en yakın örnek olarak İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili kararlarında Cumhurbaşkanlığı lehine tavır koyduğu düşünülecek olursa Yürütmenin, kendi lehine karar alabilecek mevcut üye sayısı ve yapısında değişiklik olmamasını sağlamaya çalıştığı ve Kurulda sayısal olarak iktidar ağırlığını devam ettirme çabasında olduğu aşıkardır.

MADDE 18: 12 asıl ve 8 yedek üyeden oluşan Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu üye sayısının 8 asıl ve 4 yedek üyeye düşürülmesi öngörülmüştür. Sadece yakın zamandaki gelişmelere bakacak olursak; Türkiye'deki en kritik politik dosyaların savcısı olan Eski İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İrfan Fidan, Yargıtay üyeliğine seçilmesinin üzerinden 2 ay geçmeden Cumhurbaşkanı tarafından AYM üyeliğine adeta atanmış Çorum Eski AKP İl başkanı Kenan Yaşar da AYM üyesi olmuştur. Yine Anayasa ve AİHM kararlarını tanımamasıyla bilinen, İstanbul Çağlayan adliyesinde dosyaya göre mahkeme dolaştırılan Akın Gürlek'in Adalet Bakanı yardımcısı olarak atanması ve sürpriz bir biçimde Sayıştay adaylığına başvuran Eski İçişleri Bakan Yardımcısı Muhterem İnce'nin, Sayıştay kontenjanından AYM üyesi olan Hicabi Dursun'dan Ekim 2022'de boşalacak olan koltuğa getirileceği haberleri birlikte düşünüldüğünde Yüksek Yargı'nın her kademesinde uzun vadeli bir planlamaya gidildiği görülmektedir. Dolayısıyla Yargıtay Başkanlık Kurulunda düşürülecek üyelerin kimler olacağı hususu da oldukça şaibe uyandırmaktadır.

Madde 19: Maddeyle, 2797 sayılı Kanunun 33'üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifle 2797 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan değişikliğin zorunlu sonucu olarak 33'üncü maddesinde de değişiklik yapılması öngörülmektedir. Ayrıca Kurula seçilenlerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilememelerine ilişkin hüküm kaldırılmaktadır.

Teklif Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'na seçilenlerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilemeyeceklerine yönelik hükmü yürürlükten kaldırmaktadır. Böylece, Yargıtay üyeliği yapmış kişilerin tekrar aday olup tekrar üye olabilmemesinin önü açılmaktadır. Mevcut

düzenleme, yeniden üyelik yasağını, güç sahibi olmanın bir süre sonra getireceğı olumsuzlukları (güç zehirlenmesi) ortadan kaldırmak için hüküm altına alınmıştı. Ayrıca yargıçların sonraki dönemde tekrar üye olma kaygısıyla taraflı/bağımlı karar vermesini engellemek için elverişli bir düzenlemeydi. Getirilen teklifle, Yargıtay üyelerinin taraflı bir pozisyona düşme ihtimali artmaktadır.

13/06/2022

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Abdullah Koç
Ağrı

MUHALEFET ŞERHİ

Adalet komisyonunda görüşülen 2-4484 esas numaralı Hakimler Ve Savcılar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile ilgili Muhalefet Şerhimiz.

6. yargı paketi olarak da bilinen İlgili kanun teklifi 24 maddeden oluşuyor; Hakimler ve Savcılar Kanunu, Noterlik Kanunu, Danıştay ve Yargıtay Kanunu ve Türk Ceza Kanunu başta olmak üzere toplam 10 kanunda değişiklik öngörmektedir.

Teklif ile, hâkim adaylığı kurumunun kaldırılması, hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesinin ihdası ve bu müessesenin esaslarının düzenlenmesi; hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasına, en az üç adet meslek içi eğitim programına katılmış olma şartının eklenmesi; Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulunun teftiş programlarının uygulanması ve ilanına ilişkin düzenleme yapılması, bu Kurullarda görev alan müfettişlere ödenmekte olan ek tazminatın artırılması; iki kez yapılan ilana rağmen bir noterliğe atama yapılamaması durumunda, alt sınıf noterler arasından atama yapılabilmesi ve buna ilişkin şartların düzenlenmesi; noterliğe yapılan atamadan vazgeçmeye ve noterlerin göreve başlamalarına ilişkin bazı düzenlemeler yapılması; noterlerin, tapu bilişim sistemi vasıtasıyla, taşınmaz satış vaadi sözleşmelerini tapuya şerh edilebilmesi ve noterlere taşınmaz satış işlemleri yapma görevi verilmesi ile noter tarafından yapılan taşınmaz satış vaadi sözleşmelerinden doğan zararlar için noterlerin sorumluluklarının düzenlenmesi; Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun mevcut yapısıyla 31 Aralık 2026 tarihine kadar çalışması; Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun üye sayısının azaltılması ve bu üyelerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilememelerinin düzenlenmesi; Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılarak stokçuluk faaliyetlerinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Geneli Üzerinde Görüşlerimiz

Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağı; insan kaynağının temelinde de hâkim ve savcılar bulunmaktadır. Hukuk başlangıcında, hukuk eğitimi alırken yargının üç ayağı olduğu, sacayağına benzetildiği, bunlardan bir tanesinin de savunma yani avukatlar olduğu söylenmekte ama burada avukatlar her zamanki gibi es geçilmiştir.

Kanun teklifinde yargıya güveni sağlayan, yargılamanın tarafsız ve bağımsız olduğunu pekiştiren, adalete erişimi kolaylaştıran herhangi bir şeyi bulmak mümkün değil. Türkiye’de yaklaşık 22 bin hâkim ve savcının beklediği coğrafi teminat, İnsan Hakları Eylem Planı’nda verilen sözlere karşın bu güne kadar hayata geçirilmedi.

Adalet Bakanlığı Nisan 2020 ’de hazırladığı uygulama takviminde altı ay içinde getireceğini duyurduğu coğrafi teminatın, uygulamaya konulmaması nedeniyle hâkim ve savcılar beklediği yasal güvenceye kavuşamadı. Binlerce hâkim ve savcıyı ilgilendiren coğrafi teminat sözü ilk olarak 2019 yılında açıklanan Yargı Reform Strateji Belgesi’nde yer almıştı. Planda, buna ilişkin 2021 yılında mevzuat değişikliği yapılacağı ifade edilmiş ancak gelen reform veya yargı paketlerinde coğrafi teminatla ilgili herhangi bir değişiklik veya herhangi bir gelişme bulunmamaktadır.

Sayın Erdoğan bunu açıklarken “Hukuk devletinin ancak bağımsız, tarafsız ve insan haklarına saygılı mahkemelerin varlığıyla vücut bulacağı inancıyla bu kapsamda yeni adımlar atıyoruz. Bunun için hâkim ve savcılara coğrafi teminat sağlayarak hem yargı teminatını güçlendiriyor hem de kararların hızlanmasını temin ediyoruz.” demişti.

Nedir coğrafi teminat? Yargı açısından çok önemli bir terimdir. Coğrafi teminat: Hâkim ve savcıların istekleri dışında başka bir yere tayin edilmemesi, bulundukları illerde sürgün korkusu yaşamadan görev yapması anlamına geliyor. Bu gün, hâkim ve savcılarımızın bağımsız, tarafsız ve korkusuz kararlar verdiğine dair bir anket yapıldığında bu anket sonuçlarına göre hâkim ve savcıların korkusuz ve tarafsız olmadığı yönünde sonuç yüzde 80'lere varmaktadır.

Yargıya güvensizliği ortadan kaldıracak; hâkim ve savcıların tarafsız, korkusuz, bağımsız karar vermesini sağlayacak coğrafi teminat neden getirilmemektedir.

Kanunlarımızın iyi olduğu inancındayız, mevcut hukuki düzenlemelerin Türkiye'nin ihtiyacına cevap vereceğini, Avrupa Birliği standartlarına uygun şekilde olduğunu ama uygulamada sıkıntılar olduğunu, uygulayan hâkim ve savcıların keyfi veya endişeler yüzünden objektif karar veremediği kanaatindeyiz.

İşte, bu kanunların daha düzgün, daha tarafsız, daha iyi uygulanması için de hâkimlerimizin gerçekten tarafsız ve bağımsız olmasını sağlayacak coğrafi teminatın sağlanması gerekir.

Bunu isterken yapılacak sınavlara baktığımızda kanunda “Yazılı Sınav Kurulunun başkan ve üyeleri, Akademide ders veren öğretim üyeleri arasından Başkan tarafından seçilir.” İbresine yer verilmiştir. Bu ibare tarafsızlığa gölge düşürmektedir. Şaibeyi ortadan kaldırmak için kura çekilmesi uygun olacaktır.

Noterlerle ilgili yapılan düzenlemede ise; Noterlik Kanunu'nda atama; mesleğe başlangıçta taliplilerin noterlik belgesinin alınış tarihine göre, noterlik mesleğine başladıktan sonra ise noterlik kıdemine göre yapılmaktadır. Noterlik sınıfları da yine hizmet süresine dolayısıyla kıdeme göre belirlenmektedir. Ancak; Noterlik Kanunu' nun 27. Maddesine getirilen düzenleme ile Kanunun bütününde temel alınan kıdem esası terkedilmiştir.

Bu düzenleme, bu gün için mesleğin kendi dinamikleri nedeniyle dolmayan muhdes ve münhal noterliklerin dolması ile sonuçlanacağı açıktır. Bu durum, kısa sürede bu noterliklerin dolmasını sağlayacak ise de, uzun sürede atanmalarda tıkanmalara ve meslek içi barışın bozulmasına sebep olacaktır. Gerekçesi ile 9. Maddenin teklif metninden çıkarılması için vermiş olduğumuz önergemiz komisyon görüşmelerinde kabul edilmiş ve teklif metninden çıkarılmıştır.

Bu anlamda kanun teklifine reform gözüyle bakılamaz. Ne altıncı yargı reformu denebilir ne de bundan önce getirilen beş reform paketine reform özelliği vardır diyebiliriz. Yargının birikmiş sorunlarını gününbirlik çözmeye çalışmak imkansızdır.

En büyük eksikliğimiz HSK yapısından kaynaklanıyor. “HSK yapısı” dediğimiz zaman, siyasetin ve hükûmetin yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda etki yapma isteğini belirtir.

Genel gerekçeye baktığımız zaman, şöyle başlıyor; “Yargı sisteminin en önemli unsuru hiç şüphesiz insan kaynağıdır. İnsan kaynağının temelinde ise hâkim ve cumhuriyet savcıları bulunmaktadır. Bu itibarla, hukuk devletinin vazgeçilmez unsuru olan adil, etkin ve güvenilir bir yargının temini bakımından hâkim ve savcıların en iyi şekilde yetiştirilmeleri büyük önem

arz etmektedir. Ama “İnsan kaynağının temelinde hâkim ve savcı var” denilmekte. Asıl bireyin savunma hakkını ihmal ederseniz, savunma hakkını görmezden gelerseniz yine ciddi bir şekilde yanlış yaparsınız. Çünkü işin özünde, temelinde, odağında insan vardır, kutsal olan insanın savunma hakkıdır. Savunma ayağını ihmal eden bir sistemin başarılı olma şansı ise hiç yoktur.

Cumhuriyet dönemin de yetmiş sekiz yılda 24 hukuk fakültesi açılmışken Ak parti döneminde 62 tane hukuk fakültesi peş peşe açılmıştır. Eğitimine dikkat edilmeden 10 binlerce hukukçu birikmiştir. Staj yapan 25 bin hukukçu vardır. tüm hâkim ve savcı adedinden fazla ve 20 bine ya kın hukukçu mezun olmaktadır. Bugün ki hâkim ve savcı sayısına neredeyse yakın.

Bugün baktığımız zaman, işin temel esasında ki savunma hakkının her aşamada ihmal edildiğini görülmekte. Yargının tarafsızlığının, bağımsızlığının, bu temel esaslarının, yargıç güvencesinin, teminatların, coğrafi teminatın hâlen sistemimizde olmadığını görüyoruz. Bunlar olmadığı sürece 1, 3, 5, 6 yargı reform paketi de yapsak bunlardan hiçbir sonuç alma imkânı yoktur.

Hukuk devletinin ön şartı yargı bağımsızlığıdır. Doğurduğu etki ve sonuç itibariyle yargı gücü kendisini her hanede hissettirir; topluluğa dâhil her şahsın mülkiyeti, onur ve haysiyeti, hayatı ve nihayet her şeyi onun elinden geçer. Bağımsızlığından mahrum bir yargı vatandaşlarımıza verilen en büyük cezadır.

Teklifin Maddeleri Üzerine Görüşlerimiz

1. Madde

Hakim ve savcı yardımcılığı süresi ve eğitimi 2802 sayılı Kanuna eklenen 10. Madde ile düzenlenmektedir. Eğitimin süresi 3 yıl olarak belirlenmiş, sınavlar; temel eğitim, görev dönemi ve son eğitim döneminden oluşan üç dönemde eğitime tabi tutulacaklar ve her dönem için sınav söz konusu olacaktır. Nihai puan en az yetmiş olmak üzere puanlama ve diğer ayrıntılar maddede yer almaktadır.

Yazılı sınav yapacak hakim ve savcıların Türkiye Adalet Akademisi Başkanınca seçilmesi şaibelere keyfilik iddialarına yol açacak mahiyettedir. Kura usulü uygulanması söz konusu olabilir. Keza sözlü sınavda da aynı şekilde Bakan yardımcısı tarafından sınav kuruluna üye seçilmesi sınava siyasetin etkisini tartışılır hale getirecek, daha işin başlangıcında hakim ve savcı adaylarına şüphe ile bakılmasına yol açacaktır. Madde daha anlaşılır ve uygulamada kolaylık sağlayacak şekilde ve mevcut uygulamayla uyumlu yeniden yazılmalıdır.

Görülmekte olan Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin çerçeve 1. Maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 2802 sayılı kanunun 10. Maddesinin üçüncü fıkrasında geçen “Türkiye Adalet Akademisi

Başkanınca" ibarelerinin "kura ile" şeklinde, dördüncü fıkrasında geçen "ilgili bakan yardımcısınca" ibarelerinin "kura ile" şeklinde değiştirilmesini ve üçüncü fıkrasının sonuna "Sözlü sınav kayıt altına alınır." cümlesinin eklenmesi amacıyla, "Yazılı sınav yapacak hakim ve savcılar Türkiye Adalet Akademisi Başkanınca seçilmesi şaibelere keyfilik iddialarına yol açacak mahiyettedir. Kura usulü uygulanması doğru olacaktır. Keza sözlü sınavda da aynı şekilde Bakan yardımcısı tarafından sınav kuruluna üye seçilmesi sınava siyasetin etkisini tartışılır hale getirecek, daha işin başlangıcında hakim ve savcı adaylarına şüphe ile bakılmasına yol açacaktır. Bu nedenle de sözlü sınavlarda da kura usulü uygulanmalı ve tereddütlere yol açmamak için kayıt sistemi getirilmelidir" gerekçesiyle vermiş olduğumuz önerge kabul edilmemiştir.

2. Madde

Teklifin 2. Maddesi ile yeni 10/A maddesi ihdas edilerek hakim ve savcı yardımcılarının görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Düzenleme hakim ve savcılarla yardımcılar açısından bir nevi usta çırak ilişkisi kurması açısından, işlerin inceliğinin öğretilmesi açısından olumlu gözükmeyle birlikte; Kürsüde görevli hakim ve savcılarının çoğunluğunun siyasi kadrolardan seçildiği ve yeterli tecrübe ve birikime sahip olmadıkları dikkate alındığında, tüm yükün hakim ve savcı yardımcılara bırakılması ve adaletin etkin ve hızlı işlemediği tartışmalarıyla karşılaşılması kaçınılmaz görülmektedir. Bunun yanı sıra yığı mercilerinde çalışan diğer personelle hakim ve savcılar ve yardımcılar arasında sorumluluk yönünden çatışmalar yaşanabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

3. Madde

Teklifin 3. Maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 11. maddesi değiştirilerek; hakim ve savcı yardımcılarının iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyetinin de değerlendirileceği belirtilen formlar düzenlenmekte ve bu konuda yönetmelik çıkarılacağı belirtilmektedir. İletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyeti ancak konunun uzmanlarınca değerlendirilebilir. Aksi takdirde sübjektif ve keyfi değerlendirmeler olacağı kuşkusuna ile karşılanma tehlikesi mevcut olacaktır.

4. Madde

Teklifin 4. Maddesinin 2802 sayılı Kanunun 13. Maddesine uyum amacını taşıdığı gerekçesinde yer almaktadır. Bu madde ile ad çekmeye tabi olmayacakların belirlenmesinde ağırlık yazılı sınav sonuçlarına verilmeli, uygulamada haksızlık yapılmasının önüne geçilmelidir.

5. Madde

Teklifin 5. Maddesi ile 2802 sayılı Kanunun birinci sınıf hakimliğe ayrılma şartlarını düzenleyen 32. Maddesine uyum sağlanmasının amaçlandığı gerekçede yer almaktadır. Bu madde ile getirilen en az üç meslek içi eğitim programına katılmış olmak düzenlemesi yeterince açıklanmamıştır. Birinci sınıfa ayrılmanın şartları mevcut düzenlemede zaten söz konusudur. Bu konuda takdir hakkının söz konusu olup olmayacağı tereddüt doğurmaktadır.

6. Madde

Teklifin 6. Maddesi ile 2802 sayılı Kanuna yeni 101/A maddesi eklenerek teftiş programlarının en geç iki yılda bir mahallinde denetimi sağlayacak şekilde düzenleneceği ve her yıl ocak ayının en geç ikinci haftası sonuna kadar teftiş programlarının ilan edileceği düzenlenmiştir.

7. Madde

Maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 106. Maddesinde geçen “adaylarına” ibaresi “yardımcılarına” şeklinde değiştirilmekte ve müfettişlere yapılacak ek tazminatla(30.000 gösterge rakamı üzerinden)ilgili cümle altıncı fıkrasına eklenmektedir.

8. Madde

Hâkim adaylığına atanma sürecini tamamlanmayanlar ile hâkim adaylığına atanmış olup henüz mesleğe kabulü yapılmayanlar hakkında, hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin yapılan değişikliklerden önceki hükümler uygulanmaya devam edileceği teklif edilmektedir. Ayrıca, birinci sınıfa ayrılma şartlarına ilave edilen meslek içi eğitime katılma şartının, bu şartı getiren düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci ve ikinci derecede bulunan hâkim ve savcılar hakkında uygulanmayacağı teklif edilmiştir.

9. Madde

Noterlik Kanunu’ nda atama; mesleğe başlangıçta taliplilerin noterlik belgesinin alınış tarihine göre, noterlik mesleğine başladıktan sonra ise noterlik kıdemine göre yapılmaktadır. Noterlik sınıfları da yine hizmet süresine dolayısıyla kıdeme göre belirlenmektedir. Ancak; Noterlik Kanunu’ nun 27. Maddesine getirilen düzenleme ile Kanunun bütününde temel alınan kıdem esası terkedilmiştir.

Bu düzenleme, bu gün için mesleğin kendi dinamikleri nedeniyle dolmayan muhdes ve münhal noterliklerin dolması ile sonuçlanacağı açıktır. Bu durum, kısa sürede bu noterliklerin dolmasını sağlayacak ise de, uzun sürede atanmalarda tıkanmalara ve meslek içi barışın bozulmasına sebep olacaktır. Gerekçesi ile vermiş olduğumuz 9. Maddenin teklif metninden çıkarılması önergesi kabul edilmiş ve kanun teklifi metninden çıkarılmıştır.

10. Madde

Boşalan veya açılan noterliklere yapılan atamalarda vazgeçmenin hangi süre içinde yapılacağı düzenlenmektedir.

11. Madde

Noterlerin, atama veya nakle ilişkin kararın Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde ilanından itibaren bir ay içinde yeni görevine başlamak zorunluluğu getirilmekte aksi takdirde noterin istifa etmiş sayılacağı teklif edilmiştir.

12. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile noterlere taraflardan birinin talep etmesi halinde tapu bilişim sistemi vasıtasıyla taşınmaz satış vaadi sözleşmesini tapuya şerh edebilme imkânı verilmektedir. Hâlihazırda taşınmaz satış vaadi sözleşmeleri noterler tarafından yapılabilmekte ve taraflardan birinin istemi üzerine tapu müdürlüğü tarafından tapu siciline

şerh edilebilmektedir. Düzenlemeye göre tapu müdürlüklerinin yanında noterler tarafından da tapu bilişim sistemi vasıtasıyla, taşınmaz satış vaadi sözleşmeleri tapuya şerh verilebilecektir.

13. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile noterlere taşınmaz satış işlemleri yapma görevi verilmektedir. Taşınmaz mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerin geçerli olabilmesi için kural olarak resmi şekilde düzenlenmiş olmaları gerekmektedir.

Düzenlemeyle aynı zamanda noterlere taşınmaz satış sözleşmesi yapma görevi verilmekte, taşınmaz satış sözleşmesinin hem tapu müdürlüklerinde hem de noterliklerde yapılabileceği hüküm altına alınmaktadır. Ek olarak teklif ile işin önemi nedeniyle taşınmaz satış sözleşmesinin bizzat noter tarafından yapılacağı düzenlenmektedir.

Bununla birlikte tapu kayıt örneği ve diğer belgelerden hak sahibinin belirlenememesi veya satışa engel hukuki bir durumun varlığı halinde noterlerce satış işleminin gerçekleştirilmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

14. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden dolayı oluşan zarardan noterlerin de sorumlu olacağı, bu zararın Devlet tarafından ödenmesi halinde Devlet'in sözleşmeyi düzenleyen notere rücu edeceği hüküm altına alınmıştır. Notere karşı açılacak davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülecektir.

Görüşülmekte olan Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin çerçeve 14. Maddesi ile 1512 sayılı kanunun 162. Maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada geçen “noterler de” ibaresinden sonra gelmek üzere “kusuru varsa” ibaresinin eklenmesi amacıyla, “Türk Medeni Kanununun 1007. Maddesinde tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan Devletin sorumlu olacağı Devletin ancak zararın doğmasında kusuru olan görevlilere rücu edeceği hükmü bulunmaktadır. Teklif metninde öngörülen değişiklik ile noterler açısından da aynı şekilde kusur sorumluluğunun esas alınması amaçlanmaktadır.” Gerekçesi ile vermiş olduğumuz önerge kabul edilmemiştir.

15. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile geçiş hükmü düzenlenmektedir.

16. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile sayılı Danıştay Kanununun geçici 24 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 31 Aralık 2026 tarihine kadar hâlihazırdaki yapısıyla çalışması öngörülmektedir.

17. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile 2575 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesinde değişiklik yapılmakta ve Danıştayın iş yükü nazara alınarak daire sayısının on daireye indirilmesi için tanınan süre dört yıl uzatılmaktadır.

18. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılarak, 1/7/2016 tarihinde kabul edilen 6723 sayılı Kanunla Yargıtay'daki üye ve daire sayısının, zamana yayılmak suretiyle indirilmesi öngörülmüştür. Hâlihazırda daire sayısı kırk altıdan yirmi dörde indirilmek suretiyle Kanunun öngördüğü sayıya ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak Birinci Başkanlık Kurulunun üye sayısı da azaltılmaktadır.

19. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile, Yargıtay Kanununun 33 üncü maddesinde değişiklik yapılmakta, 2797 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan değişikliğin zorunlu sonucu olarak 33 üncü maddesinde de değişiklik yapılması öngörülmüştür. Ayrıca Kurula seçilenlerin bir seçim dönemi geçmeden yeniden seçilememelerine ilişkin hüküm teklif metninden kaldırılmaktadır.

20. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile fiyatları etkileme suçuyla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla suçun cezası artırılmaktadır.

21. Madde

Değişiklik teklif edilen madde ile 5237 sayılı Kanunun 240 ıncı maddesinde değişiklik yapılmakta, mal veya hizmet satımından kaçınma suçuyla etkin mücadele edilebilmesi ve stokçuluk faaliyetlerinin önlenebilmesi amacıyla suçun cezası artırılmaktadır.

22. Madde

Teklifle hâkim ve savcı yardımcılığı kurumunun getirilmesine bağlı olarak, 2802, 2547, 5271, 6085, 6087 ve 6216 sayılı Kanunların ilgili maddelerinde uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

23. Madde

Yürürlük maddesidir.

24. Madde

Yürütme maddesidir.

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

İZMİR MİLLETVEKİLİ MAHMUT ATILLA
KAYA VE 93 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 10 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi ve eğitim:

MADDE 10 - Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıldır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı; temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim döneminden oluşur. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Görev dönemi ise yargı mercilerinde fiilen görev yapmak suretiyle geçirilir.

Hâkim ve savcı yardımcıları, atanmalarını müteakip temel eğitime alınır. Temel eğitim döneminde adli yargı hâkim ve savcı yardımcıları, adli yargı teşkilatının ihtiyaç durumu ile imkânlar ölçüsünde kendi istekleri göz önünde bulundurulmak ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığınca hâkimliğe veya savcılığa atanacak şekilde ayrılır.

Hâkim ve savcı yardımcıları, temel eğitim döneminin sonunda yazılı sınava tabi tutulur ve aldıkları puana göre en yüksek puandan başlamak üzere ayrı ayrı sıralanır. Eşitlik halinde hâkim ve savcı yardımcılığı yazılı yarışma sınavında puanı yüksek olana öncelik tanınır. Eşitliğin devam etmesi halinde kura çekilmek suretiyle sıralama belirlenir. Hâkim ve savcı yardımcıları bu sıralamaya göre, Bakanlıkça belirlenen ilk derece yargı yerleri arasından seçtikleri il veya ilçelere görev dönemini geçirmek üzere atanır.

Hâkim ve savcı yardımcıları görev döneminde bölge adliye veya bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay veya Danıştayda da görevlendirilir.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**HÂKİMLER VE SAVCILAR KANUNU
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 10 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi ve eğitim:

MADDE 10 - Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi üç yıldır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı; temel eğitim dönemi, görev dönemi ve son eğitim döneminden oluşur. Temel eğitim ve son eğitim Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Görev dönemi ise yargı mercilerinde fiilen görev yapmak suretiyle geçirilir.

Hâkim ve savcı yardımcıları, atanmalarını müteakip temel eğitime alınır. Temel eğitim döneminde adli yargı hâkim ve savcı yardımcıları, adli yargı teşkilatının ihtiyaç durumu ile imkânlar ölçüsünde kendi istekleri göz önünde bulundurulmak ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığınca hâkimliğe veya savcılığa atanacak şekilde ayrılır.

Hâkim ve savcı yardımcıları, temel eğitim döneminin sonunda yazılı sınava tabi tutulur ve aldıkları puana göre en yüksek puandan başlamak üzere ayrı ayrı sıralanır. Eşitlik hâlinde hâkim ve savcı yardımcılığı yazılı yarışma sınavında puanı yüksek olana öncelik tanınır. Eşitliğin devam etmesi hâlinde kura çekilmek suretiyle sıralama belirlenir. Hâkim ve savcı yardımcıları bu sıralamaya göre, Adalet Bakanlığınca belirlenen ilk derece yargı yerleri arasından seçtikleri il veya ilçelere görev dönemini geçirmek üzere atanır.

Hâkim ve savcı yardımcıları görev döneminde bölge adliye veya bölge idare mahkemeleri ile Yargıtay veya Danıştayda da görevlendirilir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcılarının yetiştirilmesi amacıyla Adalet Bakanı tarafından tercihen istekli olanlar arasından, ilgili adalet komisyonları ve Türkiye Adalet Akademisi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüş ve önerileri alınmak suretiyle, eğitici hâkim ve savcılar görevlendirilir. Bu görev; atama, terfi, müstemir yetki ve tevzi edilen iş sayısı gibi hususlar bakımından göz önünde bulundurulur. Eğitici sayısının birden fazla olduğu yerlerde, eğitimcilerden biri koordinasyonu sağlamakla görevlendirilebilir. Eğitici hâkim ve savcılara Türkiye Adalet Akademisi tarafından eğitim verilir.

Hâkim ve savcı yardımcıları, eğitici hâkim veya savcılarının görev yaptığı mahkeme ve savcılıklarda ve onların nezaretinde görev yapar. Eğitici olarak görevlendirilen hâkim ve savcılara, en fazla iki hâkim ve savcı yardımcısı verilebilir.

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcıları Türkiye Adalet Akademisinde iki kez ara eğitime alınır. Her ara eğitimin sonunda yazılı sınav yapılır.

Görev dönemini tamamlayan hâkim ve savcı yardımcıları son eğitime alınır. Son eğitim dönemini bitiren hâkim ve savcı yardımcıları, yazılı ve sözlü sınava tâbi tutulur. Sözlü sınava girebilmek için son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanının ayrı ayrı en az yetmiş olması şarttır.

Yazılı sınavlar nihai puanı; temel eğitim döneminin sonunda yapılan sınavdan alınan puanın %10'u ile görev döneminde yapılan ara sınavlardan alınan puanların aritmetik ortalamasının %30'u ve son yazılı sınavdan alınan puanın %60'ının toplamından oluşur.

Temel eğitim ve ara eğitimler yazılı sınav sonuçlarına göre; son yazılı sınavdan tam puan alsa bile yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayan hâkim ve savcı yardımcıları, on beş gün içinde yeniden ikinci ara eğitim yazılı sınavına alınır. Bu sınav sonucuna

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcılarının yetiştirilmesi amacıyla Adalet Bakanı tarafından tercihen istekli olanlar arasından, ilgili adalet komisyonları ve Türkiye Adalet Akademisi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüş ve önerileri alınmak suretiyle, eğitici hâkim ve savcılar görevlendirilir. Bu görev; atama, terfi, müstemir yetki ve tevzi edilen iş sayısı gibi hususlar bakımından göz önünde bulundurulur. Eğitici sayısının birden fazla olduğu yerlerde, eğitimcilerden biri koordinasyonu sağlamakla görevlendirilebilir. Eğitici hâkim ve savcılara Türkiye Adalet Akademisi tarafından eğitim verilir.

Hâkim ve savcı yardımcıları, eğitici hâkim veya savcılarının görev yaptığı mahkeme ve savcılıklarda ve onların nezaretinde görev yapar. Eğitici olarak görevlendirilen hâkim ve savcılara, en fazla iki hâkim ve savcı yardımcısı verilebilir.

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcıları Türkiye Adalet Akademisinde iki kez ara eğitime alınır. Her ara eğitimin sonunda yazılı sınav yapılır.

Görev dönemini tamamlayan hâkim ve savcı yardımcıları son eğitime alınır. Son eğitim dönemini bitiren hâkim ve savcı yardımcıları, yazılı ve sözlü sınava tâbi tutulur. Sözlü sınava girebilmek için son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanının ayrı ayrı en az yetmiş olması şarttır.

Yazılı sınavlar nihai puanı; temel eğitim döneminin sonunda yapılan sınavdan alınan puanın %10'u ile görev döneminde yapılan ara sınavlardan alınan puanların aritmetik ortalamasının %30'u ve son yazılı sınavdan alınan puanın %60'ının toplamından oluşur.

Temel eğitim ve ara eğitimler yazılı sınav sonuçlarına göre; son yazılı sınavdan tam puan alsa bile yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayan hâkim ve savcı yardımcıları, on beş gün içinde yeniden ikinci ara eğitim yazılı sınavına alınır. Bu sınav sonucuna

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

göre de yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayanların, hâkim ve savcı yardımcılıklarına Adalet Bakanlığınca son verilir.

Son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanı en az yetmiş olmayanlar, en geç iki ay içinde yeniden son yazılı sınava alınır. Bu sınav sonucuna göre de başarılı olamayanlar hakkında onaltıncı fıkra hükümleri uygulanır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı sayılmak için yazılı sınavlar nihai puanının %50'si, sözlü sınav puanının %25'i ile görev ve eğitim dönemlerinde verilen puanların aritmetik ortalamasının %25'inin toplamının en az yetmiş olması şarttır.

Yazılı sınavlar; hâkim ve savcı yardımcılarında ders verenler arasından Türkiye Adalet Akademisi Başkanınca seçilen başkan ile dört asıl ve iki yedek üyeden oluşan yazılı sınav kurulu tarafından yapılır.

Sözlü sınav; Türkiye Adalet Akademisi Başkanının başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı ve Personel Genel Müdürü ile hâkim ve savcı yardımcılarında ders verenler arasından ilgili bakan yardımcısınca seçilen iki asıl ve bir yedek üyeden oluşan sözlü sınav kurulu tarafından yapılır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olamayanlar, talepleri hâlinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir, aksi hâlde bunların hâkim ve savcı yardımcılığına Bakanlıkça son verilir.

Hâkim ve savcı yardımcılığı süresini tamamlamadan görevden ayrılanlar ile bu süreyi tamamlayıp, mesleğe kabul edildikten sonra hâkim ve savcı yardımcılığı süresi kadar çalışmadan görevden ayrılanlar, bu süre zarfında kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemenin, mecburi hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

göre de yazılı sınavlar nihai puanının yetmiş ve üzerinde olma ihtimali kalmayanların, hâkim ve savcı yardımcılıklarına Adalet Bakanlığınca son verilir.

Son yazılı sınav puanı ile yazılı sınavlar nihai puanı en az yetmiş olmayanlar, en geç iki ay içinde yeniden son yazılı sınava alınır. Bu sınav sonucuna göre de başarılı olamayanlar hakkında onaltıncı fıkra hükümleri uygulanır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı sayılmak için yazılı sınavlar nihai puanının %50'si, sözlü sınav puanının %25'i ile görev ve eğitim dönemlerinde verilen puanların aritmetik ortalamasının %25'inin toplamının en az yetmiş olması şarttır.

Yazılı sınavlar; hâkim ve savcı yardımcılarında ders verenler arasından Türkiye Adalet Akademisi Başkanınca seçilen başkan ile dört asıl ve iki yedek üyeden oluşan yazılı sınav kurulu tarafından yapılır.

Sözlü sınav; Türkiye Adalet Akademisi Başkanının başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı ve Personel Genel Müdürü ile hâkim ve savcı yardımcılarında ders verenler arasından ilgili bakan yardımcısınca seçilen iki asıl ve bir yedek üyeden oluşan sözlü sınav kurulu tarafından yapılır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olamayanlar, talepleri hâlinde Adalet Bakanlığınca merkez veya taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir, aksi hâlde bunların hâkim ve savcı yardımcılığına Adalet Bakanlığınca son verilir.

Hâkim ve savcı yardımcılığı süresini tamamlamadan görevden ayrılanlar ile bu süreyi tamamlayıp, mesleğe kabul edildikten sonra hâkim ve savcı yardımcılığı süresi kadar çalışmadan görevden ayrılanlar, bu süre zarfında kendilerine ödenen aylık, ödenek, tazminatlar ile her türlü ödemenin, mecburi hizmetin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarını iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hâkim ve savcı yardımcılığı dönemleri, hâkim ve savcı yardımcılarının hâkimliğe veya Cumhuriyet savcılığına atanacak şekilde ayrılması, görev yerlerinin tespiti, eğitici hâkim ve savcılarının belirlenmesi ve görevleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü; görev döneminin Yargıtay ve Danıştayda geçirilmesine ilişkin hususlar ise Yargıtay ve Danıştayın görüşleri alınmak suretiyle Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle; eğitimlerin uygulama esasları ile yazılı ve sözlü sınavlara ilişkin hususlar Türkiye Adalet Akademisince çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2802 sayılı Kanuna 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcısının görev ve yetkileri:

MADDE 10/A- Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcısının mahkemedeki görevleri şunlardır:

- a) Hâkim tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek hâkime sunmak.
- b) Duruşma ve keşif işlemlerinde hâkime yardımcı olmak.
- c) Yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakı hâkime sunulmadan önce kontrol etmek.
- d) Tensip ve gerekçeli karar taslaklarını hazırlamak.
- e) Ara kararların icrasına dair iş ve işlemleri yapmak.
- f) Hâkimin istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak.
- g) Mevzuatta belirtilen diğer görevler ile hâkim tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmek.

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcısının Cumhuriyet başsavcılığındaki görevleri şunlardır:

- a) Savcı tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek savcıya sunmak.

Hâkim ve savcı yardımcılığı dönemleri, hâkim ve savcı yardımcılarının hâkimliğe veya Cumhuriyet savcılığına atanacak şekilde ayrılması, görev yerlerinin tespiti, eğitici hâkim ve savcılarının belirlenmesi ve görevleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü; görev döneminin Yargıtay ve Danıştayda geçirilmesine ilişkin hususlar ise Yargıtay ve Danıştayın görüşleri alınmak suretiyle Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle; eğitimlerin uygulama esasları ile yazılı ve sözlü sınavlara ilişkin hususlar Türkiye Adalet Akademisince çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2802 sayılı Kanuna 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcısının görev ve yetkileri:

MADDE 10/A- Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcısının mahkemedeki görevleri şunlardır:

- a) Hâkim tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek hâkime sunmak.
- b) Duruşma ve keşif işlemlerinde hâkime yardımcı olmak.
- c) Yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakı hâkime sunulmadan önce kontrol etmek.
- d) Tensip ve gerekçeli karar taslaklarını hazırlamak.
- e) Ara kararların icrasına dair iş ve işlemleri yapmak.
- f) Hâkimin istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak.
- g) Mevzuatta belirtilen diğer görevler ile hâkim tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmek.

Görev döneminde hâkim ve savcı yardımcısının Cumhuriyet başsavcılığındaki görevleri şunlardır:

- a) Savcı tarafından tevdi edilen dosya veya evrakı inceleyerek savcıya sunmak.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Soruşturma işlemleri ile kovuşturma aşamasında savcının görev alanına giren işlerde savcıya yardımcı olmak.

c) Yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakı savcıya sunulmadan önce kontrol etmek.

d) Soruşturma evrakına ilişkin karar tasakları ile soruşturma ve kovuşturma aşamasında kanun yollarına başvuru tasaklarını hazırlamak.

e) Her türlü yazışma taslağını hazırlamak.

f) Savcının istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak.

g) Mevzuatta belirtilen görevler ile savcı tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmek.

Münhasıran hâkim veya savcı tarafından yapılması gereken iş ve işlemler, hâkim ve savcı yardımcısı tarafından yapılamaz.

Hâkim ve savcı yardımcısının yetiştirilmesi ve mesleki deneyim ve beceri kazanması amacıyla gerekli görülen uygulamalar, hâkim ve savcının nezaretinde yaptırılabilir.

Hâkim ve savcı yardımcılarının görev yaptığı yargı mercilerinde çalışan personel, görevleriyle ilgili olarak hâkim ve savcı yardımcılarına karşı sorumludur.

Hâkim ve savcı yardımcılarının yargı mercilerindeki görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Yargıtay ve Danıştay ile Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 2802 sayılı Kanunun 11 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcılar hakkında düzenlenecek formlar:

MADDE 11 - Her hâkim ve savcı yardımcısı hakkında; eğitim dönemlerinde Türkiye Adalet Akademisinin ilgili daire başkanı; görev döneminde ise eğitici hâkim ve savcı, Yargıtay ve

b) Soruşturma işlemleri ile kovuşturma aşamasında savcının görev alanına giren işlerde savcıya yardımcı olmak.

c) Yazı işleri müdürlüğünce hazırlanan evrakı savcıya sunulmadan önce kontrol etmek.

d) Soruşturma evrakına ilişkin karar tasakları ile soruşturma ve kovuşturma aşamasında kanun yollarına başvuru tasaklarını hazırlamak.

e) Her türlü yazışma taslağını hazırlamak.

f) Savcının istediği konular hakkında hukuki araştırma yapmak.

g) Mevzuatta belirtilen diğer görevler ile savcı tarafından verilen benzeri görevleri yerine getirmek.

Münhasıran hâkim veya savcı tarafından yapılması gereken iş ve işlemler, hâkim ve savcı yardımcısı tarafından yapılamaz.

Hâkim ve savcı yardımcısının yetiştirilmesi ve mesleki deneyim ve beceri kazanması amacıyla gerekli görülen uygulamalar, hâkim ve savcının nezaretinde yaptırılabilir.

Hâkim ve savcı yardımcılarının görev yaptığı yargı mercilerinde çalışan personel, görevleriyle ilgili olarak hâkim ve savcı yardımcılarına karşı sorumludur.

Hâkim ve savcı yardımcılarının yargı mercilerindeki görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Yargıtay ve Danıştay ile Hâkimler ve Savcılar Kurulunun görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 2802 sayılı Kanunun 11 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim ve savcı yardımcılar hakkında düzenlenecek formlar:

MADDE 11 - Her hâkim ve savcı yardımcısı hakkında; eğitim dönemlerinde Türkiye Adalet Akademisinin ilgili daire başkanı; görev döneminde ise eğitici hâkim ve savcı, Yargıtay ve

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Danıştayda ilgisine göre daire başkanı veya savcı tarafından yüz puan üzerinden değerlendirme formu düzenlenir. Bu form düzenlenirken hâkim ve savcı yardımcısının vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı, görevine bağlılığı ve ahlaki gidişi ile iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyetine dair hususlar dikkate alınır. Müfettiş maiyetinde görev yapılması durumunda müfettiş, Anayasa Mahkemesinde görev yapılması durumunda ise bölüm başkanı tarafından hâkim ve savcı yardımcısı hakkında değerlendirme formu düzenlenir.

Düzenlenecek formlar Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere ilgisine göre adalet komisyonu başkanlığı ile Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Yargıtay Birinci Başkanlığı ve Danıştay Başkanlığına verilir.

Değerlendirme formunun şekli ve içeriği ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yüksek mahkemeler ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Türkiye Adalet Akademisinin görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4- 2802 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meslek öncesi eğitim sonunda yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi sonunda” şeklinde ve aynı fıkra da yer alan “adayların” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarının” şeklinde değiştirilmiş; ikinci fıkrasında yer alan “adayların,” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarının,” şeklinde, “adli yargı adayları” ibaresi “adli yargı hâkim ve savcı yardımcıları” şeklinde, “idari yargı adayları” ibaresi “idari yargı hâkim yardımcıları” şeklinde değiştirilmiş; ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş; mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “hâkim adaylığında” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığında” şeklinde değiştirilmiştir.

Danıştayda ilgisine göre daire başkanı veya savcı tarafından yüz puan üzerinden değerlendirme formu düzenlenir. Bu form düzenlenirken hâkim ve savcı yardımcısının vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı, görevine bağlılığı ve ahlaki gidişi ile iletişim becerisi ve stres yönetimi kabiliyetine dair hususlar dikkate alınır. Müfettiş maiyetinde görev yapılması durumunda müfettiş, Anayasa Mahkemesinde görev yapılması durumunda ise bölüm başkanı tarafından hâkim ve savcı yardımcısı hakkında değerlendirme formu düzenlenir.

Düzenlenecek formlar Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere ilgisine göre adalet komisyonu başkanlığı ile Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, Yargıtay Birinci Başkanlığı ve Danıştay Başkanlığına verilir.

Değerlendirme formunun şekli ve içeriği ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yüksek mahkemeler ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Türkiye Adalet Akademisinin görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4- 2802 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Meslek öncesi eğitim sonunda yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı süresi sonunda” şeklinde ve “adayların” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarının” şeklinde değiştirilmiş; ikinci fıkrasında yer alan “adayların,” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarının,” şeklinde, “adli yargı adayları” ibaresi “adli yargı hâkim ve savcı yardımcıları” şeklinde, “idari yargı adayları” ibaresi “idari yargı hâkim yardımcıları” şeklinde değiştirilmiş; maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş; mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “hâkim adaylığında” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığında” şeklinde değiştirilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

“Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olanlardan sıralamada ilk üçe girenler ad çekmeye dâhil edilmez ve listeden seçim yaparlar.”

MADDE 5- 2802 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “adaylarının 4954 sayılı Kanunda belirtilen staj dönemlerini aşan adaylık süreleri,” ibaresi “yardımcılarının yardımcılık süresini aşan süreleri,” şeklinde değiştirilmiştir.

“g) En az üç meslek içi eğitim programına katılmış olmak,”

MADDE 6- 2802 sayılı Kanuna 101 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teftiş programı:

MADDE 101/A- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulu ile Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulunun teftiş programları, en geç iki yılda bir mahallinde denetimi sağlayacak şekilde düzenlenir ve uygulanır. Yıllık teftiş programları, her yıl ocak ayının en geç ikinci haftası sonuna kadar ilan edilir.”

MADDE 7- 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “adaylarına” ibareleri “yardımcılarına” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ek tazminat, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulunda fiilen görev yapan müfettişlere (30.000) gösterge rakamı üzerinden ödenir.”

MADDE 8- 2802 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Hâkim adaylığı yazılı yarışma sınavına girip hâkim adaylığına atanma süreci tamamlanmayanlar,

b) Hâkim adaylığına atanmış olup henüz mesleğe kabulü yapılmayanlar,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Hâkim ve savcı yardımcılığı sonunda başarılı olanlardan sıralamada ilk üçe girenler ad çekmeye dâhil edilmez ve listeden seçim yaparlar.”

MADDE 5- 2802 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “adaylarının 4954 sayılı Kanunda belirtilen staj dönemlerini aşan adaylık süreleri,” ibaresi “yardımcılarının yardımcılık süresini aşan süreleri,” şeklinde değiştirilmiştir.

“g) En az üç meslek içi eğitim programına katılmış olmak,”

MADDE 6- 2802 sayılı Kanuna 101 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teftiş programı:

MADDE 101/A- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulu ile Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulunun teftiş programları, en geç iki yılda bir mahallinde denetimi sağlayacak şekilde düzenlenir ve uygulanır. Yıllık teftiş programları, her yıl ocak ayının en geç ikinci haftası sonuna kadar ilan edilir.”

MADDE 7- 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan “adaylarına” ibareleri “yardımcılarına” şeklinde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu ek tazminat, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Teftiş Kurulunda fiilen görev yapan müfettişlere (30.000) gösterge rakamı üzerinden ödenir.”

MADDE 8- 2802 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 22- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Hâkim adaylığı yazılı yarışma sınavına girip hâkim adaylığına atanma süreci tamamlanmayanlar,

b) Hâkim adaylığına atanmış olup henüz mesleğe kabulü yapılmayanlar,

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hakkında, bu maddeyi ihdas eden Kanunla hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin yapılan değişikliklerden önceki hükümler uygulanmaya devam olunur. Ancak 13 üncü maddenin üçüncü fıkra hükmü, bu fıkra kapsamında olanlar hakkında da uygulanır.

Kanunlardaki hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin hükümler, mesleğe hâkim adaylığından kabul edilmiş olanlar bakımından, hâkim adaylığı olarak anlaşılır ve uygulanır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 32 nci maddenin birinci fıkrasına eklenen (g) bendi; bu bendin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci ve ikinci derecede bulunan hâkim ve savcılar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 9- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 27 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İki defa yapılan ilana rağmen, birinci fıkra uyarınca atama yapılamayan bir noterliğe; üst sınıf veya aynı sınıf noterler, bu sınıflardan isteklinin bulunmaması halinde, son hal kâğıdında olumlu kanaat belirtilmiş olması kaydıyla bir alt sınıf noterler arasından atama yapılabilir. Üst sınıf veya aynı sınıf noterler arasından yapılacak atamalarda birinci fıkranın son cümlesi uygulanmaz. Bu hususlar ikinci ilanda gösterilir.”

MADDE 10- 1512 sayılı Kanunun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Atanma veya nakil talebinde bulunan başvuru sahiplerinin vazgeçme talepleri, 22 nci maddeye göre yapılan ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına fiziki olarak teslim edilmesi veya elektronik ortamda iletilmesi kaydıyla, atama işleminde değerlendirilir; aksi halde vazgeçme talebi dikkate alınmaz.”

MADDE 11- 1512 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin başlığı “Göreve başlama ve istifa etmiş sayılma.” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

hakkında, bu maddeyi ihdas eden Kanunla hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin yapılan değişikliklerden önceki hükümler uygulanmaya devam olunur. Ancak 13 üncü maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla eklenen üçüncü fıkra hükmü, bu fıkra kapsamında olanlar hakkında da uygulanır.

Kanunlardaki hâkim ve savcı yardımcılığına ilişkin hükümler, mesleğe hâkim adaylığından kabul edilmiş olanlar bakımından, hâkim adaylığı olarak anlaşılır ve uygulanır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 32 nci maddenin birinci fıkrasına eklenen (g) bendi, bu bendin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci ve ikinci derecede bulunan hâkim ve savcılar hakkında uygulanmaz.”

MADDE 9- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Atanma veya nakil talebinde bulunan başvuru sahiplerinin vazgeçme talepleri, 22 nci maddeye göre yapılan ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına fiziki olarak teslim edilmesi veya elektronik ortamda iletilmesi kaydıyla, atama işleminde değerlendirilir; aksi hâlde vazgeçme talebi dikkate alınmaz.”

MADDE 10- 1512 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin başlığı “Göreve başlama ve istifa etmiş sayılma.” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Noter sıfatı, noterliğe fiilen başlama tarihinde kazanılır. Kendi sınıfında veya yukarı sınıfta başka bir noterliğe atanan veya nakledilen noterin, o yer noterlik sıfatı, Cumhuriyet savcısının huzurunda yapılacak devir ve teslim işleminin bitmesiyle sona erer; yeni yer noterlik sıfatı ise bu yere fiilen başlama tarihinde kazanılır. Arada geçen sürede noter sıfatı devam eder.

Atama veya nakle ilişkin karar, Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde ilan edilir. Noter, ilan tarihinden itibaren bir ay içinde yeni görevine başlamak zorundadır. Haklı bir sebep olmaksızın süresi içinde görevine başlamayan noter, noterlik mesleğinden istifa etmiş sayılır.”

MADDE 12- 1512 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yapmak ve bu sözleşmeyi taraflardan birinin talep etmesi, harç ve giderleri ödemesi halinde tapu bilişim sistemi vasıtasıyla tapu siciline şerh vermek, taşınmaz satış sözleşmesi yapmak,”

MADDE 13- 1512 sayılı Kanuna 61 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Taşınmaz satış sözleşmesi:

MADDE 61/A- Taşınmaz satış sözleşmesi noterler tarafından da yapılabilir.

Noterler, taşınmaz satış başvurusu üzerine başvuru belgesi düzenler, taşınmaz üzerindeki her türlü kısıtlamaları dikkate alır ve taşınmaz satışıyla ilgili diğer kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esasları gözetir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce tapu kayıt örneği ve diğer belgeler tapu bilişim sistemi vasıtasıyla noterlerle paylaşılır. Taşınmaza ilişkin kayıt ve belgelerin eksik olması halinde ilgili tapu müdürlüğünden eksik olan hususlar sistem üzerinden talep edilir ve eksiklikler tapu müdürlüğünce giderilerek sisteme aktarılır. Noterlerce hak sahibi belirlendikten ve taşınmazın satışına engel hukuki bir durumun bulunmadığı tespit edildikten sonra taşınmaz satış sözleşmesi yapılır.

“Noter sıfatı, noterliğe fiilen başlama tarihinde kazanılır. Kendi sınıfında veya yukarı sınıfta başka bir noterliğe atanan veya nakledilen noterin, o yer noterlik sıfatı, Cumhuriyet savcısının huzurunda yapılacak devir ve teslim işleminin bitmesiyle sona erer; yeni yer noterlik sıfatı ise bu yere fiilen başlama tarihinde kazanılır. Arada geçen sürede noter sıfatı devam eder.

Atama veya nakle ilişkin karar, Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde ilan edilir. Noter, ilan tarihinden itibaren bir ay içinde yeni görevine başlamak zorundadır. Haklı bir sebep olmaksızın süresi içinde görevine başlamayan noter, noterlik mesleğinden istifa etmiş sayılır.”

MADDE 11- 1512 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yapmak ve bu sözleşmeyi taraflardan birinin talep etmesi, harç ve giderleri ödemesi hâlinde tapu bilişim sistemi vasıtasıyla tapu siciline şerh vermek, taşınmaz satış sözleşmesi yapmak,”

MADDE 12- 1512 sayılı Kanuna 61 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Taşınmaz satış sözleşmesi:

MADDE 61/A- Taşınmaz satış sözleşmesi noterler tarafından da yapılabilir.

Noterler, taşınmaz satış başvurusu üzerine başvuru belgesi düzenler, taşınmaz üzerindeki her türlü kısıtlamaları dikkate alır ve taşınmaz satışıyla ilgili diğer kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esasları gözetir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce tapu kayıt örneği ve diğer belgeler tapu bilişim sistemi vasıtasıyla noterlerle paylaşılır. Taşınmaza ilişkin kayıt ve belgelerin eksik olması hâlinde ilgili tapu müdürlüğünden eksik olan hususlar bu sistem üzerinden talep edilir ve eksiklikler tapu müdürlüğünce giderilerek sisteme aktarılır. Noterlerce hak sahibi belirlendikten ve taşınmazın satışına engel hukuki bir durumun bulunmadığı tespit edildikten sonra taşınmaz satış sözleşmesi yapılır.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

Satış sözleşmesi taraflarca imzalandığı anda noter, tapu bilişim sisteminden yevmiye numarası olarak sözleşmeyi bu sisteme kaydeder. Sözleşmenin sisteme kaydından sonra tapu müdürlüğünce taşınmazın tapu siciline tescili sağlanır. Satış sözleşmesi ile diğer belgeler, noter tarafından sisteme aktarılır ve fiziki olarak arşivlenir.

Noterler, taşınmaz satış sözleşmesiyle ilgili işlemleri bizzat yaparlar.

Tapu kayıt örneği ve diğer belgelerden hak sahibinin belirlenememesi veya satışa engel hukuki bir durumun varlığı halinde noterlerce satış işlemi gerçekleştirilmez.

Noterler tarafından yapılacak taşınmaz satış sözleşmelerinden yalnızca 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (4) sayılı tarifenin “I-Tapu işlemleri” başlıklı bölümünün (20) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca tapu harcı alınır. Bu işlemler için 492 sayılı Kanunun tapu harçlarına ilişkin hükümleri ve gerekli harcı tamamen almadan işlem yapan noterler hakkında aynı Kanunun 128 inci maddesi hükmü uygulanır.

Taşınmaz satış sözleşmeleri damga vergisinden ve bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar değerli kâğıt bedellerinden istisnadır.

Bu madde kapsamında yapılan işlemler karşılığında noter ücreti dışında herhangi bir ücret alınmaz. Noter ücreti taşınmazın değerine göre beşyüz Türk Lirasından az ve dörtbin Türk Lirasından fazla olamaz ve ücret tarifesinde gösterilir. Bu miktarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılarak uygulanır.

Taşınmaz satış işlemleri için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmesine gelir kaydedilmek üzere hizmet bedeli alınır ve bu işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Satış sözleşmesi taraflarca imzalandığı anda noter, tapu bilişim sisteminden yevmiye numarası olarak sözleşmeyi bu sisteme kaydeder. Sözleşmenin sisteme kaydından sonra tapu müdürlüğünce taşınmazın tapu siciline tescili sağlanır. Satış sözleşmesi ile diğer belgeler, noter tarafından sisteme aktarılır ve fiziki olarak arşivlenir.

Noterler, taşınmaz satış sözleşmesiyle ilgili işlemleri bizzat yaparlar.

Tapu kayıt örneği ve diğer belgelerden hak sahibinin belirlenememesi veya satışa engel hukuki bir durumun varlığı hâlinde noterlerce satış işlemi gerçekleştirilmez.

Noterler tarafından yapılacak taşınmaz satış sözleşmelerinden yalnızca 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli (4) sayılı tarifenin “I-Tapu işlemleri” başlıklı bölümünün (20) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca tapu harcı alınır. Bu işlemler için 492 sayılı Kanunun tapu harçlarına ilişkin hükümleri ve gerekli harcı tamamen almadan işlem yapan noterler hakkında aynı Kanunun 128 inci maddesi hükmü uygulanır.

Taşınmaz satış sözleşmeleri damga vergisinden ve bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar değerli kâğıt bedellerinden istisnadır.

Bu madde kapsamında yapılan işlemler karşılığında noter ücreti dışında herhangi bir ücret alınmaz. Noter ücreti taşınmazın değerine göre beş yüz Türk lirasından az ve dört bin Türk lirasından fazla olamaz ve ücret tarifesinde gösterilir. Bu miktarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılarak uygulanır.

Taşınmaz satış işlemleri için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü döner sermaye işletmesine gelir kaydedilmek üzere hizmet bedeli alınır ve bu işlemler sebebiyle noterlere herhangi bir pay veya aidat ödenmez.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının mütalaası alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 14- 1512 sayılı Kanunun 162 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve maddenin mevcut ikinci fıkrasında yer alan “birinci fıkra” ibaresi “yukarıdaki fıkralar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden dolayı oluşan zarardan noterler de sorumludur. Bu zararın Devlet tarafından ödenmesi halinde Devlet, sözleşmeyi düzenleyen notere rücu eder. Notere karşı açılacak davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülür.”

MADDE 15- 1512 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 28 inci ve 30 uncu maddelerin değiştirilen veya yürürlükten kaldırılan hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapılmış olan atama ve nakil ilanları ile bunlara ilişkin iş ve işlemler hakkında uygulanmaya devam olunur.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 60 ıncı maddede yapılan değişiklik ve eklenen 61/A maddesi, bu maddelerde öngörülen bilişim sisteminin kurulduğunun Adalet Bakanlığı resmi internet sitesinde duyurulduğu tarihten itibaren uygulanmaya başlanır. Bu bilişim sistemi, 1/1/2023 tarihine kadar kurulur. Cumhurbaşkanı bu süreyi altı aya kadar uzatabilir.”

MADDE 16- 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2022” ibaresi “31/12/2026” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 2575 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesinin onüçüncü fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “on” şeklinde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının mütalaası alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 13- 1512 sayılı Kanunun 162 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve maddenin mevcut ikinci fıkrasında yer alan “birinci fıkra” ibaresi “birinci ve ikinci fıkralar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Taşınmaz satış sözleşmesinin düzenlenmesinden dolayı oluşan zarardan noterler de sorumludur. Bu zararın Devlet tarafından ödenmesi hâlinde Devlet, sözleşmeyi düzenleyen notere rücu eder. Notere karşı açılacak davalar, tapu sicilinin bulunduğu yer mahkemesinde görülür.”

MADDE 14- 1512 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 21- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 28 inci ve 30 uncu maddelerin değiştirilen veya yürürlükten kaldırılan hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapılmış olan atama ve nakil ilanları ile bunlara ilişkin iş ve işlemler hakkında uygulanmaya devam olunur.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, 60 ıncı maddede yapılan değişiklik ve eklenen 61/A maddesi, bu maddelerde öngörülen bilişim sisteminin kurulduğunun Adalet Bakanlığı resmi internet sitesinde duyurulduğu tarihten itibaren uygulanmaya başlanır. Bu bilişim sistemi, 1/1/2023 tarihine kadar kurulur. Cumhurbaşkanı bu süreyi altı aya kadar uzatabilir.”

MADDE 15- 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun geçici 24 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “31/12/2022” ibaresi “31/12/2026” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 2575 sayılı Kanunun geçici 27 nci maddesinin (13) numaralı fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “on” şeklinde değiştirilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altısı” ibareleri “dördü” şeklinde, “on iki” ibaresi “sekiz” şeklinde, “dördü” ibareleri “ikisi” şeklinde ve “sekiz” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 2797 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üç” ibareleri “iki” şeklinde, “iki” ibareleri “bir” şeklinde ve altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci Başkanlık Kuruluna seçilenlerin görev süresi iki yıldır.”

MADDE 20- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 237 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla”, ikinci fıkrasında yer alan “üçte biri” ibaresi “yarısı” ve üçüncü fıkrasında yer alan “sekizde bir” ibaresi “yarısı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 5237 sayılı Kanunun 240 ıncı maddesinde yer alan “altı aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- (1) 2802 sayılı Kanunun;

a) İkinci Kısımının Birinci Bölüm başlığı “Hâkim ve Savcı Yardımcılığı Dönemi” şeklinde; 7 nci maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılığı:” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Adaylar,” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcıları,” şeklinde,

b) 8 inci maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılarının nitelikleri:” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adaylığa atanabilmek” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığına atanabilmek” şeklinde; aynı fıkranın (c) bendinin birinci paragrafında yer alan “adayları” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcıları”; ikinci paragrafında yer alan “adayları” ve “adaylar” ibareleri “hâkim yardımcıları” şeklinde ve “aday” ibaresi “hâkim yardımcısı” şeklinde ve aynı fıkranın (k) bendinde yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

MADDE 17- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altısı” ibareleri “dördü” şeklinde, “on iki” ibaresi “sekiz” şeklinde, “dördü” ibareleri “ikisi” şeklinde ve “sekiz” ibaresi “dört” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- 2797 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “üç” ibareleri “iki” şeklinde, “iki” ibareleri “bir” şeklinde ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci Başkanlık Kuruluna seçilenlerin görev süresi iki yıldır.”

MADDE 19- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 237 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla”, ikinci fıkrasında yer alan “üçte biri” ibaresi “yarısı” ve üçüncü fıkrasında yer alan “sekizde bir” ibaresi “yarısı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5237 sayılı Kanunun 240 ıncı maddesinde yer alan “altı aydan iki yıla” ibaresi “bir yıldan üç yıla” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- (1) 2802 sayılı Kanunun;

a) İkinci Kısımının Birinci Bölüm başlığı “Hâkim ve Savcı Yardımcılığı Dönemi” şeklinde; 7 nci maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılığı:” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Adaylar,” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcıları,” şeklinde,

b) 8 inci maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılarının nitelikleri:” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adaylığa atanabilmek” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığına atanabilmek” şeklinde; aynı fıkranın (c) bendinin birinci paragrafında yer alan “adayları” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcıları”; ikinci paragrafında yer alan “adayları” ve “adaylar” ibareleri “hâkim yardımcıları” şeklinde ve “aday” ibaresi “hâkim yardımcısı” şeklinde ve aynı fıkranın (k) bendinde yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) 9 uncu maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılığına atama.” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “aday” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcısı” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

ç) 12 nci maddesinin başlığında yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adayın;” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcısının;” şeklinde, “adaylığına” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde; birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan “Adaylığa” ibareleri “Hâkim ve savcı yardımcılığına”, (c) bendinde yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde; ikinci fıkrasında yer alan “adaylıklarına” ve “adaylığa” ibareleri “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

d) 15 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “adaylığa” ibareleri “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “meslek öncesi eğitim sonu yazılı sınav puanı” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığı sonu başarı puanı” şeklinde,

e) 31 inci maddesinin son fıkrasında yer alan “Aday” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcısı” şeklinde,

f) 109 uncu maddesinin başlığında yer alan “Adaylıktan” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığından” şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan “hakim adaylığından” ibaresi “hakim ve savcı yardımcılığından” şeklinde,

g) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “adaylığına” ibaresi “yardımcılığına” şeklinde,

değiştirilmiştir.

(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hâkim adaylığı” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 9 uncu maddesinin başlığı “Hâkim ve savcı yardımcılığına atama.” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “aday” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcısı” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “adaylığa” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

ç) 12 nci maddesinin başlığında yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde; birinci fıkrasında yer alan “Adayın;” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcısının;” şeklinde, “adaylığına” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde; birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan “Adaylığa” ibareleri “Hâkim ve savcı yardımcılığına”, (c) bendinde yer alan “Adaylık” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde; ikinci fıkrasında yer alan “adaylıklarına” ve “adaylığa” ibareleri “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde,

d) 15 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “adaylığa” ibareleri “hâkim ve savcı yardımcılığına” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “meslek öncesi eğitim sonu yazılı sınav puanı” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığı sonu başarı puanı” şeklinde,

e) 31 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Aday” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcısı” şeklinde,

f) 109 uncu maddesinin başlığında yer alan “Adaylıktan” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılığından” şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan “hakim adaylığından” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığından” şeklinde,

g) Ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “adaylığına” ibaresi “yardımcılığına” şeklinde,

değiştirilmiştir.

(2) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hâkim adaylığı” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılığı” şeklinde değiştirilmiştir.

(İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve
93 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 227 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “mahkemesinde staj yapmakta olan hâkim ve” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarını ile mahkemesinde staj yapmakta olan” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 63 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “adayları” ibaresi “yardımcıları” şeklinde değiştirilmiştir.

(5) 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “adaylarını” ibaresi “yardımcılarını” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 73/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hâkim adayları” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılarını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- (1) Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine eklenen üçüncü fıkra, 5 inci maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (g) bendi, 7 nci maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasına eklenen cümle, 8 inci maddesi ile 2802 sayılı Kanuna eklenen geçici 22 nci maddenin üçüncü fıkrası, 6 ncı maddesi ve 9 ilâ 21 inci maddeleri yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1/1/2023 tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 24- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(3) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 227 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “mahkemesinde staj yapmakta olan hâkim ve” ibaresi “hâkim ve savcı yardımcılarını ile mahkemesinde staj yapmakta olan” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 63 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “adayları” ibaresi “yardımcıları” şeklinde değiştirilmiştir.

(5) 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanununun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “adaylarını” ibaresi “yardımcılarını” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 73/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hâkim adayları” ibaresi “Hâkim ve savcı yardımcılarını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22- Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine eklenen üçüncü fıkra, 5 inci maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (g) bendi, 6 ncı maddesi, 7 nci maddesi ile 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasına eklenen cümle, 8 inci maddesi ile 2802 sayılı Kanuna eklenen geçici 22 nci maddenin üçüncü fıkrası ve 9 ilâ 20 ncı maddeleri yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1/1/2023 tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 23- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

